

გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტი
GRIGOL ROBAKIDZE UNIVERSITY

კრიმინოლოგიის სამეცნიერო – კვლევითი ინსტიტუტი
Criminology Scientific-Research Institute

დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრი
THE CENTRE OF STUDY AND PREDICTION OF CRIME

კრიმინოლოგი

CRIMINOLOGIST

1 (11-12)

სამეცნიერო-პრაქტიკული ჟურნალი
SCIENTIFIC-PRACTICAL JOURNAL

გამოდის 2007 წლიდან
HAS BEEN ISSUED SINCE 2007

გამოცემიდან 10 წელი
10 years from edition

ISSN 1512-3804

საქართველო. თბილისი
GEORGIA. TBILISI
2016-2017

გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის კრიმინოლოგიის
სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი

Criminology Scientific-Research Institute of Grigol Robakidze University

დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრი
The Centre of Study and Prediction of Crime

კრიმინოლოგი
CRIMINOLOGIST
1(11 - 12)

სამეცნიერო-პრაქტიკული ჟურნალი
SCIENTIFIC- PRACTICAL JOURNAL
ISSN 1512 – 3804

გამოცემიდან 10 წელი
10 years from edition

გამოდის 2007 წლიდან
HAS BEEN ISSUED SINCE 2007

საქართველო, თბილისი
GEORGIA, TBILISI
2016 – 2017

გრეგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის კრიმინოლოგიის
სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი
დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრი
სამეცნიერო-პრაქტიკული ჟურნალი

კრიმინოლოგი

1(11 - 12)

გამოდის 2007 წლიდან

ემდგვნება პროფესორების **ზაურ წულაიასა** და **ანზორ გაბიანის** ხსოვნას, ინსტიტუტისა და ცენტრის მიერ განხორციელებულ პროექტებს და ცალკეულ ავტორთა სამეცნიერო შრომებს

Научно-Исследовательский Институт Криминологии
Университета имени Григола Робакидзе
Центр Исследования и Прогнозирования Преступности
Научно-практический журнал

Криминолог

1 (11 - 12)

Выходит с 2007 года

Посвящается профессорам **Зауру Цулаия** и **Анзору Габияни**, проектам реализованным
Институтом и Центром и научным трудом отдельных авторов

Criminology Scientific-Research Institute of Grigol Robakidze University
The Centre of Study and Prediction of Crime
Scientific-practical journal

Criminologist

1 (11 - 12)

Has been issued since 2007

Dedicated to the Professors **Zaur Tsulaia** and **Anzor Gabiani**, to the projects carried out by the Institute,
Centre and scientific works of the individual authors

თბილისი –Тбилиси –Tbilisi
2016 –2017

წინასიტყვაობა

ჟურნალ „კრიმინოლოგის“ მეთერთმეტე - მეთორმეტე ნომრების გამოცემისთვის

2015 წლის 4 დეკემბერს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკის მარო მაყაშვილის სახელობის მცირე დარბაზში გაიმართა სპეციალური სამსახურის დამსახურებული მუშაკის, თადარიგის პოლკოვნიკ **გაიოზ ჩუბინიძის** წიგნის „**ქართველი მზვერავები საიდუმლო მისიით**“ წარდგენა-განხილვა, რომელიც დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის მიერ არის გამოცემული.

წიგნის რედაქტორმა, დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის ხელმძღვანელმა, იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორმა, პროფესორმა **მალხაზ ბაძალუამ**, ვრცლად ისაუბრა ავტორის დამსახურებასა და წიგნის თაობაზე.

ავტორსა და დამსწრე საზოგადოებას მიესალმა, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი, აკადემიკოსი **ვლადიმერ პაპავა**

სიტყვით გამოვიდნენ:

- **ჯემალ გახოკიძე** - საქართველო ტექნიკური უნივერსიტეტის წარმომადგენლობითი საბჭოს სპიკერი, სამართლისა და სოციალურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების ყოფილი მინისტრი, თადარიგის გენერალ-ლეინტენანტი, ჟურნალ „კრიმინოლოგის“ სარედაქციო კოლეგიის წევრი;
- **ირაკლი ბალიშვილი** - დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის ანალიტიკოსი, სამართლის მაგისტრი;
- **თემურ ფაჩულია** - ფილოსოფიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი;
- **რევაზ ასათიანი** - სპეციალური სამსახურის დამსახურებული მუშაკი, თადარიგის პოლკოვნიკი, უსაფრთხოებისა და დაზვერვის თემებზე კვლევების ავტორი;
- **გურამ გვეტაძე** - საქართველოს ვეტერანთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე, საქართველოს შინაგან საქმეთა ყოფილი მინისტრი, თადარიგის გენერალ-ლეინტენანტი, ჟურნალ „კრიმინოლოგის“ საექსპერტო საბჭოს წევრი;
- **გელა ხუციშვილი** - დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის წევრი, ისტორიის დოქტორი, თადარიგის პოლკოვნიკი;
- **რომან შენგელია** - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ემერიტუსი, იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის მთავარი კონსულტანტი, ჟურნალ „კრიმინოლოგის“ სარედაქციო კოლეგიის წევრი;
- **ზურაბ მეტრეველი** - თადარიგის პოლკოვნიკი;
- **გიორგი ხაზარაძე** - თადარიგის პოლკოვნიკი;

წიგნის ავტორმა **გაიოზ ჩუბინიძემ**, მაღლობა გადაუხადა დამსწრე საზოგადოებას. წიგნის გამოცემისათვის განსაკუთრებული მაღლიერება გამოხატა საქართველოს დაზვერვის სამსახურისადმი, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრისადმი, ასევე ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტისადმი წარდგენა-განხილვის მოწყობისათვის.

წარდგენა - განხილვაში მონაწილეობა მიიღეს:

- **ამირან სალუქვაძემ** - სდს-ს მრჩეველი, ბრიგადის გენერალი;

- **ზურაბ გაიპარაშვილი** - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკის დირექტორი;
- **ივანე ჯახუამ** - საქართველოს შსს არქივის განყოფილების უფროსი;
- **თემურ ვაშაკიძემ** - საქართველოს უშიშროების აკადემიის რექტორის ყოფილი მოადგილე, თადარიგის პოლკოვნიკი;
- **მალხაზ გაგუამ** - თადარიგის პოლკოვნიკი;
- **თამაზ ყიფიანმა** - დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის მთავარი კონსულტანტი;
- **სერგო უზარაშვილი** - დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის თანადამფუძნებელი, ვიცე-პოლკოვნიკი;
- **მიხეილ ზამალუამ** - დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის თანადამფუძნებელი, სამართლის დოქტორი;
- **სოფო ასანიძემ** - დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის წევრი, სამართლის დოქტორი;
- **ეკა ფოფხაძემ** - საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ადმინისტრაციის ხელმძღვანელი, დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის წევრი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის დოქტორანტი;
- **თორნიკე შურულაია** - ისტორიის დოქტორი;

2015 წლის 25 დეკემბერს გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტში გაიმართა, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის კრიმინოლოგიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტისა და დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის პროექტების წარდგენა განხილვა:

- სამეცნიერო - პრაქტიკული ჟურნალ **„კრიმინოლოგი“**-ს N 1(9-10), მიემდგნა პროფესორ **ოთარ გამყრელიძეს**;
- გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის კრიმინოლოგიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტისა და დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის 2015 წლის გაწეული საქმიანობის ანგარიში;
- პროექტის **„კრიმინოლოგიის ძირითადი ტერმინების განმარტებები, ინგლისური და რუსული შესატყვისებით“**;

გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის კრიმინოლოგიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტისა და დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის მიერ ერთობლივად განხორციელებული პროექტები წარადგინა პროფესორმა **მალხაზ ზამალუამ** - ინსტიტუტისა და ცენტრის ხელმძღვანელმა, ჟურნალ **„კრიმინოლოგი“**-ს მთავარმა რედაქტორმა.

წარდგენას დაესწრენ და განხილვაში მონაწილეობა მიიღეს:

- **მამუკა თავხელიძემ** - გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის რექტორი, პედაგოგიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი;
- **ოთარ გამყრელიძემ** - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის თინათინ წერეთლის სახელმწიფოსა და სამართლის ინსტიტუტის სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარე, იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი;
- **გიორგი ღლონტმა** - გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის რექტორის მოადგილე სამეცნიერო დარგში, დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის თანადამფუძნებელი, სამართლის დოქტორი, პროფესორი, პოლიციის თადარიგის პოლკოვნიკი;

- **მორის შალიკაშვილმა** - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის დეკანის მოადგილე, სამართლის დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი;
- **მერაბ ტურავამ** - საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის და ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტების პროფესორი;
- **ინეზა იამანიძემ** - ჟურნალის სტატიის ავტორი, საქართველოს განათლების მეცნიერებათა აკადემიის წევრი;
- **გურამ გვეტაძემ** - საქართველოს შინაგან საქმეთა ყოფილი მინისტრი, თადარიგის გენერალ-ლეინტენანტი, ჟურნალ „კრიმინოლოგი“-ს ექსპერტთა საბჭოს წევრი;
- **მანანა მოსულიშვილმა** - გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის პროფესორი, სამართლის დოქტორი, პოლიციის თადარიგის პოლკოვნიკი;
- **მარინა შაქარაშვილმა** - ჟურნალის სტატიის ავტორი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის პროფესორი, მედიცინის დოქტორი;
- **ლუარა ჭანტურიამ** - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის თინათინ წერეთლის სახელმწიფოსა და სამართლის ინსტიტუტის თანამშრომელი;
- **ედიშერ ფუტყარაძემ** - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის თინათინ წერეთლის სახელმწიფოსა და სამართლის ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერ თანამშრომელი, სამართლის დოქტორი;
- **ვასილ გოდერძიშვილმა** - გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის კურსდამთავრებული, პროექტის მონაწილე;
- **გელა ხუციშვილმა** - საქართველოს სასაზღვრო ჯარების სარდლის ყოფილი მოადგილე, თადარიგის პოლკოვნიკი, ისტორიის დოქტორი;
- **დავით გუგავამ** - დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის წევრი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის პროფესორი, სამართლის დოქტორი;
- **ნინო ფირცხალაიშვილმა** - ჟურნალის სტატიის ავტორი, წმინდა ანდრია პირველ-წოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტის დოქტორანტი;
- **გურამ რუსეიშვილმა** - ისტორიის დოქტორი, თადარიგის პოლკოვნიკი.
- **მიხეილ ბაძაღუამ** - ჟურნალის აღმასრულებელი რედაქტორი, დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის თანადამფუძნებელი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი, სამართლის დოქტორი;
- **ანდრო სარჯველაძემ** - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სამართლის დეპარტამენტის ბაკალავრიატის სტუდენტი;
- **ია ფრანგიშვილმა** - გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის ბაკალავრიატის სტუდენტი;
- **გიორგი მეთეფშიშვილმა** - საქართველოს პარლამენტის ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის დროებითი კომისიის თანამშრომელი, პოლიციის თადარიგის პოლკოვნიკი;
- **მედეა ბაძაღუა-სანაიამ** - დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის წევრი, საერთაშორისო სამართლის მაგისტრი;
- **თინათინ ასათიანმა** - გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის კრიმინოლოგიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის პროექტების კოორდინატორი, ფილოლოგიის დოქტორი;
- **ირაკლი ბალიშვილმა** - დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის ანალიტიკოსი, სამართლის მაგისტრი;
- **რუსუდან თავართქილაძემ** - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის თინათინ წერეთლის სახელმწიფოსა და სამართლის ინსტიტუტის თანამშრომელი;

- **გიორგი თოდრიამ** - დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის თანადამფუძნებელი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის პროფესორი, სამართლის დოქტორი.
- **გულიკო გალდავამ** - გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის რექტორის მოადგილე, სამართლის დოქტორი;
- **ანა ფირცხალაშვილმა** - გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის სამართლის სკოლის დეკანი, სამართლის დოქტორი;

პროფესორმა **ოთარ გამყრელიძემ** ღონისძიების ორგანიზატორებსა და შეკრებილ საზოგადოებას მადლობა გადაუხადა მისი ღვაწლის დაფასებისათვის,

პროექტს „**კრიმინოლოგიის ძირითადი ტერმინების განმარტებები, ინგლისური და რუსული შესატყვისებით**“ მხარი დაუჭირა დამსწრე საზოგადოებამ, გამოითქვა აზრი გამოცემამდე დაინტერესებულ უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში, ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის თინათინ წერეთლის სახელმწიფოსა და სამართლის და არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტებში, სახელმწიფო და არასამთავრობო ორგანიზაციებში მომხდარიყო განხილვები.

2016 წლის 3 ივნისს გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის ატრიუმში გაიმართა, დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის დაარსებიდან 15 წლის საიუბილეო თარიღი. აღინიშნა, ასევე მოხდა გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის კრიმინოლოგიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტისა და დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის მიერ საქართველოს პრეზიდენტის სარეზერვო ფონდის მხარდაჭერით განხორციელებული პროექტის - „**კრიმინოლოგიის ძირითად ტერმინთა განმარტებები, ინგლისური და რუსული შესატყვისებით**“ განხილვა- წარდგენა

პროექტის იდეის ავტორი და ხელმძღვანელია კრიმინოლოგიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორი, იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი **მალხაზ ბაძაღუა**.

პროექტში მონაწილეობდნენ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის თინათინ წერეთლის სახელმწიფოსა და სამართლის და არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტები.

დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის 15 წლის ანგარიში, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის კრიმინოლოგიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტისა და დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის მიერ ერთობლივად განხორციელებული პროექტი „**კრიმინოლოგიის ძირითად ტერმინთა განმარტებები, ინგლისური და რუსული შესატყვისებით**“ განსახილველად წარადგინა, პროფესორმა **მალხაზ ბაძაღუამ** - ინსტიტუტისა და ცენტრის ხელმძღვანელმა, ჟურნალ „**კრიმინოლოგი**“-ს მთავარმა რედაქტორმა

განხილვაზე სიტყვით გამოვიდნენ და პროექტის მნიშვნელობაზე, დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის საქმიანობაზე, ისაუბრეს:

- **თინათინ ასათიანმა** – გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის სპიკერი, პროექტის სარედაქციო კოლეგიის წევრი, ფილოლოგიის დოქტორი, ჟურნალ „**კრიმინოლოგი**“-ს სარედაქციო კოლეგიის წევრი;
- **გურამ ნაჭყებამ** – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ემირიტუსი, იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი;
- **ჯემალ გახოკიძემ** – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის წარმომადგენლობითი საბჭოს სპიკერი, სამართლისა და პოლიტიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, თადარიგის გენერალ – ლეინტენანტი, ჟურნალ „**კრიმინოლოგი**“-ს სარედაქციო კოლეგიის წევრი;

- **ნინო ქემერტელიძემ** – გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის რექტორის მოადგილე, პროექტის სარედაქციო კოლეგიის წევრი, ფილოლოგის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი;
- **რომან შენგელიამ** – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ემირიტუსი, დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის მთავარი კონსულტანტი, იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, ჟურნალ „კრიმინოლოგი“-ს სარედაქციო კოლეგიის წევრი;
- **ბესარიონ კვირიკაშვილმა** – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის პროფესორი, სამართლის დოქტორი;
- **გიორგი ღლონტმა** – გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის რექტორის მოადგილე, დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის თანადამფუძნებელი, პროექტის სარედაქციო კოლეგიის წევრი, სამართლის დოქტორი, პროფესორი, პოლიციის თადარიგის პოლკოვნიკი;
- **ავთანდილ კახნიაშვილმა** – თბილისის დავით აღმაშენებლის სასწავლო უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი, სამართლის დოქტორი;

ასევე დამსწრე საზოგადოებას მიესალმა და ნაშრომის შესახებ ისაუბრა **შოთა ფაფიაშვილმა**, საქართველოს იურიდიულ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტმა, იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორმა, პროფესორმა, რომელმაც პროფესორ **მალხაზ ბაძაღუს** გადასცა საქართველოს იურიდიულ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრის – აკადემიკოსის დიპლომი.

წარდგენა – განხილვაში მონაწილეობა მიიღეს:

- **გიორგი თოდრიამ** – პროექტის სარედაქციო კოლეგიის წევრი, დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის თანადამფუძნებელი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის პროფესორი, სამართლის დოქტორი, ჟურნალ „კრიმინოლოგი“-ს სარედაქციო კოლეგიის წევრი;
- **მიხეილ ბაძაღუამ** – პროექტის სარედაქციო კოლეგიის წევრი, დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის თანადამფუძნებელი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი, სამართლის დოქტორი, ჟურნალ „კრიმინოლოგი“-ს აღმასრულებელი რედაქტორი;
- **ჯემალ ჯანაშიამ** – საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს აკადემიის და საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის პროფესორი, იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის წევრი, თადარიგის გენერალ – მაიორი, ჟურნალ „კრიმინოლოგი“-ს სარედაქციო კოლეგიის წევრი;
- **რუბენ ასანიძემ** – დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის წევრი, პოლიციის თადარიგის გენერალ – მაიორი;
- **მიხეილ მამნიაშვილმა** – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის პროფესორი, სამართლის დოქტორი;
- **ჯემალ გაბელიამ** – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის დეკანის მოადგილე, პროფესორი, დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის თანადამფუძნებელი, პოლიციის თადარიგის პოლკოვნიკი, ჟურნალ „კრიმინოლოგი“-ს სარედაქციო კოლეგიის წევრი;
- **მანანა ხვედელიძემ** – საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სასაზღვრო პოლიციის ადმინისტრაციის უფროსის მოადგილე, დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის თანადამფუძნებელი, სამართლის დოქტორი, პოლკოვნიკი;
- **პეტრე დაუთაშვილმა** – გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის პროფესორი, სამართლის დოქტორი, პოლიციის თადარიგის პოლკოვნიკი;

- **მარინა კვაჭაძემ** – საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ანალიტიკური დეპარტამენტის უფროსი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის პროფესორი, იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, ჟურნალ „კრიმინოლოგი“-ს სარედაქციო კოლეგიის წევრი;
- **ირაკლი გაბისონიამ** – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის დეკანი, სამართლის დოქტორი, პროფესორი, ჟურნალ „კრიმინოლოგი“-ს სარედაქციო კოლეგიის წევრი;
- **ალექსანდრე წურწუმიამ** – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ასოცირებული პროფესორი, პოლიტიკურ მეცნიერებათა დოქტორი;
- **ირაკლი იმერლიშვილმა** – საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს გენერალური ინსპექციის უფროსი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის პროფესორი, სამართლის დოქტორი;
- **ნინო ციხისელმა** – დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის გამგეობის წევრი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის სამართლის სკოლის დეკანის მოადგილე;
- **ვალერი ხრუსტალმა** – გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის პროფესორი, სამართლის დოქტორი;
- **ამირან მოსულიშვილმა** – გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი, სამართლის დოქტორი;
- **გიმზერ ალანიამ** – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის პროფესორი, სამართლის დოქტორი;
- **მანანა მოსულიშვილმა** – გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის პროფესორი, სამართლის დოქტორი, პოლიციის თადარიგის პოლკოვნიკი;
- **მარინა შაქარაშვილმა** – გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის პროფესორი, მედიცინის დოქტორი;
- **გელა ხუციშვილმა** – დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის წევრი, თადარიგის პოლკოვნიკი, ისტორიის დოქტორი;
- **დავით გუგავამ** – დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის წევრი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის პროფესორი, სამართლის დოქტორი;
- **გულიკო გალდავამ** – გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის რექტორის მოადგილე, სამართლის სკოლის დეკანი, სამართლის დოქტორი, პროფესორი;
- **ანა ფირცხალაშვილმა** – გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის საჯარო მმართველობის და პოლიტიკის სკოლის დეკანი, სამართლის დოქტორი, პროფესორი;
- **სანდრო ბზიშვილმა** – სამართალმცოდნე;
- **ირაკლი ბალიშვილმა** – პროექტის კოორდინატორი, დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის ანალიტიკოსი. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის დოქტორანტი;

პროფესორმა **მალხაზ ბაძაღუამ** მადლობა გადაუხადა სტუმრებს პროექტის განხილვაში მონაწილეობისა და საინტერესო მოსაზრებებისათვის.

2016 წელს საქართველოს პრეზიდენტის სარეზერვო ფონდის ხელშეწყობით, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის კრიმინოლოგიის სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტში, დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრთან თანამშრომლობით შესრულდა პროექტი **„კრიმინოლოგიის ძირითად ტერმინთა განმარტებები ინგლისული და რუსული შესატყვისებით“**, რომლის ავტორია, იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი **მალხაზ ბაძაღუა**. მეორე გამოცემა განხორციელდა გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის ფინანსური მხარაჭერით, რომელშიც გათვალისწინებულია პირველ გამოცემაში არსებული ტექნიკური და ტექსტური ხასიათის ხარვეზები ასევე განხორციელებულია შესწორებები, ცვლილებები და დამატებები.

მეორე გამოცემის განხორციელებაში აქტიურად მონაწილეობდნენ გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის რექტორი, პროფესორი **მამუკა თავხელიძე**, დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის მთავარი კონსულტანტი, იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი **რომან შენგელია** და გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის პროფესორები: **ნინო ქემერტელიძე**, **მანანა მოსულიშვილი**, **მიხეილ ბაძალუა**, **თინათინ ასათიანი** და სამართლის მაგისტრი **ირაკლი ბაღიშვილი**.

2017 წლის 10 იანვარს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის დარბაზში, ივანე ჯავახიშვილის ალბომის „**მასალები ძველი ქართული სამართლისა და ეკონომიკის ტერმინოლოგიისათვის**“ პრეზენტაცია გაიმართა. ალბომში შესულია კორნელი კეკელიძის სახელობის საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში დაცული ივანე ჯავახიშვილის პირადი საარქივო ფონდის მასალა, რომელიც მოიცავს ძველი სამართლისა და ეკონომიკის ტერმინებს. ტერმინები შედგენილია ივანე ჯავახიშვილის მიერ ისტორიულ საბუთებზე, წყაროებსა და ხელნაწერებზე დაყრდნობით. გამოცემა მიემდვნა ივანე ჯავახიშვილის დაბადებიდან 140 წლის იუბილეს. პროექტი განხორციელდა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და კორნელი კეკელიძის სახელობის საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის მიერ.

პრეზენტაციის გახსნისას თსუ-ს რექტორმა, პროფესორმა **გიორგი შარვაშიძემ** აღნიშნა, რომ ალბომში შესულია 1800-ზე მეტი ტერმინი ეკონომიკისა და სამართლის მიმართულეებით თავისი განმარტებებით. გამოქვეყნდა უნიკალური მასალა. დიდი მადლობა მინდა ვუთხრა ყველას ვინც მონაწილეობდა ამ პროექტში, განსაკუთრებით, კორნელი კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრს, ასევე ჩვენს მეცნიერებს, იმ საქმიანობისთვის, რომელიც მათ გასწიეს ამ ალბომის გამოცემისთვის.

ალბომის იდეის ავტორი და პროექტის ხელმძღვანელია **მალხაზ ბაძალუა** იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, ივანე ჯავახიშვილის საიუბილეო კომისიის წევრი.

ალბომის რედაქტორია, კორნელი კეკელიძის სახელობის საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის დირექტორი, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი **ზაზა აბაშიძე**, რომელმაც აღნიშნა – „გაჩნდა იდეა, რომ ივანე ჯავახიშვილის არქივში დაცული ბარათები, რომელიც ეხებოდა იურიდიულ და ეკონომიკურ ტერმინოლოგიას, გამოცემულიყო ფოტოტიპური სახით და ახალგაზრდებს, სტუდენტებს, მეცნიერებს ჰქონოდათ საშუალება გაცნობოდნენ ივანე ჯავახიშვილის დიდ მემკვიდრეობას არამარტო ნაბეჭდი სახით, არამედ სწორედ ფოტოტიპური სახით და ენახათ, როგორ მუშაობდა დიდი მეცნიერი ამ ტერმინოლოგიაზე, რა შესწორებები შეჰქონდა თავისი ხელით“.

ალბომში შესულია 1845-მდე ტერმინი, რომელიც დალაგებულია ანბანის მიხედვით და მითითებული აქვს საარქივო ერთეულის ნომერი. თითოეული ტერმინი დაწერილია ცალკეულ ბარათზე, წყაროს მითითებით. ამასთანავე შექმნილია სრულყოფილი ელექტრონული ვერსია, რომელიც მოიცავს აკადემიკოს ივანე ჯავახიშვილის მიერ შედგენილ 3500-ზე მეტ ტერმინს. ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის უფროსი მეცნიერ-თანამშრომლის **მანუჩარ გუნცაძის** განცხადებით - ივანე ჯავახიშვილის პირად არქივში, მსგავსი ტერმინების რაოდენობა გაცილებით მეტია, მაგრამ ალბომში შესულია მხოლოდ ის ბარათები, რომელიც უშუალოდ ივანე ჯავახიშვილის ხელითაა დაწერილი. ამით მოხდა ერთის მხრივ, ამ მასალის დაცვა და მეორეს მხრივ, იმ ადამიანებისათვის, რომლებიც ივანე ჯავახიშვილის ბიოგრაფიას სწავლობენ, გამარტივდა წვდომა მასალაზე, რომელთა დიდი ნაწილი აქამდე გამოქვეყნებული არ იყო.

პრეზენტაციაზე სიტყვით გამოვიდნენ და საკუთარი მოსაზრებები დააფიქსირეს:

- **გიორგი შარვაშიძემ** – თსუ–ს რექტორი, პროფესორი;
- **ზაალ აბაშიძემ** – ალბომის რედაქტორი, კორნელი კეკელიძის სახელობის საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის დირექტორი, პროფესორი;
- **მანუჩარ გუნცაძემ** – ალბომის ერთ–ერთი შემდგენელი, კორნელი კეკელიძის სახელობის საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის უფროსი მეცნიერ–თანამშრომელი;
- **შოთა ფაფიაშვილმა** – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი, საქართველოს იურიდიულ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი;
- **თემურ ბერიძემ** – თსუ–ს ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის დეკანი, პროფესორი, ივანე ჯავახიშვილის საიუბილეო კომისიის წევრი;
- **მინდია უგრეხელიძემ** – საქართველოს საპატრიარქოს ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტის სამართლის ფაკულტეტის დეკანი, პროფესორი;
- **სერგო ვარდოსანიძემ** – საქართველოს საპატრიარქოს ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტის რექტორი, პროფესორი;
- **ლია ქაროსანიძემ** – თსუ–ს არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტის განყოფილების ხელმძღვანელი, პროფესორი;
- **ნიკოლოზ ჯავახიშვილმა** – თსუ–ს პროფესორი, ივანე ჯავახიშვილის საიუბილეო კომისიის წევრი;

პროფესორმა **მალხაზ ბაძალუამ** – ალბომის იდეის ავტორმა და პროექტის ხელმძღვანელმა, ივანე ჯავახიშვილის საიუბილეო კომისიის წევრმა, წმინდა გიორგი ჭყონდიდელის სახელობის აკადემიის რექტორმა, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის კრიმინოლოგიის ინსტიტუტის დირექტორმა მადლობა გადაუხადა მხარდაჭერისათვის და პროექტის განხორციელებაში შეტანილი წვლილისთვის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის საიუბილეო კომისიის შემადგენლობას, მის ხელმძღვანელს, თსუ–ს ყოფილ რექტორს, აკადემიკოსს **ვლადიმერ პაპავას**, თსუ–ს რექტორატს, ადმინისტრაციას, გამომცემლობას, სტამბას, არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტს და თინათინ წერეთლის სახელობის სახელმწიფოსა და სამართლის ინსტიტუტს, ასევე კორნელი კეკელიძის სახელობის საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრს, პირადად ხელმძღვანელს, პროფესორ **ზაალ აბაშიძეს** და მეცნიერ მუშაკებს **მანუჩარ გუნცაძეს** და **შორენა მურუსიძეს**, რომლებიც არიან ალბომის დიზანის ავტორები და შემდგენელები.

დისკუსიაში მონაწილეობა მიიღეს:

- **თარხუჯ ჯავახიშვილმა** – ივანე ჯავახიშვილის შვილიშვილი, სამხატრო აკადემიის პროფესორი, ივანე ჯავახიშვილის საიუბილეო კომისიის წევრი;
- **მიხეილ ჩხენკელმა** – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორის მოადგილე, პროფესორი;
- **რომან შენგელიამ** – თსუ–ს ემერიტუსი, გურამ თავართქილაძის სახელობის უნივერსიტეტის სამართლის სკოლის კათედრის გამგე, პროფესორი;
- **გიორგი ღლონტმა** – თსუ–ს თინათინ წერეთლის სახელმწიფოსა და სამართლის ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერ–თანამშრომელი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის პროფესორი;
- **ჯაბა სამუშიამ** – თსუ–ს საქართველოს ისტორიის ინსტიტუტის პროფესორი, ივანე ჯავახიშვილის საიუბილეო კომისიის წევრი;
- **ცირა ბარამიძემ** – თსუ–ს კავკასიოლოგიის ინსტიტუტის ხელმძღვანელი, პროფესორი.
- **მიხეილ ბაძალუამ** – გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის სამართლის სკოლის პროფესორი;

წარდგენაზე აღინიშნა, რომ ალბომი მკვლევარებს, ასევე ივანე ჯავახიშვილის მოღვაწეობით დაინტერესებულ საზოგადოებას გაუადვილებს ივანე ჯავახიშვილის პირად არქივში დაცულ

მასალაზე წვდომას და ხელს შეუწყობს ქართული სამართლისა და ეკონომიკის ტერმინებზე მუშაობას.

2017 წლის 17 აგვისტოდან საქართველოს პრეზიდენტის სარეზერვო ფონდის მხარდაჭერით, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის კრიმინოლოგიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი ანხორციელებს პროექტს „პროფესიული ეთიკის განვითარება“ საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტთან და ა.ა.ი.პ. „დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრთან“ თანამშრომლობით

პროექტის მიზნები:

- უმაღლესი საგანმანათლებლო და დაინტერესებული სახელმწიფო დაწესებულებების მოსამსახურეები დაეუფლონ პროფესიული ეთიკის საფუძვლებს, საჯარო, სამართალდამცავ და სპეციალურ სამსახურების ძირითად პრინციპებს, ამ სამსახურებში პროფესიული ეთიკისა და ქცევის თანამედროვე სტანდარტებს და გამოუმუშავდეთ შესაბამისი უნარ-ჩვევები;
- საზოგადოების ყურადღების გამახვილება, სახელმწიფო დაწესებულებების მოსამსახურეების ეთიკურ სტანდარტებზე და ამ მიზნით საინფორმაციო მასალების: კრებულის, ბანერის, პლაკატის გამოცემა და ინტერნეტ სივრცეში გავრცელება;
- უმაღლეს საგანმანათლებლო და დაინტერესებული სახელმწიფო დაწესებულებების და არასამთავრობო ორგანიზაციების თანამშრომლობის ხელშეწყობა, სხვადასხვა დარგში, პროფესიული ეთიკისა და ქცევის წესების სტანდარტების ჩამოყალიბების მიზნით.

პროექტის ამოცანებია:

- გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის კრიმინოლოგიის სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტში, „პროფესიული ეთიკის განვითარების ცენტრის“ გახსნა, რომელშიც გაერთიანებული იქნებიან მეცნიერები და პრაქტიკოსები, უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების აკადემიური პერსონალი, სტუდენტები, სახელმწიფო დაწესებულებების მოსამსახურეები, არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები და სხვა დაინტერესებული პირები.
- პროფესიული ეთიკის განვითარების ცენტრში მომზადდება:
 - საჯარო, სამართალდამცავ და სპეციალურ სამსახურებში ეთიკის ნორმებსა და ქცევის წესებზე საერთაშორისო სამართლებრივი აქტების თარგმანი;
 - უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებებისათვის სასწავლო კურსის პროგრამა „პროფესიული ეთიკა საჯარო, სამართალდამცავ და სპეციალურ სამსახურებში“;
 - სახელმწიფო დაწესებულებებში, პროფესიული სწავლებისათვის მოკლევადიანი სპეციალური კურსი „პროფესიული ეთიკა საჯარო, სამართალდამცავ და სპეციალურ სამსახურებში“;
 - სახელმძღვანელო „პროფესიული ეთიკა საჯარო, სამართალდამცავ და სპეციალურ სამსახურებში“
- მოკლევადიანი (2 დღიანი) სპეციალური სასწავლო კურსის ჩატარება დაინტერესებული უმაღლეს საგანმანათლებლო და შესაბამისი სახელმწიფო დაწესებულებებისათვის.
- უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში: გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტში, საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში, სოხუმის სახელმწიფო

უნივერსიტეტში და დაინტერესებულ სახელმწიფო დაწესებულებებში სასწავლო კურსის პროგრამის „პროფესიული ეთიკა საქარო, სამართალდამცავ და სპეციალურ სამსახურებში“ და სახელმძღვანელოს პრეზენტაცია-განხილვა;

2017 წლის 10 ნოემბერს გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის 112-ე აუდიტორიაში გაიმართა ამავე უნივერსიტეტის კრიმინოლოგიის სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტში, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტთან და ა.ა.ი.პ. „დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრთან“ თანამშრომლობით საქართველოს პრეზიდენტის სარეზერვო ფონდის მხარდაჭერილი პროექტით „პროფესიული ეთიკის განვითარება“ გათვალისწინებული „პროფესიული ეთიკის განვითარების ცენტრის“ გახსნა და საინფორმაციო კრებულის პრეზენტაცია

მონაწილეობა მიიღეს:

საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაციის, საქართველოს პარლამენტის, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს, საქართველოს დაზვერვის სამსახურის, არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლებმა. გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის, სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლებმა და სტუდენტებმა.

პრეზენტაცია გახსნა და საზოგადოებას მიესალმა პროფესორი **მამუკა თავხელიძე** გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის რექტორი

პროექტი „პროფესიული ეთიკის განვითარება“ წარადგინა პროფესორმა **მალხაზ ბაძაღუამ** – პროექტის ხელმძღვანელი, უნივერსიტეტის კრიმინოლოგიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორი

სიტყვით გამოვიდნენ:

- **გიორგი აბაშიშვილი** – საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაციის უფროსი;
- **ირაკლი გაბისონია** – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტის დეკანი, პროფესორი, ჟურნალის „კრიმინოლოგი“ სარედაქციო კოლეგიის წევრი;
- **გიორგი ხატიძე** – საქართველოს პარლამენტის წევრი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის დოქტორანტი;
- **თემურ ფაჩულია** – პროექტის მონაწილე, ფილოსოფიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი;
- **ვეფხვია გვარამია** – სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამართლის ფაკულტეტის დეკანი, პროფესორი;
- **ლევან ხიტაშვილი** – პროექტის ასისტენტი, სამართალმცოდნე;
- **გივი ლობჯანიძე** – იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, პოლიციის თადარიგის გენერალ-მაიორი;
- **იგორ კვესელავა** – საქართველოს პოლიტიკისა და სოციალურ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი, რომელმაც პროფესორ **მალხაზ ბაძაღუას** გადასცა საქართველოს სოციალურ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრის – აკადემიკოსის დიპლომი;
- **რომან შენგელია** – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ემერიტუსი, იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის მთავარი კონსულტანტი, ჟურნალის „კრიმინოლოგი“ სარედაქციო კოლეგიის წევრი;
- **მანანა ხვედელიძე** – დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის თანადამფუძნებელი, სამართლის დოქტორი, პროფესორი, პოლკოვნიკი;

განხილვაში მონაწილეობა მიიღეს:

- **გიორგი ჟურულმა** – საქართველოს პრეზიდენტის სარეზერვო ფონდის ხელმძღვანელი;
- **ზვიად მიქაუტაძემ** – საქართველოს დაზვერვის სამსახურის მრჩეველი;
- **ნოდარ სააკაშვილმა** – საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს აკადემიის საპატრულო პოლიციის ფაკულტეტის უფროსი, პოლიციის პოლკოვნიკი;
- **ანა ფუტყარაძემ** – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტის მენეჯერი, სამართლის დოქტორი;
- **გულიკო გალდავამ** – გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის რექტორის მოადგილე, სამართლის ფაკულტეტის დეკანი, პროფესორი;
- **ნინო ქემერტელიძემ** – გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის რექტორის მოადგილე, პროფესორი;
- **ანა ფირცხალაშვილმა** – გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის საჯარო მმართველობისა და პოლიტიკის სკოლის დეკანი, პროფესორი;
- **გიორგი თოდრიამ** – დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის თანადამფუძნებელი, სამართლის დოქტორი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის პროფესორი;
- **თინათინ ასათიანმა** – დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის პროექტის კოორდინატორი, ფილოლოგიის დოქტორი;
- **ამირან მოსულიშვილმა** – გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის სამართლის დეკანის მოადგილე, სამართლის დოქტორი;
- **ია ხურციძემ** – გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის სამართლის დეკანის მოადგილე;
- **მიხეილ ბაძაღუამ** – დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის თანადამფუძნებელი, სამართლის დოქტორი, პროფესორი, ჟურნალ „კრიმინოლოგის“ აღმასრულებელი რედაქტორი;
- **მედეა ბაძაღუა – სანაიამ** – დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის წევრი, საერთაშორისო სამართლის მაგისტრი;
- **მაია ლაბაძემ** – დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის წევრი, სამართალმცოდნე;
- **ლევან არჯევანიძემ** – დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის წევრი, სამართალმცოდნე;
- **ნათელა მაისურაძემ** – საქართველოს განათლების მეცნიერებათა აკადემიის წევრი, სამართლის დოქტორი, პროფესორი;

პროექტის ხელმძღვანელმა, პროფესორმა **მალხაზ ბაძაღუამ** მადლობა გადაუხადა საქართველოს პრეზიდენტის სარეზერვო ფონდს, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტს, საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტს და სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტს მხარდაჭერისათვის. ასევე, სტუმრებს ცენტრის გახსნასა და პროექტის განხილვაში მონაწილეობისათვის და საინტერესო მოსაზრებებისათვის.

2018 წლის 26 მაისს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს უსრულდება დაარსებიდან 100 წლის იუბილე. ამასთან დაკავშირებით ქვეყნდება საქართველოს შინაგან საქმეთა ორგანოების ვეტერანთა წერილი საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრისადმი.

სათაურში „ახალი წიგნი“

გამოვიდა სამართლის დოქტორის, პროფესორ **ეკა ბესელიას** წიგნი „**ძალადობის მსხვერპლთა უფლებების დაცვის პრობლემა საქართველოში**“, რომლის რედაქტორი **გიორგი ღლონტი** და

რეცენზენტები: **გიორგი თოდრია** და **მალხაზ ზამალუა** არიან გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის პროფესორები, დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის თანადამფუძნებლები;

დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრი და ჟურნალ „კრიმინოლოგი“-ს სარედაქციო კოლეგია ულოცავს პროფესორ **ეკა ბესელიას** და უსურვებს სამეცნიერო-პრაქტიკულ საქმიანობაში წარმატებებს;

სათაურში „მილოცვები“

დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრი და ჟურნალ „კრიმინოლოგი“-ს სარედაქციო კოლეგია გულითადად ულოცავს:

- დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის წევრს, პროკურატურის დამსახურებულ მუშაკს, არაერთი სახელმწიფო ჯილდოს კავალერს, იუსტიციის უფროს მრჩეველს **ელგუჯა ზადრიძეს** დაბადებიდან 80 წლის იუბილეს;
- სახელმწიფო და საზოგადო მოღვაწეს, პოლიციის გენერალ – მაიორს **დავით სალარიძეს** დაბადებიდან 70 წლის იუბილეს;
- ცენტრის თანადამფუძნებელს, ჟურნალ „კრიმინოლოგი“-ს სარედაქციო კოლეგიის წევრს, პოლიციის თადარიგის პოლკოვნიკს, საქართველოს შინაგან საქმეთა ორგანოების დამსახურებულ მუშაკს, არაერთი სახელმწიფო ჯილდოს კავალერს, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტის დეკანის მოადგილეს, სამართლის დოქტორს, პროფესორ **ჯემალ გაბელიას** დაბადებიდან 65 წლის იუბილეს.
- დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის მთავარ კონსულტანტს, ჟურნალ „კრიმინოლოგი“-ს სარედაქციო კოლეგიის წევრს, საქართველოს შინაგან საქმეთა ორგანოების დამსახურებულ მუშაკს, არაერთი სახელმწიფო ჯილდოს კავალერს, პოლიციის გენერალ-მაიორს, სამართლის დოქტორს **თემურ მურღულიას** დაბადებიდან 60 წლის იუბილეს;
- პოლიტიკის მეცნიერებათა დოქტორს, პროფესორს, საგანგებო და სრულუფლებიან ელჩს **ზურაბ ხონელიძეს** სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორად არჩევას.

სათაურში „გამოსათხოვარი“

დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრი და ჟურნალ „კრიმინოლოგი“-ს სარედაქციო კოლეგია მწუხარებით იუწყება:

- ცნობილი სახელმწიფო და საზოგადო მოღვაწის, საქართველოს შინაგან საქმეთა ყოფილი მინისტრის, პოლიციის გენერალ – მაიორ **რომან გვენცაძის** გარდაცვალებას და უერთდება ცნობილი სახელმწიფო და საზოგადო მოღვაწის, პროფესორ **ნუგზარ ფოფხაძის** წერილს;
- ცნობილი სახელმწიფო და საზოგადო მოღვაწის, საქართველოს უშიშროების ყოფილი მინისტრის, გენერალ-მაიორ **ანზორ მათსურაძის** გარდაცვალებას და უერთდება ცნობილი სახელმწიფო და საზოგადო მოღვაწის, აკადემიკოს **როინ მეტრეველის** წერილს;
- ცნობილი მეცნიერის, ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ემერიტუსის, იურიდიული მეცნიერებათა დოქტორის, პროფესორ **გურამ ნაჭყებიას** გარდაცვალებას და ჟურნალში აქვეყნებს მისი წიგნიდან **„სისხლის სამართლის მეცნიერების საგანი“** კვლევას **„სისხლის სამართლის მეცნიერების საზღვრები“**;
- შინაგან საქმეთა ორგანოების დამსახურებული მუშაკის, პოლიციის პოლკოვნიკის **რევაზ ჭანტურიას** გარდაცვალებას და ჟურნალში აქვეყნებს მისი გამოუქვეყნებელი მოთხრობიდან **„ქართველები“** - ნაწყვეტს **„ქურდობა ოქროულობის მაღაზიებიდან“**.

ჟურნალში ქვეყნდება საქართველოს ყველა საგამოძიებო უწყებაში რეგისტრირებული დანაშაულის 2016 წლის იანვარ-დეკემბერის სტატისტიკა.

სარედაქციო კოლეგია:

მალხაზ ბაძალუა – მთავარი რედაქტორი

მამუკა თავხელიძე

ოთარ კვაჭაძე

მიხეილ ბაძალუა – აღმასრულებელი რედაქტორი

ცირა ჭანტურია

რომან შენგელია

რამაზ ბერიძე-აშშ

ჯემალ ჯანაშია
მარინა კვაჭაძე
კრის ესკრიჯი- აშშ
გიორგი ლლონტი
გიორგი თოდრია
ოთარ გამყრელიძე
ჯემალ გახოკიძე
ნინო გვენეტაძე
თემურ მურდულია
ჯემალ გაბელია
ირაკლი გაბისონია
მიხეილ მამნიაშვილი
გივი აბაშიძე
გურამ გვეტაძე
ეკა ბესელია
დავით გუგავა
ნანა ლომაია
თიანთინ ასათიანი – პასუხისმგებელი მდივანი

© გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის კრიმინოლოგიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი

© დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრი

რედაქციის მისამართი: ქ. თბილისი, ჯანო ბაგრატიონის ქ. №6.

malkhaz_badzagua@yhao.com

www.gruni.edu.ge

www.cspc.org.ge

Предисловие к одиннадцатому и двенадцатому изданиям

журнала “Криминолог”

4 декабря 2015 года в малом зале библиотеки им. Маро Макашвили Тбилиского государственного университета им. Иване Джавахишвили состоялось презентация книги заслуженного работника специальной службы, полковника в запасе **Гаиоза Чубинидзе «Грузинские разведчики с секретной миссией»** опубликованного центром по исследованиям и прогнозированию преступности.

Редактор книги, руководитель центра исследованиям и прогнозированию преступности, доктор юридических наук, профессор **Малхаз Бадзагуа** рассказал о книге и авторе Собранным приветствовал ректор Тбилисского государственного университета им. Иване Джавахишвили, академик **Владимир Папава**

С речью выступили:

- **Джемал Гахокидзе** – Спикер представительского совета Грузинского технического университета, доктор правоведения и социальных наук, профессор, бывший министр государственной безопасности Грузии, генерал – лейтенант в запасе, член редакционной коллегии журнала «Криминолог»;
- **Иракий Багишвили** - Аналитик центра по исследованиям и прогнозированию преступности, магистр права;
- **Темур Пачулия** - Доктор философий, профессор;
- **Реваз Асатиани** - Заслуженный работник специальной службы, полковник в запасе, автор исследований по вопросам безопасности и разведки;
- **Гурам Гветадзе** - Заместитель председателя правления ветеранов Грузии, бывший министр внутренних дел Грузии, генерал – лейтенант запаса, член экспертного совета журнала «Криминолог»;
- **Гела Хуцишвили** - Член центра по исследованиям и прогнозированию преступности, доктор исторических наук, полковник в запасе;
- **Роман Шенгелия** – Эмеритус Тбилисского государственного университета им. Иване Джавахишвили, главный консультант центра по исследованию и прогнозированию преступности, доктор юридических наук, профессор;
- **Зураб Метревели** - Полковник в запасе;
- **Гиоргий Хазарадзе** - Полковник в запасе;

Автор книги **Гаиоз Чубинидзе** поблагодарил собранному обществу, особенно службу разведки Грузии, министерству обороны Грузии, центра по исследованиям и прогнозированию преступности за публикации книги, а также Тбилисского государственного университета им. Иване Джавахишвили за организации презентации.

В представлении – рассмотрение принимали участие:

- **Амиран Салуквадзе** – Советник службы разведки Грузии, бригадный генерал;
- **Зураб Гаипарашвили** – Директор библиотеки Тбилисского государственного университета им. Ивана Джавахишвили;
- **Иване Джахуа** - Начальник отдела архива МВД Грузии;
- **Темур Вашакидзе** - Бывший заместитель ректора академии безопасности Грузии, полковник в запасе;
- **Малхаз Гагуа** - Полковник в запасе;
- **Тамаз Кипиани** – Главный консультант центра исследования и прогнозирования преступности;
- **Серго Узарашвили** – Со-основатель центра исследования и прогнозирования преступности, вице- полковник;
- **Михаил Бадзагуа** – Со-основатель центра по исследованиям и прогнозированию преступности, доктор право;
- **Софо Асанидзе** - Член центра исследования и прогнозирования преступности, доктор право;

- **Ека Попхадзе** - Глава администрации министерства образования и науки Грузии, член центра по исследованиям и прогнозированию преступности, докторант университета им. Григола Робакидзе;
- **Иракли Шургулаия** - Доктор историй;

25 декабря 2015 года в Университете им. Григола Робакидзе было организовано презентация и обсуждения на тему совместных проектов научно-исследовательского института криминологии университета им. Григола Робакидзе и центра по исследованиям и прогнозированию преступности:

- Научно-практический журнал «Криминология» N1 (9-10) посвященный профессору **Отару Гамкрелидзе**;
- Отчет о мероприятиях, проведенных в 2015 году научно-исследовательского института криминологии университета им. Григола Робакидзе и центра по исследованию и прогнозированию преступности;
- Проекта «Толкование основных терминов в криминологии, термины на грузинском, английском и на русском языках»

Совместные проекты научно-исследовательского института криминологии университета им. Григола Робакидзе и центра по исследованиям и прогнозированию преступности представил Профессор **Малхаз Бадзагуа** - руководитель института и центра, доктор правоведения, главный редактор журнала «Криминолог».

На презентации присутствовали и принимали в рассмотрении участие:

- **Мамука Тавхелидзе** - Ректор университета им. Григола Робакидзе, доктор педагогических наук, профессор;
- **Отар Гамкрелидзе** - Председатель научного совета института государство и право им. Тинатина Тцеретели Тбилиского государственного университета им. Иване Джавахишвили, доктор юридических наук, профессор;
- **Гиорги Глонти** - Заместитель ректора в области исследования университета им. Григола Робакидзе, со-основатель центра исследования и прогнозирования преступности, доктор право, профессор, полковник полиции в запасе.
- **Морис Шаликашвили** - Заместитель декана юридического факультета Тбилиского государственного университета им. Иване Джавахишвили, ассоциированный профессор, доктор право;
- **Мераб Турава** - Член конституционного суда Грузии, профессор университета им. Григола Робакидзе и Тбилиского государственного университета им. Иване Джавахишвили;
- **Инеза Иаманидзе** - Автор статьи в журнале, член Академии образовательных наук Грузии;
- **Гурам Гветадзе** - Бывший министр внутренних дел Грузии, генерал – лейтенант в запасе, член экспертного совета журнала «Криминолог»;
- **Манана Мосулишвили** – Профессор университета им. Григола Робакидзе, доктор право, полковник полиции в запасе.
- **Марина Шакарашвили** - Автор статьи журнала, профессор университета им. Григола Робакидзе, доктор медицины;
- **Луара Чантурия** – Сотрудник института государство и право им. Тинатина Тцеретели Тбилиского государственного университета им. Иване Джавахишвили;

- **Эдишер Путкарадзе** - Старший научный сотрудник института государство и право им. Тинатина Тцеретели Тбилиского государственного университета им. Иване Джавахишвили, доктор право;
- **Васил Годердзишвили** - Выпускник университета им. Григола Робакидзе, участник проекта;
- **Гела Хуцишвили** - Бывший заместитель командующего пограничных войсках Грузии, полковник в запасе, доктор историй;
- **Давид Гугава** - Член центра исследования и прогнозирования преступности, профессор университета им. Григола Робакидзе, доктор право;
- **Нино Пирцхалаишвили** - Автор статьи в журнале, докторантка Грузинского университета святого Андрея Первозванного;
- **Гурам Русеишвили** - Доктор историй, полковник в запасе;
- **Михеил Бадзагуа** – Со-основатель центра исследования и прогнозирования преступности, ассоциированный профессор университета им. Григола Робакидзе, доктор право;
- **Андро Сарджвеладзе** - Студент бакалавриата юридического департамента Грузинского технического университета;
- **Ия Прангишвили** - Студентка бакалавриата университета им. Григола Робакидзе;
- **Георгий Метепшишвили** – Сотрудник временной комиссии по территориальной целостности парламента Грузии, полковник полиции в запасе;
- **Медея Бадзагуа-Саная** – Член центра исследования и прогнозирования преступности, магистр международного право;
- **Тинатин Асатиани** – Координатор проектов научно-исследовательского института криминологий университета им. Григола Робакидзе;
- **Ираклий Багишвили** – Аналитик центра исследования и прогнозирования преступности, магистр право;
- **Русудан Таварткиладзе** – Сотрудник института государство и право им. Тинатина Тцеретели Тбилиского государственного университета им. Иване Джавахишвили;
- **Гиоргий Тодрия** – Со-основатель центра по исследованию и прогнозированию преступности, профессор университета им. Григола Робакидзе, доктор право;
- **Гулико Галдава** – Заместитель ректора университета им. Григола Робакидзе, доктор право;
- **Ана Пирцхалашвили** – Декан университета им. Григола Робакидзе, доктор право;

Профессор **Отар Гамкрелидзе** поблагодарил организаторов мероприятий и собранному обществу за оценку его вклада.

Представленный проект **«Толкование основных терминов криминологии, термины на грузинском, английском и русском языках»** был поддержан аудиторией, было высказано мнение до публикации о рассмотрении в соответствующих высших учебных заведениях, в институте государство и право им. Тинатина Тцеретели Тбилиского государственного университета им. Иване Джавахишвили, в научно-исследовательский институт лингвистики им. Арнольда Чикобава и в Государственных и неправительственных организациях.

3 июня 2016 года в атриуме университета им. Григола Робакидзе состоялась празднование 15-летия со дня основания центра по исследованиям и прогнозированию преступности и проекта **«Толкование основных терминов криминологии, термины на грузинском, английском и русском языках»** реализованного при поддержке резервного фонда президента Грузии посредством научно-исследовательского института криминологии университета им. Григола Робакидзе в сотрудничестве с центром по исследованиям и прогнозированию преступности.

Представление – рассмотрение:

Автор идей и руководитель проекта является директор научно-исследовательского института криминологии, доктор юридических наук, профессор **Малхаз Бадзагуа**.

В проекте участвовали институт государство и право им. Тинатина Церетели Тбилиского государственного университета им. Иване Джавахишвили и научно-исследовательский институт лингвистики им. Арнольда Чикобава.

Руководитель института и центра, главный редактор журнала «**Криминолог**», профессор **Малхаз Бадзагуа** представил на рассмотрение 15-летний доклад центра по исследованиям и прогнозированию преступности, совместно реализованный проект научно-исследовательского института криминологии университета им. Григола Робакидзе и центра по исследованиям и прогнозированию преступности.

На рассмотрении с речью выступили и говорили о вкладе центра исследования и прогнозирования преступности:

- **Тинатин Асатиани** – Спикер университета им. Григола Робакидзе, член редакционной коллегии проекта, доктор филологий, член редакционной коллегии журнала «Криминолог»;
- **Гурам Начкебия** – Эмеритус Тбилиского государственного университета им. Иване Джавахишвили, доктор юридических наук, профессор;
- **Джемал Гахокидзе** – Спикер представительного совета Грузинского технического университета, доктор право и социальных наук, профессор, генерал – лейтенант в запасе, член редакционной коллегии журнала «Криминолог»;
- **Нино Кемертелидзе** – Заместитель ректора университета им. Григола Робакидзе, член редакционной коллегии проекта, доктор филологий, профессор;
- **Роман Шенгелия** – Эмеритус Тбилиского государственного университета им. Иване Джавахишвили, главный консультант центра по исследованиям и прогнозированию преступности, доктор юридических наук, профессор, член редакционной коллегии журнала «Криминолог»;
- **Бесарион Квирикашвили** – Профессор юридического факультета Грузинского технического университета, доктор права;
- **Гиорги Глонти** – Заместитель ректора университета им. Григола Робакидзе, со-основатель центра по исследованиям и прогнозированию преступности, член редакционной коллегии проекта, доктор право, профессор, полковник полиции в запасе;
- **Автандил Кажнишвили** – Асоциированный профессор учебного университета им. Давида Агмашенебели;
- **Шота Папиашвили** президент академии юридических наук Грузии, доктор юридических наук, профессор, приветствовал собранному обществу. Также он вручил профессору **Малхазу Бадзагуа** диплом академика – действительного члена академии юридических наук Грузии.

В представлении – рассмотрении участвовали:

- **Гиорги Тодрия** – Член редакционной коллегии проекта, сооснователь центра по исследованиям и прогнозированию преступности, профессор университета им. Григола Робакидзе, доктор право, член редакционной коллегии журнала «Криминолог»;
- **Михеил Бадзагуа** – Член редакционной коллегии проекта, сооснователь центра по исследованиям и прогнозированию преступности, асоциированный профессор университета им. Григола Робакидзе, доктор право, исполнительный редактор журнала «Криминолог»;

- **Джемал Джанашия** – Профессор юридического факультета академии министерства внутренних дел Грузии и грузинского технического университета, доктор юридических наук, член центра по исследованиям и прогнозированию преступности, генерал – майор в запасе, член редакционной коллегии журнала «Криминолог»;
- **Рубен Асанидзе** - Член центра по исследованиям и прогнозированию преступности, генерал – майор полиции в запасе;
- **Михеил Мамниашвили** - Профессор юридического факультета Грузинского технического университета, доктор право;
- **Джемал Габелия** - Заместитель декана юридического факультета Грузинского технического университета, профессор, со-основатель центра по исследованию и прогнозированию преступности, полковник полиции в запасе, член редакционной коллегии журнала «Криминолог»;
- **Манана Хведелидзе** - Заместитель начальника администраций пограничной полиции министерства внутренних дел Грузии, со-основатель центра по исследованиям и прогнозированию преступности, доктор право, полковник;
- **Петр Датуашвили** - Профессор университета им. Григола Робакидзе, доктор право, полковник полиции в запасе;
- **Марина Квачадзе** - Руководитель аналитического управления верховного суда Грузии, профессор, доктор юридических наук, член редакционной коллегии журнала «Криминолог»;
- **Иракий Габисония** - Декан юридического факультета Грузинского технического университета, доктор право, профессор, член редакционной коллегии журнала «Криминолог»;
- **Александр Цурцумия** – Асоциированный профессор факультета социальных и политических наук Тбилисского государственного университета им. Иване Джавахишвили, доктор политических наук;
- **Иракий Имерлишвили** - Начальник генеральной инспекции министерства обороны Грузии, профессор юридического факультета Грузинского технического университета, доктор право;
- **Нино Цихисели** - Член правления центра исследования и прогнозирования преступности, заместитель декана факультета право университета им. Григола Робакидзе;
- **Валери Хрустал** – Профессор университета им. Григола Робакидзе, доктор право;
- **Амиран Мосулишвили** - Асоциированный профессор университета им. Григола Робакидзе, доктор право;
- **Гимзер Алания** – Профессор юридического факультета Грузинского технического университета Грузии, доктор право;
- **Манана Мосулишвили** – Профессор университета им. Григола Робакидзе, доктор право, полковник полиции в запасе;
- **Марина Шакарашвили** - Профессор университета им. Григола Робакидзе, доктор медицины;
- **Гела Хуцишвили** – Член центра по исследованиям и прогнозированию преступности, полковник в запасе, доктор истории;
- **Давид Гугава** - Член центра по исследованиям и прогнозированию преступности, профессор университета им. Григола Робакидзе, доктор право;
- **Гулико Галдава** – Заместитель ректора университета им. Григола Робакидзе, декан факультета право, доктор право, профессор;
- **Ана Пирцхалашвили** - Декан факультета государственного управления университета Григола Робакидзе, доктор право, профессор;
- **Сандро Бзишвили** – Правовед;
- **Иракий Багишвили** - Координатор проекта, аналитик центра по исследованиям и прогнозированию преступности, докторант Грузинского технического университета;

Профессор **Малхаз Бадзагуа** поблагодарил гостей за участие в обсуждении проекта и за интересных мнениях.

В 2016 года по поддержке резервного фонда президента Грузии в научно-исследовательский институт криминологии университета им. Григола Робакидзе в сотрудничестве с Центра по исследованиям и прогнозированию преступности было реализовано второе издание проекта **«Толкование основных терминов криминологии, термины на грузинском, английском и русском языках»**, автор проекта является доктор юридических наук, профессор **Малхаз Бадзагуа**, финансово проект был поддержан университетом им. Григола Робакидзе. В новой редакции было приняты во внимание технические и текстовые дефекты первого издания, а также были реализованы поправки, изменения и дополнения.

В реализации второго издания активно участвовали ректор университета им. Григола Робакидзе, профессор **Мамука Тавхелидзе**, главный консультант центра по исследованиям и прогнозированию преступности, доктор юридических наук, профессор **Роман Шенгелия** и профессора университета им. Григола Робакидзе **Нино Кемертелидзе**, **Манана Мосулишвили**, **Михаил Бадзагуа**, **Тинатин Асатиани** и магистр право **Иракий Багишвили**.

10 января 2017 года в Тбилисском государственном университете им. Иване Джавахишвили, в зале им. Иване Джавахишвили состоялась презентация альбома Иване Джавахишвили **«Материалы старой грузинской правовой и экономической терминологии»**.

Альбом содержит материалы из личного архивного фонда Иване Джавахишвили, хранящиеся в национальном центре рукописей им. Корнели Кекелидзе, который включает в себя старые термины право и экономике. Термины составил Иване Джавахишвили на основе исторических документов, источников и рукописей. Издание было посвящено 140-летию со дня рождения Иване Джавахишвили. Проект был реализован Тбилисским государственным университетом им. Иване Джавахишвили и национальным центром рукописей Грузии им. Корнели Кекелидзе.

Во время открытия презентации ректор ТГУ профессор **Георгий Шарвашидзе** отметил, что «Альбом содержит более 1800 определенных терминов по праву и экономике. Были опубликованы уникальные материалы. Я хотел бы поблагодарить всех, кто участвовал в проекте, особенно национальному центру рукописей им. Корнели Кекелидзе, а также ученых за издание этого альбома».

Автор идеи альбома и руководитель проекта является член юбилейной комиссии Иване Джавахишвили, доктор юридических наук, профессор **Малхаз Бадзагуа**.

Редактор альбома является директор Грузинского национального центра рукописей им. Корнели Кекелидзе, доктор исторических наук, профессор **Заза Абашидзе**, который отметил, что «Появилась идея об публикации открыток хранящихся в архиве Иване Джавахишвили, связанных с терминологией право и экономики в виде фототипа, чтобы молодые, студенты и ученые имели возможность ознакомиться с великим наследием Иване Джавахишвили не только в печати, но и в виде фото типа и узнать, как великий ученый работал над этой терминологией и какие поправки он внёс своими руками».

Альбом содержит более **1845 терминов**, которые рассортированы по алфавиту и имеют номер архивных записей. Каждый термин записан на отдельной карточке с указанием источника. Также создано полная электронная версия, которая включает более **3500 терминов**, составленных

академиком Иване Джавахишвили. По словам старшего научного сотрудника национального центра рукописей **Манучара Гунцадзе** «В личном архиве Иване Джавахишвили таких терминов намного больше, но в альбом включены только те карточки, которые были непосредственно написаны рукой Иване Джавахишвили. С одной стороны произошло защита этого материала и, с другой стороны, тем, кто изучает биографию Ивана Джавахишвили, был облегчен доступ к материалам, большинство которых еще не было опубликовано».

На презентации выступили с докладом и представили свои взгляды общественности:

- **Гиоргий Шарвашидзе** – Ректор Тбилисского государственного университета им. Иване Джавахишвили, профессор;
- **Заал Абашидзе** – Редактор альбома, директор Грузинского национального центра рукописей им. Корнели Кекелидзе, профессор;
- **Манучар Гунцадзе** – Один из составителей альбома, старший научный сотрудник Грузинского национального центра рукописей им. Корнели Кекелидзе;
- **Шота Папиашвили** – Профессор Грузинского технического университета, президент академии юридических наук Грузии;
- **Темур Беридзе** – Декан факультета экономики и бизнеса ТГУ им. Иване Джавахишвили, профессор, член юбилейной комиссии Иване Джавахишвили;
- **Миндия Угрехелидзе** – Декан факультета право Грузинского университета Патриархата Грузии им. Святого Андрея Первозванного, профессор;
- **Серго Вардосанидзе** – Ректор Грузинского университета Патриархата им. Святого Андрея Первозванного, профессор;
- **Лия Каросанидзе** – Руководитель кафедрой института языкознания им. Арнольда Чикобава Тбилисского государственного университета им. Иване Джавахишвили, профессор;
- **Николоз Джавахишвили** – Профессор Тбилисского государственного университета им. Иване Джавахишвили, член юбилейной комиссии Иване Джавахишвили;

Автор идеи альбома и руководитель проекта, член юбилейной комиссии Иване Джавахишвили, ректор академии им. святого Георгия Чкондидели, директор института криминологии университета им. Григола Робакидзе, профессор **Малхаз Бадзагуа** поблагодарил за поддержку и вклад в проекте, составу юбилейной комиссии Иване Джавахишвили, его руководителю, бывшего ректора ТГУ им. Иване Джавахишвили, академика **Владимира Папава**, ректорату ТГУ им. Иване Джавахишвили, администрацию, издательству, типографию, институт лингвистики им. Арнольда Чикобава, а также администрацию Грузинского национального центра рукописей им. Корнели Кекелидзе, лично руководителю, профессору **Заала Абашидзе** и ученым сотрудникам **Манучару Гунцадзе** и **Шорене Мусуридзе** которые являются авторами и составителями дизайна альбома.

В дискуссии участвовали:

- **Тархужд Джавахишвили** – Внук Иване Джавахишвили, профессор академии художеств, член юбилейной комиссии Иване Джавахишвили;
- **Михаил Чхенкели** – Заместитель ректора Тбилисского государственного университета им. Иване Джавахишвили, профессор;
- **Роман Шенгелия** – Эмиритус ТГУ им. Иване Джавахишвили, профессор юридического факультета университета им. Гурама Таварткиладзе;

- **Гиорги Глонти** – Научный сотрудник института государство и право им. Тинатина Церетели Тбилисского государственного университета им. Иване Джавахишвили, профессор университета им. Григола Робакидзе;
- **Джаба Самушия** – Профессор института истории ТГУ им. Иване Джавахишвили, член юбилейной комиссии Иване Джавахишвили;
- **Цира Барамидзе** - Рукавователь института Кавказа ТГУ им. Иване Джавахишвили, профессор;
- **Михеил Бадзагуа** - Ассоциированный профессор факультета право университета им. Григола Робакидзе;

На рассмотрении было отмечено, что альбом поможет исследователям и обществу заинтересованным работам Иване Джавахишвили, получить доступ к материалам, хранящимся в личном архиве Иване Джавахишвили, и продвигать Грузинские правовые и экономические термины.

17 августа 2017 года при поддержке резервного фонда Президента Грузии, научно-исследовательский институт криминологии университета им. Григола Робакидзе реализовал проект «Развитие профессиональной этики» в сотрудничестве с факультетом права и международного отношения Грузинского технического университета и центром по исследованиям и прогнозированию преступности

Цели проекта:

- Сотрудники высшего образования и заинтересованные стороны должны овладеть основами профессиональной этики, основными принципами работы государственных, правоохранительных и специальных служб и современными стандартами профессиональной этики поведения и развивать со-ответствующие навыки в указанных службах;
- Общественное внимание этическим нормам сотрудников государственных учреждений и с этой целью публикация информационных материалов: сборников, баннеров, плакатов и распространение в интернете;
- Поддержка сотрудничества высшего образования, заинтересованных государственных учреждений и неправительственных организаций с целью развития профессиональной этики и стандартных правил поведения в разных областях.

Задачи Проекта:

- Открытие **«Центра развития профессиональной этики»** в научно-исследовательский институт криминологии университета им. Григола Робакидзе, в котором будут объединены ученые и практические работники, академический персонал высших учебных заведений, студенты, работники государственного учреждения, представители неправительственных организаций и другие заинтересованные стороны;

В центре будет подготовлены:

- Перевод международно-правовых актов по этическим нормам и правилам поведения в государственных, правоохранительных и специальных службах;
- Программа учебных курсов для высших учебных заведений «Профессиональная этика в государственных, правоохранительных и специальных служб»;

- Краткосрочный специальный курс «Профессиональная этика в государственных, правоохранительных и специальных служб» для профессиональной подготовки в государственных учреждениях;
- Учебник «Профессиональная этика в государственных, правоохранительных и специальных служб»;
- Проведения краткого специального курса (2 дня) для заинтересованных выших учебных и соответствующих государственных учреждений;
- В высших учебных учреждениях: Презентация - обсуждение программы учебного курса и учебника «Профессиональная этика в государственных, правоохранительных и специальных служб» в университете им. Григола Робакидзе, в Грузинском техническом университете, в Сухумском государственном университете и в заинтересованных государственных учреждениях;

10 Ноября 2017 года в 112-й аудитории Университета им. Григола Робакидзе состоялся открытие **«Центра развития профессиональной этики»** научно-исследовательского института Университета им. Григола Робакидзе и презентация сборника в сотрудничестве с факультетом права и международного отношения Грузинского Технического Университета и Центром по исследованиям и прогнозированию преступности по поддержке резервного фонда президента Грузии

В открытии и в презентации участвовали:

Представители администрации президента Грузии, парламента Грузии, министерство внутренних дел Грузии, службы разведки Грузии, неправительственных организаций. Профессора и студенты университета им. Григола Робакидзе, Грузинского технического университета и Сухумского государственного университета.

Презентацию открыл и собравшим приветствовал ректор университета им. Григола Робакидзе, профессор **Мамука Тавхелидзе**

Проект **«Развития профессиональной этики»** представил профессор **Малхаз Бадзагуа** – Руководитель проекта, директор научно-исследовательского института криминологии университета им. Григола Робакидзе, доктор юридических наук

С речью выступили:

- **Гиоргий Абашишвили** – Глава администрации президента Грузии;
- **Ираклий Габисония** – Декан факультета права и международного отношения Грузинского технического университета, профессор, член редакционной коллегии журнала «Криминолог»;
- **Гиоргий Хатидзе** – Член парламента Грузии, докторант университета им. Григола Робакидзе;
- **Темур Пачулия** – Участник проекта, доктор философических наук, профессор;
- **Вепхия Гварамия** – Декан факультета права Сухумского государственного университета, профессор;
- **Леван Хиташвили** – Ассистент проекта, правовед;
- **Гиви Лобжанидзе** – Доктор юридических наук, профессор, генерал-маер полиции в запасе;
- **Игорь Квеселава** – Президент академии политических и социологических наук Грузии, профессор Грузинского технического университета, который вручил профессору **Малхазу Бадзагуа** диплом действительного члена - академика академии социологических наук Грузии;

- **Роман Шенгелия** – Эмеритус Тбилисского государственного университета им. Иване Джавахишвили, доктор юридических наук, профессор, главный консультант центра по исследованиям и прогнозированию преступности, член редакционной коллегии журнала «Криминолог»;
- **Манана Хведелидзе** – Со-основатель центра по исследованиям и прогнозированию преступности, доктор право, профессор, полковник;

В рассмотрении участвовали:

- **Гиоргий Журули** – Рукавователь резервного фонда президента Грузии;
- **Звиад Микаутадзе** – Советник службы разведки Грузии;
- **Нодар Саакашвили** – Начальник факультета патрульной полиции академии министерство внутренних дел Грузии, полковник полиции;
- **Ана Путкарадзе** – Менеджер факультета права и международного отношения Грузинского технического университета, доктор право;
- **Гулико Галдава** – Заместитель ректора университета им. Григола Робакидзе, декан факультета право, доктор право, профессор;
- **Нино Кемертелидзе** – Заместитель ректора университета им. Григола Робакидзе, доктор филологических наук, профессор;
- **Ана Пирцхалашвили** – Декан факультета государственного управления университета им. Григола Робакидзе, доктор право, профессор;
- **Гиоргий Тодрия** – Со-основатель центра по исследованию и прогнозированию преступности, профессор университета им. Григола Робакидзе, доктор право;
- **Тинатин Асатиани** – Координатор проекта центра по исследованиям и прогнозированию преступности, доктор филологий;
- **Амиран Мосулишвили** – Заместитель декана университета им. Григола Робакидзе, доктор право;
- **Ия Хурцидзе** – Заместитель декана университета им. Григола Робакидзе;
- **Михаил Бадзагуа** – Со-основатель центра по исследованию и прогнозированию преступности, доктор право, профессор, исполнительный редактор журнала «Криминолог»;
- **Медея Бадзагуа – Саная** – Член центра исследования и прогнозирования преступности, магистр международного право;
- **Маиа Лабадзе** – Член центра исследования и прогнозирования преступности, правовед;
- **Леван Арджеванидзе** – Член центра исследования и прогнозирования преступности, правовед;
- **Натела Маисурадзе** – Член академии образовательных наук Грузии, доктор право, профессор

Руководитель проекта **Малхаз Бадзагуа** поблагодарил резервного фонда президента Грузии, университета им. Григола Робакидзе, Грузинского технического университета и Сухумского государственного университета а также гостей за участие в открытии проекта и за интересных мнениях.

26 мая 2018 года исполняется 100-летие Министерства внутренних дел Грузии. По этому случаю публикуется письмо ветеранов МВД Грузии министру внутренних дел Грузии.

Под названием «Новая Книга»

Было опубликовано книга профессора **Эки Беселии** «Проблема защиты прав жертв насилия в Грузии», редактором которой является **Георгий Глонти** и рецензентами **Георгий Тодрия**

и **Малхаз Бадзага** профессора университета Григола Робакидзе, со-основателя центра по исследованиям и прогнозированию преступности;

Центр по исследованиям и прогнозированию преступности и редакционная коллегия журнала «Криминолог» поздравляет профессора **Эку Беселия** и желает научных успехов;

Под названием «**Поздравления**», опубликованы поздравительные письма:

Центр по исследованиям и прогнозированию преступности и редакционная коллегия журнала «Криминолог» поздравляет:

- с 80-летием со дня рождения члена центра по исследованию и прогнозированию преступности, заслуженного работнику прокуратуры, кавалера государственных наград старшего советника юстиции **Элгуджу Бадридзе**;
- с 70-летием со дня рождения известного государственного и общественного деятеля, генерала – майора полиции **Давиду Саларидзе**;
- с 65-летием со дня рождения со-основателя центра, члена редакционной коллегии журнала «Криминолог», полковника полиции в запасе, заслуженного работника МВД Грузии, кавалера государственных наград, заместителя декана юридического факультета Грузинского технического университета, заместителя декана факультета право и международных отношений, доктора право, профессора **Джемала Габелия**;
- с 60-летием со дня рождения главного консультанта центра по исследованию и прогнозированию преступности, члена редакционной коллегии журнала «Криминолог», заслуженного работника МВД Грузии, кавалера государственных наград, генерала – майора полиции, доктора право **Темура Мургулия**;
- С избранием ректора Сухумского государственного университета, доктора политических наук, профессора, чрезвычайного и полномочного посла **Зураба Хонелидзе**.

Под названием «**Прощание**» опубликованы письма:

Центр по исследованиям и прогнозированию преступности и редакционная коллегия журнала «Криминолог» с печалью извещает:

- О кончине известного государственного и общественного деятеля, бывшего министра внутренних дел Грузии, генерала-майора полиций **Романа Гвенцадзе** и присоединяется к письму известного государственного и общественного деятеля, профессора **Нутзара Попхадзе**;
- О кончине известного государственного и общественного деятеля, бывшего министра безопасности Грузии, генерала-майора **Анзора Маисурадзе** и присоединяется к письму известного государственного и общественного деятеля, академика **Роина Метревели**;
- О кончины известного ученого, эмиритуса Тбилиского государственного университета им. Иване Джавахишвили, доктора юридических наук, профессора **Гурама Начкебия** и в журнале публикует «**Границы уголовного права**» из книги «**Предмет уголовной науки**»;
- О кончины заслуженного работника внутренних дел, полковника полиции **Реваза Чантурия**. И в журнале публикует выдержку «**Кража из магазина золота**» из неопубликованного рассказа «**Буря**».

Также В журнале статистические данные 2016 года январь-декабрь о зарегистрированных преступлениях во всех следственных органах Грузии.

Редакционная коллегия:

Малхаз Бадзагуа – Главный редактор
Мамука Тавхелидзе
Отар Квачадзе
Михаил Бадзагуа – Исполнительный редактор
Цира Чантурия
Роман Шенгелия
Рамаз Беридзе – США
Джемал Джанашия
Марина Квачадзе
Крис Ескридж – США
Гиоргий Глонти
Гиоргий Тодрия
Отар Гамкрелидзе
Джемал Гахокидзе
Нино Гвенетадзе
Темур Мургулия
Джемал Габелия
Иракли Габисония
Михеил Мамниашвили
Гиви Абашидзе
Гурам Гветадзе
Ека Беселия
Давид Гугава
Нана Ломаия
Тинатин Асатиани – ответственный секретарь

© Научно-Исследовательский Институт Криминологии Университета имени Григола Робакидзе

© Центр по исследованию и прогнозированию преступности

Адрес редакции: г. Тбилиси, ул. Джано Багратиони №6.

malkhaz_badzagua@yahoo.com

www.gruni.edu.ge

www.cspc.org.ge

Forward for the eleventh and twelfth edition of the journal “Criminologist”

On 4th of December 2015 at Ivane Javakhishvili Tbilisi State University library’s small hall named Maro Makashvili was held submission – review of the honored worker of special service, retired colonel **Gaioz Chubinidze’s** book “**Georgian spies with the secret mission**”, published by the center of study and prediction of crime.

The book editor, the head of the center of study and prediction of crime, doctor of law **Malkhaz Badzagua** spoke about the book and the author.

Attendees welcomed the rector of Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, academic **Vladimer Papava**.

The speech was made by:

Jemal Gaxokidze – Representative council speaker of the Georgian Technical University, law and social science doctor, professor, ex-Minister of the State Security of Georgia, retired general – lieutenant, member of the editorial board of the journal “Criminologist”;

Irakli Bagishvili – Analyst of the center of study and prediction of crime, master of law;

Temur Pchulia – Doctor of philosophy, professor;

Revaz Asatiani – Deserved worker of special service, retired colonel, author of research on security and intelligence topics;

Guram Gvetadze – Deputy chairman of the Board of Veterans of Georgia, ex-Minister of the Ministry of Internal Affairs, retired general – lieutenant, the member of the expert group of journal “Criminologist”;

Gela Khutsishvili – Member of the center of study and prediction of crime, doctor of history, retired colonel;

Roman Shengelia – Emeritus of Ivane Javakhishvili State University, doctor of juridical sciences, professor, chief consultant of the center of study and prediction of crime, the member of the expert group of journal “Criminologist”;

Zurab Metreveli – Retired colonel;

Girogi Khazaradze – Retired colonel;

At the end the author **Jemal Gaxokidze** thanked gathered public, especially the Georgian Intelligence Service, Ministry of Defense of Georgia, the center of study and prediction of crime for publishing the book, also Ivane Javakhishvili State University for arranging submission and review.

On submission-review were attended:

Amiran Salukvadze – Senior advisor of the Intelligence Service of Georgia, brigade general;

Zurab Gaiparashvili – Director of Ivane Javakhishvili Tbilisi State University library;

Ivane Jakhua – Head of archives department of the Ministry of Internal Affairs;

Temur Vashakidze – Former deputy rector of the state security of Georgia, retired colonel;

Malkhaz Gagua – Retired colonel;

Tamaz Kipiani – Chief consultant of the center of study and prediction of crime;

Sergo Uzarashvili – Co-founder of the center of study and prediction of crime, vice colonel;

Mikheil Badzagua – Co-founder of the center of study and prediction of crime, doctor of law;

Sopo Asanidze – Member of the center of study and prediction of crime, doctor of law;

Eka Popkhadze – Head of administration of the Ministry of education and science of Georgia, member of the center of study and prediction of crime, Grigol Robakidze University doctoral student;

Tornike Shurgulia – Doctor of history;

On 25 of December 2015 at the Grigol Robakidze University was held:

Presentation and review of the projects of Grigol Robaqidze’s criminology institute and the center of study and prediction of crime:

- Scientific – Practical Journal “Criminologist” N1 (9- 10), dedicated to the professor **Otar Gamkrelidze**;
- 2015 activity report of the Criminology Institute and the centre of study and prediction of crime;
- Project “**Definitions of the Basic Criminology Terms with English, Russian Equivalents**”

Grigol Robaqidze’s criminology institute and the center of study and prediction of crime jointly implemented projects. This projects were presented by the professor **Malkhaz Badzagua** – The head of the institute and the center, professor, doctor of legal sciences, the editor – in - chief of journal “Criminologist”.

The presentation attended and in the review participated:

Mamuka Tavkhelidze –Grigol Robakidze University rector, doctor of pedagogy, professor;

Otar Gamkrelidze – Chairman of the scientific board at the state and law institute of Tinatin Tsereteli of the Ivane Javakhishvili State University, doctor of law, professor;

Giorgi Glonti – Grigol Robakidze University professor, co-founder of the center of study and prediction of crime, doctor of law, professor;

Moris Shalikashvili – Law faculty deputy dean of Ivane Javakhishvili State University, doctor of law, associate professor;

Merab Turava – Member of the constitutional court of Georgia, professor of Ivane Javakhishvili State University;

Ineza Iamanidze – Author of the journal article, member of Academy of Education and Science;

Guram Gvetadze – Former minister of the Ministry of Internal Affairs, retired general – lieutenant, the member of the expert group of journal “**Criminologist**”;

Manana Mosulishvili – Doctor of law, professor of Grigol Robakidze University, retired police colonel;

Marina Shakarashvili – Author of the journal article, Grigol Robakidze University professor, doctor of medical science;

Laura Chanturia – Collaborator of state and law institute of Tinatin Tsereteli of the Ivane Javakhishvili State University;

Edisher Putkaradze - Senior research fellow of state and law institute of Tinatin Tsereteli of the Ivane Javakhishvili State University, doctor of law;

Vasil Goderdzishvili – Graduate of Grigol Robakidze University, project participant;

Gela Khutsishvili – Former deputy commander of border troops, retired colonel, doctor of history;

Davit Gagua – Member of the center of study and prediction of crime, Grigol Robakidze University professor, doctor of law;

Nino Pirtskhalaishvili – Author of the journal article, doctoral student of St. Andrew the First-Called Georgian University of the Patriarchate of Georgia;

Guram Ruseishvili – Doctor of history, retired colonel;

Mikheil Badzagua – Executive editor of the journal, co-founder of the center of study and prediction of crime, associate professor of Grigol Robakidze University, doctor of Law;

Andro Sarjveladze – Bachelor student of law department of Georgian Technical University;

Ia Prangishvili – Bachelor student of Grigol Robakidze University;
Giorgi Metepshishvili – Temporary commission member of the territorial integrity of Georgian parliament, retired police colonel;
Medea Badzagua-Sanaia – Member of the center of study and prediction of crime, master of international law;
Tinatin Asatiani – Project coordinator of the Criminology institute of Grigol Robakidze University, doctor of philology;
Irakli Bagishvili – Analyst of the center of study and prediction of crime, master of law;
Rusudan Tavartkiladze – Collaborator of state and law institute of Tinatin Tsereteli of the Ivane Javakhishvili State University;
Giorgi Todria – Co-founder of the center of study and prediction of crime, professor of Grigol Robakidze University, doctor of law;
Guliko Galdava – The vice-rector of Grigol Robakidze University, doctor of Law;
Ana Pirtskhalashvili – School of law dean of Grigol Robakidze University,

Professor **Otar Gamkrelidze** thanked organizers of the event and the audience for appreciating his contribution.

The presented project “**Definition of the Basic Criminology Terms with English and Russian Equivalents**” was supported by the audience, an opinion was expressed prior to publication about the review in relevant higher educational institutions, state and law institute of Tinatin Tsereteli of the Ivane Javakhishvili state university, Arnold Chikobava Institute of Linguistics and in the non-governmental and state organizations.

On 3rd June 2016 at the atrium of Grigol Robakidze University was held celebration of the 15th anniversary of the center of study and prediction of crime and implementation of the project “**Definition of the Basic Criminology Terms with English and Russian Equivalents**” by the Grigol Robakidze University’s Criminology institute and the centre of study and prediction of crime, which was supported by the Georgian President’s Reserve Fund

Presentation and review:

The project’s author of the idea is the head of the criminology scientific-research institute, doctor of legal sciences, professor **Malkhaz Badzagua**

In the project participated the state and law institute of Tinatin Tsereteli of Ivane Javakhishvili State University and the Arnold Chikobava Institute of Linguistics

The head of the institute and the center, chief editor of the journal “Criminologist”, professor **Malkhaz Badzagua** presented for discussion 15-year report of the centre of study and prediction of crime and implemented project “**Definition of the Basic Criminology Terms with English and Russian Equivalents**” of Criminology institute of the Grigol Robakidze University together with the centre of study and prediction of crime

On the review about the importance of the project and the merits of the centre of study and prediction of crime speech was made by:

Tinatin Asatiani – Speaker of Grigol Robakidze University, member of the editorial board of the project, philology doctor, the member of the editorial board of journal “Criminologist”;

Guram Nachkebia – Emeritus of Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, doctor of legal sciences, professor;

Jemal Gakhokidze – Representative council speaker of the Georgian Technical University, law and political science doctor, professor, retired general – lieutenant, member of the editorial board of the journal “Criminologist”;

Nino Kemertelidze – Deputy rector of Grigol Robakidze University, member of the editorial board of the project, doctor of philology sciences, professor;

Roman Shengelia – Emeritus of Ivane Javakhishvili State University, chief consultant of the center of study and prediction of crime, doctor of legal sciences, professor, member of the editorial board of the journal “Criminologist”;

Besarion Kvirikashvili – Professor of law faculty of Georgian Technical University, doctor of law;

Giorgi Glonti – Deputy rector of Grigol Robakidze University, co-founder of the center of study and prediction of crime, member of the editorial board of the project, doctor of law, professor;

Avtandil Kakhniashvili – Associate professor of Tbilisi David Aghmashenebeli Teaching University, doctor of law;

Also **Shota Paperashvili** the President of the Georgian Legal Academy of Sciences, doctor of legal sciences, professor welcomed audience and talked about the work. He awarded professor **Malkhaz Badzagua** with the diploma of academician of true member of the Georgian Academy of Sciences

In the presentation – review participated:

Giorgi Todria – Member of the editorial board of the project, co-founder of the the center of study and prediction of crime, professor of Grigol Robakidze University, doctor of law, member of the editorial board of the journal “Criminologist”;

Mikheil Badzagua – Member of the editorial board of the project, co-founder of the center of study and prediction of crime, associate professor of Grigol Robakidze University, doctor of law, executive chief of the journal “Criminologist”;

Jemal Janashia – Professor of Academy of the Ministry of Internal Affairs of Georgia and Georgian Technical University, doctor of legal sciences, member of the center of study and prediction of crime, retired general – major, member of the editorial board of the journal “Criminologist”;

Ruben Asanidze – Member of the center of study and prediction of crime, retired police general – major;

Mikheil Mamniashvili – Professor of legal faculty of the Georgian Technical University, doctor of law;

Jemal Gabelia – Deputy dean of legal faculty of the Georgian Technical University, professor, co-founder of the center of study and prediction of crime, retired police colonel, member of the editorial board of the journal “Criminologist”;

Manana Khvedelidze – Deputy chief of the border police administration of the Ministry of Internal Affairs of Georgia, co-founder of the center of study and prediction of crime, doctor of law, colonel;

Petre Dautashvili – Professor of Grigol Robakidze University, doctor of law, retired police colonel;

Marina Kvachadze – Head of analytical department of the supreme court of Georgia, professor of Grigol Robakidze University, doctor of legal sciences, member of the editorial board of the journal “Criminologist”;

Irakli Gabisonia – Dean of legal faculty of the Georgian Technical University, doctor of law, professor, member of the editorial board of the journal “Criminologist”;

Aleksandre Tsurtsunia – Associate professor of faculty of social and political sciences of the Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, doctor of political sciences;

Irakli Imerlishvili – Head of general inspection of the Ministry of Defense of Georgia, professor of legal faculty of Georgian Technical University, doctor of law;

Nino Tsikhiseli – Member of the board of the center of study and prediction of crime, deputy dean of school of law of Grigol Robakidze University;

Valeri Khrustali – Professor of Grigol Robakidze University, doctor of law;
Amiran Mosulishvili – Associate professor of Grigol Robakidze University, doctor of law;
Gimzer Alania – Professor of legal faculty of the Georgian technical university, doctor of law;
Manana Mosulishvili – Professor of Grigol Robakidze University, doctor of law, retired police colonel;
Marina Shakarashvili – Professor of Grigol Robakidze University, doctor of medicine;
Gela Khutsishvili – Member of the center of study and prediction of crime, retired colonel, doctor of history;
David Gugava – Member of the center of study and prediction of crime, professor of Grigol Robakidze University, doctor of law;
Guliko Galdava – The vice-rector of Grigol Robakidze University, doctor of law;
Ana Pirtskhalashvili – Dean of public administration school of Grigol Robakidze University, doctor of law, professor;
Sandro Bzishvili – Lawyer;
Irakli Bagishvili – Coordinator of the project, analyst of the Center of Study and Prediction of Crime, doctoral student of the Georgian Technical University;

Professor **Malkhaz Badzagua** thanked guests for participation in the review of the project and for interesting considerations

In 2016 with the assistance of the Georgian President's Reserve Fund at Criminology Institute of Grigol Robakidze University was held the second edition of the project "**Definition of the Basic Criminology Terms with English and Russian Equivalents**" implemented in collaboration with the center of study and prediction of crime, the author of which is doctor of legal sciences, professor **Malkhaz Badzagua**. Implementation of the project was financial supported by Grigol Robakidze University, which includes technical and textual character flaws in the first edition, also amendments, and changes.

In the second edition implementation actively participated The Grigol Robakidze University rector, professor **Mamuka Tavkheldze**, chief consultant, doctor of legal sciences, professor **Roman Shengelia** and professors of the Grigol Robakidze University **Nino Kemertelidze**, **Manana Mosulishvili**, **Mikheil Badzagua**, **Tinatin Asatiani** and master of law **Irakli Bagishvili**

On 10th January 2017 at Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, in the library named of Ivane Javakhishvili was held presentation of the Ivane Javakhishvili's album "**Materials for Old Georgian Law and Economics Terminology**"

The album contains protected materials from Ivane Javakhishvili's personal archive fund in the Korneli Kekelidze's Georgian National Centre of Manuscript, which contains old law and economics terms. The terms are compiled by Ivane Javakhishvili, which is based on historical documents, sources and manuscripts. The edition was dedicated to the 140th anniversary from birth of Ivane Javakhishvili. The project was held by Ivane Javakhishvili Tbilisi State University and Korneli Kekelidze Georgian National Centre of Manuscript.

At the opening of the presentation TSU rector, professor **Giorgi Sharvashidze** noted that "The album contains more than **1800** economic and law terms with their definitions. The unique materials were published. I would like to thank all those who participated in this project, especially Korneli Kekelidze Georgian National Centre of Manuscript and also scientists for the work that they gave to this album".

The head of the project and author of the idea is **Malkhaz Badzagua** member of the Jubilee Commission of Ivane Javakhishvili, doctor of legal sciences, professor

The editor of the album is the director of Korneli Kekelidze Georgian National Centre of Manuscript, doctor of history, professor **Zaza Abashidze** mentioned – “There was an idea, to publish the cards related to legal and economic terminology in the form of photographic stored in the archive of Ivane Javakhishvili. And the young people, students and scholars will have the opportunity to get acquainted with Ivane Javakhishvili’s inheritance not only in a printed form but also in the form of phototopic and to see how the great scientist worked on this terminology, what kind of amendment he had done with his hand”.

The album contains up to **1845** terms that are sorted by alphabet and have an archive unit number. Each term is written on a separate card, indicating the source. In addition, the complete electronic version was created, which includes more than **3500** terms compiled by academician Ivane Javakhishvili.

According to **Manuchar Guntsadze**, senior research fellow of National Center of Manuscripts “In the Ivane Javakhishvili’s personal archive, the number of such terms is much more than that, but the album contains only the cards that were written directly by Ivane Javakhishvili. On the one hand we protected these materials and on the other hand for those people who are studying the biography of Ivane Javakhishvili it’s easier to access the materials, most of which have not been published yet”.

At the presentation came out with the report and shared their views with the audience:

Giorgi Sharvashidze – Rector of Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, professor;

Zaal Abashidze – Album editor, director of Korneli Kekelidze Georgian National Centre of Manuscript, professor;

Manuchar Guntsadze – One of the album compilers, senior research fellow of National Center of Manuscripts;

Shota Papiashvili - Professor of Georgian Technical University, president of Georgian Academy of Legal Sciences;

Temur Beridze – Dean of economic and business faculty of Ivane Javakhishvili Tbilisi state university, professor, member of Ivane Javakhishvili Jubilee Commission;

Mindia Ugrehelidze – Dean of legal faculty of St. Andrew the First-Called Georgian University of the Patriarchate of Georgia, professor;

Sergo Vardosanidze – Rector of St. Andrew the First-Called Georgian University of the Patriarchate of Georgia, professor;

Lia Karosanidze – Head of the department of Arnold Chikobava Institute of Linguistics, professor;

Nikoloz Javakhishvili – Professor of Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, member of Ivane Javakhishvili Jubilee Commission;

The author of the idea and the head of the project, the member of Ivane Javakhishvili jubilee commission, rector of Giorgi Chkondideli Academy, director of Grigol Robaqidze’s criminology institute, professor **Malkhaz Badzagua** thanked for support and for the contribution the members of Ivane Javakhishvili Jubilee Commission, its head, ex-rector of Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, academician **Vladimer Papava**, tsu rectorat, administration, publishing house, Arnold Chikobava Institute of Linguistics and State and Law institute of Tinatin Tsereteli, also the board of directors of Korneli Kekelidze Georgian National Centre of Manuscript, personally the head, professor **Zaal Abashidze** and research fellows **Manuchar Guntsadze** and **Shorena Murusidze**, who are the authors and compilers of the album design.

The discussion was attended by:

Tarkhuj Javakhishvili – Ivane Javakhishvili's grandson, professor of the Academy of Arts, member of Ivane Javakhishvili Jubilee Commission;

Mikheil Chkhenkeli - Deputy director of Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, professor;

Roman Shengelia – Emiritus of Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, head of law school department of Guram Tavartkiladze University, professor;

Giorgi Glonti – Senior research fellow of State and Law institute of Tinatin Tsereteli of the Ivane Javakhishvili State University, professor of Grigol Robakidze University;

Jaba Samushia – Professor of TSU Georgian Institute of History, member of Ivane Javakhishvili Jubilee Commission;

Tsira Baramidze – TSU head of the Institute of Caucasiology, professor;

Mikheil Badzagua – Law school professor of Grigol Robakidze University;

On the presentation was noted that it will be easy to access Ivane Javakhishvili's personal archive for those who are interested in Ivane Javakhishvili's work and will promote to work on the terms of Georgian law and economics.

From 17th august 2017 with the support of the President's Reserve Fund, Grigol Robaqidze's scientific – research criminology institute implemented the project “**Development of Professional Ethic**”, Criminology Institute participated with the faculty of Law and International Relations of the Georgian Technical University and with the center of study and prediction of crime

The purpose of the project is:

- Employees of higher education and interested state institutions shall master the basics of professional ethics, the basic principles of public, law enforcement and special services, the modern standards of professional ethics, behavior and develop appropriate skills;
- Public attention on the ethical standards of the state institution employees and with this purpose to publish information materials: collection, banners, posters and spread this materials in to the internet space;
- Supporting cooperation between higher education institutions, interested state and non-governmental organizations in order to develop professional ethics and behavior rules in different fields.

The task of the project is:

- Opening the “**Center of Development Professional ethic**” at the scientific-research criminology institute of Grigol Robakidze university in which the scientists and practitioners, academic personnel of higher education institutions, students, employees of state institutions, representatives of non-governmental organizations and other interested persons will be united;
- In the “**Center of Development Professional ethic**” will be prepared:
 - Translation of the international legal acts on the ethics norms and behavior rules in the public, law enforcement and special services;
 - Training course programme “Professional Ethics in the public, law enforcement and special services” for Higher Education Institutions;

- Short-term special course for professional training “Professional Ethics in Public, Law Enforcement and Special Services” in the state institutions;
- The guide “Professional Ethics in Public, Law Enforcement and Special Services”;
- Short-term special training course (2 days) for higher education institutions and for relevant state institutions;

In the Higher education institutions: Presentation-discussion of the training program and guide “Professional Ethics in Public, Law Enforcement and Special Services” at Grigol Robakidze University, Georgian Technical University, Sokhumi State University and at the interested state institutions;

On 10th of November 2017 at the 112th lecture-hall of Grigol Robakidze University was held opening and presentation of the “**Center of Development Professional ethic**” informational collection of scientific-research criminology institute of Grigol Robakidze University, cooperation with the Faculty of Law and International Relations of the Georgian Technical University and with The Center of Study and Prediction of Crime, which was supported by the President's Reserve Fund.

Participated:

Representatives of the Georgian President’s Administration, Georgian Parliament, Ministry of Internal Affairs of Georgia, Georgian Intelligence Service and non-governmental organizations. Also Professors and Students of the Grigol Robakidze University, Georgian Technical University and Sokhumi State University.

The Rector of Grigol Robakidze University, professor **Mamuka Tavkhelidze** opened the presentation and welcomed the audience

The project “**Development of Professional Ethics**” was presented by the Professor **Malkhaz Badzagua**– Head of the project, director of the scientific-research Criminology Institute of Grigol Robakidze University

The speech was made by:

Giorgi Abashishvili – The head of the Georgian President’s Administration;

Irakli Gabisonia – Dean of the Faculty of Law and International Relations of Georgian Technical University, professor, the member of the editorial board of journal “Criminologist”;

Giorgi Khatidze – The member of the Georgian Parliament, doctoral student of Grigol Robakidze University;

Temur Pachulia – Project participant, doctor of philosophy, professor;

Vepkhia Gvaramia – Dean of the Faculty of Law of Georgian Technical University, professor;

Levan Khitashvili – Project assistant;

Givi Lobzhanidze – Doctor of legal sciences, professor, retired general-major;

Igor Kveselava – The president of the Georgian Politics and Social Science Academy, Georgian Technical University professor, who awarded professor **Malkhaz Badzagua** with the academician diploma of the true member of Georgian Academy of Social Sciences.

Roman Shengelia – Emeritus of Ivane Javakishvili State University, juridical sciences doctor, professor, chief consultant of the center of study and prediction of crime, the member of the expert group of journal “Criminologist”;

Manana Khvedelidze – Co-founder of the Center of Study and Prediction of Crime, doctor of law, professor, colonel

In the review participated:

Giorgi Zhuruli – Head of the Georgian President’s Reserve Fund;
Zviad Mikautadze – Adviser of the Georgian Intelligence Service;
Nodar Saakashvili – Head of the Patrol Police Faculty of the Academy of Ministry of Internal Affairs of Georgia, police colonel;
Ana Putkaradze – Meneger of the Faculty of Law of Georgian Technical University, doctor of law;
Guliko Galdava – The vice-rector of Grigol Robakidze University, doctor of law;
Nino Kemertelidze – Deputy rector of Grigol Robakidze University, doctor of philology sciences, professor;
Ana Pirtskhalashvili – Dean of public administration school of Grigol Robakidze University, doctor of law, professor;
Giorgi Todria – Co-founder of the the center of study and prediction of crime, professor of Grigol Robakidze University, doctor of law;
Tinatin Asatiani – Project coordinator of the center of study and prediction of crime, doctor of philology sciences;
Amiran Mosulishvili – Deputy dean of Law at Grigol Robakidze University, doctor of law;
Ia Khurtsidze – Deputy dean of Law at Grigol Robakidze University;
Mikheil Badzagua – Co-founder of the center of study and prediction of crime, doctor of law, professor, executive editor of the journal "Criminologist";
Medea Badzagua-Sanaia – Member of the center of study and prediction of crime, master of international law;
Maia Labadze – Member of the center of study and prediction of crime, legalist;
Levan Argevanidze – Member of the center of study and prediction of crime, legalist;
Natela Maisuradze – Member of the Academy of Ministry of education and science of Georgia, doctor of law, professor;

The head of the project, professor **Malkhaz Badzagua** thanked the Georgian President’s Reserve Fund, Grigol Robakidze University, Georgian Technical University and Sokhumi State University for supporting. Also, thanked guests for participation in the review of the project and for interesting considerations.

On 26th May 2018, is the 100th anniversary of the Ministry of Internal Affairs of Georgia. Connection with this will be published a letter of veterans to the Minister of Internal Affairs of Georgia.

In the title “**New Book**”

- The monographic work “**The problem of protection of victims’ rights in Georgia**” of the doctor of law, professor **Eka Beselia** was published, the editor of which is **Giorgi Todria** and reviewers are **Giorgi Todria** and **Malkhaz Badzagua** professors of Grigol Robakidze University, cofounders of The Center of Study and Prediction of Crime;
- The Center of Study and Prediction of Crime and the editorial board of journal “Criminologist” congratulates professor **Eka Beselia** and wishes scientific success

In the title “**Congratulations**”

The center of study and prediction of crime and the editorial board of journal “Criminologist” kindly congratulates:

- The member of the center of study and prediction of crime, honored worker of the prosecutor's office, many state prize chevalier, senior adviser of the Justice **Elguja Badridze's** 80th anniversary from birth;
- The well-known state and public figure, police general – major **Davit Salaridze's** 70th anniversary from birth;
- Co-founder of the center, a member of the editorial board of the journal "Criminologist", retired police colonel, honored worker of the Interior Ministry of Georgia, many state award holder, deputy dean of the faculty of Law and International Relations of Georgian Technical University, doctor of law, professor **Jemal Gabelia's** 65th anniversary from birth;
- The main consultant of the center of study and prediction of crime, the member of the editorial board of the journal "Criminologist", honored worker of the Georgian Interior Affairs, many state prize chevalier, police general – major, doctor of law **Temur Murgulia's** 60th anniversary from birth;
- Selected as a rector of Sokhumi university **Zurab Khonelidze** the doctor of politics, professor, Extraordinary and Plenipotentiary Ambassador;

In the title "**Farewell**"

The center of study and prediction of crime and the editorial board of journal "Criminologist" sadly reports:

- The death of the famous state and public figure, ex-Minister of Internal Affairs, retired police colonel-major **Roman Gventsadze** and joins the letter of the well-known state and public figure, professor **Nugzar Popkhadze**;
- The death of the famous state and public figure, ex-Minister of Security of Georgia, major-general **Anzor Maisuradze** and joins the letter of the well-known state and public figure, academician **Roin Metreveli**;
- The death of the famous scientist, emeritus of Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, doctor of legal sciences, professor **Guram Nachkebia** and publishes from his book "**The subject of criminal science**" research "**Criminal Science Boundaries**";
- The death of the honored worker of Internal Affairs, police colonel **Revaz Chanturia** and publishes from his unpublished book "**Storm**" fragment "**Theft from gold shops**".

Also are published the 2016th January-December registered crime statistics in all investigative agencies of Georgia

The Editorial Board:

Malkhaz Badzagua – Editor-in-chief
Mamuka Tavkhelidze
Otar Kvachadze
Mikheil Badzagua – Executive Editor
Tsira Chanturia
Roman Shengelia
Ramaz Beridze – USA
Jemal Janashia
Marina Kvachadze
Chris Eskridge – USA
George Glonti
George Tordia
Otar Gamkrelidze
Jemal Gakhokidze
Nino Gvenetadze
Temur Murgulia
Jemal Gabelia
Irakli Gabisonia
Mikheil Mamniashvili
Givi Abashidze
Guram Gvetadze
Davit Gugava
Eka Beselia
Nana Lomaia
Tinatin Asatiani – Executive Secretary

© Grigol Robakidze University

© The Center of Study and Prediction of Crime

Editorial Office Address: Tbilisi, Jano Bagrationi St. №6.

malkhaz_badzagua@yhoo.com

www.gruni.edu.ge

www.cspc.org.ge

სარჩევი

წინასიტყვაობა ჟურნალ „კრიმინოლოგის“ მეთერთმეტე –მეთორმეტე ნომრის გამოცემისთვის	3
რედაქტორის გვერდი	44
წერილი საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრს, ბატონ გიორგი მღებრიშვილს	47
რომან შენგელია - პროფესორი ზაურ წულაია – გამოჩენილი კრიმინოლოგი	50
მალხაზ ბაძაღვა - პროფესორი ანზორ გაბიანი – ქართული კრიმინოლოგიის მამამთავარი	56
გურამ ნაჭყებია - სისხლის სამართლის მეცნიერების საგანის საზღვრები წიგნიდან სისხლის სამართლის მეცნიერების საგანი	60
კრის ესკრიჯი – კრიმინოლოგიის როლი გლობალურ დონეზე	66
დავით სუჯაშვილი - ტერორიზმი – საქართველოს საკანონმდებლო ჭრილში	78
მალხაზ ბაძაღვა, მიხეილ ბაძაღვა - თანამედროვე კრიმინოლოგიის თეორიულ საკითხებზე ერთიანი ხედვის აუცილებლობა	85
ჯემალ გაბელია – ადვოკატის სისხლისსამართლებრივი დაცვის გარანტიები	94
მალხაზ ბაძაღვა – ეთიკა და კრიმინოლოგიის ურთიერთკავშირის საკითხები	100
ოთარ კვაჭაძე – წვრთვნა და აღჭურვა (ანტიტერორისტული ღონისძიებების აღქმა იუმორისტულ ჭრილში)	104
რევაზ ჭანტურია – ნაწყვეტი გამოუქვეყნებელი მოთხრობიდან „ქარტახილები“	116
ახალი წიგნი	124
გიორგი ღლონტი – პროფესორ ეკა ბესელიას წიგნი „ძალადობის მსხვერპლთა უფლებების დაცვის პრობლემა საქართველოში“	124
მილოცვები	126
რედაქციისაგან – „ცხოვრების გაკვეთილი“ – ელგუჯა ბადრიძე 80	126
ნუგზარ ფოფხაძე – „შეუშლელი კ ა ც ი!!!“ – დავით სალარიძე 70	128
ნანა ლომია – „კაცი საქმითა იცნობის“ – ჯემალ გაბელია 65	131
რედაქციისაგან – „სახალხო გენერალი“ – თემურ მურღულია 60	134
წერილი – სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორს ზურაბ ხონელიძეს	136
გამოსათხოვარი	137
ნუგზარ ფოფხაძე – ამ დილით გარდაიცვალა რომან გვენცაძე, კაცი!	137
როინ მეტრეველი – „ის ქვეყნის ისტორიაზეც ფიქრობდა“ – ანზრო მაისურაძე	139
საქართველოს ყველა საგამომიებო უწყებაში რეგისტრირებული დანაშაულის 2016 წლის სტატისტიკა	141

Содержание

Предисловие к девятому и десятому изданиям журнала “Криминолог”	17
Страница Редактора	44
Письмо Министру Внутренних дел Грузии, Г-на Георгий Мгебришвили	47
Роман Шенгелия - Профессор Заур Цулаия – Известный криминолог	50
Малхаз Бадзага - Профессор Анзор Габияни – основатель грузинской криминологии	56
Гурам Начкебия – Границы предмета науки уголовного права из книги «Предмет уголовной науки»	60
Крис Ескридж – Роль криминологии на глобальном уровне	66
Давид Суджашвили - Терроризм – в Грузинском законодательном контексте	78
Малхаз Бадзага, Михеил Бадзага - Необходимость общего взгляда на теоретические вопросы современной криминологии.....	85
Джемал Габелия -Гарантии уголовной защиты адвоката.....	94
Малхаз Бадзага - Вопросы взаимосвязи этики и криминологии.....	100
Отар Квачадзе - Тренировка и Вооружение (восприятие антитеррористических мер в юмористическом контексте).....	104
Реваз Чантурия –Отрывок из неопубликованного рассказа «Буря».....	116
Новая Книга	124
Георги Глонти - Книга профессора Еки Беселии «Проблема защиты прав жертв насилия в Грузии»	124
Поздравления	126
От Редакции – „Жизненный урок“ - Елгуджа Бадридзе – 80	126
Нугзар Попэадзе – „Человек Безошибок“ - Давид Саларидзе – 70	128
Нана Ломаия – „Человека можно опознать и в работе“ - Джемал Габелия – 65	131
От Редакции – „Народный генерал“ - Темур Мургулия – 60	134
Письмо Ректору Сухумского государственного университета, Г-на Зураба Хонелидзе.....	136
Прощание.....	137
Нугзар Попхадзе - Сегодня утром умер Роман Гвенцадзе, Человек!	137
Роин Метревели – „Он и про историю страны думал“ - Анзор Маисурадзе.....	139
Статистические данные 2016 года январь-декабрь о зарегистрированных преступлениях во всех следственных органах Грузии	141

Contents

Introduction to the eleventh and twelfth editions of the Journal “Criminologist”	30
Editor’s Page	44
Letter to Mr. Giorgi Mgebrishvili, the Minister of Internal Affairs of Georgia	47
Roman Shengelia - Professor Zaur Tsulaia – Famous Criminologist	50
Malkhaz Badzagua - Professor Anzor Gabiani – The founder of Georgian criminology	56
Guram Nachkebia –The borders of the criminal science subject from the book The subject of criminla science	60
Chris Eskridge – The Role of Criminology on the Global Stage	66
Davit Sujashvili - Terrorism – in the legislative context of Georgia	78
Malkhaz Badzagua, Mikheil Badzagua - The need for a common view on the theoretical issues of modern criminology	85
Jemal Gabelia - Criminal lawyer protection guarantees	94
Malkhaz Badzagua - Ethic and criminology intercommunication issues	100
Otar Kvachadze - Training and equipping (Perception of Anti-Terrorist Activities in the Humorous section)	104
Revaz Chanturia - Fragment from unpublished book “Storm”	116
New Book	124
Giorgi Glonti - The book of professor Eka Beselia “The problem of protection of victims’ rights in Georgia”	124
Congratulations	126
From the Editorial Office – „The lesson of the life „ – Elguja Badridze -80	126
Nugzar Popkhadze – „Faultless man!!!“ – Davit Salaridze – 70	128
Nana Lomaia – „The man can be recognized through the work“ - Jemal Gabelia – 65	131
From the Editorial Office – „Public General“ – Temur Murgulia – 60	134
The Letter to Mr. Zurab Khonelidze, the Rector of Sokhumi State Universtiy	136
Farewell	137
Nugzar Popkhadze - This morning, died Roman Gventsadze, A man!	137
Roin Mtereveli – „He was also thinking about the history of the country“ – Anzor Maisuradze	139
2016th January-December registered crime statistics in all investigative agencies of Georgia	141

რედაქტორის გვერდი

სამეცნიერო-პრაქტიკულ ჟურნალს „კრიმინოლოგი“ დაარსებიდან 10 წელი შეუსრულდა. ყველაფერი დაიწყო იმით, რომ XX საუკუნის მიწურულს მეცნიერებისა და პრაქტიკოსების მიერ გადაიდგა ნაბიჯი, რომელიც იმ დროისათვის, წარმოუდგენელ გამირობად შეიძლება შეფასდეს. სამართლის დარგის მეცნიერებთან თანამშრომლობით, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროში ჩამოყალიბდა რეფორმატორ – პროფესიონალთა არაფორმალური გუნდი, რომელმაც მიზნად დაისახა ქვეყანაში არსებული კორუფციის და სხვა ნეგატიური მოვლენების წინააღმდეგ თეორიული და პრაქტიკული გამოცდილებით ბრძოლა. ამ იდეის გარშემო გაერთიანდნენ იმ დროისათვის პროგრესულად მოაზროვნე შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომლები: **მალხაზ ბაძაღუა, ოთარ კვაჭაძე, მანანა ხვედელიძე, სერგო უზარაშვილი, ჯემალ გაბელია, ლიანა ბიბილაშვილი, მაია მოსიძე**; ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის დეკანი, პროფესორი **რომან შენგელია**; საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ – კორესპონდენტი, პროფესორი **გივი ინჭვირველი**; თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი **ზაურ წულაია**; საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის სახელმწიფოსა და სამართლის ინსტიტუტის დირექტორი, პროფესორი **გიორგი ხუბუა**, ამავე ინსტიტუტის მეცნიერები: **გიორგი თოდრია, გიორგი ღლონტი**; სახელმწიფო კანცელარიის უფროსის მოადგილე **თამაზ ყიფიანი**; საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე, პოლიციის გენერალ-მაიორი **თემურ მურღულია**; დუშეთის რაიონის პროკურორი **ელგუჯა ბადრიძე**; ქალაქ თბილისის პროკურორის უფროსი თანაშემწე **ნანა ლომია**; ახალგაზრდა იურისტი **მიხეილ ბაძაღუა** და სხვები, რომლებმაც 2001 წლის 28 ივნისს შინაგან საქმეთა სამინისტროს კედლებში დააფუძნეს ქვეყანაში პირველი და ჯერ-ჯერობით ერთადერთი არასამთავრობო ორგანიზაცია, არასამეწარმეო, არაკომერციული, იურიდიული პირის სახით „**დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრი**“. ცენტრის ინიციატივით ქვეყნის უსაფრთხოების მიმართულებით განხორციელებული სამეცნიერო-პრაქტიკული ღონისძიებებით შესაძლებელი გახდა მეცნიერებისა და პრაქტიკოსი იურისტების გაერთიანება და ურთიერთთანამშრომლობა. მათ შორის არაერთი პრაქტიკოსი იურისტი ეზიარა მეცნიერებას, დაიცვა სამეცნიერო ხარისხი, ხოლო მეცნიერი მართლმსაჯულების, სამართალდამცავი და სპეციალური სამსახურების სისტემაში შეთავსებით პრაქტიკული საქმიანობით დაკავდა.

გაზეთ „**გაუხმაურებელი ფაქტების**“ რედაქციისა და პირადად მისი რედაქტორის **ნანა ლომიას** მხარდაჭერით „**დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის**“ საქმიანობას დაეთმო სპეციალური გვერდი - „**პროფესიონალი**“, რომელიც შემდგომში საფუძვლად დაედო ჟურნალ „**კრიმინოლოგი**“-ს დაარსებას.

„**დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის**“ ინიციატივით გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტთან თანამშრომლობით 2007 წელს შეიქმნა სამუშაო ჯგუფი – სარედაქციო კოლეგია : **მალხაზ ბაძაღუას** (ხელმძღვანელი), **მამუკა თავხელიძის, ოთარ კვაჭაძის, მიხეილ ბაძაღუას, ცირა ჭანტურიას** შემადგენლობით და გამოიცა სამხრეთ-კავკასიაში და პოსტსაბჭოურ სივრცეში ამ თემატიკის პირველი და ერთადერთი სამეცნიერო-პრაქტიკული ჟურნალის „**კრიმინოლოგი**“ პირველი ნომერი.

2011 წლის 12 ოქტომბრიდან „**დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის**“ ინიციატივით, **გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტში შექმნილი კრიმინოლოგიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის** ბაზაზე „**დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრთან**“ ერთობლივად გამოდის აღნიშნული ჟურნალი. დღეისათვის გამოცემულია ათი ნომერი, სადაც გამოქვეყნებულია მეცნიერთა, პრაქტიკოსთა და სტუდენტთა შრომები თანამედროვე სამართლისა და კრიმინოლოგიის აქტუალურ საკითხებზე, ამ მიმართულებით

განხორციელებული პროექტები, წერილები, მილოცვები, მოგონებები და დანაშაულის სტატი-
სტიკა.

გადავწყვიტეთ ჟურნალის საიუბილეო ნომერი მიგვეძღვნა, ქართული კრიმინოლოგიის
სათავეებთან მდგომი პროფესორების **ზაურ წულაიასა** და **ანზორ გაბიანის** ხსოვნადმი,
რომლებმაც უდიდესი წვლილი შეიტანეს ქართული კრიმინოლოგიის სკოლის ჩამოყალიბებასა
და განვითარებაში, ასევე აქტიურ მონაწილეობას იღებდნენ „დანაშაულობის კვლევისა და
პროგნოზირების ცენტრისა“ და ჟურნალის „**კრიმინოლოგი**“ დაარსებასა და ყოველდღიურ
საქმიანობაში, როგორც ცენტრის მეცნიერ-კონსულტანტები და ჟურნალის სარედაქციო
კოლეგიის წევრები.

პირადად მე მეამაყება, რომ ეს ორი ღვაწლმოსილი მეცნიერი, ჩემი დისერტაციის ოფიციალური
ოპონენტები იყვნენ. მაღლიერებით, უნდა აღვნიშნო, რომ მათთან საქმიანმა ურთიერთობამ
კრიმინოლოგიის მიმართ დიდი ინტერესი გამიღვივა.

პროფესორი **ზაურ წულაია**, ფუნდამენტალურ ნაშრომში „კრიმინოლოგია“, აღნიშნავს -
„ქართული კრიმინოლოგიის განვითარებაში დიდი წვლილი აქვს შეტანილი პროფესორ **ანზორ
გაბიანს**, იგი ქართული კრიმინოლოგიის მამამთავრადაც შეიძლება მივიჩნიოთ“.

ამ მოსაზრებიდან გამომდინარე ვაქვეყნებთ წერილს „**პროფესორი ანზორ გაბიანი – ქართული
კრიმინოლოგიის მამამთავარი**“ და პროფესორ **რომან შენგელიას** წერილს „**პროფესორი ზაურ
წულაია – გამოჩენილი კრიმინოლოგი**“.

სასიხარულოა ის ფაქტი, რომ მივიღეთ შემოთავაზება ამერიკის კრიმინოლოგიური
საზოგადოების მხრიდან ჟურნალ „კრიმინოლოგი“-ს მათ ვებგვერდზე მსოფლიოს წამყვან
კრიმინოლოგიურ ჟურნალებთან ერთად განთავსების თაობაზე, რაც ჩვენი საქმიანობის და
ჟურნალის საერთაშორისო აღიარებას ნიშნავს, რომელიც გვისახავს ახალ ამოცანებს.

სარედაქციო კოლეგიის სახელით საზოგადოებას ვულოცავთ ჟურნალის საიუბილეო ნომრის
გამოცემას და მადლობას მოვახსენებთ გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტს, მის
რექტორს, პროფესორ **მამუკა თავხელიძეს**, განხორციელებული პროექტების მხარდამჭერებსა და
მონაწილეებს, თითოეულ ავტორს და კრიმინოლოგიის პრობლემებით დაინტერესებულ ფართო
საზოგადოებას გაწეული თანამშრომლობისათვის.

მალხაზ ბაძაღუა

პროფესორი

რედაქტორის გვერდი

რეზიუმე

ჟურნალის „კრიმინოლოგი“ მთავარი რედაქტორი მისი გამოცემიდან 10 წლის იუბილეს ჟურნალის დაარსების ისტორიით იწყებს და აღნიშნავს, რომ საიუბილეო გამოცემა ეძღვნება ქართული კრიმინოლოგიის სათავეებთან მდგომი პროფესორების **ანზორ გაბიანისა და ზაურ წულაიას** ხსოვნას, რომლებმაც უდიდესი წვლილი შეიტანეს ქართული კრიმინოლოგიის სკოლის ჩამოყალიბებასა და განვითარებაში.

რედაქტორი, სარედაქციო კოლეგიის სახელით მადლობას უხდის გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტს, მის რექტორს, პროფესორ **მამუკა თავხელიძეს**, განხორციელებული პროექტების მხარდამჭერებსა და მონაწილეებს, თითოეულ ავტორს და კრიმინოლოგიის პრობლემებით დაინტერესებულ ფართო საზოგადოებას, გაწეული თანამშრომლობისათვის.

Малхаз Бадзагуа

Страница Редактора

Резюме

Главный редактор журнала «Криминолог» в связи с 10-летием, рассказывает нам об истории создания журнала и юбилейный номер посвящает памяти профессоров **Анзора Габияни** и **Заура Цулая**, которые внесли большой вклад в развитие грузинской криминологической школы.

О также, от имени редакционной коллегии поздравляет юбилейную дату и благодарит за сотрудничества и поддержку Университета Григола Робакидзе, его ректора, профессора **Мамука Тавхелидзе**, сторонников и участников реализованных проектов, каждому автору и сообществу заинтересованных проблемах криминологии.

Malkhaz Badzagua

Editors page

Summary

The editor-in-chief of the journal “Criminologist” in connection with the 10th anniversary, tells us about the history of the journal's creation and the anniversary issue dedicates to the memory of professors **Anzor Gabiani** and **Zaur Tsulaia**, who have contributed greatly in creation and development of the criminology school.

Also, on behalf of the editorial board congratulates the anniversary date and thanks for the cooperation and support Grigol Robakidze University, its rector, professor **Mamuka Tavkhelidze**, supporters and participants of the implemented projects, to each author and wide community interested in criminology problems.

ბატონო გიორგი,

გულისტკივილით გვინდა გითხრათ, რომ ძალიან მოხშირდა სრულიად დაუმსახურებელი „შეტევები“ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროზე. მავანნი შეგნებულად ცდილობენ მისი სახელის შებღალავას. შესაძლებელია ვერ ახერხებენ, მაგრამ მოარული ხმები უარყოფით ზეგავლენას მაინც ახდენენ ადამიანების ცნობიერებაზე. არადა, ისე ჩანს მის გასაქარწყლებლად და მოქალაქეებისათვის რეალობის დასანახად არაფერი კეთდება. ვფიქრობთ არის საფრთხე, საბოლოოდ არასწორი აზრი ჩამოყალიბდეს საზოგადოებაში.

გვინდა გითხრათ, რომ ზოგადი განცხადებები არ იძლევა სასურველ შედეგს. საჭიროა შინაგან საქმეთა სამინისტრომ პასუხი გასცეს იმ პრობლემურ საკითხებს, რომლებიც აინტერესებს საზოგადოებას, გაშუქდეს პრესაში ანალიტიკური პუბლიკაციებით გახმაურებული (გაუხმაურებელი) კრიმინალური ფაქტები, დამნაშავეობასთან ბრძოლის თანამედროვე პრობლემები და მეთოდები. ალბათ, შექმნილ ვითარებას განაპირობებს ის გარემოებაც, რომ ამჟამად შინაგან საქმეთა სამინისტროს არ გააჩნია საკუთარი ბეჭდვითი ორგანო, როგორც ეს იყო წლების განმავლობაში.

მართალია, ვეტერანები პოლიტიკაში არ ვერევიან, მაგრამ ეს პრობლემები გვალეღვებს და მზად ვართ ჩვენი გამოცდილებით მხარში დგომისათვის. სამწუხაროდ, სრულიად გაუგებარი მიზეზით ჩვენას და სამინისტროს შორის კავშირი გაწყვეტილია. მიუხედავად ამისა, უფროსი თაობა ვცდილობთ შეძლებისდაგვარად გვერდში დაგიდგეთ.

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო დღეს ახალი გამოწვევების წინაშე დგას. გლობალიზაციის პროცესების განვითარების, ევროკავშირის ქვეყნებში უვიზო მიმოსვლის, და საერთოდ, ტურიზმის სწრაფ განვითარებასთან დაკავშირებით, აუცილებელია შინაგან საქმეთა სამინისტროს უცხოეთის ქვეყნების კოლეგებთან საგარეო ურთიერთობების გაფართოება და დამნაშავეობასთან ბრძოლის ერთობლივ - კოორდინირებულ- ოპერატიული გეგმების შემუშავება.

დღის წესრიგში დგას ბრძოლის გაძლიერება ტერორიზმთან, სეპარატიზმთან, ნარკობიზნესთან, ტრეფიკინგთან, კომპიუტერულ დანაშაულებებთან, შეკვეთილ მკვლელობებთან, ელიტარულ კორუფციასთან.

გადაუდებელ ამოცანას წარმოადგენს შინაგან საქმეთა ორგანოების კადრების კვალიფიკაციის ამაღლება და მათი პროფესიული მომზადების პროცესის სრულყოფა, სასწავლო – მეთოდური სახელმძღვანელოების ახლებურად მომზადება, კანონმდებლობის ჰარმონიზაცია და სრულყოფა.

ზემოაღნიშნული პრობლემების გადაწყვეტის და დამნაშავეობასთან ბრძოლის საერთაშორისო პრაქტიკის განზოგადოების მიზნით, მიზანშეწონილად მიგვაჩნია საქართველოში ჩატარდეს საერთაშორისო სამეცნიერო – პრაქტიკული კონფერენცია.

2018 წლის 26 მაისს სრულდება საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს 100 წლისთავი. კონფერენცია შესაძლებელია მიეძღვნას აღნიშნულ თარიღს და ჩატარდეს შინაგან საქმეთა სამინისტროს აკადემიაში, რომელსაც აქვს შესაფერისი მატერიალურ – ტექნიკური ბაზა და სამეცნიერო პოტენციალი.

აღნიშნული ღონისძიება ხელს შეუწყობს დანაშაულობებთან ბრძოლის საერთაშორისო პრაქტიკის სრულყოფას, თანამედროვე სამართალდამცავი სისტემის განმტკიცებას, გაეროს,

ინტერპოლის და ევროპოლის როლის ამღლებას დამნაშავეობასთან ბრძოლის ორგანიზაციის მსოფლიო პრაქტიკის გაუმჯობესებას.

საჭიროების შემთხვევაში საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ვეტერანებს შეგვიძლია მონაწილეობა მივიღოთ საერთაშორისო კონფერენციის მუშაობასა და მისი მომზადების პროცესში.

პატივისცემით,

გურამ გვეტაძე – გენერალ-ლეიტენანტი;

ჯემალ გახოკიძე – გენერალ-ლეიტენანტი, პროფესორი;

ჯემალ ჯანაშია – გენერალ-მაიორი, პროფესორი;

დემურ მიქაძე – გენერალ-მაიორი;

გივი ლოზჯანიძე – გენერალ-მაიორი, პროფესორი;

მალხაზ ზამალუა – პოლკოვნიკი, პროფესორი.

11 მაისი 2017 წ.

წერილი საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრს

რეზიუმე

წერილში, რომლითაც საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ყოფილი ხელმძღვანელები, შინაგან საქმეთა ორგანოების დამსახურებული მუშაკები, მეცნიერები მიმართავენ საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრს გამოკვეთილია, პოლიციასა და საზოგადოებას შორის თანამშრომლობის ჩამოყალიბების აუცილებლობა.

მიუხედავად იმისა, რომ გაუგებარი მიზეზებით კავშირი შინაგან საქმეთა ორგანოების ვეტერანებსა და საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს შორის გაწყდა, წერილის ავტორები გამოხატავენ მზადყოფნას ურთიერთთანამშრომლობისათვის.

2018 წლის 26 მაისს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემას უსრულდება დაარსებიდან 100 წლის იუბილე. წერილის ავტორები თავაზობენ აღნიშნულ თარიღთან დაკავშირებით ერთობლივ საერთაშორისო სამეცნიერო – პრაქტიკული კონფერენციის ჩატარებას, დამნაშავეობასთან ბრძოლის საერთაშორისო პრაქტიკის განზოგადოებასთან დაკავშირებით.

Письмо Министру Внутренних дел Грузии

Резюме

В письме, в котором бывшие руководители Министерства Внутренних дел Грузии, ученые обращаются министру внутренних дел Грузии, отмечается, о необходимости налаживания сотрудничества между полицией и общественностью.

Несмотря на неясные причины, связ между ветеранами и Министерством Внутренних дел Грузии неясны, тем не менее авторы письма выражают свою готовность к сотрудничеству.

26 мая 2018 года системе Министерствo Внутренних дел Грузии исполняется 100 лет с момента основания. Авторы письма предлагают провести совместную международную научно-практическую конференцию в указанную дату, касающуюся обобщению международной практики борьбы с преступностью.

Letter to the Minister of Internal Affairs of Georgia

Summary

In a letter in which former leaders of the Ministry of Internal Affairs of Georgia, honored workers of internal bodies, scientists addresses to the Minister of Internal Affairs of Georgia. Is noted that there is a need to establish cooperation between the police and the public.

Despite of the fact that the connection between veterans of Internal Affairs bodies and the Ministry of Internal Affairs of Georgia is insufficient, the authors of the letter express their willingness to cooperate.

On 26th of May 2018 is the 100th anniversary from the establishment of the Ministry of Internal Affairs of Georgia. The authors of this letter regarding to this date are offering to conduct joint International Scientific - Practical Conference relative to the generalization of International Practice of fight against crime.

პროფესორი ზაურ წულაია – გამოჩენილი კრიმინოლოგი

პროფესორი ზაურ წულაია დამსახურებულად არის აღიარებული იმ მეცნიერად, რომელმაც მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა საქართველოში კრიმინოლოგიის, როგორც სამართლებრივი მეცნიერების დამოუკიდებელი დარგის, დამკვიდრებასა და განვითარებაში. ამის უდავო დასტურად მარტო მისი ღრმა მეცნიერული მონოგრაფიული გამოკვლევები და სახელმძღვანელოები გამოდგება, რომ არაფერი ითქვას მრავალრიცხოვანი სამეცნიერო სტატიების, საერთაშორისო კონფერენციებზე წაკითხული მოხსენებების და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში იურიდიული ფაკულტეტის სტუდენტებთან ჩატარებული პროგრამული თუ საჯარო ლექციების შესახებ. იგი

სისხლისსამართლებრივი მიმართულების ცალკეული დარგებისა და სასწავლო დისციპლინების შესაბამისი სამართლებრივი აქტების უზადლო ინტერპრეტატორი იყო, რაც მის დასკვნებსა და პრობლემის გადაწყვეტის შემოთავაზებულ წინადადებას სანდო ხასიათს ანიჭებდა. ზოგიერთი საკანონმდებლო აქტის მიღებაში თავადაც უხდებოდა მონაწილეობის მიღება. ამ ფონზე დღითიდღე იზრდებოდა ზაურ წულაიას მეცნიერულ-პედაგოგიური ავტორიტეტი. განსაკუთრებით აღსანიშნავია მისი მოღვაწეობა კრიმინოლოგიის სფეროში. ამიტომ მიზანშეწონილია პროფესორ ზაურ წულაიას დამსახურებაზე მეცნიერების მხოლოდ ამ მიმართულებით იქნეს ყურადღება გამახვილებული.

უკანასკნელ პერიოდამდე პოსტსაბჭოურ სივრცეში კრიმინოლოგიას საერთოდ არ მიაკუთვნებდნენ მეცნიერების სფეროს ან სისხლის სამართლის ნაწილად თვლიდნენ. ეს იყო სრული ულოგიკობა. სისხლის სამართლის საგნად სწორად მიიჩნევა დანაშაულთან და მის წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებებთან დაკავშირებული საზოგადოებრივი ურთიერთობები. ასეთ ვითარებაში ყურადღების მიღმა რჩება დანაშაულის ცალკეული სახეობების ანუ დანაშაულობათა გამომწვევი მიზეზებისა და პირობების პრობლემები. არადა ეს საკითხი უმნიშვნელოვანესია იურისპრუდენციისათვის, თუმცა მეცნიერების არცერთი დარგი მას სპეციალურად და სრულყოფილად არ შეისწავლიდა. აღნიშნული ხარვეზების ამოვსების სამსახურში უნდა ჩამდგარიყო კრიმინოლოგია, რომელიც ეტიმოლოგიურად სწორედ მოძღვრებას ნიშნავს დანაშაულობათა მიზეზებისა და მისი თავიდან აცილების გზების შესახებ. კრიმინოლოგია აღიარებულ უნდა ყოფილიყო სამართლებრივი მეცნიერების დამოუკიდებელ დარგად და გამიჯვნოდა იმ არასწორ დებულებას, რომ დანაშაულობა არ არსებობს ისეთ მაღალგანვითარებულ საზოგადოებაში, როგორც სოციალისტურია. ამიტომ მის მიზეზებზე ყურადღების გამახვილება ზედმეტია. სინამდვილეში დანაშაულობა, როგორც სოციალური მოვლენა, ნებისმიერი საზოგადოებისთვისაა დამახასიათებელი. რა იწვევს მათ და როგორ შეიძლება მათი პრევენცია – ესაა კრიმინოლოგიის გადასაწყვეტი. დანაშაულობათა მიზეზებისა და მათი პრევენციის პრობლემატიკა, რომელთა სწორად გადაწყვეტა სახელმწიფოსა და საზოგადოების უპირველეს საზრუნავს წარმოადგენს, არა მარტო იურისტთა, არამედ ფილოსოფოსთა, ფსიქოლოგთა, სოციოლოგთა და სხვა მეცნიერების წარმომადგენელთა ინტერესების სფეროს განეკუთვნება. მართალია, მეცნიერების აღნიშნულმა დარგებმა, როგორც სამართლიანად აღნიშნავს პროფესორი ზაურ წულაია, მთლიანობაში ვერ მოიცვა დანაშაულობა, როგორც მოვლენა, მაგრამ მათმა მიღწევებმა, მათ მიერ შემუშავებული კვლევის მეთოდებისა და რეკომენდაციების სინთეზირებამ მნიშვნელოვნად შეუწყო ხელი კრიმინოლოგიის მეცნიერების ცალკე დარგად ჩამოყალიბებას.

კრიმინოლოგიის, როგორც მეცნიერების დამოუკიდებელი დარგის, ჩამოყალიბებისა და განვითარების ცალკეული ეტაპების, საბჭოთა და უცხოური კრიმინოლოგიური კონცეფციებისა და ქართული კრიმინოლოგიის არსისა და თავისებურებების შესახებ სრულყოფილ წარმოდგენას ქმნის პროფესორ ზაურ წულაიას ფუნდამენტური შრომა „კრიმინოლოგია“, რომელიც 2003 წელს გამოქვეყნდა და წარმოადგენს ქართულ ენაზე მანამდე არსებულ სამეცნიერო, სასწავლო და საინფორმაციო წყაროებს შორის გამორჩეულსა და არა მარტო სტუდენტების, არამედ კრიმინოლოგიის პრობლემატიკით დაინტერესებული ფართო მკითხველის მეტად საინტერესო წიგნს. მასში სამამულო და უცხოური ლიტერატურის, შესაბამისი პრაქტიკის ანალიზის საფუძველზე მოცემულია კრიმინოლოგიის, როგორც მეცნიერების და სასწავლო დისციპლინის ზოგადი და კერძო ნაწილების უმნიშვნელოვანესი საკითხები: კრიმინოლოგიის ცნება და საგანი, მისი სისტემა; კრიმინოლოგიური კვლევის მეთოდების დახასიათება; დანაშაულობის ცნება, მისი მიზეზებისა და ხელშემწყობი პირობების გამოვლენა; დანაშაულის ჩამდენი პირისა და მსხვერპლის სტატუსის განსაზღვრა; დანაშაულობის პროგნოზირების, თავიდან აცილების და მასთან ბრძოლის ღონისძიებების განსაზღვრა და სხვ.

კრიმინოლოგიის ზოგად პრობლემებთან ერთად წიგნში აგრეთვე განხილულია კერძო ნაწილის დანაშაულობათა ცალკეული სახეების – ყველაზე ტიპური და გავრცელებული ნაწილი: პროფესიული, ორგანიზებული და რეციდიული დანაშაულობები.

კრიმინოლოგიის სახელმძღვანელოს გარდა მან შექმნა სასწავლო წიგნი სისხლის სამართლის კერძო ნაწილში, რომელიც ცალკეული დანაშაულების დახასიათებას და მათ ანატომიას მოიცავს. მასში საკმაოდ არის ყურადღება გამახვილებული დანაშაულობათა კრიმინოლოგიურ ასპექტებზეც.

კრიმინოლოგიურ ნიუანსებში გარკვევა, კვლევის სათანადო დონეზე წარმოება და ღირებული დასკვნების გაკეთება შეუძლებელია მეცნიერების მომიჯნავე დარგებში დაგროვილი ცოდნის გაანალიზებისა და დანაშაულობათა ცალკეული სახეების წარმოშობა-პრევენციის პრობლემებთან მათი დაკავშირების უნარის გარეშე. პროფესორი ზაურ წულაია სწორედ ფართოდ განათლებული, მიზანდასახული და მისკენ მიმავალ გზაზე უმძიმესი მეცნიერული ტვირთის წარმატებით მზიდველის საუკეთესო ნიმუშია. ამაზე მეტყველებს მისი არც ისე ხანგრძლივი ცხოვრების გზა.

ზაურ წულაიამ სამტრედიაში წარმატებით დაამთავრა საშუალო სკოლა. ჩვენ თანაკლასელები ვიყავით და მქონდა შესაძლებლობა ღრმად გავცნობოდი მის მისწრაფებებს, აზროვნების სილადეს და სამომავლო გლობალური პრობლემების გარკვევაში ღრმად წვდომის სურვილს. ჩვენს ხანგრძლივ მეგობრობას განამტკიცებდა ოჯახების სიახლოვე და ერთნაირი სურვილი იმისა, რომ მომავალი პროფესია დაგვეკავშირებინა სამართალთან. სკოლაში სწავლის პერიოდში იგი არ იყო შემოფარგლული სასკოლო პროგრამით – უფრო მეტისაკენ ისწრაფოდა – ეცნობოდა მხატვრულ ლიტერატურასაც. დაინტერესებული იყო ადამიანის შინაგანი სამყაროს ნიუანსებით, ქცევის განმსაზღვრელი პირობების შინაარსით. ალბათ ამანაც განაპირობა ის, რომ უმაღლესი განათლების მისაღებად ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოსოფიის ფაკულტეტზე ჩაირიცხა ფსიქოლოგიის სპეციალობით. აქ ეუფლებოდა იგი საყოველთაოდ აღიარებული ქართული ფილოსოფიური სკოლის მიღწევებს, ეცნობოდა შ. ნუცუბიძის, კ. ბაქრაძის, რ. ნათაძის, გ. ბანძელაძის, ბ. ლუტიძის და სხვათა შრომებს. ფსიქოლოგიის საფუძვლების შესწავლამ და დ. უზნაძის განწყობის თეორიის მწყობრმა ლოგიკამ უბიძგა მას სიღრმისეულად შეესწავლა სამართლის ფილოსოფია და საერთოდ იურისპრუდენცია.

სამართლისა და ფსიქოლოგიის სპეციალობათა სიახლოვის გამო ერთი პერიოდი სამართლის განყოფილება ფილოსოფიის ფაკულტეტის ნაწილად ითვლებოდა. ამიტომ სპეციალობის შეცვლა არც თუ ისე ძნელი იყო. ფილოსოფიის ფაკულტეტზე სამწლიანი სწავლის შემდეგ იგი გადავიდა იურიდიულ ფაკულტეტზე, რომელიც წარჩინების დიპლომით დაამთავრა და გზა გაეხსნა წმინდა სამეცნიერო საქმიანობისაკენ.

განათლების სფეროში რეფორმის ჩატარებამდე (2005 წლამდე) უმაღლესი განათლება ძირითადად ხუთწლიანი კურსით ამოიწურებოდა. მასში გაერთიანებული იყო დღევანდელი ბაკალავრიატისა და მაგისტრატურის პროგრამებით გათვალისწინებული საგნების სწავლება. ასპირანტურა წარმოადგენდა სპეციალობის მიხედვით მიღებული ცოდნის გაღრმავებისა და მეცნიერული კვლევის განხორციელების ძირითად საშუალებას. ასპირანტურის დამთავრების შემდეგ სამეცნიერო ხარისხების მოსაპოვებლად საკანდიდატო და სადოქტორო დისერტაციების დაცვა სამეცნიერო ორბიტაზე გასვლას და უნივერსიტეტში მუშაობის დაწყების შანსსაც ნიშნავდა, ამიტომ ასპირანტურაში ჩარიცხვა მხოლოდ წარჩინებულ სტუდენტთა და, ისიც ამა თუ იმ სპეციალიზაციის მიხედვით განსაკუთრებული ნიჭით დაჯილდოებულთა ხვედრი იყო. ფაკულტეტზე ისედაც იშვიათად დაშვებულ ერთეულ ვაკანტურ ადგილზე სერიოზული კონკურსი იმართებოდა. პრეტენდენტთაგან ერთი საუკეთესო ირჩეოდა და ის ხდებოდა ასპირანტი. ამჟამად კი ასპირანტურის ნაცვლად შემოღებული დოქტორანტურა უმაღლესი განათლების მესამე საფეხურად არის მიჩნეული და მის კურსდამთავრებულს თვით უმაღლესი სასწავლო დაწესებულება ბაკალავრისა და მაგისტრის მსგავსად ანიჭებს დოქტორის აკადემიურ და არა სამეცნიერო ხარისხს.

იურისტის კვალიფიკაციის მინიჭების შემდეგ ზაურ წულაია ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასპირანტურაში სისხლის სამართლისა და პროცესის კათედრისათვის გამოყოფილ ადგილზე. ასპირანტურის პროგრამით გათვალისწინებული სასწავლო კომპონენტის წარმატებით გავლის შემდეგ სამეცნიერო დისერტაციაზე სამუშაოდ გაიგზავნა სპეციალიზებული სამეცნიერო ცენტრის – მოსკოვის საკავშირო პროკურატურის დანაშაულობის მიზეზებისა და მისი თავიდან აცილების ღონისძიებათა შემუშავებულ სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტში. აქ იგი უფრო ახლო გაეცნო საყოველთაოდ აღიარებულ საბჭოთა და უცხოელ მეცნიერთა შრომებს, ძირითად სამართლებრივ დებულებებს, დასკვნებსა და წინადადებებს. ხელმძღვანელობას კი უწევდა საყოველთაოდ ცნობილი მეცნიერი და პრაქტიკოსი იგორ კარპეცი. ამ ინსტიტუტში მოხდა ზაურ წულაიას მეცნიერული მისწრაფებებისა და შესაძლებლობების კონცენტრაცია დანაშაულობის მიზეზებისა და მისი თავიდან აცილების პრობლემატიკაზე. ამ სახელმწიფოებრივად უმნიშვნელოვანესი ამოცანის გადაწყვეტაში არსებითი წვლილის შეტანის სურვილით იყო გამსჭვალული მთელი მისი შემდგომი პერიოდის სამეცნიერო მოღვაწეობა. ზაურ წულაიამ ორი სამეცნიერო დისერტაცია დაიცვა. ორივე კრიმინოლოგიის სფეროს განეკუთვნებოდა. პირველი ეხებოდა საფეიქრო მრეწველობაში გავრცელებული დატაცებების გამოძიებას და თავიდან აცილებას. მეორე კი, უფრო ფართო სპექტრს – მსუბუქ მრეწველობაში დატაცებათა წინააღმდეგ ბრძოლის კრიმინოლოგიურ საფუძვლებს. ერთიც და მეორეც არა მარტო თეორიული, არამედ მდიდარი პრაქტიკული მასალის ანალიზის საფუძველზე განხორციელებულ ღრმა მეცნიერულ კვლევას წარმოადგენდა. მოგვიანებით ისინი მონოგრაფიებად გამოქვეყნდა. ზაურ წულაიას კვლევები იმთავითვე მოექცა სამეცნიერო ცენტრებისა და სახელმწიფო მმართველობის ორგანოების ყურადღების ცენტრში. საკანდიდატო დისერტაციის დაცვის შემდეგ იგი მუშაობას იწყებს იურიდიული ფაკულტეტის სისხლის სამართლისა და პროცესის კათედრაზე დოცენტად, ხოლო მოგვიანებით იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორის ხარისხის მოპოვებიდან – სისხლის სამართლისა და კრიმინოლოგიის კათედრის პროფესორად. ამ კათედრის წევრი იყო სიცოცხლის ბოლომდე.

გარდაიცვალა 2007 წელს, 65 წლის ასაკში.

ზაურ წულაია იყო არა მარტო წმინდა მეცნიერული მიდრეკილების სტუდენტი, ასპირანტი, დოცენტი და პროფესორი, არამედ საზოგადო საქმეთა უზადო მსახური: სხვადასხვა დროს იყო იურიდიული ფაკულტეტის სტუდენტთა და პროფესორ-მასწავლებელთა საზოგადოებრივი ორგანიზაციების ხელმძღვანელი, ფაკულტეტის დეკანის მოადგილე, საქართველოში იურიდიულ მეცნიერებათა ხარისხების მიმნიჭებელი ერთადერთი საბჭოს წევრი, საქართველოს პროკურატურის, შინაგან საქმეთა სამინისტროს და უზენაესი სასამართლოს საკონსულტაციო-სამეცნიერო საბჭოების წევრი. დაჯილდოებული იყო ღირსების ორდენით და უამრავი სიგელით.

სამეცნიერო-პედაგოგიურ საქმიანობასთან ერთად ზაურ წულაია მხატვრულ ლიტერატურასაც უხდიდა ხარკს, უამრავი ნოველისა და ლექსის ავტორია. ნოველების ორი კრებული აქვს გამოცემული. ზეპირად იცოდა ქართული და უცხოური კლასიკური პოეზიის საუკეთესო ნიმუშები. მისი სამეცნიერო თუ ლიტერატურული მოღვაწეობის ერთგული თანაშემწე და ერთადერთი მუზა გახლდათ მისი მეუღლე – ქალბატონი ნანა ლექვა. მასთან ერთად გაზარდა სამი შვილი, სამივე იურისტი, გიორგი, დავითი და ლევანი, რომელთაც ხშირად „ოქროს ბიჭებს – წულაიებს“ ეძახდა. სამივემ ღირსეული ოჯახი შექმნა და საამაყო მამის საქმეს წარმატებით აგრძელებენ.

პროფესორ ზაურ წულაიას შესახებ მომავალში შეიძლება სრული გამოკვლევა ან დისერტაცია დაიწეროს. ალბათ იმის კულტურაც მოვა ჩვენთან, რომ ღირსეული ადამიანების ცხოვრება და ღვაწლი სათანადოდ იქნეს დაფასებული.

რომან შენგელია

დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის მთავარი კონსულტანტი, იურიდიული მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ემერიტუსი, გურამ თავართქილაძის სახელობის უნივერსიტეტის სამართლის სკოლის კერძო სამართლის კათედრის გამგე

პროფესორი ზაურ წულაია – გამოჩენილი კრიმინოლოგი

რეზიუმე

პროფესორ რომან შენგელიას წერილში გამოქვეყნებულია პროფესორ ზაურ წულაიას დამსახურება, საქართველოში „კრიმინოლოგიის“, როგორც სამართლის მეცნიერების დამოუკიდებელი დარგის, დამკვიდრებასა და განვითარებაში.

ავტორმა მიმოიხილა პროფესორ ზაურ წულაიას 2003 წელს გამოცემული ფუნდამენტალური შრომა „კრიმინოლოგია“, აღნიშნა, რომ იგი წარმოადგენს ქართულ ენაზე არსებული სამეცნიერო, სასწავლო და საინფორმაციო წყაროებს შორის გამორჩეულს არამარტო სტუდენტებისათვის, არამედ კრიმინოლოგიის პრობლემატიკით დაინტერესებული ფართო მკითხველთათვის.

პროფესორი რომან შენგელია, რომელიც პროფესორ ზაურ წულაიას ბავშვობის მეგობარი, კლასელი და კოლეგა იყო გადმოცემული აქვს მისი განვლილი გზა, სკოლის მერხიდან მეცნიერების მწვერვალამდე. მისი აზრით პროფესორ ზაურ წულაიას, მეცნიერულ კვლევებზე მომავალში შესაძლებელია სრული გამოკვლევა ან დისერტაცია დაიწეროს.

Роман Шенгелия

Профессор Заур Цулаия – Известный криминолог

Резюме

В письме профессора Романа Шенгелия публикуется заслуга профессора Заура Цулаия в создании и в развитии криминологии в Грузии, как независимая область права.

Автор рассмотрел фундаментальную работу профессора Заура Цулаия «Криминология», опубликованную в 2003 году, он отметил, что это на грузинском языке является особым научным не только для студентов но и для тех кто заинтересован проблемами криминологии.

Профессор Роман Шенгелия являлся другом детства, одноклассником и коллегой профессора Заура Цулаия. Он рассказывает о проведенной жизни со школьного стола на вершину науки. По его мнению, над исследованиями профессора Заура Цулаия можно написать диссертацию или провести глубокое исследование.

Professor Zaur Tsulaia – Famous Criminologist

Summary

In the letter of professor Roman Shengelia is published the merit of professor Zaur Tsulaia in the creation and development of "criminology" as an independent field of law in Georgia.

The author reviewed the fundamental work "Criminology" of professor Zaur Tsulaia, published in 2003, he noted that among the scientific, educational and informational sources this is the special in the Georgian language, not only for students, also for a wide range of readers who are interested in the problems of criminology.

Professor Roman Shengelia was a childhood friend, classmate and colleague of professor Zaur Tsulaia. He talks about Zaur Tsulaia's spent life from the school table to the top of science. In his opinion, it is possible to write a thesis or a full study on the researches of professor Zaur Tsulaia.

პროფესორი ანზორ გაბიანი – ქართული კრიმინოლოგიის მამამთავარი

„ქართული კრიმინოლოგიის განვითარებაში დიდი წვლილი აქვს შეტანილი პროფესორ ანზორ გაბიანს, იგი ქართული კრიმინოლოგიის მამამთავარადაც შეიძლება მივიჩნიოთ“. აღნიშნავს პროფესორი ზაურ წულაია ფუნდამენტალურ ნაშრომში „კრიმინოლოგია“.

პირადად მეამაყება და მადლობელი ვარ, რომ ამ ორ დიდ მეცნიერთან სამეცნიერო-კვლევით სფეროში საქმიანმა ურთიერთობამ კრიმინოლოგიის მიმართ დიდი ინტერესი გამიღვივა.

საქართველოს მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწე, სოციოლოგიისა და სამართლის დოქტორი, პროფესორი ანზორ გაბიანი, საბჭოთა კავშირის დაშლამდე იყო სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტროს სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის კავკასიის განყოფილების უფროსი, პოლიციის პოლკოვნიკი, ყოფილი საბჭოთა კავშირის სოციოლოგიური ასოციაციის ცენტრალური სარევიზიო კომისიის თავმჯდომარე და ა.შ. ხოლო დამოუკიდებელ საქართველოში მის მიერ დაარსებული, შინაგან საქმეთა სამინისტროს დამნაშავეობის წინააღმდეგ ბრძოლის პრობლემათა სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის ხელმძღვანელი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სისხლის სამართლისა და კრიმინოლოგიის კათედრის პროფესორი. დაჯილდოებული იყო „ღირსების ორდენით“.

ბატონი ანზორი, მრავალი წლის მანძილზე მუშაობდა ნორმიდან გადახრილი ქცევის სოციოლოგიასა და კრიმინოლოგიაში. მის მიერ ან მისი უშუალო ხელმძღვანელობით ჩატარებულია მრავალი ემპირიული სოციოლოგიური და კრიმინოლოგიური გამოკვლევა, რომელთა შედეგების გამოქვეყნებამაც მას ფართო აღიარება მოუპოვა როგორც საქართველოში, ისე საზღვარგარეთ, რადგან ამ გამოკვლევების შედეგებს, მისი მრავალრიცხოვანი კოლეგების აზრით, უდავოდ აქვს არა მარტო თეორიული, არამედ დიდი პრაქტიკული მნიშვნელობა.

საბჭოთა კავშირის არსებობის პერიოდში ანზორ გაბიანის მიერ ჩატარებული ბევრი მნიშვნელოვანი გამოკვლევის შედეგების შესახებ საქართველოში ფართო მკითხველი ნაკლებად იყო ინფორმირებული იმის გამო, რომ ისინი ქვეყნებოდა დახურული გამოცემების სახით, რადგან შეეხებოდა იმ დროს არსებულ მეტად მწვავე სოციალურ პრობლემებს, ისეთებს, როგორც, მაგალითად, ნარკომანია და პროსტიტუცია, რადგან აღნიშნული სოციალური ბოროტებანი იმ დროის სსრ კავშირში ოფიციალურად „არ არსებობდა“. ამიტომ იგი იძულებული იყო დაეცვა საიდუმლოების შენახვის იმ დროს არსებული წესები. წინააღმდეგ შემთხვევაში იგი ბევრ უსიამოვნებას გადააწყდებოდა, შეიძლებოდა აეკრძალათ სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობა.

პროფესორ ანზორ გაბიანს სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის დაწყება იმ დროს მოუწია, როცა თავიდან საფუძველი ეყრებოდა მეცნიერების ისეთ დარგებს, როგორც არის კრიმინოლოგია, სოციოლოგია. სპეციალისტებისთვის კარგად არის ცნობილი, სტალინიზმის ეპოქაში ეს მეცნიერებები ცრუ მეცნიერებებად იყო შერაცხული.

ასეთ ვითარებაში, ბუნებრივია, პროფესორ ანზორ გაბიანს არ ჰქონდა იმის „ბედნიერება“, რომ მისი პირველი მცდელობა, ემუშავა კრიმინოლოგიასა და ნორმიდან გადახრილი ქცევის

სოციოლოგიაში, სათანადოდ ყოფილიყო შეფასებული თუნდაც იმ სამეცნიერო წრეებში, სადაც იგი საქმიანობდა. ამიტომ, ბუნებრივია, რომ ემპირიულ გამოკვლევებს იგი „მარტოობაში“ ატარებდა, რაც ბევრ უხერხულობასთან იყო დაკავშირებული. მას მოუხდა ემპირიული სოციოლოგიური გამოკვლევების მეთოდოლოგიის, მეთოდიკის, ტექნიკისა და ტაქტიკის სიღრმისეული შესწავლა, რამაც მას შემდგომ საშუალება მისცა ჩაეტარებინა მასშტაბური გამოკვლევები, მაგალითად ნარკოტიკომისა და ნარკომანიის უმძიმესი სოციალური პრობლემისა საქართველოსა და მთლიანად საბჭოთა კავშირში, საქართველოში პირველი და ჯერჯერობით უკანასკნელი დამნაშავეობის გეოგრაფიის სოციოლოგიური გამოკვლევა, რომელთაც დღემდე ანალოგი არ გააჩნიათ. დღეისათვის უნიკალურად შეიძლება მივიჩნიოთ აგრეთვე მისი ხელმძღვანელობითა და ავტორობით, გასული საუკუნის 80-იანი წლების დასასრულს, ჩატარებული ნარკოტიკომის მართლაც მასშტაბური ემპირიული სოციოლოგიური გამოკვლევა მთელი სსრ კავშირის მასშტაბით, რომლის ინიციატორი და დამფინანსებელი იყო ყოფილი სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტრო. სამუშაო მოიცავდა თითქმის 23.000 რესპონდენტი სსრ კავშირის რვა მსხვილ რეგიონში. სამწუხაროდ, ამ გამოკვლევის შედეგებს მზის სინათლის ნახვა არ ეწერა, სსრ კავშირის დაშლის შემდეგ, გასაგები მიზეზების გამო უშველებელი ემპირიული მასალის ავტომატიზებული დამუშავება მის საბოლოო დამთავრებამდე შეწყდა. ამიტომ მისი ავტორი იძულებული გახდა საკმაოდ ვრცელი სამეცნიერო ანგარიშით შემოფარგლულყო, რომელიც მუშა დოკუმენტის სახით განიხილა და მოიწონა ყოფილი საბჭოთა კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტროს კოლეგიამ.

სხვადასხვა ქვეყნების წამყვანი სოციოლოგები და კრიმინოლოგები აღიარებენ, პროფესორ ანზორ გაბიანის მიერ ჯერ კიდევ კრიმინოლოგიისა და სოციოლოგიის ხელახალი აღორძინების გარიჟრაჟზე ჩატარებულ კვლევებს, რომელსაც პიონერულსაც უწოდებდნენ.

სიცოცხლის უკანასკნელ წლებში მან მისივე განხორციელებულ კვლევებზე დაყრდნობით გამოსცა შემაჯამებელი მონოგრაფიული ნაშრომები საზოგადოებისათვის აქტუალურ პრობლემებზე: „პროსტიტუციისა და ბოზობის „ზეობა“ ქალთა ემანსიპაციის იდეის საფარქვეშ“, რომელიც მიუძღვნა შესანიშნავი ქართველი ქალბატონების ნათელ ხსოვნას, რომელნიც თავიანთი ცხოვრებით, სიცოცხლეშივე ეზიარნენ მარადიულსა და ქვეყნისათვის ერთგული თავისი თუ სხვისი შვილების აღმზრდელი დედის სიმბოლოდ იქცნენ; „ნარკოტიკული ქვესკნელი და მისი ბინადრები“, რომელიც მიუძღვნა საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს, მცხეთა-თბილისის მთავარეპისკოპოსსა და ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტს, უწმინდესსა და უნეტარეს ილია II-ს, გზასაცდენილი თანამემამულეების ქრისტიანულ არსობაში მოსაქცევად დაულალავი შრომისათვის;

მალხაზ ბაძალა
პროფესორი

პროფესორი ანზორ გაბიანი – ქართული კრიმინოლოგიის მამამთავარი

რეზიუმე

წერილში განხილულია პროფესორ ანზორ გაბიანის დამსახურება კრიმინოლოგიის მეცნიერებაში. აღნიშნულია, რომ იგი მრავალი წლის მანძილზე მუშაობდა ნორმიდან გადახრილი ქცევის სოციოლოგიაში და კრიმინოლოგიაში. მის მიერ ან მისი უშუალო ხელმძღვანელობით ჩატარებულია მრავალი ემპირიული სოციოლოგიური და კრიმინოლოგიური გამოკვლევა, რომელთა შედეგების გამოქვეყნებამაც მას ფართო აღიარება მოუპოვა როგორც საქართველოში, ისე საზღვარგარეთ.

პროფესორ ანზორ გაბიანს მოუხდა ემპირიული სოციოლოგიური გამოკვლევების მეთოდოლოგიის, მეთოდის, ტექნიკისა და ტაქტიკის სიღრმისეული შესწავლა-შემუშავება, რამაც მას საშუალება მისცა ჩატარებინა საქართველოში პირველი და ჯერჯერობით უკანასკნელი დამნაშავეობის გეოგრაფიის სოციოლოგიური გამოკვლევა, რომელსაც დღემდე ანალოგი არ გააჩნია თავის მასშტაბით.

საქართველოს და სხვადასხვა ქვეყნების წამყვანი სოციოლოგები და კრიმინოლოგები აღიარებენ, რომ პროფესორ ანზორ გაბიანის მიერ ჯერ კიდევ კრიმინოლოგიისა და სოციოლოგიის ხელახალი აღორძინების გარიჟრაჟზე ჩატარებულ მეცნიერულ კვლევებს, შეიძლება პიონერული ეწოდოს.

Малхаз Бадзагуа

Профессор Анзор Габиани – основатель грузинской криминологии

Резюме

В письме рассмотрены заслуги профессора Анзора Габиани в области криминологии. Отмечено, что он много лет работал в социологии и в криминологии. Благодаря его прямому руководству было проведено множество эмпирических социологических и криминологических исследований, результаты которых были широко признаны не только в Грузии, а также за границей.

Профессор Анзор Габиани провел углубленное изучение-разработку методологии, методики, техники и тактики эмпирических социологических исследований, что позволило ему в Грузии проводить первую и пока что последнюю социологическое исследование географии преступности, которое пока не имеет аналогов.

Ведущие социологи и криминологи разных стран и Грузии признают, что исследованиям на заре возрождения криминологии и социологии проведенным Анзором Габиани, можно назвать пионерскими.

Professor Anzor Gabiani – The founder of Georgian criminology

Summary

The article examines the merits of the professor Anzor Gabiani in the field of criminology. It is noted that he worked for many years in sociology and criminology. With his direct guidance many empirical, sociological and criminological examinations have been conducted, the publication of the results of which has been widely recognized both in Georgia and abroad.

Professor Anzor Gabiani conducted a depth study of methodology, methodic, techniques and tactics of empirical sociological research, which allowed him to conduct the first and yet only in Georgia sociological research of the crime geography which so far has no analogues.

Leading sociologists and criminologists from different countries and Georgia recognizing, that the studies on the dawn of re-revival of criminology and sociology conducted by Anzor Gabiani can be called pioneering.

სისხლის სამართლის მეცნიერების საგნის საზღვრები

წიგნიდან „სისხლის სამართლის მეცნიერების საგანი“ (1)

სისხლის სამართლის მეცნიერების განვითარებადი ბუნება მოითხოვს იმას, რომ მისი საგანი განვითარებად ტენდენციაში განვიხილოთ. როგორც უკვე იყო ნათქვამი ამ ნაშრომის შესავალში, მეცნიერების საგნის პრობლემის გადაჭრა ამ მეცნიერების ლოგიკური დასასრული იქნებოდა. მაშასადამე, სისხლის სამართლის მეცნიერების საგანი არ შეიძლება ბოლომდე იყოს გარკვეული.

მეცნიერული შემეცნების უსასრულობის კვალობაზე თანდათან ზუსტდება ამ მეცნიერების საგანიც.

მართალია, ყოველი მეცნიერების საგანში მოქმედებს ამ მეცნიერების ბუნების განსაზღვრული „ლოგოსი“, მაგრამ შემდგომში კვლევა სხვა, უფრო მნიშვნელოვან, კანონს აღმოაჩენს ხოლმე. ეს შეიძლება ნაწილობრივ დავადასტუროთ იმით, რომ სისხლის სამართლის მეცნიერების საგანი, რომელიც ამ მეცნიერების განვითარების თანამედროვე ეტაპზე სისხლის სამართლის კანონშემოქმედებით ურთიერთობად გვესახება, სხვადასხვა მეცნიერების „სასაზღვრო ზონაში“ მდებარეობს. მეცნიერებათა ამ „გზაგასაყარზე“ მეცნიერების საგანს ორნაირი მნიშვნელობა აქვს. ერთის მხრივ, მეცნიერების საგანი მეცნიერებათა ურთიერთობის საფუძველია, რადგან მეცნიერებათა ურთიერთობა მათი თვისებრივი სხვაობის პირობებშია შესაძლებელი, ხოლო მეცნიერებათა თვისებრივი სხვაობის საფუძველს მეცნიერების საგანი წარმოადგენს. მეორე მხრივ, მეცნიერების საგნის კვლევა ლოგიკურად მიდის მეცნიერებათა ურთიერთობის კვლევამდე, ხოლო მეცნიერებათა ურთიერთობის კვლევა, თავის მხრივ, მეცნიერების საგანში ახალი კუთხის, მიმართების დადგენამდეც მიდის. მაშასადამე, სისხლის სამართლის მეცნიერების საგნის პრობლემა ლოგიკურად აღძრავს ხოლმე მეცნიერებათა სისტემაში სისხლის სამართლის მეცნიერების ადგილის პრობლემასაც. სამწუხაროდ, ამ დასკვნით პარაგრაფში ჩვენ მხოლოდ იმის ილუსტრაციას თუ მოვახერხებთ, რომ სისხლის სამართლის მეცნიერების საგანი მეცნიერებათა სისტემაში სისხლის სამართლის მეცნიერების ადგილის დადგენის აუცილებელი პირობაა, რადგან მეცნიერებათა სისტემაში სისხლის სამართლის ადგილის პრობლემა დამოუკიდებელ კვლევას მოითხოვს. აქ მხოლოდ მოკლედ შევეხებით ზოგიერთ ასპექტებს, რათა ერთგვარი შემაჯამებელი დასკვნები გავაკეთოთ.

პირველ რიგში შევეხებით ფილოსოფიისა და სისხლის სამართლის მეცნიერების მიმართების პრობლემას. ფილოსოფია მეცნიერებათა მეთოდოლოგიური საფუძველია, მაგრამ ამჯერად ჩვენ კვლავ დავუბრუნდებით სასჯელზე სახელმწიფოს უფლების პრობლემას, რომელიც სისხლის სამართლის ფილოსოფიის ნაწილია. ამ თვალსაზრისით ნათელია, რომ სწორედ ფილოსოფიის პოზიციიდან ხდება შესაძლებელი სისხლის სამართლის ფილოსოფიისა და სისხლის სამართლის მეცნიერების გამოიჯვანა. მეორეს მხრივ, თუ სისხლის სამართლის მეცნიერება დანაშაულის ცნებიდან იწყებს და სასჯელის ცნებით ამთავრებს, ფილოსოფია სასჯელის ცნებიდან იწყებს, განაზოგადებს სისხლის სამართლის მეცნიერების მონაცემებს და აკეთებს დასკვნებს, რომელთაც სისხლის სამართლის მეცნიერებისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს. ბუნებრივია, თუ სისხლის სამართლის კანონშემოქმედება მხოლოდ „ფილოსოფიური კურთხევის“ შემდეგ ხდება გამართლებული, რათა მიღებული სისხლის სამართლის კანონი იყოს სამართლიანი, დემოკრატიული, ჰუმანური და ა.შ. გარდა ამისა, მეცნიერებათა სისტემაში სისხლის სამართლის ადგილის პრობლემა ლოგიკურად მოითხოვს ფილოსოფიურ პოზიციას. ჯერ ერთი, ფილოსოფიისა და სისხლის სამართლის მეცნიერების ურთიერთობის პრობლემა

ფილოსოფიამ უნდა გადაჭრას და არა სისხლის სამართლის მეცნიერებამ. მეორეც, არც ერთ კერძო მეცნიერებას არა აქვს უნარი თავისივე ფარგლებში გადაჭრას სხვა მეცნიერებასთან ურთიერთობის პრობლემა. ორ ან მეტ კერძოებს შორის მიმართების პრობლემა ფილოსოფიურ პოზიციას მოითხოვს. და ბოლოს, სწორედ ფილოსოფიური პოზიციით უნდა გამართლდეს ე.წ. „სისხლის სამართლის პოლიტიკაც“, რადგან სახელმწიფოს კანონშემოქმედებითი პოლიტიკა არ შეიძლება ფილოსოფიური კრიტიკის გაქრეთ იქნეს გატანილი, როგორც ეს ხდებოდა ყოფილ საბჭოთა კავშირში.

მართლაც, როგორც უკვე იყო ნათქვამი, სისხლის სამართლის კანონშემოქმედება სახელმწიფოს განსაზღვრული პოლიტიკური გეზის გარეშე შეუძლებელია, მაგრამ ეს პოლიტიკური გეზი თვითონვე მოითხოვს ფილოსოფიურ გამართლებას. ამიტომ ჩვენ ვერ დავეთანხმებით სისხლის სამართლის კანონშემოქმედებაში პოლიტიკის გაფეტიშების საბჭოურ ტენდენციას. სახელმწიფოს ოფიციალური პოლიტიკა ვლინდება სისხლის სამართალშიც, მაგრამ აქედან სრულიად არ გამომდინარეობს დასკვნა, რომ პოლიტიკის გამოვლენას სისხლის სამართალში, კრიმინოლოგიაში, სისხლის სამართლის პროცესში და სასჯელაღსრულებით სამართალში თითქოს სჭირდება პოლიტიკის (ე.ი. „კრიმინალური პოლიტიკის“) დარგთაშორისი მეცნიერება, როგორც ამას ფიქრობდნენ საბჭოთა იურისტები (2). ჯერ ერთი, მეცნიერება, რომელიც ერთი საერთო ხაზით გააერთიანებს ზემოთ აღნიშნულ სფეროებს, თავისი არსით კერძო მეცნიერება ვერ იქნება – კერძო მეცნიერება რეფლექსური არ არის. მეორეც, აღნიშნულ სფეროებში პოლიტიკის გამოვლენის კვლევას წინ უნდა უსწრებდეს პოლიტიკის ცნების დადგენა. როგორც მართებულად აღნიშნავს ნ. ზაგორონოვსკი, სისხლის სამართლის პოლიტიკის გასაგებად საჭიროა პოლიტიკის ზოგადი ცნების ჩამოყალიბება (3). მაგრამ ნუთუ პოლიტიკის ზოგადი ცნება იურიდიულ მეცნიერებათა საზღვრებში ყალიბდება? გასაგები უნდა იყოს, რომ პოლიტიკის ზოგადი ცნების დადგენა იმთავითვე მოითხოვს პოლიტოლოგიის ნიადაგზე დგომას, იმის მიუხედავად, არსებობს თუ არა პოლიტოლოგია, როგორც პოლიტიკის მეცნიერება. სამწუხაროდ, იმის გამო, რომ ყოფილ საბჭოთა კავშირში არ არსებობდა პოლიტოლოგია, როგორც დამოუკიდებელი მეცნიერება პოლიტიკის შესახებ, პოლიტოლოგიზმის რეალური საფრთხე შეიქმნა. ჩვენ არ შეგვიძლია დუმით ავუაროთ გვერდი იმ ისტორიულ ფაქტს, რომ სსრ კავშირში პოლიტოლოგიის შექმნის მცდელობას პირველები აღუდგნენ წინ საბჭოთა იურისტები, რადგან, მათი აზრით, პოლიტიკის სფეროს თითქოს წარმატებით სწავლობს იურიდიული მეცნიერება (4).

ჩვენ კი ვფოქრობთ, რომ ეს იყო იურისტების უკანონო პრეტენზია და იურიდიულ მეცნიერებათა ბუნებისა და საზღვრების გაუგებრობის შედეგი. „პოლიტიკური“ და „იურიდიული“, მიუხედავად მათი მჭიდრო კავშირისა, არსებითად განსხვავებულ სფეროებს წარმოადგენენ. რასაკვირველია, იურისტი პოლიტიკურადაც უნდა აზროვნებდეს. მაგრამ ერთია იურისტის პოლიტიკური აზროვნება და მეორეა პოლიტოლოგია, როგორც პოლიტიკის მეცნიერება – ლოგიკურად ყველა მეცნიერებაში უნდა აზროვნებდნენ, მაგრამ ამის გამო ლოგიკის „გაუქმების“ საკითხი თავში არავის მოსვლია. მაშასადამე, იურისტი პოლიტიკის ცნებისა და არსის კვლევისას ლოგიკურად გადადის პოლიტოლოგიის პოზიციაზე და, ცხადია, იურიდიული მეცნიერების საზღვრებიდან გადის.

ამრიგად, სისხლის სამართლის კანონშემოქმედებით ურთიერთობაში პოლიტიკური ურთიერთობაც იგულისხმება, ხოლო პრობლემის ეს მხარე პოლიტოლოგიაში გადასვლას მოითხოვს. ეს იმას ადასტურებს, რომ ამ ასპექტით სისხლის სამართლის მეცნიერებას პოლიტოლოგიაც ესაზღვრება. რა თქმა უნდა, არსებობს პოლიტიკის ფილოსოფიაც, რომელსაც დიდი მნიშვნელობა აქვს პოლიტიკის არსის გასაგებად, მაგრამ სწორედ ეს ადასტურებს, რომ სისხლის სამართლის მეცნიერების საგნის პრობლემატიკაში წამყვანია ფილოსოფიური პოზიცია.

სისხლის სამართლის კანონშემოქმედებითი ურთიერთობა ფართო სოციოლოგიური თვალსაწიერის გარეშე შეუძლებელია. ჯერ ერთი, სისხლის სამართალი ფართო აზრით თვითონაა სოციალური მოვლენა. მას თავისი სოციალური მიზეზები და შედეგები აქვს. მეორეც, დანაშაული სოციალური მოვლენაა; მესამეც, სასჯელი სოციალური ინსტიტუტია. ამიტომ გვმართებს გავითვალისწინოთ სასჯელის არამართო იურიდიული შედეგები, არამედ სოციალური შედეგებიც. ბუნებრივია, თუ ამ მხრივ სოციოლოგიური კვლევის შედეგებს დიდი მნიშვნელობა ექნებათ. ამას ემატება სისხლის სამართლის კანონის მოქმედების სოციალური მექანიზმის კვლევა. მაშასადამე, ამ მხრივ სისხლის სამართლის მეცნიერებას სოციოლოგიაც ესაზღვრება.

სისხლის სამართლის მეცნიერებისათვის ფსიქოლოგიის მონაცემების შემოქმედებით გამოყენებას დიდი მნიშვნელობა აქვს დანაშაულებრივი ქმედების მოტივებისა და მიზნების, ბრალის ფსიქოლოგიური მხარის გასაგებად. მაგრამ მკვლევარმა აქ თავიდან უნდა აიცილოს ყოველგვარი ფსიქოლოგიზმი და ნორმატივიზმი, ეს ცალმხრივობანი თავს მაშინვე იჩენდნენ, თუ ფსიქოლოგიისა და სისხლის სამართლის მეცნიერების ურთიერთობის კვლევა ფილოსოფიის დონიდან არ იქნება წარმართული.

სისხლის სამართლის მეცნიერებისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს სოციალური ფსიქოლოგიის მონაცემებს. ე.წ. ჯგუფური ქცევის კანონზომიერების გარეშე დანაშაულში თანამონაწილეობის კვლევა შეუძლებელია. უფრო მეტიც, სოციალური როლების, სოციალური მოლოდინისა და ა.შ. ცნებათა გარეშე შეუძლებელია თვით დანაშაულებრივი მოქმედებისა და უმოქმედობის გაგება.

სისხლის სამართლის კანონშემოქმედებითი ურთიერთობა ზნეობრივ ურთიერთობასაც გულისხმობს. ამ ასპექტით ბუნებრივია ეთიკისა და სისხლის სამართლის მეცნიერების სასაზღვრო პრობლემატიკა, რომელიც საბოლოო ანგარიშით ფილოსოფიის პოზიციიდან უნდა გადაწყდეს.

ჩვენ ნაწილობრივ გვექონდა საუბარი იმის შესახებ, რომ შერაცხადობის პრობლემა ფსიქიატრიის, ბიოლოგიის, მედიცინის ... მონაცემების გამოყენებას მოითხოვს, ხოლო ბუნების დაცვის სისხლისსამართლებრივი ასპექტი ბუნებისმეტყველური ცოდნის ფონზე თუ გაშუქდება. ეს იმას ადასტურებს, რომ სისხლის სამართლის მეცნიერება ესაზღვრება არა მარტო სოციალურ მეცნიერებათა სისტემას, არამედ ბუნებისმეტყველური ცოდნის სისტემასაც.

სისხლის სამართლის კანონშემოქმედებითი ურთიერთობისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს კრიმინოლოგიის მონაცემებს. დანაშაულთა მდგომარეობის, დინამიკისა და სტრუქტურის გარეშე ეფექტური კანონშემოქმედება შეუძლებელია. ამ მიმართებით კრიმინოლოგიისა და სისხლის სამართლის მეცნიერების სასაზღვრო პრობლემატიკა ექვს არ იწვევს. მაგრამ ერთმანეთში არ უნდა აგვერიოს დანაშაულობათა მიზეზების კრიმინოლოგიური კვლევა და სოციოლოგიური კვლევა სისხლის სამართლის მეცნიერების ინტერესებში. კრიმინოლოგია თვითონვე ეყრდნობა სოციოლოგიური კვლევის მეთოდებს, მაგრამ ეს უკანასკნელი არ შეიძლება ეხებოდეს თავად სისხლის სამართლის სოციალური როლის პრობლემას. ეს სოციოლოგიურ კვლევას მოითხოვს. ამიტომ ჩვენ ვერ დავეთანხმებით ვ. ფილიმონოვს, რომელიც სპეციალურ მონოგრაფიაში „სისხლის სამართლის კრიმინოლოგიური საფუძვლები“ ძალიან აფართოებს „კრიმინოლოგიის“ ცნებას და მასში გულისხმობს სოციალური მოვლენების ფართო წრეს. მაგალითად, ავტორი ამტკიცებს, რომ კანონმდებლის შეცდომა იქნებოდა, თუ სისხლის სამართლის ნორმები საზოგადოების განვითარების კანონზომიერებას არ შეესაბამებინ (5). ცხადია საზოგადოებრივი განვითარების კანონზომიერება კრიმინოლოგიის საგანში არ შედის. კრიმინოლოგია კერძო მეცნიერებაა, რომელიც „სოციოლოგიურისა“ და „იურიდიულის“ მიმართებით მიჯნაზე წარმოიქმნა. ამიტომ კრიმინოლოგიას თავისი ბუნებისა

და საზღვრების შესაბამისად არ შეუძლია სისხლის სამართლის სოციალური საფუძვლები იკვლიოს. ეს უკანასკნელი სოციოლოგიურ კვლევას მოითხოვს.

სისხლის სამართლის მეცნიერების საგნის პრობლემატიკაში განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს სამართლის ზოგადი თეორიისა და სისხლის სამართლის მეცნიერების მიმართებას. მართლაც, სახელმწიფოსა და სამართლის ზოგადი თეორია ნორმაშემოქმედების პრობლემას გვერდს ვერ აუვლის. ამ ასპექტით იგი უეჭველად შეეხება სისხლის სამართლის კანონშემოქმედებასაც. სხვანაირად იგი ზოგადთეორიული დისციპლინა არ იქნებოდა. ამ თვალსაზრისით ცხადი ხდება სახელმწიფოსა და სამართლის ზოგადი თეორიისა და სისხლის სამართლის მეცნიერების „საგნობრივი გადაკვეთა“. ჩვენი აზრით, ესეც სამართლის სისტემაში სისხლის სამართლის ადგილით აიხსნება. მართლაც, როგორც უკვე ვიცით, სამართლის სისტემაში წამყვანია სახელმწიფო სამართალი. მაგრამ სახელმწიფო სამართლის მეცნიერების საგანი სახელმწიფო სამართლის ნორმაშემოქმედება ვერ იქნება, მიუხედავად იმისა, რომ ნორმაშემოქმედების პრობლემა კონსტიტუციურად არის გადაწყვეტილი. საქმე ისაა, რომ „სამართლის სისტემა“ სახელმწიფოსა და სამართლის ზოგადი თეორიის ცნებაა და არა სახელმწიფო სამართლის ცნება. ამიტომ სახელმწიფოსა და სამართლის ზოგადი თეორია ზოგადთეორიულ ასპექტში ეხება ნორმაშემოქმედების პრობლემას, მაშინ, როდესაც სისხლის სამართლის მეცნიერება საკუთრივ სისხლის სამართლის კანონშემოქმედებითაა დაფუძნებული. შემთხვევითი არ არის, რომ არსებობს სპეციალური ტერმინები („კრიმინალიზაცია“ და „დეკრიმინალიზაცია“), რომლებიც სისხლის სამართლის კანონშემოქმედების სპეციფიკაზე მიუთითებენ. როგორც უკვე იყო ნაჩვენები, სისხლის სამართლის ნორმები ყველაზე მინიმალურ სამართლებრივ მოთხოვნებს გამოხატავენ. დანაშაული ამ მინიმალური სამართლებრივი მოთხოვნის დარღვევით გამოიხატება. მამასადამე, დანაშაული უკიდურესი სამართალდარღვევაა. ამ უკიდურეს სამართალდარღვევას შეესაბამება სახელმწიფო იძულების უკიდურესი ზომა – სასჯელი. ამ უკიდურესობათა გამოა, რომ სისხლის სამართალი იწვევს საზოგადოებრივი აზრის ფორიაქს, შეხედულებათა მრავალფეროვნებას, რადიკალიზმის ერთი მიმართულებიდან მეორეზე. ამ ვითარებაში ბუნებრივია, თუ განსაკუთრებული როლი მეცნიერებას აკისრია. მეცნიერებამ ყოველგვარ რადიკალიზმს თავი უნდა დააღწიოს. ამას იგი მხოლოდ მაშინ მოახერხებს, თუ აღმოჩნდება მისი შესწავლის საგანი. სწორედ ამ თვალსაზრისით იქცევს ყურადღებას სისხლის სამართლის კანონშემოქმედებითი ურთიერთობა, რომელიც მხოლოდ სისხლის სამართლის მეცნიერების საგანია. შეიძლება ითქვას, რომ სამართლის ცალკეული, დარგობრივი მეცნიერებანი შესატყვის ნორმაშემოქმედებით ურთიერთობას თავიანთი შესწავლის საგნად არ იხდიან. ცხადია, ნორმაშემოქმედებას ყველა იურიდიული მეცნიერებისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს, მაგრამ არ შეიძლება ითქვას, რომ სახელმწიფო სამართლის მეცნიერების, ადმინისტრაციული სამართლის მეცნიერების თუ სამოქალაქო სამართლის მეცნიერების საგანია შესაბამისი კანონშემოქმედებითი ურთიერთობა. ჩვენ არა გვაქვს იმის პრეტენზია, რომ სხვა იურიდიულ მეცნიერებათა საგანში გავერკვეთ, მაგრამ სასწავლო ლიტერატურის დონეზე მაინც ჩანს, რომ სხვა იურიდიულ მეცნიერებათა საგანი შესაბამისი დარგის ნორმაშემოქმედება არ არის (6).

დაბოლოს, მოკლედ შევჩერდებით სისხლის სამართლის კანონშემოქმედების ეთნოგრაფიულ ასპექტზეც. ეროვნული ჩვევებისა და ტრადიციების გათვალისწინებას დიდი მნიშვნელობა აქვს. ამ მხრივ ყურადღებას იქცევს პროფ. მ. კველიასა და მისი მოწაფეების გამოკვლევები. გამომდინარე ძველი ქართული ჩვეულებებიდან, პროფ. მ. კველია თანამედროვე კანონმდებელს მრავალ საინტერესო წინადადებას სთავაზობს. მაგალითად, ავტორის აზრით, ლალატით დანაშაულის ჩადენა პასუხისმგებლობის დამამძიმებელ გარემოებად უნდა ჩაითვალოს (7). საყურადღებოდ უნდა ჩაითვალოს აგრეთვე სხვა სახის ეთნოგრაფიული კვლევები (8), რომელთაც დიდი მნიშვნელობა აქვთ თანამედროვე კანონშემოქმედებისათვის. მამასადამე, სისხლის სამართლის მეცნიერება ეთნოგრაფიასაც ესაზღვრება.

ამრიგად, სისხლის სამართლის კანონშემოქმედება მეცნიერებათა სასაზღვრო ზონაში მდებარეობს და მეცნიერებათა სისტემაში სისხლის სამართლის მეცნიერების ადგილის დადგენის საფუძველია. მეცნიერებათა სისტემაში სისხლის სამართლის მეცნიერების ადგილის კვლევა სისხლის სამართლის კანონშემოქმედების პრობლემატიკაში ახალ ასპექტებს აღმოაჩენს, რადგან მეცნიერებათა მიმართებით მიჯნაზე ახალი პრობლემა მუდამ იქნება ხოლმე. ამ ახალი პრობლემის გადაჭრის კვალობაზე დაზუსტდება სისხლის სამართლის მეცნიერების საგანიც. მეცნიერებათა ურთიერთობა მათი საზღვრების მოშლას კი არ მოასწავებს, არამედ, პირიქით ადასტურებს მათ თვისებრივ სხვაობას. მეცნიერებათა თვისებრივი სხვაობის საფუძველი კი არის მეცნიერების საგანი. მეცნიერებათა სისტემაში სისხლის სამართლის მეცნიერების ადგილის პრობლემა ცალკე კვლევას მოითხოვს. ბუნებრივია, რომ შემდგომ კვლევას მოითხოვს დებულებაც, რომ სისხლის სამართლის მეცნიერების საგანია სისხლის სამართლის კანონშემოქმედებითი ურთიერთობა, რადგან, როგორც უკვე ითქვა, მეცნიერების საგნის პრობლემის გადაჭრა მეცნიერების დასასრული იქნებოდა.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. გურამ ნაჭყებია „სისხლის სამართლის მეცნიერების საგანი“, თბ. 1998, გვ.174–182
2. А.А. Герцензон. Уголовное право и социология, М., 1970, с.196
3. Н.И. Загородников. Советская уголовная политика и деятельность органов внутренних дел. М., 1978, с.8
4. Э.В. Тадевосян. /Информация/, «Вопросы философии», 1965, № 10
5. В.Д. Филимонов. Криминологические основы уголовного право, Томск, 1981, с.65
6. გ.ერემოვი. საბჭოთა ადმინისტრაციული სამართალი, თბ., 1985; Советское государственное право, М., 1985; Административное право, М., 1985; О.А. Красавчиков. Советская наука гражданского право, в Сб.: Ученые труды, Свердловск, 1961; Советское гражданское право, Свердловск, с.1, 1968
7. მ. კეკელია. ტრადიცია და თანამედროვეობა, თბ., 1990
8. ქართული ჩვეულებითი სამართალი, ნაწილი მესამე, თბ., 1991

**სისხლის სამართლის მეცნიერების საგანის საზღვრები
წიგნიდან „სისხლის სამართლის მეცნიერების საგანი“
რეზიუმე**

ავტორს განხილული აქვს სისხლის სამართლის მეცნიერების საგნის საზღვრები მეცნიერებათა სისტემაში და ამასთან დაკავშირებით ზოგიერთი ასპექტის კვლევა. ასევე, სისხლის სამართლის ურთიერთობა ფილოსოფიის, სოციოლოგიის, კრიმინოლოგიის, ეთიკის, ფსიქოლოგიისა და სხვა მეცნიერებებთან.

ნაშრომში განსაკუთრებით, საინტერესოა მისი მოსაზრება სისხლის სამართლისა და კრიმინოლოგიის საზღვრებთან დაკავშირებით. განიხილავს, კრიმინოლოგიის მონაცემების: დანაშაულობათა მდგომარეობის, დინამიკისა და სტრუქტურის დიდ მნიშვნელობას სისხლის სამართლის კანონშემოქმედებითი საქმიანობისათვის. ამასთანავე, ასაბუთებს, რომ კრიმინოლოგია დამოუკიდებელი მეცნიერებაა, მისი და სისხლის სამართლის მეცნიერების სასაზღვრო პრობლემატიკა ეჭვს არ იწვევს.

Гурам Начкебия

**Границы предмета науки уголовного право из книги
«Предмет науки уголовного права»
Резюме**

Автор рассматривает границы предмета науки уголовного права в системе науки, и связи с этим некоторые аспекты исследований. А также, отношения уголовного права с философией, социологией, криминологии, этикой, психологией и с другими науками.

В статье особенно интересно его мнение о границах уголовного права и криминологии. Рассматривает важность криминологических данных: состояниях преступности, динамику и структуру для уголовно-законодательной деятельности. Также доказывает, что криминология это независимая наука, а пограничные проблемы его и уголовного права не являются подозрительными.

Guram Nachkebia

**The borders of the criminal science subject from the book “The subject of criminla science”
Summary**

The author deals with the baundaries of the subject of criminal science in the system of sciences and in this regard some research aspects. Also criminal law relations with philosophy, sociology, criminology, ethics, psychology and with the other sciences.

The interesting part of this thesis is his opinion about the boundaries of the criminal law and criminology. He considers the importance of criminological data: situation of crime, dynamics and structure for rulemaking criminal law activities. Also proves that criminology is an independent science, boundaries problem of criminology and criminal law science are not suspicious.

The Role of Criminology on the Global Stage

Introduction – A Medical Analogy

The field of criminology seeks to understand and explain crime, with the subsequent goal of reducing the severity of its negative impacts. Like the field of medicine, this necessitates the need to develop both preventative and curative strategies, and to implement them widely, across virtually every aspect and dimension of society's public and private sectors. We face a host of interactive and compounding challenges in these efforts, and there seem to be few definitive answers at present. As I consider this daunting task, I think of myself at times, not as a criminologist, but rather as a physician from the early 19th century, addressing the medical problems of that era.

There are seemingly insurmountable crime problems today, just as there were seemingly insurmountable health issues at the turn of the 19th century...small pox, bubonic plague, polio, consumption, scurvy. There was a significant amount of guesswork in medicine in that era, as there was very limited epistemological understanding, and an accompanying negligible body of knowledge regarding cause, consequence and cure. There were few valid diagnostic instruments or methodologies. There was a dearth of sound diagnostic assessment capability or understanding, and consequently a paucity of effective medical treatment modalities. This allowed society to respond to illness and accident using crude, homespun, untested remedies, rather than effective, evidence-based options. In addition, even when new medical developments and procedures were found, they often ran afoul of political winds and public sentiment, and were cast aside. That is largely not the case today.

So what did medicine do to move from where it was then, when life, as Hobbes noted "was nasty, brutish and short," to where it is now? Death has not and of course never will be eliminated, and yes, there is still guesswork in the field of medicine, but there is a substantial body of contemporary medical knowledge, much epistemological understanding, and a general communal embrace and acceptance of new medical developments and breakthroughs. As a result, many of life's serious diseases have been eradicated, and the negative impacts of illness and accident have been significantly mitigated in the aggregate. Life expectancy has more than doubled since 1800, and it is a markedly improved longevity. What accounts for this progress? A public health specialist would likely churn out half-a-dozen reasons, and yes, it's more than just advances in the field of medicine, of course. The field of medicine, however, has contributed significantly to contemporary human longevity and vitality. So I ask yet again, what did the field of medicine do to move forward as it has, and what can we in criminology learn from the strategic model medicine utilized to achieve those results?

The Strategic Medical Model

The field of medicine, I propose, embraced a five-point strategy over the course of the last two centuries:

1. It adopted a ubiquitous academic model. Schools of medicine have sprouted up in quality institutions of higher education the world over in the last 200 years.
2. It fully embraced the principle of connectivity in every academic context. A host of regional, national, and international professional medical-related associations have developed and flourished, and in a related sense, a myriad of medical journals developed by these entities publish the works of researchers the world over. The medical field has now moved to the point where there are

immeasurable levels of interaction, collaboration, and exchange in every possible milieu, aided of course by the ease of contemporary travel and electronic communication.

3. It embraced an inter-disciplinary perspective and sought intellectual “consilience,” conjoining diverse academic fields and areas of exploration in an attempt to seek etiological understanding and subsequently craft effective responses. It is not unusual today to see an article in a medical journal co-authored by researchers from a number of different disciplines from a number of different institutions and even from a number of different countries (per point #2).
4. It moved to an evidence-based evaluation standard.
5. It integrated new knowledge within both the scientific community as well as the public sector. Medicine succeeded in this effort by tailoring both message content as well as communication strategies to “match and then catch” divergent audiences.

We in criminology cannot and never will eliminate crime (see Durkheim), any more than physicians will ever eliminate death. We can, however, reduce the severity of our contemporary crime challenges (just as medicine has mitigated the impacts of illness and accident) by adopting the same 5-point strategic orientation as did medicine some two centuries ago.

Criminology and the Strategic Medical Model

There was little understanding at the dawn of the 19th century of what today is considered fundamental medical knowledge - the difference between a bacteria based and a viral based disease for example. But, once the five basic stratagems were implemented in a macro context (and in my simplistic micro-perspective, once Louis Pasteur came along), the field of medicine exploded. I wish to again stress this theme - physicians cannot and never will eliminate death, just as criminologists cannot and never will eliminate crime, but we both can reduce the severity of the impacts of illness and crime respectively, and improve the quality of life in our respective spheres by deeply embedding these five strategic principles within our respective disciplines. I wish to address all five strategies which medicine embraced, and apply them to criminology.

A Ubiquitous Academic Model

We need to embrace the ubiquitous academic model by further growing and developing justice education/criminology programs in universities throughout the world. There are three major societal benefits that will be derived from this:

1. These programs will educate large numbers of student-citizens as to the proper role of justice officials and who will, in part because of their educational exposure, subsequently hold justice officials more accountable, and demand transparency and a high standard of performance from those officials. In this context, former U.S. Supreme Court Justice Louis Brandeis once noted that the most important political office in a democracy was that of private citizen, and in discharging that office, there was no place for the mere spectator. Criminology/justice education programs contribute to that end.
2. Justice education programs will graduate thousands of individuals
 - a. who will subsequently pursue careers in the justice arena, and who will then have the academic background to be able to respond more professionally to the heightened public demand for justice and equity.
3. Justice officials will be able to turn to locally developed and locally relevant research undertaken by local criminology students and faculty to help them better perform their duties. We will not only see a growth in this indigenous body of criminological knowledge, but when adding in the connectivity component, the aggregate body of criminological knowledge in a national and cross-national context

will literally explode, to the betterment of the world. The research component of justice education programs may in the long-run be its greatest asset to society.

In sum, criminology research helps develop and improve justice-based processes and institutional structures, classroom course content helps prepare the individuals who will eventually work in the justice system, and ingrains the concept of justice and the rule of law into the body politic at large. I defer to the thoughts of H. G. Wells in this matter who noted that “human history is a race between education and catastrophe.” Under that premise, it is crucial that the ubiquitous criminology/justice education model be adopted. Nations that do so will enhance their level of collective communal peace and equality, and overall social justice.

I would add that developing and transitional nations in particular need to establish justice education programs. These nations typically have weak rule of law traditions and publically disparaged legal infrastructures. This greatly diminishes their ability to attract external investment, to say nothing of the injustices perpetrated upon the citizenry. As to the former, external investment has the ability to further stabilize and grow the economy, raise the standard of living across all social classes, and allow those countries to eventually participate to a greater degree in the global economy. The establishment of professional, stable institutions of public order is a precursor to attracting external yen/euros/dollars. Few wish to invest in settings where there is no legal recourse for investments gone sour due to misconduct and intrigue. By vigorously embracing justice education, a more rational, transparent, accountable legal system will emerge in time, which will both increase the level of external investment (so crucial for any nations’ growth and socio-political stability) as well as an enhance the measure of communal equity, justice and social peace. This model carries a significant degree of reciprocal/compounding causality – stabilized, professional public institutions yield a great sense of social justice which together attract external investments which contribute to further stabilization which in turn attracts more external investments which contributes to greater levels of stabilization, etc., etc. How do we get started on this cycle - grow and develop criminology/justice education programs.

An Academic Model of Connectivity

We need to continue to ramp up our levels of connectivity, interaction, and exchange on the national and international stage. We have had some success in developing professional associations, and establishing journals, newsletters and webpages. I pause and note that there are some 40 societies of criminology around the world today, and nearly all boast of a multi-national membership list, and that is just tremendous. The somewhat misnamed *American Society of Criminology* for example, has members from more than 60 countries. There is now a mini-Nobel prize in our field, the Stockholm Prize in Criminology, established just a dozen years ago. This prize recognizes contributions made throughout the world. To date, that award has been given to individuals who claim residence in 11 different countries (footnote – a number of the recipients reside in multiple countries, which further emphasizes this point).

Progress has certainly been made in enhancing the level of interaction and connectivity in our field. We have successfully reached out and across many regions and borders, but we need to see vibrant and dynamic societies of criminology grow and develop in every country. We need to further enlarge the body of indigenous knowledge and actively promote its exchange. We need to continue to grow the aggregate body of knowledge in the national and cross-national contexts. We need to do a better job not just with our electronic exchanges, but with our personal contacts and interactions. We need to see more guest lecture programs as well as faculty and student exchanges in our field. The Europeans have

moved forward in this context with their Erasmus Program. We need to look to developing a similar model in the U.S. The international criminological community is keenly interested in exchanges with American academic institutions, and there is a growing international awareness on our side of “the pond” as well. American programs are typically willing partners, but the cost factors loom large (there are pitifully few dollars available for such exchanges within university budgets). American criminology programs need to engage in some measure of creative financing to facilitate a greater level of cross-national interaction. Our field, which experienced significant growth in the latter half of the 20th century, will be stunted in its 21st century development until we can ramped-up interpersonal cross-national interactions, until we can enhance the connectivity coefficient at every level and in every context.

An Interdisciplinary Academic Model

The hard sciences and medicine were two of the great success stories of the 20th Century. Conspicuously absent in this great leap, however, were the social and behavioral sciences. Some forty years ago, the American author Allan Bloom criticized the academic social and behavioral sciences for being scholastically stagnant. He argued that there have been no new groundbreaking perspectives, no new paradigms, no theories of value or impact proffered for decades. Compared with the hard sciences and medicine, the traditional disciplines of sociology, psychology, anthropology, economics, history, political science are comatose, if not all-together dead. The primary reason he argues, is intellectual incest, particularly an unwillingness to engage in cross-disciplinary and cross-national fertilization and exchange; topics we just talked about.

Criminology, I would argue, is a definitive outlier to the Bloom treatise. Criminology has emerged as an extraordinarily vibrant field of study in the last half-century, and is poised to further explode as we move further into the 21st century. A marginal field of study in the 1960s and 1970s, it burst onto the academic scene in the 1980s and 1990s. Yes, this was due in part to political timing, the zeitgeist, the emergence of crime as a fundamental topic of interest to the American body politic, but also in large part due to criminology’s stimulating intellectual diversity (ie., its interdisciplinary character) and its cross national applications. As to the former, it is not unusual to see criminology program faculty members with degrees in history, psychology, sociology, biology, political science and public policy, law, and urban studies, as well as criminology and criminal justice of course. Interesting, criminology through the ages has been looking for a home so to speak. What began in a philosophic mode (Beccaria, Bentham) moved into the medical genre (Lombroso) and eventually into law (German and Russian tradition). Sociology emerged dominant for a season (Durkheim, Sutherland), but I would argue that those once dominant paradigms have now faded, have blurred over time, and criminology has become a model interdisciplinary field of study, with a social science orientation or emphasis.

We must continue to cling to this multidisciplinary orientation. I am personally familiar with a history department at a major American university. The faculty possess in the aggregate 23 advanced degrees. All but one, are in history. We must eschew such a model for it promotes intellectual incest. We must emulate medicine and reach out to all fields and disciplines and invite them to join us in our quest. We must steal from our academic neighbors. All have much to offer, and in this interdisciplinary context, we must collectively seek to address crime and justice issues, and grow the body of knowledge.

An Evidence-based Academic Model

What do we know about reducing the severity of crime and how do we go about doing it? Some programs and policies seem successful, others are clearly dismal failures, but we are not sure why, on either count. We have not been able to crack the cause and effect barrier with any degree of surety, and medicine 200 years ago was certainly no different. Let me use a story and a medical analogy from that era to further highlight this point.

In 1799, the former president of the United States, George Washington, lay in bed with a bad case of strep throat. The finest physicians of the day concluded that he needed to be bled, a common treatment modality of the day that was used for virtually every ailment. Bleeding, among other impacts, contributes to dehydration. Ironically in the end, Washington died not due to the strep throat infection per se, but primarily due to the complications brought on by the bleeding induced dehydration. We know today that when a patient contracts a case of strep throat, they need to be hydrated, not dehydrated. Yet ironically, the well-meaning physicians of the day, using the popular mode of treatment, did exactly the opposite of what they needed to do and of course made the situation worse.

Had George Washington's health improved (and there was a chance it could have for he was a vibrant man of large stature), the physicians likely would have suggested it was due to the bleeding, and perhaps touted his case as yet another example of the value of that treatment modality. But of course, such treatment is de-habilitating, and any improvement in Washington's health subsequent to the bleeding would have been *despite*, not because of the treatment received. A properly conducted systematic analysis would have revealed this to be the case of course, but, there were few such analyses undertaken within the field of medicine prior to the 1800s, ala crime response and prevention programs of today.

By in large, the crime response and prevention programs that we utilize in the United States have not been systematically evaluated. We need a criminological FDA. No crime response or prevention program should be implemented until it has been adequately tested, until it has been subjected to repeated, thorough, systematic quantitative evaluation, just as a new drug needs to be scrutinized before going on the market.

The knowledge base in the field of criminology is somewhat thin as compared with the hard sciences. As a consequence, justice policies and programs that are adopted are generally implemented due more to political consideration rather than scientific merit. In the final analysis, academic criminology is generally polluted by political criminology, for in the absence of sound knowledge, public policy tends to be a pinch of science (and often bad science at that), and a pound of ideology.

Integration of the Scientific within the Public Sector

There has long been a rift between scientific criminology and public criminology. While many programs are implemented that have no sound empirical basis, there are also programs that have been shown via systematic evaluation to be viable, but are not implemented because of a low political palatability quotient. Public sentiment does occasionally raise an ugly head and supersede science, and that scenario is not limited the field of criminology. Consider, for example, the case of Dr. Joseph Goldberger (and in so doing we go back to the medical analogy). Dr. Goldberger was sent by the United States government to the southern American states in 1914 in an attempt to discover the cause and cure for pellagra, a disease that was ravaging that area of our nation at that time. He discovered that the disease was due to dietary issues, and was not of an infectious nature, as was widely believed at the time. Dr. Goldberger, a Jewish immigrant then residing in the northern United States, subsequently began to

relay his findings to the southern community populace and leadership. His work was summarily rejected by them, due in part to the fact that he was a Jew (the American Ku Klux Klan held strong resentments toward not just Blacks but also Jews), in part due to the fact that he was an immigrant, in part because he was from the North (there was still very palpable Civil War bitterness in the South at that time), and in part because of a general fear of change, a xenophobia amongst the body politic of the South in that era. The findings were socially and politically unacceptable, as was the messenger. Dr. Goldberger was eventually recalled by the United States government due to the animosity spreading throughout the American South on this matter. He died, definitively knowing he had found the cause and cure of pellagra, but surely frustrated in that he had been unable to reach the body politic with those findings.

In contrast to the case of Joseph Goldberger, consider the case of James Brussel, the father of criminal profiling. Even though he achieved very public success in the 1950s in the case of the Mad Bomber of New York, the general idea of criminal profiling still had to be sold, to the public and the police, and that science had to be sold by a public-sector oriented performer. Brussel knew how to perform, how to reach the crowd, how to sell. He obviously had a handle on the science, but more importantly, he had a showman's touch, and that showman's touch subsequently helped the science of criminal profiling infiltrate the mainstream.

These accounts highlight the need for scientific criminologists to recognize that there are actually two fields that need to be surmounted if impact is to be achieved...scientific criminology and public criminology. As quantitatively sound as it is for example, removing handguns from the American public is just not going to happen, despite the fact that a successfully implemented policy of this nature would result in a significant drop in the murder rate. As quantitatively sounds as it is, the horribly unbalanced social inequality quotient is not going to be addressed in America, despite the fact that this is clearly a precipitating factor when it comes to crime issues. There is no political capital for seriously addressing either notion in the United States. They are not politically palatable themes. There are times that factors and forces hold science hostage.

Political officials of every ilk depend upon and gravitate to political truths for survival. Scientific truths might be absorbed, but only if they are in-line with contemporary political winds, and those positions will quickly be abandoned by the political elites when those winds change. In a somewhat simplistic sense, there are political or public truths and there are scientific truths. There is some measure of overlap of course, but political "leaders," by their very nature, must cling more to the former to stay in office, to maintain their positions of influence and power in the public domain. Some have suggested that politicians operate in information free zones. I reject that perspective utterly and completely. Political officials (at least the successful ones) are keenly attuned to and actively seek out "information," but it is political information that they seek, the political/public truths. They continually measure the political winds like sailors on the high seas. They are on constant lookout for the politically palatable, for the breeze that will transport them to the political promise land.

In contrast, academics generally operate in the inverse, with a focus on scientific truths and not the political. By ignoring the public sentiment however, science is all too often ignored and sits, gathering dust on the bookshelf, its impacts pragmatically moot. But rather than criticize political leaders for "sinning" differently than we do, with their focus on those very real political winds vs. the analytical, and subsequently walking away in disgust and retreating into our comfortable little journals and professional societies, we need to recognize that this is the nature of life. We need to adjust to this reality if we wish to have pragmatic impact, and recognize that the politicians WILL listen, but only to the political. In this context, I would suggest that our role as criminologists is to not only uncover empirical

truths and grow the body of knowledge (continue in our traditional role as “scientific criminologist”), but to also become public criminologists. We need to engage in activities that will yield a greater public policy implementation coefficient for our work. If we don’t, we will continue to simply enjoy each other’s “music” in the comfort and security of our office cubicles, and our much too provincial professional meetings.

Before proceeding, there is a very important clarification needed here. Science does impact public policy, most definitely, but it is in a time-lagged context. Science is proverbially ahead of culture. There is a science-to-culture time lag, a time fissure if you would. Max Planck noted nearly a century ago that the implementation of new truths must invariably await the passing of the older generation.

“A new scientific truth does not triumph by convincing its opponents and making them see the light, but rather because its opponents eventually die, and a new generation grows up that is familiar with it.”

Kuhn made much the same argument specifically with respect to science. A scientific paradigm topples, he noted, only when the last of its powerful adherents die. Yes, the time fissure exists even in the “enlightened” scientific community. Why would we expect anything different in the public sector? It is no wonder then, that social scientists’ greatest impact on public policy to date has been realized by teaching the youth. The young, in time, take the place of the old as the new rulers and regents, and subsequently impact policy, drawing upon that which they absorbed in their youth. That cycle continues ad infinitum. In other words, truth is not victorious per se, rather its opponents simply die. In this paradigm, scientists’ impact on public policy is an embryonic, bottom-up, time-lagged phenomenon. Indeed, shifts in social policy have historically been realized only in human geologic time, in large part, because of the science-to-culture time fissure (ie., the Catholic Church refused to accept the helio-centric nature of the solar system for nearly 200 years after it had been definitively documented). My position is that we need to engage in activities that overcome the time lag barrier now, strategies that will yield a greater public policy implementation coefficient for our work now.

Medicine realized long ago that if it were ever to achieve effectual and timely preventative and curative progress, it needed to reach both its own scientific community as well as the public sector with its new knowledge, and that new information needed to be communicated with a high level of clarity and palatability. Medicine succeeded in this effort by tailoring the message content and utilizing various communication strategies designed to “catch the ear” of its divergent audiences. We need to do the same in criminology, as we too deal with the time-lag quandary.

Scientific criminology is polluted by politics and power and custom and tradition, and since public sentiment does often rear its head and supersede the scientific, we must become effective public criminologists as well as scientific criminologists. In the aggregate we know how to publish and present our work in the scientific community. But how do we become effective public criminologists? How do we move our facts and findings into the mainstream, communal marketplace? That is the topic of another day, but it is a crucial role that we need to fulfill as a field in the 21st century if we wish a more permeating presence of justice in our world.

Conclusions

There are a host of interactive forces at work in our contemporary world, pushing and pulling at the boundaries and borders of peace and civility. Criminology today, like medicine some 200 years ago, is faced with a literal plethora of concerns. We cannot eliminate crime any more than physicians can eliminate death. We can, however, reduce the severity of our contemporary crime challenges by

adopting the same strategic academic model as did medicine two centuries ago - a ubiquitous, interconnected, interdisciplinary evidence-based orientation, with knowledge dissemination efforts undertaken within both the public and the scientific sectors (utilizing communication methodologies that are effective within each of those two very divergent communities).

So where do we start? The first step, to me, is to embrace the ubiquitous stratagem - to markedly increase the presence of criminology in the colleges and universities of the world. If we wish to enhance social justice, heighten the sense of communal peace and security, and improve socio-economic stability, we start by growing and developing justice education programs in our higher education systems worldwide, and at home. It may take another generation or two to see justice education establish itself in some of the far reaches of the globe, and even longer to ultimately realize the complete impacts of this overall strategy, but I am convinced that it will work.

Great challenges lay ahead as we mutually respond to the inequities and injustices in the world around us. There are people to be fed, reefs and forests to be protected, life in all forms to be preserved, and wrongs to be righted in many spheres. By clinging to this proposed 5-point strategic model, we can improve the environments in which we live, and as a result, peace, justice and equity will be more frequent visitors to our homes, our neighborhoods, our nations, and our world.

*This essay was drawn from a number of previously published works, including primarily Chris Eskridge, "State of the Field of Criminology," *Journal of Contemporary Criminal Justice*, November 2005, pp. 296-308, and Chris Eskridge, "Criminal Justice Education and its Potential Impact on the Socio-Economic Climate of Central European Nations: A Short Essay," *Journal of Criminal Justice Education*, March 2003, 105-118. Slightly modified versions have also been republished in a number of international outlets.

Chris Eskridge

Director of American Society of Criminology,
Professor of Nebraska University,
Doctor of Public Administration

The Role of Criminology on the Global Stage: A Synopsis
Summary

The field of criminology seeks to understand and explain crime, with the subsequent goal of reducing its frequency and its negative impacts. Like the field of medicine, this necessitates the need to develop both preventative and curative strategies, and to implement them widely, across virtually every aspect and dimension of society's public and private sectors.

We face a host of interactive and compounding challenges in these efforts, and there seem to be few if any answers at present. In this context, the field of criminology today is very much like the field of medicine 200+ years ago. There are seemingly insurmountable crime problems today, just as there were seemingly insurmountable health issues at the turn of the 19th century...small pox, bubonic plague, polio, consumption, scurvy. There was a significant amount of guesswork in medicine in that era, as there was very limited epistemological understanding, and an accompanying negligible body of knowledge regarding cause, consequence and cure. There were few valid diagnostic instruments or methodologies. There was a dearth of sound diagnostic capability or understanding, and consequently a paucity of consistent and effective treatment modalities. This allowed society to respond to illness and accident using crude, homespun, untested remedies, rather than effective, evidence-based options. In addition, even when new medical developments and procedures were found, they often ran afoul of political winds and public sentiment, and were cast aside.

That is certainly not the case today. So what did medicine do to move from where it was then, to where it is now? Death has not and of course never will be eliminated, and yes, there is still guesswork in medicine, but there is a substantial body of contemporary medical knowledge, much epistemological understanding, and a general communal embrace and acceptance of new medical developments and breakthroughs. As a result, many of life's serious diseases have been eradicated, and the negative impacts of illness and accident have been significantly mitigated in the aggregate. Life expectancy has been greatly extended, and it is a markedly improved quality of life.

So I ask yet again, what accounts for this progress? What did medicine do to achieve the results it has over the last two centuries? The field of medicine embraced a five-point strategy:

1. It adopted a ubiquitous academic model. Schools of medicine have sprouted up in quality institutions of higher education the world over in the last 200 years.
2. It fully embraced the principle of connectivity in every academic context. A host of regional, national, and international professional medical-related associations have developed and flourished, and in a related sense, a myriad of medical journals developed by these entities publish the works of researchers the world over. The medical field has now moved to the point where there are immeasurable levels of interaction, collaboration, and exchange in every possible milieu, aided of course by the ease of contemporary travel and electronic communication.
3. It embraced an inter-disciplinary perspective and sought intellectual "consilience," conjoining diverse academic fields and areas of exploration in an attempt to seek etiological understanding and subsequently craft effective responses. It is not unusual today to see an article in a medical journal co-authored by researchers from a number of different disciplines from a number of different institutions and even from a number of different countries (per point #2).

4. It moved to an evidence-based evaluation standard.
5. It integrated new knowledge within both the scientific community as well as the public sector. Medicine succeeded in this effort by tailoring the message content and utilizing various communication strategies designed to “catch the ear” of its divergent audiences.

We in criminology cannot eliminate crime any more than physicians will ever eliminate death. We can, however, reduce the severity of our contemporary crime challenges (just as medicine has mitigated the impacts of illness and accident) by adopting the same 5-point strategic orientation as did medicine two centuries ago.

So where do we start? The first step, to me, is to embrace the ubiquitous stratagem - to markedly increase the presence of quality criminology/justice education programs in the colleges and universities of the world. If we wish to ultimately enhance social justice, heighten the sense of communal peace and security, and improve socio-economic stability, we start by growing and developing justice education programs in our higher education systems worldwide, and at home. It may take another generation or two to see justice education establish itself in some of the far reaches of the globe, and even longer to ultimately realize the complete impacts of this overall strategy, but I am convinced that it will work.

Great challenges lay ahead as we mutually respond to the inequities and injustices in the world around us. There are people to be fed, reefs and forests to be protected, life in all forms to be preserved, and wrongs to be righted in many spheres. By clinging to this proposed 5-point strategic model, we can improve the environments in which we live, and as a result, peace, justice and equity will be more frequent visitors to our homes, our neighborhoods, our nations, and our world.

კრის ესკრიჯი

კრიმინოლოგიის როლი გლობალურ დონეზე

რეზიუმე

კრიმინოლოგიის დარგი ცდილობს გაიგოს და ახსნას დანაშაულობა, შემდგომში მისი ინტენსივობის შემცირების და მისი უარყოფითი ეფექტის თავიდან აცილების მიზნით. ისევე, როგორც მედიცინის დარგში აუცილებელია პრევენციული და სამკურნალო სტრატეგიის შემუშავება და მათი განხორციელების აუცილებლობა, პრაქტიკულად საზოგადოების და კერძო სექტორის ყველა სფეროში.

ჩვენ ხშირად რთული გამოწვევების წინაშე ვდგავართ და როგორც ჩანს დღეისათვის ცოტაა მათზე პასუხი. ამ ჭრილში კრიმინოლოგიის დარგი დღეს ძალიან გავს მედიცინის დარგს. დანაშაულობის დაძლევის პრობლემები დღეს იდენტურია. მე-19 საუკუნის დასაწყისში იყო ჯანმრთელობის პრობლემები: სიფილისი, ბუბონური შავი ჭირი, პოლიომელიტი, ტუბერკულოზი, ბარლოუს დაავადება და ა.შ. ამ ეპოქაში ბევრი ვარაუდები არსებობდა მედიცინაში, რადგან ძალიან შეზღუდული იყო ეპისტემოლოგიური გაგება, არასრულყოფილი ცოდნა დაავადებების მიზეზებისა და მისი მკურნალობის შესახებ. არსებობდა მცირეოდენი დიაგნოსტიკური ინსტრუმენტები ან მეთოდოლოგია, ხმის დიაგნოსტიკა, შესაბამისად ამ ყველაფერს მოსდევდა არაეფექტური მკურნალობის მეთოდი. ასეთმა მდგომარეობამ საზოგადოებაში გამოიწვია დაავადებების მიმართ არაეფექტური მიდგომა. საზოგადოებას ერჩივნა ემკურნალათ სახლის პირობებში შეუმოწმებელი, უხეში საშუალებებით, ვიდრე ეფექტურ, მტკიცებულებებზე დაფუძნებული პარამეტრებით.

დღეს ასე აღარ ხდება. რა გააკეთა მედიცინამ წინ წასასვლელად? რა თქმა უნდა სიკვდილი ვერასოდეს ვერ იქნება თავიდან აცილებული და დიახ, მედიცინაში ისევე არსებობს ამოუხსნელი ამოცანები, მაგრამ თანამედროვე მედიცინაში ცოდნა ვითარდება, ვითარდება ეპისტემოლოგიური გაგება, საერთო შეხედულებები. შედეგად მრავალი დაავადება იქნა აღმოფხვრილი, ხოლო ნეგატიური შედეგები დაავადებებისა და უბედური შემთხვევების მნიშვნელოვნად იქნა შემცირებული. ადამიანის სიცოცხლე უკვე დიდი ხანია გახანგრძლივდა და ეს მედიცინის საგრძნობლად გაუმჯობესებული ხარისხია.

ამიტომ კიდევ ვიმეორებ კითხვას, რა ხსნის ამ პროგრესს? რა გააკეთა მედიცინამ ბოლო ორი საუკუნის განმავლობაში შედეგის მისაღწევად? მედიცინის სფერომ ხუთპუნქტიანი სტრატეგია შეიმუშავა:

1. მან მიიღო საყოველთაო აკადემიური მოდელი. ბოლო 200 წლის განმავლობაში საგანმანათლებლო უმაღლეს დაწესებულებებში მედიცინის სკოლის ხარისხი გაუმჯობესდა.
2. მან მთლიანად მოიცვა დაკავშირების პრინციპი ყველა აკადემიურ პროცესში. მრავალი რეგიონალური, ეროვნული და საერთაშორისო პროფესიულ მედიცინასთან დაკავშირებული საზოგადოებები განვითარდა და აყვავდა, და ამ თვალსაზრისით ამ ორგანიზაციების მიერ შეიქმნა მრავალი სამედიცინო ჟურნალი, რომელიც მთელი მსოფლიოს მასშტაბით აქვეყნებს სამეცნიერო კვლევებს. სამედიცინო სფერო უკვე მივიდა იმ დონეზე, სადაც ურთიერთქმედება, გაცვლა, თანამშრომლობა შესაძლებელია ყველანაირ ვითარებაში. რა თქმა უნდა თანამედროვე სისტემის და ელექტრონული კომუნიკაციის დახმარებით.
3. მან მოიცვა ინტერდისციპლინარული პერსპექტივა და ეძებდა ინტელექტუალურ „დამთხვევას“ განსხვავებული აკადემიური და მეცნიერული სფეროს გაერთიანებით, ამით ცდილობდა მოეძებნა ეტიოლოგიური გაგება, შემდგომში ეფექტური რეაგირების შესაძლებლობად. დღეს არაფერია უჩვეულო იმაში, რომ სამედიცინო ჟურნალში ნახოთ სხვადასხვა დარგის მკვლევართა თანაავტორობით, სხვადასხვა დაწესებულებებიდან და სხვადასხვა ქვეყნებიდან გამოქვეყნებული სტატიები (მე-2 პუნქტი).
4. იგი გადავიდა მტკიცებულებებზე დაფუძნებულ შეფასების სტანდარტზე.
5. მან შეძლო ახალი ცოდნის ინტეგრირება, როგორც სამეცნიერო საზოგადოებაში, ისე საჯარო სექტორში. ამ ძალისხმევაში მედიცინამ წარმატება განიცადა სხვადასხვა საკომუნიკაციო სტრატეგიის გამოყენებით, რომელიც შექმნილია განსხვავებული აუდიტორიის დასაინტერესებლად („გამოსაჭერად“).

ჩვენ კრიმინოლოგიაში ბოლომდე ვერ დავამარცხებთ დანაშაულობას, ისევე როგორც ექიმები ვერ დაამარცხებენ სიკვდილს. თუმცა, ჩვენ შეგვიძლია შევამციროთ თანამედროვე პრობლემების სიმძიმე დანაშაულობის სფეროში (ისევე როგორც მედიცინამ შეძლო დაავადებების და უბედური შემთხვევის შედეგების შემცირება) იმავე 5 პუნქტიანი სტრატეგიული ორიენტაციის მიღებით, როგორც მედიცინამ ის ორი საუკუნის წინ მიიღო.

მოკლედ საიდან ვიწყებთ? პირველი ნაბიჯი ჩემთვის არის კრიმინოლოგიის/სამართლის სწავლების პროგრამის ხარისხის გაუმჯობესება კოლეჯებსა და უნივერსიტეტებში მთელი მსოფლიოს მასშტაბით. თუკი ჩვენ გვაქვს სურვილი, რომ გავაძლიეროთ სოციალური სამართალი, გავაღრმავოთ მშვიდობის და უსაფრთხოების გრძნობა და გავაუმჯობესოთ სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობა, ჩვენ უნდა დავიწყოთ მართლმსაჯულების განათლების პროგრამის ხარისხის გაუმჯობესებით მსოფლიოს უმაღლეს საგანმანათლებლო სისტემებში და სახლში. ამას შეიძლება დასჭირდეს ერთი ან ორი თაობა, რათა დაინახო სამართლის სფეროში განათლებამ როგორ დაიმკვიდრა თავი დედამიწის სხვადასხვა კუთხეში, და კიდევ

უფრო მეტიც, საბოლოოდ გააცნობიერო ამ საერთო სტრატეგიის დასრულებული შედეგები, მე დარწმუნებული ვარ, რომ ეს იმუშავებს.

დიდი გამოწვევები დგას ჩვენს წინაშე, რადგან ჩვენს ირგვლივ არსებულ უსამართლობაზე და უთანასწორობაზე შესაბამის რეაგირებას მოვახდენთ. არსებობენ ადამიანები, რომლებსაც ჭირდებათ დახმარება, ბუნება რომელსაც დაცვა სჭირდება და სხვ., ცხოვრება ყველა ფორმით უნდა იქნას დაცული და შეცდომები უნდა იქნას გამოსწორებული ყველა სფეროში. ამ 5 პუნქტიან სტრატეგიულ მოდელზე ჩაბლაუჭებით, ჩვენ შევძლებთ ცხოვრების პირობების გაუმჯობესებას, შედეგად მშვიდობა და სამართლიანობა დაისადგურებს, რომელიც იქნება ხშირი სტუმარი ჩვენს სახლში, ერში, სამეზობლოსა და მსოფლიოში.

კრის ესკრიჯი

ამერიკის კრიმინოლოგიის საზოგადოების დირექტორი,
ნებრასკას უნივერსიტეტის პროფესორი,
საჯარო მმართველობის დოქტორი

Крис Ескридж

Роль криминологии на глобальном уровне

Резюме

Область криминологии направлена на то, чтобы понять и объяснить преступность, с последующей целью уменьшить степень его негативных последствий. Как и в области медицины, это обуславливает необходимость разработки как превентивных, так и целебных стратегий, а также для их широкого внедрения практически по всем аспектам и секторам.

Врачи не всегда могут устранять смерть, так же, как криминологи в целом не могут устранять преступность, но они оба могут уменьшить тяжесть последствий болезни и преступности соответственно и улучшить качество жизни человечество. Перед ими стоят большие испытания, поскольку они взаимно реагируют на несправедливость в окружающем мире.

ტერორიზმი - საქართველოს საკანონმდებლო ჭრილში

საქართველო – ევროკავშირის ასოცირების შეთანხმებით, საქართველომ კიდევ ერთხელ აიღო ვალდებულება ევროკავშირის სხვა ხელმძღვრეო სახელმწიფოებთან ერთობლივად ებრძოლოს ტრანსნაციონალურ ორგანიზებულ დანაშაულს, კიდევ უფრო გააძლიეროს თანამშრომლობა ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის სფეროში (1). აღნიშნული საკითხები მკაფიოდ არის წარმოდგენილი შეთანხმების რამოდენიმე მუხლში. კერძოდ, ზოგადი პრინციპების მე–2 მუხლში, ტერორიზმი ტრანსნაციონალურ ორგანიზებულ დანაშაულთა რიცხვში მოიაზრება, მასთან ბრძოლა განსაკუთრებით არის გამოყოფილი. აღნიშნული შეთანხმების მე–12, მე–19 და 116–ე მუხლებიც ასევე პირდაპირ მიუთითებენ ხელმძღვრეო სახელმწიფოს ვალდებულებას ტერორიზმის გამოვლინების ნებისმიერი ფორმის პრევენციისა და მის წინააღმდეგ ბრძოლის ერთობლივი მოქმედების შესახებ (2). ამასთან, ტერორიზმის პრევენციის უმნიშვნელოვანეს ფაქტორებად, ასევე მითითებულია ისეთ დანაშაულობებთან ბრძოლა, როგორცაა უკანონო შემოსავლების ლეგალიზაცია (ფულის გათეთრება) და ნარკოტიკების არალეგალური ბრუნვა. ამასთან ერთად, ტერორიზმთან ბრძოლის სფეროში გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება ტერორიზმის დაფინანსების წყაროების აღმოფხვრას.

საქართველო–ევროკავშირის ასოცირების შეთანხმების მე–20 მუხლის: „თანამშრომლობა ტერორიზმთან ბრძოლის სფეროში“ 1–ლი პუნქტის (ა) ქვეპუნქტით საქართველომ ტერორისტული დანაშაულის კრიმინალიზაციის ვალდებულება აიღო. რაც არ ნიშნავს, იმას, რომ საქართველოს ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმებამდე არ გააჩნდა ტერორიზმთან ბრძოლის საერთაშორისო ვალდებულებები თუ ეროვნული საკანონმდებლო ბაზა. კერძოდ, საქართველომ დამოუკიდებლობის პირობებში ტრანსნაციონალურ ორგანიზებულ დანაშაულობასთან, მათ შორის ტერორიზმთან, ბრძოლისა და პრევენციის სფეროში არსებულ საერთაშორისო კონვენციებისა თუ ხელშეკრულებების რატიფიცირება მოახდინა. კერძოდ, 1977 წლის 27 იანვრის ევროპული კონვენცია “ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ” (3); 1999 წლის 9 დეკემბრის გაეროს კონვენცია “ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის შესახებ” (4); 2005 წლის 13 აპრილის გაეროს კონვენცია “ბირთვული ტერორიზმის აქტების აღკვეთის შესახებ” (5); 2005 წლის 16 მაისის ევროპის საბჭოს კონვენცია “დანაშაულებრივი გზით მიღებული შემოსავლების გათეთრების, მოძიების, ამოღებისა და კონფისკაციის და ტერორიზმის დაფინანსების შესახებ” (6) და სხვა.

ამ პერიოდში დადებულია საერთაშორისო ხელშეკრულებები თანამშრომლობის შესახებ ტერორიზმთან და სხვა მძიმე დანაშაულთან წინააღმდეგ ბრძოლის სფეროში სუამის მონაწილე სახელმწიფოთა, გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის, თურქეთის, აზერბაიჯანის, ყაზახეთის, ლატვიის და სხვა მთავრობებს შორის.

აღსანიშნავია, რომ ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის 2002 წლის 13 ივნისის ჩარჩო–გადაწყვეტილებით, ევროკავშირის დონეზე პირველად განისაზღვრა ტერორისტული დანაშაულის ქმედების შემადგენლობის ნიშნებისა და მათთვის სანქციების შესახებ ერთიანი მინიმალური დებულებები. აღნიშნულის გათვალისწინებით, უპირველეს ყოვლისა აღსანიშნავია საქართველოს კანონი „ტერორიზმთან ბრძოლის შესახებ“ (7). მასში შესული ცვლილებები და დამატებები, რომელზემაც გავლენა იქონია და ცვლილებების შეტანა მოითხოვა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსში, რითაც გაააქტიურა ბრძოლა ამ საშიში დანაშაულის წინააღმდეგ. აღნიშნული კანონი ძირითადად შესაბამისობაშია საერთაშორისო სამართლებრივ აქტებთან, განსაზღვრულია საქართველოში ტერორიზმთან ბრძოლის სამართლებრივი საფუძვლები და ძირითადი პრინციპები; ტერორიზმის ბრძოლის ორგანი-

ზაციული საფუძვლები; ტერორისტული საქმიანობის შედეგად შექმნილი ექსტრემალური სიტუაციების მართვა და კონტერორისტული ოპერაციების ჩატარება, რომლის ფარგლებშიც განსაზღვრულია კონტერორისტული ოპერაციის ჩატარების ძალები და საშუალებები, ხელმძღვანელობა, ტერორისტებთან მოლაპარაკების წარმოება, მოსახლეობის ინფორმირება; ტერორისტული აქტის შედეგად მიღებული ზიანის ანაზრაულება და დაზარალებული პირების სოციალური რეაბილიტაცია; ტერორიზმთან ბრძოლაში მონაწილე პირების სამართლებრივი და სოციალური დაცვა; საქართველოს საერთაშორისო თანამშრომლობა ტერორიზმთან ბრძოლის სფეროში; ტერორიზმთან ბრძოლის კანონიერების კონტროლი და ზედამხედველობა. ასევე, კანონით განსაზღვრულია, მნიშვნელოვან ტერმინთა განმარტებები. როგორცაა: ტერორიზმი, ტერორისტული აქტი, საერთაშორისო ტერორიზმი, ტერორისტი, ტერორისტული ჯგუფი, ტერორისტული ორგანიზაცია და სხვა.

„ტერორიზმთან ბრძოლის შესახებ“ საქართველოს კანონის პირველი მუხლის (ა) პუნქტის მიხედვით ტერორიზმი განმარტებულია როგორც „ძალადობა ან ძალადობის გამოყენების მუქარა, მიმართული ფიზიკური ან იურიდიული პირების წინააღმდეგ, შენობა-ნაგებობების, სატრანსპორტო საშუალებების, კომუნიკაციების და სხვა მატერიალური ობიექტების განადგურება – დაზიანება ან მათი განადგურება – დაზიანების მუქარა იარაღის, ასაფეთქებელი მასალების, ბირთვული, ქიმიური, ბიოლოგიური თუ სხვა, ადამიანის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობისათვის საშიში ნივთიერების გამოყენებით ან ადამიანის გატაცებითა თუ მძევლად აყვანით, რათა ხელისუფლება ან/და მისი რომელიმე ორგანო ან საერთაშორისო ორგანიზაცია იძულებული გახდეს, განახორციელოს გარკვეული ქმედება ან თავი შეიკავოს გარკვეული ქმედების განხორციელებისაგან, რომელიც ტერორისტების მართლსაწინააღმდეგო ინტერესებში შედის“.

ამ კანონის 1-ლი მუხლის (დ) პუნქტით ღრმად და სრულყოფილად, საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად არის განმარტებული „საერთაშორისო ტერორიზმი“ – ტერორისტული საქმიანობა, რომელიც განხორციელდა:

- ტერორისტების, ტერორისტული ჯგუფების ან ტერორისტული ორგანიზაციების მიერ სხვა სახელმწიფოს (სახელმწიფოების) ტერიტორიაზე (ტერიტორიებზე), ან თუ ზიანი მიადგა სხვა სახელმწიფოს (სახელმწიფოებს);
- ერთი სახელმწიფოს მოქალაქეთა მიერ მეორე სახელმწიფოს მოქალაქეთა მიმართ;
- იმ შემთხვევაში, როდესაც როგორც ტერორისტი, ისე ტერორიზმის მსხვერპლი არიან ერთ ან სხვადასხვა სახელმწიფოს მოქალაქეები, მაგრამ ტერორისტული აქტი ჩადენილია ამ სახელმწიფოთა ტერიტორიების გარეთ.

აღნიშნული „საერთაშორისო ტერორიზმის“ განმარტებით გათვალისწინებული ტერორისტულ საქმიანობაში მონაწილეობა საერთაშორისო სამართლის პრაქტიკის შესაბამისად დასჯადია საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 323²-ე მუხლის (8) თანახმად. კერძოდ, ამ მუხლის პირველი ნაწილი განმარტავს, რომ საერთაშორისო ტერორიზმში მონაწილეობა ან/და უცხო ქვეყნის ან მისი ორგანოს, პირთა ჯგუფის ან სხვა ფიზიკური ან იურიდიული პირის სამხედრო ხასიათის მხარდაჭერა, ჩადენილი ტერორისტული მიზნით, – ისჯება თავისუფლების აღკვეთით, ვადით თორმეტიდან ჩვიდმეტი წლამდე.

„ტერორიზმთან ბრძოლის შესახებ“ საქართველოს კანონის მეორე თავი განსაზღვრავს ტერორიზმთან ბრძოლის ორგანიზაციულ საფუძვლებს, სახელმწიფოში ტერორიზმთან ბრძოლის სუბიექტებს და მათ უფლებამოსილებას. ამავე თავის მე-4 მუხლის თანახმად საქართველოში ტერორიზმთან ბრძოლის ორგანიზებას, მის სპეციალური საშუალებებითა და მატერიალური

რესურსებით უზრუნველყოფას ანხორციელებს საქართველოს მთავრობა, ხოლო ტერორიზმთან ბრძოლას უშუალოდ ანხორციელებენ შემდეგი სუბიექტები:

- საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახური, რომელიც მთავარი ორგანოა ტერორიზმთან ბრძოლის ერთიანი სახელმწიფოს სისტემაში;
- საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო;
- საქართველოს დაზვერვის სამსახური;
- საქართველოს სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახური

ასევე საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით, თავისი კომპეტენციის ფარგლებში ტერორიზმთან ბრძოლაში მონაწილეობენ სახელმწიფო ხელისუფლების სხვა ორგანოები, რომლებიც ტერორისტული აქტისა და ტერორისტული ხასიათის სხვა დანაშაულების გამოვლენის, თავიდან აცილებისა და აღკვეთის მიზნით შეიმუშავენ და ანხორციელებენ გამაფრთხილებელ, რეჟიმულ, ორგანიზაციულ და სხვა სახის ღონისძიებებს.

ამავე თავის მე-5 მუხლით განსაზღვრულია, იმ სუბიექტების უფლებამოსილებანი, რომლებიც უშუალოდ ანხორციელებენ ტერორიზმთან ბრძოლას. მთავარი სუბიექტის ფუნქცია დაკისრებული აქვს საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურს, რომელიც იმავდროულად კოორდინაციას უწევს ტერორიზმთან ბრძოლის სუბიექტების საქმიანობას კონტრტერორისტული ცენტრის მეშვეობით.

კანონით განსაზღვრული ტერორიზმთან ბრძოლის სუბიექტების კომპეტენციები, დეტალურად არის განმარტებული ზემოაღნიშნული სახელმწიფო ხელისუფლების სტრუქტურების მარეგულირებელ სამართლებრივ აქტებში.

საქართველოს კანონის „ტერორიზმთან ბრძოლის შესახებ“ 24-ე მუხლის „საპროკურორო ზედამხედველობა“ თანახმად „ტერორიზმთან ბრძოლისას საქართველოს კანონმდებლობის ზუსტ და ერთგვაროვან შესრულებას ზედამხედველობენ საქართველოს მთავარი პროკურორი და საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული სპეციალურად უფლებამოსილი პროკურორი“, რაც მიუთითებს ქვეყანაში სისხლის სამართლის პოლიტიკის მაღალ სტანდარტზე.

საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის (9) 50-ე მუხლის მესამე ნაწილის (დ) ქვეპუნქტით შესაბამისად სასამართლოს უფლება აქვს მოწმის მოვალეობის შესრულებიდან გაანთავისუფლოს „კონტრტერორისტული ან/და სპეციალური ოპერაციის მონაწილე პირი (მის პროფესიულ მოვალეობასთან დაკავშირებით), რომლის საქმიანობაც გასაიდუმლოებულია და ამ საქმიანობის ამსახველი დოკუმენტები, მასალები და სხვა მონაცემები სახელმწიფო საიდუმლოებას მიეკუთვნება“.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსში ტერორისტული დანაშაული განხილულია ცალკე თავად სახელმწიფოს წინააღმდეგ მიმართულ დანაშაულის კარში. ამასთან საერთაშორისო კონვენციებზე დაყრდნობით ტერორისტული დანაშაულისათვის დამახასიათებელი ნიშნების შემცველია სსკ-ში მოცემული სხვა დანაშაულის შემადგენლობანიც, კერძოდ: მუხლი 227 – „საჰაერო ან წყლის ხომალდის ან/და რკინიგზის მოძრავი შემადგენლობის მართლსაწინააღმდეგო დაუფლება“, მუხლი 227¹– „წყლის ხომალდის ნაოსნობისათვის საშიშროების შექმნა“, მუხლი 227³– „საჰაერო ხომალდისთვის საშიშროების შექმნა“, მუხლი 228 – „მეკობრეობა“; მუხლი 231 – „ბირთვული მასალის, რადიაქტიული ნივთიერების ან მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროს ხელში ჩაგდება“, მუხლი 231¹ – „ბირთვული ნივთიერების მართლსაწინააღმდეგო მოთხოვნა“, მუხლი 231² – „ბირთვული ნივთიერების მართლსა-

წინააღმდეგო დაუფლების ან გამოყენების მუქარა“, მუხლი 232 – „ბირთვული იარაღის ან სხვა ბირთვული ასაფეთქებელი მოწყობილობის დამზადება“.

2000 წლის 1 ივნისის მონაცემებით მიღებულ სსკ-ში ტერორისტული ხასიათის დანაშაულებმა მნიშვნელოვანი ცვლილებები განიცადა 2007 წელს საქართველოს კანონის „ტერორიზმთან ბრძოლის შესახებ“ მიღებით. სსკ-ის 323-ე მუხლი – „ტერორისტული აქტი“ – „აფეთქება, ცეცხლის წაკიდება, ადამიანზე თავდასხმა, იარაღის გამოყენება ან სხვა ქმედება, რომელიც ქმნის ადამიანის სიცოცხლის მოსპობის, მნიშვნელოვანი ქონებრივი ზიანის ან სხვა მძიმე შედეგის განხორციელების საშიშროებას. ჩადენილი ტერორისტული მიზნით, ან ტერორისტული აქტის ჩადენის მუქარა“, შეესაბამება საქართველოს კანონის „ტერორიზმთან ბრძოლის შესახებ“ და საერთაშორისო კანონმდებლობაში არსებული ტერმინის განმარტებას. ერთადერთი რასაც იგი არ ითვალისწინებს საერთაშორისო კანონმდებლობიდან არის საერთაშორისო ორგანიზაციების სხვა პოტენციურ სამიზნეთა გვერდით მოხსენიება, თუმცა ეს ხარვეზი შევსებულია სსკ-ის 326-ე მუხლით რომელიც ცალკე გამოყოფს საერთაშორისო ორგანიზაციებს, ასევე საერთაშორისო დაცვით მოსარგებლე უცხო ქვეყნის წარმომადგენლებს, მათ ოჯახის წევრებს ან მათ კუთვნილ შენობებს. ამავე მუხლის მიხედვით ხელყოფა უნდა განხორციელდეს „პოლიტიკური მოტივით ან საერთაშორისო ურთიერთობების გართულების მიზნით“ პოლიტიკური მოტივის ტერორისტულ დანაშაულში შეტანასთან დაკავშირებით რადიკალურად განსხვავებულია ევროპის საბჭოს ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის კონვენცია, რომელიც ითვალისწინებს რომ ნებისმიერი ტერორისტული დანაშაული ან მასთან დაკავშირებული ქმედებები გაანთავისუფლონ პოლიტიკური დატვირთვისაგან და პირდაპირ აცხადებს, რომ ტერორისტული დანაშაული არ შეიძლება ჩათვალოს „პოლიტიკურ, პოლიტიკურ დანაშაულთან დაკავშირებულ ან პოლიტიკური მოტივით განპირობებულ დანაშაულებად“. გასათვალისწინებელია, რომ საქართველომ 2000 წელს მოახდინა აღნიშნული კონვენციის რატიფიცირება, რაც თავისთავად წარმოშობს მოცემული მოთხოვნის შესრულების ვალდებულებას, თუმცა ამასთანავე გასათვალისწინებელია თეორიასა და პრაქტიკაში არსებული განსხვავებული, საპირისპირო მოსაზრებები, რომელიც შეესაბამება საქართველოს კანონმდებლობაში არსებულ ზემოაღნიშნულ ნორმას.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 318-ე მუხლი საბოტაჟის მიზნად მიიჩნევს „საქართველოს დასუსტებას“, ხოლო 323-ე მუხლის შენიშვნის მიხედვით „ტერორისტული მიზანი არის მოსახლეობის დაშინება ან ხელისუფლების ორგანოს, უცხო ქვეყნის ხელისუფლების ორგანოს ან საერთაშორისო ორგანიზაციის იძულება, შეასრულოს ან არ შეასრულოს ესა თუ ის მოქმედება, ან ქვეყნის/უცხო ქვეყნის/საერთაშორისო ორგანიზაციის ფუნდამენტური პოლიტიკური, კონსტიტუციური, ეკონომიკური ან სოციალური სტრუქტურების დესტაბილიზაცია ან განადგურება“, უნდა იყოს „მოსახლეობის დაშინების ან ხელისუფლების ორგანოზე ზემოქმედების მიზნით“. ბუნდოვანია, თუ რა იგულისხმება საქართველოს დასუსტებაში. თავად საბოტაჟის მუხლის შინაარსიდან გამომდინარე, საქართველოს დასუსტება შეიძლება გამოიხატოს სახელმწიფო ან სხვა საწარმოს, დაწესებულების, ორგანიზაციის ან სამსახურის ნორმალური ფუნქციონირებისთვის ხელის შეშლაში, განსაკუთრებული დანაშაულების ობიექტის დაზიანებაში, მწყობრიდან გამოყვანაში ან განადგურებაში, აგრეთვე ბირთვული ენერჯის კონტროლიდან გამოყვანაში, ეპიდემიის ან ეპიზოოტიის გავრცელებაში ან სხვა ქმედებაში. 323-ე მუხლი არ აზუსტებს და შესაბამისად მნიშვნელობას არ ანიჭებს იმას, თუ კონკრეტულად რა ქმედებაში შეიძლება გამოიხატოს ტერორისტული აქტი. მთავარია, რომ იგი ჩადენილი იყოს აღნიშნული მუხლით გათვალისწინებული საშუალებითა და მიზნით. შესაბამისად, როდესაც აღნიშნული ქმედებების ჩადენა ხდება საქართველოს სახელმწიფო ინტერესების ხელყოფის მიზნით, ისინი უნდა დაკვალიფიცირდნენ 323-ე მუხლით, რაც წინააღმდეგობაში მოდის 318-ე მუხლთან.

აღსანიშნავია, რომ საბოტაჟი შესაძლებელია ჩადენილი იყოს აფეთქებით, ცეცხლის წაკიდებით ან სხვა საყოველთაოდ საშიში საშუალებით. 323-ე მუხლის მიხედვით, ტერორისტული აქტის ჩადენა სწორედ ამ ხერხებით არის აუცილებელი, რაც კიდევ უფრო აახლოვებს ამ მუხლების შემადგენელ ნაწილებს. შესაბამისად, როდესაც ქმედება ჩადენილია საყოველთაოდ საშიში საშუალებით და მიზნად ისახავს საქართველოს სახელმწიფო ინტერესების ხელყოფას, გაურკვეველია, თუ რომელი მუხლით უნდა დაკვალიფიცირდეს მსგავსი დანაშაული.

სსკ-323-ე მუხლის შენიშვნაში მოცემულია ტერორისტული მიზნის დეფინიცია, რომელიც ტერორიზმის თავში მოცემული თითქმის ყველა დანაშაულის სუბიექტური შემადგენლობის განსაზღვრისათვის აუცილებელი ორიენტირია. ამგვარი მიდგომა კანონიერების პრინციპთან სრულ შესაბამისობაშია.

სსკ-ის 324-ემუხლის „ტექნოლოგიური ტერორიზმი“ მე-3 ნაწილში მითითებულია: „ბირთვული, რადიოლოგიური, ქიმიური ან ბაქტერიოლოგიური (ბიოლოგიური) იარაღის ან მისი კომპონენტის, პათოგენური მიკროორგანიზმის, რადიაქტიური ან/და ადამიანის ჯანმრთელობისათვის მავნე სხვა ნივთიერების გამოყენება, მათშორის, ბირთვული, ქიმიური ან ძლიერი ტექნოლოგიური ან/და ეკოლოგიური საშიშროების შემცველი ობიექტის ხელში ჩაგდება, ჩადენილი ფიზიკურ და იურიდიულ პირებზე ზემოქმედების ან ტერორისტული მიზნით“. ამ მუხლში ტერორისტულ მიზანთან ერთად მითითებულია არა ზოგადად მოსახლეობა, რომელიც ადამიანთა ფართო მასებს მოიცავს, არამედ შევიწროებულია და სამიზნე ობიექტად მითითებულია ფიზიკური ან იურიდიული პირი.

სსკ-ის 329-ე მუხლის „მძევალთა ხელში ჩაგდება ტერორისტული მიზნით“ სუბიექტური შემადგენლობა ტერორისტულ მიზანთან ერთად მიუთითებს რელიგიური ორგანიზაციის იძულების მიზანზეც, რაც ალტერნატიულად აფუძნებს ტერორისტული მიზნით მძევლად ხელში ჩაგდების სუბიექტურ შემადგენლობას. ტერორისტულ მიზანთან ერთად ამგვარი ალტერნატიული მიზნის მითითება განაპირობა იმან, რომ საქართველოს კანონმდებლობით ტერორისტულ მიზანში მუქარის ადრესატად მოხსენიებული არ არის რელიგიური ორგანიზაცია.

კოდექსის 330-ე მუხლის პირველი ნაწილი დასჯად ქმედებად მიიჩნევს „სტრატეგიული ან განსაკუთრებული მნიშვნელობის ობიექტის ხელში ჩაგდებას ან ბლოკირებას ტერორისტული მიზნით“. იმ შემთხვევაში თუ ჩვენ ტერორისტულ მიზნად მივიჩნევთ „საქართველოს დასუსტებას“, მაშინ ბუნდოვანი ხდება მოცემული შემადგენლობის მქონე ქმედების კვალიფიკაციის საკითხი.

საქართველოს სსკ-ს 331¹ - ე მუხლი – „ტერორიზმის დაფინანსება, ტერორისტული საქმიანობის სხვაგვარი მატერიალური მხარდაჭერა ან რესურსებით უზრუნველყოფა“ 1999 წლის გაეროს „ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის შესახებ“ კონვენციის შესაბამისად შეიცვალა. ტერორისტული აქტის დაფინანსება ცვლილებამდე დანაშაულში თანამონაწილეობად (დახმარებად) კვალიფიცირდებოდა, ამგვარი ქმედება დღეს დამთავრებულ დამოუკიდებელ დანაშაულად ფასდება, რისთვისაც პასუხისმგებლობაც შესაბამისად მაღალია;

ტერორიზმთან ბრძოლის და თავის აცილების მიზნით გამოცემულია არაერთი მნიშვნელოვანი კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტი:

- საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 18 მარტის დადგენილება N 236 – „ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის დამტკიცების შესახებ“;

- საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 26 მარტის დადგენილება №254 – „ქვეყანაში კონტრტერორისტული საქმიანობის ორგანიზებისა და ტერორიზმთან ბრძოლის სუბიექტების საქმიანობის კოორდინაციის წესის შესახებ“, რომლითაც საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახური კონტრტერორისტული ცენტრის მეშვეობით ახორციელებს კონტრტერორისტული საქმიანობის კოორდინაციას;
- საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2015 წლის 21 აპრილის ბრძანება №46/04 „კომერციული ბანკების უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის და ტერორიზმის დაფინანსების რისკის ზედამხედველობის ანგარიშგების შევსებისა და ინფორმაციის წარმოდგენის წესის დამტკიცების თაობაზე“;
- საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2016 წლის 5 მაისის ბრძანება №47/04 „ფასიანი ქაღალდების რეგისტრატორების უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის და ტერორიზმის დაფინანსების რისკის ზედამხედველობის ანგარიშგების შევსებისა და ინფორმაციის წარმოდგენის წესის დამტკიცების თაობაზე“;
- საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2016 წლის 5 მაისის ბრძანება N48/04 „საბროკერო კომპანიების უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის და ტერორიზმის დაფინანსების რისკის ზედამხედველობის ანგარიშგების შევსებისა და ინფორმაციის წარმოდგენის წესის დამტკიცების თაობაზე“;
- საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2016 წლის 31 მაისის ბრძანება №61/04 „მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის და ტერორიზმის დაფინანსების რისკის ზედამხედველობის ანგარიშგების შევსებისა და ინფორმაციის წარმოდგენის წესის დამტკიცების თაობაზე“; და სხვა ნორმატიული აქტები.
- საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2017 წლის 28 მარტის ბრძანება N43/04 „საგადასახადო მომსახურების, პროვაიდერების, უკანონო შემოსავლის, ლეგალიზაციის და ტერორიზმის დაფინანსების რისკის, ზედამხედველობის ანგარიშგების შევსებისა და ინფორმაციის წარმოდგენის წესის დამტკიცების თაობაზე“;

ტერორიზმი ხელყოფს ადამიანის ფუნდამენტალურ სიცოხლის უფლებას. მის წინააღმდეგ ბრძოლა ფართო და უწყვეტია. ტერორისტული აქტი ყველა თავისი ფორმით და გამოვლინებით, ჩადენილი ნებისმიერ ადგილას, ნებისმიერ დროს და ნებისმიერი ადამიანის მიერ, სერიოზულად უქმნის საფრთხეს საერთაშორისო მშვიდობასა და უსაფრთხოებას.

ტერორიზმთან ბრძოლის, საქართველოს საკანონმდებლო სტანდარტების ანალიზი, ცხადყოფს ზოგიერთი ხარვეზის გათვალისწინებით მის ძირითად შესაბამისობას საერთაშორისო სტანდარტებთან, რაც უზრუნველყოფს სახელმწიფო ხელისუფლების სტრუქტურების მხრიდან როგორც პრევენციულ, ისე რეპრესიული ხასიათის ფუნქციების ეფექტურ განხორციელებას.

დავით სუჯაშვილი

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის დოქტორანტი

გამოყენებული ლიტერატურა

1. საქართველო – ევროკავშირის ასოცირების შეთანხმება, ბრიუსელი 2014, 27 ივნისი;
2. ევროკავშირის საბჭოს „ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის“ ჩარჩო–გადაწყვეტილება, 2002, 13 ივნისი
3. ევროკავშირის კონვენცია „ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ“ 1977, 27 იანვარი
4. გაეროს კონვენცია „ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის შესახებ“ 1999, 9 დეკემბერი
5. გაეროს კონვენცია “ბირთვული ტერორიზმის აქტების აღკვეთის შესახებ” 2005, 13 აპრილი

6. ევროპის საბჭოს კონვენცია “დანაშაულებრივი გზით მიღებული შემოსავლების გათეთრების, მოძიების, ამოღებისა და კონფისკაციის და ტერორიზმის დაფინანსების შესახებ” 2005, 16 მაისი
7. საქართველოს კანონი „ტერორიზმის ბრძოლის შესახებ, 2007, 27 ივნისი;
8. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი 2009, 9 ოქტომბერი;
9. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი 1999, 22 ივლისი

დავით სუჯაშვილი

ტერორიზმი - საქართველოს საკანონმდებლო ჭრილში

რეზიუმე

ნაშრომში განხილულია ტერორიზმთან ბრძოლის, საქართველოს საკანონმდებლო სტანდარტების ანალიზი და მისი შესაბამისობა საერთაშორისო სამართალთან.

ავტორი განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობს და აანალიზებს საქართველოს კანონის „ტერორიზმის ბრძოლის შესახებ“ ძირითად დებულებებს, „ტერორიზმის“, „ტერორისტული აქტისა“ და „საერთაშორისო ტერორიზმის“ ტერმინოლოგიურ განმარტებებს და სისხლის სამართლის კოდექსის XXVIII თავის „ტერორიზმი“ რამოდენიმე მნიშვნელოვან მუხლს, ასევე ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლასთან და პრევენციასთან დაკავშირებულ კანონქვემდებარე აქტებს.

Давид Суджашвили

Терроризм – в Грузинском законодательном контексте

Резюме

В статье рассматривается анализ законодательных норм Грузии, борьбы с терроризмом и ее соответствие международному праву.

Автор уделяет особое внимание и анализирует основные положения закона Грузии «О борьбе с терроризмом», терминологическим определениям «терроризма», «террористического акта» и «международного терроризма» и нескольким важным статьям главы «терроризм» уголовного кодекса, а также в другие нормативные акты касающиеся борьбы с терроризмом.

Davit Sujashvili

Terrorism – in the legislative context of Georgia

Summary

The article examines the analysis of legislative norms of the fight against terrorism and its compliance with international law.

The author pays special attention and analyzes the main provisions of the Georgian law "On Combating Terrorism", terminological definitions of the "terrorism", "terrorist act" and "international terrorism", and an important chapter "terrorism" of the criminal code. Also other normative acts related to the fight against terrorism and prevention.

თანამედროვე კრიმინოლოგიის თეორიულ საკითხებზე ერთიანი ხედვის აუცილებლობა

კრიმინოლოგიის ძირითად ტერმინთა განმარტებებთან დაკავშირებით კვლევებმა (1) დაგვანახა პრობლემები რომლებიც გამოწვეულია თანამედროვე კრიმინოლოგიის თეორიულ საკითხებზე ერთიანი ხედვის არ არსებობასთან. აღნიშნული მდგომარეობა აფერხებს და არაეფექტურს ხდის კრიმინოლოგიის სწავლებას, კვლევებს, მის პრაქტიკულ საქმიანობაში გამოყენებას და რაც ყველაზე მნიშვნელოვანია კრიმინოლოგიის, როგორც დამოუკიდებელი მეცნიერების ჩამოყალიბებას და სისტემურ განვითარებას.

არსებული მდგომარეობის მიზეზები და მისი ხელისშემწყობი პირობები ქვეყნის გარე და შიდა ფაქტორების გათვალისწინებით, არის სუბიექტურიც და ობიექტურიც. ყურადღებას გავამახვილებთ ძირითად მიზეზებზე, რომელსაც გლობალური ფაქტორები განაპირობებენ. კერძოდ, საზღვარგარეთის ქვეყნების კრიმინოლოგიური სკოლები, ცალკეული მეცნიერები კრიმინოლოგიის ადგილს მეცნიერებათა სისტემაში ფილოსოფიის, სოციოლოგიის, სამართლის და სხვა მეცნიერებების გავლენით არაერთმნიშვნელოვნად, სხვადასხვა მეცნიერებების შემადგენლობაში განიხილავენ (3): კონტინენტური ევროპის ზოგიერთ ქვეყანაში, მათ შორის საქართველოში სისხლის სამართლის წიაღში წარმოშობილ დანაშაულობის სოციალურ-სამართლებრივი მოვლენების შემსწავლელი კომპლექსური მეცნიერებაა, ხოლო ანგლო-ამერიკულ ქვეყნებში სოციალური გადახრების შემსწავლელ სოციალურ მეცნიერებად მოიაზრება. შესაბამისი მდგომარეობაა კრიმინოლოგიის ძირითადი ტერმინების და ცნებების გაგებაში (4).

ერთ-ერთი ძირითადი ფაქტორი ისტორიულია და კრიმინოლოგიის წარმოშობის სათავეებთანაა დაკავშირებული, მისი როგორც მეცნიერების აღმოცენება, ისტორიისათვის არცთუ დიდიხნის წინ, მე-18 საუკუნის მეორე ნახევარს, სისხლის სამართლის ევროპულ კლასიკურ სკოლას უკავშირდება. რამაც გავლენა იქონია კრიმინოლოგიის დასახელების ეტიმოლოგიაზე, რაც გულისხმობს „მოდვერებას დანაშაულის შესახებ“. შემდგომში კრიმინოლოგიის განვითარების ყველა ეტაპზე კლასიკურ, პოზიტიურ, პლურალისტურ-თანამედროვე პერიოდებში კრიმინოლოგიის ტერმინი უფრო ფართო მნიშვნელობას იძენდა და გაგებულია, როგორც მეცნიერება დანაშაულობის შესახებ.

თანამედროვე მსოფლიო თითქმის ყველა ასპექტით გლობალურ ერთიან კიბერსივრცედ იქცა, ინფორმაციულ-ტექნოლოგიური ინფრასტრუქტურის ურთიერთკავშირის კომპლექსად, რამაც გავლენა იქონია დანაშაულობის სტრუქტურაზე და ორგანიზებული დანაშაულობის სპეციფიკური სახეობების: ქურდობის, ფულის გათეთრების, კორუფციის, ტერორიზმის და სხვათა სისტემურ განვითარებაზე (14).

გლობალიზაციის შედეგები განსაკუთრებით შეიგრძნობა ევროპაში, მათ შორის საქართველოში ვიდრე დანარჩენ მსოფლიოში, რადგან ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპაში კომუნისტური რეჟიმების ჩამოშლამ და კაპიტალისტური საზოგადოების არათანმიმდევრულმა ჩამოყალიბებამ, ევროპაში საზღვრების ფაქტიურმა გაუქმებამ უეზო მიმოსვლამ, ტურიზმის ინდუსტრიის სწრაფი ტემპებით განვითარებამ უარყოფითად იმოქმედა უსაფრთხოების სისტემებზე (2), ხელი შეუწყო ადგილობრივი დანაშაულობის გლობალიზაციას, რამაც გავლენა იქონია მის მდგომარეობასა და სტრუქტურაზე, რამაც ეროვნული კრიმინოლოგია გადააგცია საერთაშორისო კრიმინოლოგიად, მოხდა კრიმინოლოგიის გლობალიზაცია (3), რაც კიდევ ერთხელ ხაზს უსვამს თანამედროვე კრიმინოლოგიის ძირითად საკითხებში ერთიანი ხედვის ჩამოყალიბების აუცილებლობაზე. ამის კარგი მაგალითია სამართლის კონტინენტური

ევროპისა და ანგლო-ამერიკულ სისტემებს შორის დაახლოების პროცესი, როდესაც კონტინენტურ ევროპაში სამართლის დამოუკიდებლობის კონსტიტუციური გარანტიების გავლენით მნიშვნელოვნად ამაღლდა მოსამართლეთა როლი, ხოლო სამართლის მეცნიერების ტრადიციული გავლენა შესუსტდა. ანგლო-ამერიკული სამართლის ქვეყნებში კი პირიქით, ზემდგომი ინსტაციების სასამართლოების რაოდენობრივ ზრდასთან ერთად, მოსამართლეების როლი შესუსტდა და ამავდროულად გაიზარდა სამართლის მეცნიერების გავლენა, რომელიც უზრუნველყოფს სამართლის ერთიანობას (6). კონტინენტური ევროპის იურიდიული აზროვნების დედუქციური წესი, ზოგადიდან, კონკრეტულობისაკენ თანდათანობით უახლოვდება ანგლო-ამერიკულ იურიდიული აზროვნების ინდუქციურ წესს კონკრეტულიდან ზოგადისაკენ, აღნიშნულმა პროცესმა კრიმინოლოგიაზეც იქონია გავლენა.

კრიმინოლოგიაზე წარმოდგენები, როგორც მეცნიერებაზე საზოგადოების ევოლუციის პროცესთან ერთად წინააღმდეგობრივად ვითრდება. რაც კრიმინოლოგიური კვლევებისათვის მისი შემდგომი განვითარებისათვის მისაღებია, რაც შეეხება სწავლებას აქ მეთოდოლოგიური სიზუსტეა მნიშვნელოვანი. რასაც კრიმინოლოგიის თეორიაში მომუშავე მეცნიერებებიც მიიჩნევენ. როგორც ზემოთ აღნიშნეთ ირჩევენ სხვადასხვა ფილოსოფიურ პოზიციას და კაპიტალიზმის ბუნებიდან გამომდინარე ივარგლებიან საზოგადოებრივი ცხოვრების გარკვეული სფეროების ანალიზით (7).

კრიმინოლოგიაში ევოლუციური პროცესების კვლევამ გამოავლინა კონსტიტუციური კრიმინოლოგიის ძირითადი არსის მართებულობა, რომლის მიხედვით ზოგადად დანაშაულობის შესწავლა შეუძლებელია საზოგადოებაში მიმდინარე პროცესებისაგან განცალკევებით. ამიტომაც მიუხედავად, აზრთა სხვადასხვაობისა თანამედროვე კრიმინოლოგიაში ძირითადად თანხმდებიან კრიმინოლოგიის მეცნიერების კომპლექსურობაზე, სოციალურ-სამართლებრივ და არამართო ამ მეცნიერებების შემადგენელით. რადგან მისი კვლევის საგანია დანაშაულობა, როგორც სოციალურ-სამართლებრივი მოვლენა, მისი მიზეზების, ხელისშემწყობი პირობების, დანაშაულობის ჩამდენი პირის და მსხვერპლის, თვიდან აცილებისა და კონტროლის გზების ძიების მეცნიერული გააზრება.

საზღვრგარეთის ქვეყნების კრიმინოლოგიური სკოლები, მეცნიერები ზემო აღნიშნულ მიზეზთა გამო სხვადასხვაგვარად განიხილავენ ძირითად ცნებებსა და ტერმინებს. ამ ჭრილში აქტუალურია კრიმინოლოგიაში მასობრივ და ინდივიდუალურ დონეზე დანაშაულობის შესწავლისას ორი ძირითადი ელემენტის – ცნებისა და ტერმინის კვლევა.

პირველი, თანამედროვე ქართულ კრიმინოლოგიაში ერთეული გამონაკლისის გარდა (3), რომელშიც იგულისხმება „დანაშაულის“ სისხლისსამართლის ტერმინის გამოყენება მასობრივ დონეზე კვლევის სუბიექტად დამკვიდრებულია ტერმინი „დანაშაულობა“ რომლის წარმომავლობაც და დამკვიდრება დაკავშირებულია აკადემიკოს ივანე ჯავახიშვილის ძველი ქართული იურიდიული, მათ შორის კრიმინოლოგიური ტერმინთა გარმანტებების ღრმა ანალიზთან (8). „დანაშაულობის“ კრიმინოლოგიური ტერმინი შეტანილია 1963 წელს პროფესორ თინათინ წერეთლის რედაქციით გამოცემულ „იურიდიულ ლექსიკონში“ (9).

ანგლო-ამერიკულ ქვეყნებში კრიმინოლოგიაში გამოიყენება „დანაშაულობის“ შესაბამისი ტერმინები ერთისმხრივ “Crime” და ამასთანავე ტერმინი “Criminality” (10) ამ ქვეყნებში კრიმინოლოგიის სოციოლოგიურ მეცნიერებად მიკუთვნების შესაბამისად გამოიყენება სოციალური ტერმინი „დევიანტობა“ – „Deviance” რაც სოციალური, მორალური, სამართლებრივი, ნორმიდან გადახრილ საქციელს ნიშნავს და თავის არსით ყველაზე ახლოა „დანაშაულობის“ ტერმინთან და ცნებასთან (1).

კრიმინოლოგიაში, ტერმინი „დანაშაულობა“ თავისი მნიშვნელობის გათვალისწინებით საჭიროებს ერთიანი მიდგომის ჩამოყალიბებაზე ფართო დისკუსიასა და შეთანხმებას.

მეორე, კრიმინოლოგიაში დანაშაულობის ინდივიდუალურ დონეზე კვლევის ერთ-ერთი ძირითადი ელემენტია ტერმინი „დამნაშავის პიროვნება“ რომელთან დაკავშირებითაც სხვადასხვა ასპექტით იკვეთება ტერმინოლოგიური და სხვა სახის უზუსტობები.

ტერმინი „დამნაშავის პიროვნება“ შენადგენი სიტყვაა, წარმოქმნილია „პიროვნების“ ზოგად-სოციოლოგიურ და „დამნაშავის“ სამართლებრივი ტერმინებისაგან. ზოგიერთი ქართველი მეცნიერის მიერ ხასიათდება სოციალურ დემოგრაფიული, ზნეობრივ-ფსიქოლოგიური ნიშნებთან ერთად სისხლის სამართლებრივი ნიშნებით, ვიწრო გაგებით გაიგივებულია დანაშაულის ჩამდენ პირთან (4) ასევე დანაშაულებრივ ქცევის-დამნაშავის სუბიექტად (11) და სხვა.

ინდივიდუალურ დონეზე დანაშაულობის როგორც ანტისაზოგადოებრივი სოციალურ-სამართლებრივ მოვლენის მხოლოდ სისხლისსამართლებრივად განხილვა თანამედროვე კრიმინოლოგიაში ძირითადი ცნებებისა და ტერმინების ფართო მნიშვნელობიდან გამომდინარე ბუნდოვანი და არასრულყოფილი შესწავლის შთაბეჭდილებას ქმნის. აღნიშნული კვლევა უნდა ხორციელდებოდეს ზოგად სამართლებრივ ნიშნებზე დაყრდნობით, როგორც სისხლის, ადმინისტრაციული სამართლის ასევე ზოგად სოციალური ნიშნებითა და მორალური ასპექტებით. კრიმინოლოგიაში გამოყენებული სოციალური, ფსიქოლოგიურ-დიაგნოსტიკური, დოკუმენტური, ავტობიოგრაფიული და სხვა კვლევის მეთოდების საშუალებით.

ქართველი მეცნიერები სამართლიანად აღნიშნავენ, რომ „დამნაშავის პიროვნება“ გულისხმობს წინასწარ მოცემულს, იქნება ეს ბიოლოგიური, თუ სოციალური. მაშინ როცა დანაშაული შეიძლება ჩაიდინოს ნებისმიერმა ადამიანმა. ამასთანავე ცნება ცვალებადია, ის რაც დღეს მიჩნეულია დანაშაულად, ხვალ შეიძლება აღარ იყოს. ამასთანავე კრიმინოლოგიისათვის მნიშვნელოვანი არ არის ის გარემოება არის თუ არა ქმედება მხოლოდ სისხლის სამართლის ნორმით დასჯადი, არამედ სწავლობს ადამიანთა მიმართ განხორციელებულ ისეთი სახის ქმედებებსაც, რომლებიც სისხლისა და ადმინისტრაციული სამართლის კოდექსებით არ არის დასჯადი, მაგრამ შეიცავს საფრთხეს, დარღვეულ იქნას საზოგადოებრივი თანაცხოვრება და კვლავ მოხვდეს უკვე კანონთან კონფლიქტში. მაგალითად ნარკოტიკული საშუალებების პირველადი მოხმარება, ალკოჰოლიზმი, სატრანსპორტო საშუალებით მოძრაობის წესების ხშირი დარღვევა (3) .

აღნიშნულის გათვალისწინებით, ლოგიკური იქნება თუ კრიმინოლოგიაში ინდივიდუალურ დონეზე შესწავლილი იქნება ზოგად სოციალური და სამართლებრივი მიდგომებიდან გამომდინარე დანაშაულის ჩამდენი ასევე სამართალდამრღვევი თუ სოციალური ნორმიდან გადახრილი პიროვნება.

ანგლო-ამერიკულ ქვეყნებში ინდივიდუალურ დონეზე კვლევისას „დამნაშავის პიროვნების“ შესაბამისად იყენებენ ტერმინს “Criminal personality” და „Deviant” პირველი პირდაპირი მნიშვნელობით ნიშნავს დამნაშავის პიროვნებას და მეორე სოციალური, მორალური, სამართლებრივი ნორმების დამრღვევს.

შესაბამისად ასეთი მდგომარეობაა კრიმინოლოგიაში გამოყენებულ სხვა ტერმინებთან დაკავშირებით.

საქართველოს საგანმანათლებლო სისტემის დასავლურ ღირებულებებთან ინტეგრაცია მოითხოვს საერთაშორისო კრიმინოლოგიის თეორიაში არსებული ძირითადი ცნებებისა და ტერმინების ერთიან სტანდარტებთან შესაბამისობაში მოყვანას. მით უფრო, რომ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს განათლების ხარისხის ეროვნული ცენტრის 2017 წლის 19 მაისის წინადადებით მიმდინარეობს მუშაობა ეროვნული საკვალიფიკაციო ჩარჩოს მოქმედი რედაქციის გადახედვისა და შესაბამისი ცვლილებების კუთხით. განსახილველად წარმოდგენილი ჩარჩოს მიხედვით კრიმინოლოგია მოაზრებულია დეტალურ სფეროში „სოციოლოგია და კულტურის კვლევები“, რომელიც შეისწავლის ადამიანებსა და ჯგუფებს, საზოგადოებაში მათი ქცევის წესებს. აღნიშნული შედის სოციალურ მეცნიერებაში, ჟურნალ-ისტიკის და ინფორმაციის მართვის ფართო სფეროში. დღეის მდგომარეობით კრიმინოლოგია სამართლის მიმართულებაშია, რაც შეესაბამება ფართო სფეროს.

პრობლემების გათვალისწინებით, მიგვაჩნია, რომ თანამედროვე მსოფლიოს კრიმინოლოგიური საზოგადოება რომელიც დიდ ყურადღებას უთმობს დანაშაულობის კონკრეტული ფორმებისა და სახეობების კვლევა-ძიების საკითხებს მეტად უნდა დაინტერესდეს კრიმინოლოგიის ძირითადი თეორიული საკითხების სწავლებაში ერთიანი ხედვის ჩამოყალიბებაზე.

მალხაზ ბაძარუა

დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის ხელმძღვანელი,
გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის
კრიმინოლოგიის სამეცნიერო – კვლევითი
ინსტიტუტის დირექტორი, პროფესორი

მიხეილ ბაძალუა

დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის თანადამფუძნებელი,
გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის
ასოცირებული პროფესორი, სამართლის დოქტორი

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. მალხაზ ბაძალუა „კრიმინოლოგიის ძირითად ტერმინთა განმარტებები“ თბილისი 2016გვ. 24–32
2. მალხაზ ბაძალუა, მიხეილ ბაძალუა „ტურიზმის უსაფრთხოების კრიმინოლოგიური ასპექტები“, ჟურნალი „კრიმინოლოგია“ 1(7–8), თბ. 2012–2013; გვ. 46–51
3. მორის შალიკაშვილი „კრიმინოლოგია“ თბილისი 2017 გვ. 200,211
4. ზაურ წულაია „კრიმინოლოგია“ თბილისი 2003 გვ. 41,80
5. გიორგი ღლონტი „საერთაშორისო და შედარებითი კრიმინოლოგია“ „კრიმინოლოგია და სამართლებრივი სისტემა საქართველოში“ თბილისი 2008 გვ.75
6. გიორგი ხუბუა „სამართლის თეორია“ თბილისი 2004 გვ.214
7. გიორგი თოდრია „კრიმინოლოგიის საგანი და მისი ევოლუცია“ „კრიმინოლოგია და სამართლებრივი სისტემა საქართველოში“ თბილისი 2008 გვ.22
8. ივანე ჯავახიშვილი თხუზულებანი თორმეტ ტომად, ტომი მე–7 თბილისი 1984 გვ.191
9. „იურიდიული ტერმინოლოგია“ თინათინ წერეთლის რედაქციით თბილისი 1963 გვ.213
10. დავით წულაია–„ქართულ–ინგლისური იურიდიული ლექსიკონი“ თბილისი 2009 გვ. 222–223
11. ირაკლი გომიაშვილი „დამნაშავეს პიროვნება და დანაშაულებრივი ქცევის მექანიზმები“ „კრიმინოლოგია და სამართლებრივი სისტემა საქართველოში“ თბილისი 2008 გვ. 102
12. Criminology Today (third edition), Frank Schmalleger, USA, Upper Saddle River, New Jersey 2002.

- 13.T.R Yong, Theory and method for Criminology In the 21st century – Archives of the Transforming Sociology Series of the Red Feather University for Advanced studies is sociology. 1988. N 126
- 14.Edgardo Rotman “The Globalization of Criminal Violence”, Cornell University “Journal of Law and Public Policy”, Fall 2000, Volume 10, Number 1

მაღხაზ ბაძალუა, მიხეილ ბაძალუა

**თანამედროვე კრიმინოლოგიის ძირითად თეორიულ საკითხებზე ერთიანი ხედვის
აუცილებლობა
რეზიუმე**

ნაშრომში განხილულია პრობლემები რომლებიც გამოწვეულია თანამედროვე კრიმინოლოგიის ძირითად თეორიულ საკითხებზე ერთიანი ხედვის არ არსებობასთან. აღნიშნული მდგომარეობა აფერხებს და არაეფექტურს ხდის კრიმინოლოგიის სწავლებას, კვლევებს, მის პრაქტიკულ საქმიანობაში გამოყენებას და რაც ყველაზე მნიშვნელოვანია კრიმინოლოგიის, როგორც დამოუკიდებელი მეცნიერების ჩამოყალიბებას და სისტემურ განვითარებას.

არსებული მდგომარეობის მიზეზები და მისი ხელისშემწყობი პირობები ქვეყნის გარე და შიდა ფაქტორების გათვალისწინებით, არის სუბიექტურიც და ობიექტურიც. ყურადღებას გავამახვილებთ ძირითად მიზეზებზე, რომელსაც გლობალური ფაქტორები განაპირობებენ. კერძოდ, საზღვარგარეთის ქვეყნების კრიმინოლოგიური სკოლები, ცალკეული მეცნიერები კრიმინოლოგიის ადგილს მეცნიერებათა სისტემაში ფილოსოფიის, სოციოლოგიის, სამართლის და სხვა მეცნიერებების გავლენით არაერთმნიშვნელოვნად, სხვადასხვა მეცნიერებების შემადგენლობაში განიხილავენ: კონტინენტური ევროპის ზოგიერთ ქვეყანაში, მათ შორის საქართველოში სისხლის სამართლის წიაღში წარმოშობილ დანაშაულობის სოციალურ-სამართლებრივი მოვლენების შემსწავლელი კომპლექსური მეცნიერებაა, ხოლო ანგლო-ამერიკულ ქვეყნებში სოციალურ მეცნიერებად მოიაზრება.

გლობალიზაციის შედეგები განსაკუთრებით შეიგრძნობა ევროპაში, მათ შორის საქართველოში ვიდრე დანარჩენ მსოფლიოში, რადგან ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპაში „კომუნისტური რეჟიმების“ ჩამოშლამ და კაპიტალისტური საზოგადოების არათანმიმდევრულმა ჩამოყალიბებამ, ევროპაში საზღვრების ფაქტიურმა გაუქმებამ, უვიზო მიმოსვლამ, ტურიზმის ინდუსტრიის სწრაფი ტემპებით განვითარებამ უარყოფითად იმოქმედა უსაფრთხოების სისტემებზე, ხელი შეუწყო ადგილობრივი დანაშაულობის გლობალიზაციას, რამაც გავლენა იქონია მის მდგომარეობასა და სტრუქტურაზე და ეროვნული კრიმინოლოგია გადააგცია საერთაშორისო კრიმინოლოგიად, მოხდა კრიმინოლოგიის გლობალიზაცია, რაც კიდევ ერთხელ ხაზს უსვამს თანამედროვე კრიმინოლოგიის ძირითად საკითხებში ერთიანი ხედვის ჩამოყალიბების აუცილებლობაზე, ამის კარგი მაგალითია სამართლის კონტინენტური ევროპისა და ანგლო-ამერიკულ სისტემებს შორის დაახლოების პროცესი.

საზღვარგარეთის ქვეყნების კრიმინოლოგიური სკოლები, მეცნიერები ზემო აღნიშნულ მიზეზთა გამო სხვადასხვაგვარად განიხილავენ ძირითად ცნებებსა და ტერმინებს. ამ ჭრილში აქტუალურია კრიმინოლოგიაში მასობრივ და ინდივიდუალურ დონეზე ზოგიერთი ძირითადი ელემენტის-ცნებისა და ტერმინის „დანაშაულობის“, „დამნაშავის პიროვნების“, „დანაშაულობის მსხვერპლის“ და სხვათა კვლევა. რადგან კრიმინოლოგიაში მათი მნიშვნელობის გათვალისწინებით აუცილებელია საერთაშორისო დონეზე ერთიანი ხედვისა და სტანდარტების ჩამოყალიბება. რაც გავლენას იქონიებს მთლიანად კრიმინოლოგიის თეორიის სწავლებაზე.

საქართველოში მიმდინარეობს დასავლურ საგანმანათლებლო სისტემასთან ინტეგრაციის პროცესი, ეროვნული საკვალიფიკაციო ჩარჩოს მოქმედი რედაქციის გადახედვა და ცვლილებები. რომლის მიხედვითაც კრიმინოლოგია არსებული მდგომარეობით სამართლის მიმართულებიდან მოაზრებულია სოციალური მეცნიერების ფართო სფეროში. რაც მოითხოვს საერთაშორისო კრიმინოლოგიის თეორიაში არსებული ძირითადი ცნებებისა და ტერმინების ერთიან სტანდარტებთან შესაბამისობაში მოყვანას.

არსებული მდგომარეობის გათვალისწინებით, ავტორებს მიაჩნიათ, რომ თანამედროვე მსოფლიოს კრიმინოლოგიური საზოგადოება რომელიც დიდ ყურადღებას უთმობს დანაშაულობის კონკრეტული ფორმებისა და სახეობების კვლევა-ძიების საკითხებს მეტად უნდა დაინტერესდეს კრიმინოლოგიის ძირითადი თეორიული საკითხების სწავლებაში ერთიანი ხედვის ჩამოყალიბებაზე.

Малхаз Бадзагуа, მიხეილ ბადზაგუა

Необходимость общего взгляда на теоретические вопросы современной криминологии

Резюме

В статье рассмотрены проблемы, вызванные отсутствием единого видения по основным теоретическим вопросам современной криминологии. Данная ситуация мешает созданию криминологии как самостоятельной науки.

Криминологические школы, ученые зарубежных стран различными способами обсуждают основные концепции и термины. В этом контексте актуально в криминологии на массовом и индивидуальном уровне исследования некоторых основных элементов, концепции и терминов «преступность», «личность преступника», «жертва преступления» и других. Из за того, что в криминологии принимая во внимание их важность, необходимо установить единое видение и стандарты на международном уровне. Что и повлияет над изучением теории криминологии.

В настоящее время идет процесс интеграции с западной системой образования в Грузии, обзор и изменение действующей редакции Национальной системы квалификаций. Согласно которой криминология с точки зрения права рассматривается в широкий круг сфере социальных наук. Что и требует в теории международной криминологии приведения основных понятий и терминов соответствии с едиными стандартами.

Учитывая сложившуюся ситуацию, авторы считают, что криминологическое общество современного мира которое уделяет большое внимание изучению и исследованию конкретных форм преступности должны быть более заинтересованы созданию общего видения в изучении основных теоретических вопросов криминологии.

Malkhaz Badzagua, Mikheil Badzagua

The need for a common view on the main theoretical issues of modern criminology

Resume

Researches on the definitions of the main terms of criminology have demonstrated the problems that are caused due to the lack of common vision on the major theoretical issues of modern criminology. This situation hinders and makes teaching and researching criminology ineffective. It also impedes using criminology in practice, and most importantly, formation of criminology as an independent science and its systematic development.

The reasons for the current situation and its supportive conditions taking into account the external and internal factors of the country are subjective and objective. The article focuses on the main causes conditioned by global factors. In particular, criminological schools of foreign countries and some

scholars, under the influence of philosophy, sociology, law and other sciences, consider the place of criminology in the science system ambiguously, as a part of different sciences: in some countries of Continental Europe, including Georgia, criminology is a complex science studying social-legal aspects of criminality being originated in criminal law, but in Anglo-American countries it is considered as a social science. We face the corresponding situation while comprehending the main criminological terms and concepts.

One of the main factors is related to the origins of criminology. Criminology, as an independent science, was established in the second half of the 18th century. Its origin is related to the European School of Criminal Justice. This has influenced the etymology of criminology which implies "doctrine of crime". The term criminology at every stage of its development – in classical, positive, pluralistic and modern periods – acquired the broader meaning, as the modern world has become a global unified cyberspace, a complex of interrelationship of information and technological infrastructure. Everything this has influenced the structure of criminality and the systemic development of the specific types of organized crime: theft, money laundering, corruption, terrorism, etc. .

The results of globalization are particularly evident in Europe, among them in Georgia than in the rest of the world, as the collapse of the "Communist regime" in central and eastern Europe and the inconsistent formation of capitalist society, actual abolition of borders in Europe, visa-free entry and the rapid growth of tourism industry had negative influence on the safety systems. Everything this contributed to the globalization of local criminality what affected its state and the structure and turned national criminology into international criminology. Thus, the globalization of criminology occurred what once again underlines the necessity to establish a common vision on the main issues of modern criminology. A good example of this is the process of approximation between the system of Continental Europe and the Anglo-American system. The deductive rule of the legal thinking of Continental European – from general to particular – is gradually approaching the inductive rule of the Anglo-American legal thinking – from particular to general. This process has also affected criminology.

Opinions on criminology as a science are developed contradictorily together with the evolution of society. This is acceptable and beneficial for the further development of criminological studies. And, as for teaching, it has a negative impact on it. According to the scientists working in the theory of criminology, it requires methodological accuracy. As mentioned above, they choose different philosophical positions and based on the nature of capitalism, are confined to the analysis of certain areas of social life.

The research of the evolutionary processes in criminology has revealed the correctness of the basic essence of constitutional criminology according to which, in general, criminality cannot be studied separately from the ongoing processes in society. Therefore, in spite of the divergence of opinions in contemporary criminology, in the Anglo-American and continental countries, scholars mostly agree that "criminology" as a science is a complex, interdisciplinary social-legal course, because the subject of its research in a broad sense is the scientific understanding of all forms of criminal behavior, its reasons, contributing conditions, offenders and victims, searching for the ways of avoiding and controlling crime.

Due to the aforementioned reasons, criminology schools and scholars of foreign countries discuss the main concepts and terms in different ways. In this context, it is relevant to study some of the main concepts and terms, such as "crime", "personality of criminal", "victim of crime" and others at the mass and individual level. Because of their significance in criminology, it is necessary to establish common vision and standards at international level. This will definitely have an impact on teaching the theory of criminology.

Georgia is facing an ongoing process of integration with the Western educational system. Meanwhile, the current edition of the National Quality Framework is being revised and modified according to which, criminology is considered to be a part of the broad sphere of social sciences. This requires bringing the basic concepts and terms existing in the theory of international criminology in conformity with uniform standards.

Considering the current situation, authors believe that the criminological society of the modern world who devotes much attention to the study and investigation of specific forms and types of crime should be more interested in formation of a common vision in the study of the basic theoretical issues of criminology.

ადვოკატის სისხლის სამართლებრივი დაცვის გარანტიები

დაცვის ინსტიტუტი სისხლის სამართლის პროცესის უმნიშვნელოვანესი ელემენტია. სწორედ იგი ქმნის სახელმწიფო რეპრესიული აპარატის წინაშე მოქალაქეთა დაცვისა და უდანაშაულობის პრეზუმციის უზრუნველყოფის ძირითად საფუძველს. სასამართლოზე დაცვის უფლება წარმოადგენს თანამედროვე ევროპული სამართლის უდიდეს მონაპოვარს, რომელიც ასახულია საქართველოს კონსტიტუციის 42-ე მუხლსა და სხვა ნორმატიულ აქტებში.

სისხლის სამართლის პროცესში გამოიყოფა შემდეგი ფუნქციები: გამოძიების, ბრალდების და სისხლისსამართლებრივი დევნის, დაცვის, საქმის გადაწყვეტის და კანონთა შესრულებაზე ზედამხედველობის. იურიდიულ ლიტერატურაში ასევე გამოთქმულია მოსაზრება, რომ არსებობს მართლმსაჯულების ხელშეწყობის ფუნქცია, რომელსაც ასრულებდნენ: სპეციალისტი, ექსპერტი, მოწმე, თარჯიმანი, დამსწრე (1).

პროფესორი ირინა აქუბარდია აღნიშნავს, რომ „საპროცესო ფუნქცია წარმოადგენს საპროცესო საქმიანობის ძირითად მიმართულებას, რომელშიც გამოხატულია სამართალწარმოების მონაწილეთა როლი და დანიშნულება. იგი წარმოადგენს სამართამცოდნეობის ამოცანების წარმატებით განხორციელების წინაპირობას“ (2).

საქართველოს კონსტიტუციის 42-ე მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, დაცვის უფლება გარანტირებულია, რაც თავისთავად უფრო განამტკიცებს პიროვნებისა და მართლმსაჯულების ინტერესების ურთიერთკავშირს. აღსანიშნავია ის ფაქტი, რომ სისხლის სამართლის თეორიასა და პრაქტიკაში დაცვის უფლების უზრუნველყოფის ორგვარი ასპექტი არსებობს: ერთის მხრივ დაცვის ქვეშ იგულისხმება ბრალდებულის დაცვის უფლებით უზრუნველყოფა, როგორც საპროცესო პრინციპი, მეორეს მხრივ აღნიშნული ცნება გაიგივებულია საპროცესო ფუნქციის ცნებასთან.

უნდა აღინიშნოს აგრეთვე, რომ დაცვის ფუნქცია ერთ-ერთ ფუნდამენტურ საპროცესო ფუნქციას წარმოადგენს. ეს არის კონსტიტუციით გარანტირებული და სისხლის სამართლის პროცესით განმტკიცებული უფლება. კონსტიტუციის 42-ე მუხლი ეხება ზოგადად საპროცესო უფლებებს და მას ასევე სამართლიანი სასამართლოს უფლებასაც უწოდებენ. „დაცვის უფლებით უზრუნველყოფა“ ეს არის უფლებათა ერთგვარი კომპლექსი, რაც კი ბრალდებულს (მსჯავრდებულს) გააჩნია პროცესში, რადგან უფლება მისცეს ჩვენება, წარმოადგინოს მტკიცებულებები, დააყენოს შუამდგომლობები, აწარმოოს გამოძიება და ა.შ. ემსახურება ბრალდებულის დაცვას სისხლის სამართლის დევნისაგან (3).

ბრალდებულს უფლება აქვს ჰყავდეს ადვოკატი, წარმოადგენს უდანაშაულობის პრეზუმციის რეალიზაციის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს გარანტიას, სისხლის სამართლის საქმეზე ყველა გარემოების საფუძვლიანად გამოკვლევისა და სამართლიანი სასამართლოს მიერ, სამართლიანი გადაწყვეტილების მიღების საფუძველს. ბრალდებულის ნებისმიერი უფლების დარღვევა განიხილება დაცვის უფლების დარღვევად, რაც თავის მხრივ, წარმოადგენს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის არსებით დარღვევას (4).

ეფექტიანი დაცვის განხორციელების მნიშვნელოვანი წინაპირობაა პროცესში ბრალდებულის ნდობით აღჭურვილი ადვოკატის მონაწილეობა. „ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის თანახმად, ადვოკატი არის უმაღლესი იურიდიული განათლების მქონე თავისუფალი პროფესიის პირი, რომელიც კანონით დადგენილი წესით ეწევა საადვოკატო საქმიანობას (5). საადვოკატო საქმიანობა ამავე კანონით განსაზღვრული წესის თანახმად, მოიცავს:

იურიდიული რჩევის მიცემას იმ პირისათვის, რომელმაც მას მიმართა (კლიენტი), კლიენტის წარმომადგენლობას საკონსტიტუციო დაცვის, სისხლის, სამოქალაქო ან ადმინისტრაციული სამართლის საქმეზე სასამართლოში, არბიტრაჟში, წინასწარი დაკავების, მოკვლევისა და გამოძიების ორგანოებში, მესამე პირის მიმართ სამართლებრივი ხასიათის დოკუმენტაციის წარდგენას, ისეთი იურიდიული დახმარების გაწევას, რომელიც არ უკავშირდება მესამე პირის წინაშე წარმომადგენლობას. კლიენტის ადვოკატისადმი ნდობა ეფუძნება ადვოკატის პატიოსნებას, პირად ღირსებას, შეუვალობას, კომპეტენტურობასა და მიუკერძოებლობას (6).

მიუხედავად იმისა, რომ საპროცესო კოდექსის ზოგადი ნორმების თანახმად, ბრალდებისა და დაცვის მხარე თანაბრად არიან უფლებამოსილი კანონით დადგენილი წესის დაცვით მოიპოვონ მტკიცებულება, ისევე როგორც მისი მოპოვებისას აქვთ თანაბარი უფლებამოვალეობები, არსებობს გარკვეული გამონაკლისები, რომელიც დაცვის მხარეს უსპობს შესაძლებლობას ბრალდების მხარისაგან განსხვავებით, მოიპოვონ მტკიცებულება ან ისეთივე პირობებში გამოიკვლიოს მტკიცებულებები, როგორც ეს გათვალისწინებულია ბრალდების მხარის შემთხვევაში. საუბარია ბრალდების მხარისათვის კანონით მინიჭებულ უფლებაზე, ჩაატაროს ფარული საგამოძიებო მოქმედებები ან მოიპოვოს მტკიცებულება კომპიუტერული მონაცემებიდან (7), მოითხოვოს მაგისტრატი მოსამართლის მიერ მოწმის დაკითხვა თუ ეს მოწმე უარს აცხადებს ნებაყოფლობით ინფორმაციის მიწოდებაზე (8) და სხვადასხვა სახელმწიფო დაწესებულებიდან გამოითხოვოს დოკუმენტი თუ ნივთიერი მტკიცებულება (8). ისევე, როგორც დაცვის მხარეს არ ეძლევა საშუალება, თვითონ ჩაატაროს და თვითონვე გამოიკვლიოს მისი შუამდგომლობის საფუძველზე მოსამართლის განჩინებით ჩატარებული საგამოძიებო მოქმედებები ან საგამოძიებო მოქმედება ჩაატაროს გადაუდებელი აუცილებლობით, როგორც ამას აკეთებს ბრალდების მხარე (8).

ჩამოთვლილი საგამოძიებო მოქმედება მნიშვნელოვანია საქმეზე ობიექტური გარემოებების დასადგენად. დაცვის მხარისათვის დაწესებული აღნიშნული შეზღუდვები, ჩვენი აზრით, წარმოადგენს შეჯიბრებითობის პრინციპის მნიშვნელოვან დარღვევას და ვერ უზრუნველყოფს მხარეთა თანაბარ პირობებს, მით უმეტეს, რომ დაცვის მხარისათვის ამ უფლებათა ნაწილის მინიჭება, არ წარმოადგენს განსაკუთრებულ სირთულეებს.

დაცვის მხარის უფლებების გაზრდისაკენ იყო მიმართული 2017 წლის 27 იანვარის საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილება (9) (№1/1/650,699), რომელმაც ცალსახად დაადგინა სსსკ-ის 136-ე მუხლის პირველი და მეოთხე ნაწილების შეუსაბამობა საქართველოს კონსტიტუციის 42-ე მუხლის პირველ და მესამე პუნქტებთან და მე-40 მუხლის მესამე პუნქტით დაცულ უფლებასთან და გადაწყვეტილებაში მიუთითა, რომ „იმ პირობებში, როდესაც დაცვის მხარეს სრულად ეზღუდება კონკრეტული სახის მტკიცებულებათა მოპოვება და შესაბამისად, სასამართლო პროცესის ფარგლებში პოზიციის დასაბუთების შესაძლებლობა, ხოლო სასამართლოს განაჩენი შეიძლება ემყარებოდეს მხოლოდ ბრალდების მტკიცებულებათა იმ დოზით გამოკვლევას, რისი საშუალებაც შეჯიბრებითობის პროცესის ფარგლებში სასამართლოს გააჩნია. მხოლოდ უტყუარ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით გადაწყვეტილების მიღება ყოველთვის ვერ იქნება უზრუნველყოფილი თუ კანონმდებლობა ბრალდებულს არ ალჭურავს შესაბამისი ინსტრუმენტებით, რომ სასამართლოს საშუალებით მოიპოვოს კომპიუტერული წესით დაცული მტკიცებულებები და მათ საფუძველზე გააბათილოს ბრალდების პოზიცია ან საფუძველიანი ეჭვი წარმოშვას მისი მტკიცებულებების უტყუარობის მიმართ“. აღნიშნული ცვლილება მნიშვნელოვანია დაცვის მხარისათვის და შესაბამისად ადვოკატისათვის, რადგან მის ხელში გაჩნდა კიდევ ერთი პროცესუალური იარაღი ბრალდებულის ინტერესების ეფექტიანი დაცვისათვის.

როგორც ზემოთ აღინიშნა, მოქმედი სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსით დაცვის მხარეს მიენიჭა მტკიცებულებების მოპოვების ისეთივე უფლებამოსილება, როგორც ბრალდების მხარეს, ლოგიკურია, რომ ადვოკატს უნდა ჰქონდეს სისხლისსამართლებრივი

დაცვის ისეთივე გარანტიები, როგორც გააჩნია პროკურორს და გამომძიებელს. დაცვის განხორციელების და საკუთარი გამოძიების წარმოების პროცესში ადვოკატი დგება არანაკლები საფრთხეების წინაშე, ვიდრე გამომძიებელი ან პროკურორი. შესაბამისად, დაცვის განხორციელებასთან დაკავშირებით დამცველის საქმიანობაში ამა თუ იმ ფორმით უკანონო ჩარევა ისევე უნდა იყოს დასჯადი, როგორც საქმის ყოველმხრივი, სრული და ობიექტური გამოძიებისათვის ხელის შეშლის მიზნით პროკურორის ან გამომძიებლის საქმიანობაში ამა თუ იმ ფორმით უკანონო ჩარევა.

ასევე, დასჯადი უნდა გახდეს სამართალწარმოების მონაწილის ან მისი ახლო ნათესავის მიმართ სიცოცხლის მოსპობის, ჯანმრთელობის დაზიანების ანდა ქონების განადგურების ან დაზიანების მუქარა დაცვის განხორციელებასთან დაკავშირებით.

მართალია, სსკ-ის 365-ე მუხლის არსებული რედაქცია ითვალისწინებს ადვოკატის ინტერესების დაცვას სიცოცხლის მოსპობის, ჯანმრთელობის დაზიანების ანდა ქონების განადგურების ან დაზიანების მუქარის შემთხვევაში. თუმცა მუხლის მე-2 ნაწილის მიხედვით, ეს მუქარა დაკავშირებული უნდა იყოს გამოძიებასთან, სასამართლოში საქმის ან მასალის განხილვასთან ან/და განაჩენის ან სხვა სასამართლო გადაწყვეტილების აღსრულებასთან. იმისათვის, რომ ადვოკატის უფლებები ამ შემთხვევაშიც დაცული იყოს იმავე დონით, როგორც გამომძიებლისა და პროკურორის, დასჯადი უნდა გახდეს ადვოკატის მიმართ მუქარა დაცვის განხორციელებასთან დაკავშირებით.

შემოთავაზებული ცვლილებები ხელს შეუწყობს შეჯიბრებითობის პრინციპის განმტკიცებას, ვინაიდან პროცესის ორივე მხარეს ექნება დაცვის თანაბარი სისხლის სამართლებრივი გარანტიები.

სამწუხაროდ, საქართველოს სსსკ საერთოდ არ შეიცავს ნორმას ადვოკატის სტაჟიორის და თანაშემწის ინსტიტუტის შესახებ. უფრო მეტიც, საქართველოს კანონი „ადვოკატთა შესახებ“ წინააღმდეგობაში მოდის სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსთან.

კანონი „ადვოკატთა შესახებ“ ადგენს, რომ ადვოკატის სტაჟიორის და თანაშემწის ინსტიტუტი არსებობს და მათ რიგი უფლებებიც გააჩნიათ. კერძოდ, „ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-17 მუხლით, ადვოკატის სტაჟიორს, მის თანაშემწეს უფლება აქვს, ადვოკატის თანდასწრებით ან მისი დავალებით, ადვოკატის მიერ ხელმოწერილი და დამოწმებული ნებართვის საფუძველზე გაეცნოს მის წარმოებაში არსებულ საქმის მასალებს სასამართლოში, არბიტრაჟში და გამოძიების ორგანოებში. სხვა სახელმწიფო ორგანოებსა და ორგანიზაციებში, საზოგადოებრივ გაერთიანებებში. სამწუხაროდ, როგორც ზემოთ ავღნიშნეთ, სსსკ, თავის მხრივ, საერთოდ არ შეიცავს ნორმას ადვოკატის თანაშემწის, ადვოკატის სტაჟიორის და მათი სტატუსის შესახებ.

შესაბამისად, შექმნილია ვითარება, როცა „ადვოკატთა შესახებ“ კანონით ადვოკატის სტაჟიორისა და თანაშემწისთვის მინიჭებულია შესაძლებლობები, რომ მათ ადვოკატის დავალებით შეასრულონ გარკვეული უფლებამოსილებანი, თუმცა სისხლის სამართლის პროცესში უფლებამოსილებები გააჩნია მხოლოდ ბრალდებულს ან/და მის ადვოკატს.

გამომდინარე აქედან შეიძლება ითქვას, რომ ადვოკატის სტაჟიორისა და თანაშემწის ინსტიტუტის შემოღება მნიშვნელოვანად გააძლიერებდა მხარეთა თანასწორობის და შეჯიბრებითობის პრინციპს სისხლის სამართლის პროცესში.

როგორც ზემოთ აღინიშნა, სისხლის სამართლის პროცესი ხორციელდება მხარეთა შეჯიბრებითობის და თანასწორობის საფუძველზე. მხარეები დამოუკიდებლად აწარმოებენ გამოძიებას, მტკიცებულებათა მოპოვებას, ე.წ „დამაგრებას“ და სასამართლოს წინაშე წარდგენას. ადვოკატის თანაშემწის შემოსვლა სისხლის სამართლის პროცესში გააძლიერებს მხარეების თანაბარი შესაძლებლობების პრინციპს. პროკურორს და მისი, პირობითად, „დამხმარეს“–

გამომძიებელს პროცესში დაუპირისპირდებოდა ადვოკატის „დამხმარე“ – ადვოკატის თანაშემწე და ამით ორივე მხარე მეტნაკლებად თანაბარ პირობებში აღმოჩნდებოდა.

სსსკ განსაზღვრავს მტკიცებულების მოპოვების და პროცესუალურად „დამაგრების“ წესებს. ეს ძალიან მნიშვნელოვანი და საკმაოდ რთული პროცედურაა. მტკიცებულებათა დასაშვებობის შეფასება ხდება წინასასამართლო სხდომაზე, რა დროსაც მხარეები გამოიკვლევენ არსებითი დარღვევით ხომ არ მოხდა მტკიცებულების მოპოვება ან/და „დამაგრება.“ მტკიცებულების არსებითი დარღვევით მოპოვება იწვევს მტკიცებულების დაუშვებლად ცნობას. გარდა აღნიშნულისა, სსსკ–ში არსებობს სპეციალური წესები მხარის მიერ მოპოვებული დოკუმენტის მტკიცებულებად აღიარების თვალსაზრისით. ამისთვის მნიშვნელოვანია, სსსკ–ის 78-ე მუხლის თანახმად, მხარეს შეემლოს მოწმედ დაკითხოს პირი, რომელმაც მოიპოვა, შექმნა დოკუმენტი ან ვისთანაც ინახებოდა ეს დოკუმენტი. ბრალდების მხარის შემთხვევაში, მოწმეთა სიაში ხდება გამომძიებლის მითითება, როგორც დოკუმენტის შემნახველის და არავითარი პრობლემა არ დგება დოკუმენტის დასაშვებობის თვალსაზრისით.

დაცვის მხარისთვის კი სიტუაცია არც თუ ისე სახარბიელოა, საკუთრივ ადვოკატი, რომელმაც მოიპოვა მტკიცებულება და რომელთანაც ინახებოდა იგი მოპოვების შემდეგ, ბუნებრივია, ვერ დაიკითხება სასამართლო პროცესზე. დოკუმენტის შემქნელი კი, ხშირად, უარს აცხადებს სასამართლოში გამოცხადებაზე და მისი მოყვანა დიდ სირთულეებთან, ასევე ხარჯებთან არის დაკავშირებული. ადვოკატის თანაშემწის ინსტიტუტის შემოღება გაამარტივებდა ამ სიტუაციას (რამეთუ შესაძლებელი იქნებოდა თანაშემწის მითითება მოწმის სახით დასაკითხ პირთა სიაში) და მხარეებს თანასწორ ვითარებაში ჩააყენებდა.

სხვა მხრივაც, მნიშვნელოვანი იქნებოდა, თანაშემწის რეალური ინსტიტუტის შემოტანა სისხლის სამართლის პროცესში. მათ ექნებოდათ საქმის მასალების გაცნობის, ადვოკატთან ერთად საგამომძიებო მოქმედებებზე დასწრების, მხარეებს შორის მტკიცებულებათა ურთიერთგაცვლაში დამოუკიდებლად მონაწილეობის მიღების, ბრალდებულის საპატიმროში მონახულების უფლება, ასევე სასამართლო პროცესებზე ადვოკატთან ერთად დასწრების თუ სასამართლოში მოწმედ გამოსვლის უფლება.

ყოველივე აღნიშნულის გათვალისწინებით ცალსახაა, რომ აღნიშნული უფლებები ეფექტურს გახდიდა თანაშემწის ინსტიტუტს და რეალურ დახმარებას აღმოუჩენდა ადვოკატს. ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ ადვოკატის თანაშემწის ინსტიტუტის შემოტანა შესაძლებელია მნიშვნელოვანი საკანონმდებლო ცვლილებების გარეშე. სსსკ–ის მე–3 მუხლი მოითხოვს ადვოკატის თანაშემწის ტერმინის დამატებას. ხოლო, სსსკ–ის მე–5 თავში („ბრალდებული, ადვოკატი“) დაემატებოდა ერთი მუხლი, სადაც განისაზღვრებოდა ადვოკატის თანაშემწის სტატუსი და უფლებები.

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, „ადვოკატთა შესახებ“ კანონით გათვალისწინებულია ადვოკატის სტაჟიორის ინსტიტუტი. ასევე მითითებულია, რომ აღნიშნული კანონის მიზანია ხელი შეუწყოს პირს, რომელმაც გაიარა ადვოკატთა ტესტირება ან ჩაბარებული აქვს მოსამართლეთა ან პროკურატურის მუშაკთა გამოცდა, დაიწყოს ინტენსიური პრაქტიკული საქმიანობა უშუალოდ საადვოკატო ბიუროში ან ადვოკატთან.

თუმცა, სისხლის სამართლის პროცესში რეალური სტაჟირების პროცესის გავლა ფაქტიურად შეუძლებელია, თუ სტაჟიორს არ მიეცა შესაძლებლობა უშუალოდ იყოს ჩართული დაცვის განხორციელებაში.

მართალია, კანონში „ადვოკატთა შესახებ“ აღნიშნულია, რომ ადვოკატის სტაჟიორი ადვოკატის დავალებით ახორციელებს მის უფლებამოსილებებს საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით. სამწუხაროდ, ასეთი წესი არ არსებობს სსსკ–ში. სისხლის სამართლის საქმეზე დაცვის განხორციელებლად შეიძლება ჩაერთოს მხოლოდ ადვოკატი.

რაც შეეხება პროკურატურის სტაჟიორებს, ისინი სისხლის სამართლის პროცესში, მათ შორის სასამართლო პროცესებში დამოუკიდებლად იღებენ მონაწილეობას. ეს უფლებამოსილება მათ მინიჭებული აქვთ „პროკურატურის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად (7).

პროკურატურის სტაჟიორი არის პირი, რომელსაც აქვს უმაღლესი იურიდიული განათლება, ჩაბარებული აქვს პროკურატურის მუშაკთა საკვალიფიკაციო გამოცდა და დანიშნულია საქართველოს მთავარ პროკურატურაში, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების პროკურატურებში, ქ. თბილისის, საოლქო, რაიონულ და სპეციალიზებულ პროკურატურებში სტრუქტურული დანაყოფის პროკურორის, უფროსი გამომძიებლის, გამომძიებლის თანამდებობაზე ან ამ თანამდებობის გარეშე მთავარი პროკურორის მიერ დადგენილი წესის შესაბამისად (7).

ამდენად, ადვოკატურის სტაჟიორი და პროკურატურის სტაჟიორი, რომელთაც ერთნაირი განათლება და გამოცდილება აქვთ, არათანაბარ პირობებში არიან ჩაყენებულნი. ფაქტიურად, ადვოკატის სტაჟიორს კანონმდებლობით უფლება არა აქვს მიიღოს მონაწილეობა სისხლის სამართლის პროცესში, ამ შემთხვევაში „ადვოკატის შესახებ“ კანონის მიზნის განხორციელება ფაქტიურად შეუძლებელი ხდება. უფრო მეტიც, ადვოკატის სტაჟიორი ვერ ახერხებს სათანადო პრაქტიკული უნარ-ჩვევებით შეიარაღდეს, რაც უარყოფითად აისახება მის მიერ საადვოკატო საქმიანობის დამოუკიდებლად განხორციელების დაწყების შემდეგ კონკრეტული ადამიანების დაცვის პროცესში.

მიმაჩნია, რომ ადვოკატის სტაჟიორის ჩართვა სისხლის სამართლის პროცესში უნდა მოხდეს ადვოკატის დავალებით და მასთან ერთად, ბრალდებულის თანხმობით. აღნიშნული ხელს შეუწყობდა დაცვის უფლების დამატებითი გარანტიის შექმნას.

დასკვნის სახით შეიძლება აღვნიშნოთ, რომ მხარეთა თანასწორობის და შეჯიბრებითობის პრინციპის გასაძლიერებლად, კიდევ ერთი ნაბიჯი იქნება, ადვოკატის თანაშემწის და სტაჟიორ-ადვოკატის ინსტიტუტის დაფუძნება სისხლის სამართლის პროცესში. თანაშემწის აღჭურვა ადვოკატის რეალური დამხმარის ფუნქციებით, მათ შორის, საქმის მასალების გაცნობის, ადვოკატთან ერთად საგამოძიებო მოქმედებებზე დასწრების, მხარეებს შორის მტკიცებულებათა ურთიერთგაცვლაში მონაწილეობის მიღების, ბრალდებულის საპატიმროში მონახულების უფლების მინიჭებით.

ამ მიზნით, ასევე, დამატება უნდა შევიდეს „ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონში, რომელიც ადვოკატის ცნებაში გააერთიანებს სტაჟიორ-ადვოკატსაც, ისევე, როგორც „პროკურატურის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის „ა“ ქვეპუნქტი პროკურორის ცნებაში მოიაზრებს სტაჟიორ-პროკურორს.

ჯემალ გაბელია

დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის თანადამფუძნებელი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების დეკანის მოადგილე, სამართლის დოქტორი, პროფესორი

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. Смирнов А.В. Калиновский К.Б. Уголовный процесс, М., 2005.
2. ი. აქუბარდია, დაცვის ხელოვნება, თბ, 2011;
3. ი. აქუბარდია, დაცვის ფუნქციის არსი და საპროცესო მნიშვნელობა;
4. სისხლის სამართლის პროცესის სახელმძღვანელო (ზოგადი ნაწილი) რედ. რეზო გოგშელიძე. თბ. 2008;
5. ჟურნალი „მართლმსაჯულება“, თბ, 2008, №1;
6. საქართველოს კანონი ადვოკატთა შესახებ, 2017 წლის 1 ივლისის მდგომარეობით;
7. საქართველოს კანონი „პროკურატურის შესახებ“;
8. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი, 2017 წლის 23 ივლისის მდგომარეობით;
9. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილება(№1/1/650,699);

ჯემალ გაბელია

ადვოკატის სისხლის სამართლებრივი დაცვის გარანტიები რეზიუმე

ნაშრომში ყურადღება არის გამახვილებული დაცვის ფუნქციის განსაკუთრებულ მნიშვნელობაზე სისხლის სამართლის პროცესში. გამოთქმულია მოსაზრება დაცვის მხარის გაძლიერების მიზნით ადვოკატის დამხმარისა და სტაჟიორ-ადვოკატის ინსტიტუტის შემოღებაზე.

Джемал Габелия

Гарантии уголовной защиты адвоката

Резюме

В документе основное внимание уделяется особой важности защиты в процессе уголовного права. Выражается мнение о том, что необходимо усилить адвокатскую помощь и адвокатуру, чтобы усилить защиту.

Jemal Gabelia

Criminal lawyer protection guarantees

Summery

The paper focuses on the special importance of defense in the process of criminal law. There is expressed the opinion to strengthen an advocate assistant and advocacy intern institution in order to reinforce the defense.

ეთიკა და კრიმინოლოგიის ურთიერთკავშირის საკითხები

კრიმინოლოგიის, როგორც დანაშაულობის სოციალურ – სამართლებრივი ანტისაზოგადოებრივი მოვლენის შემსწავლელი კომპლექსური მეცნიერების ძირითადი მიზანია – დანაშაულობისა და მისი ჩამდენი პირის, დანაშაულობის მსხვერპლის, დანაშაულობის მიზეზებისა და ხელიშემწყობი პირობების შესწავლა, დანაშაულობის პროგნოზირება და დაგეგმარება, თავიდან აცილებისა და კონტროლის ღონისძიებების შემუშავება და სხვა, გამომდინარე აქედან იგი მჭიდროთაა დაკავშირებული როგორც სამართლის და სოციოლოგიის ასევე ზუსტ და საბუნებისმეტყველო, ჰუმანიტარულ მეცნიერებებთან, განსაკუთრებით ფსიქოლოგიასთან, პედაგოგიკასთან, ფილოსოფიასთან, ეთიკასა და სხვა მეცნიერებებთან.

პედაგოგიკისა და კრიმინოლოგიის ურთიერთკავშირის კვლევისას გამოიკვეთა ეთიკის განსაკუთრებული როლი დანაშაულობის მიზეზების, ხელშემწყობი პირობების, დანაშაულობის ჩამდენი პირისა და მსხვერპლის, დანაშაულობის თავიდან აცილების შესწავლის საქმეში (1).

ეთიკისა და კრიმინოლოგიის კავშირი უფრო ღრმაა ვიდრე სამართალსა და ზნეობას შორის. კრიმინოლოგია და ზნეობაც სამართლისაგან განსხვავებით დეპოლიტიზირებულია და გაბატონებული სოციალური ჯგუფების ინტერესებს არ გამოხატავს, პირიქით, ისინი ზეპოლიტიკური ხასიათის, ზოგადად საზოგადოებრივი ინტერესების მატარებლები არიან.

ეთიკა როგორც ფილოსოფიის შემადგენელი ნაწილი შეისწავლის ადამიანის ზნეობას, რომელიც წარმოადგენს ნორმებისა და პრინციპების ერთობლიობას, რომლებიც აწესრიგებენ და არეგულირებენ ადამიანის ცხოვრებას და მოიცავს ყველა სფეროს ოჯახიდან დაწყებული, წარმოებითი ურთიერთობით დამთავრებული (3–66). კრიმინოლოგიაში, დანაშაულობის ჩამდენი პირისა და მსხვერპლის შესწავლა შეუძლებელია ეთიკის კატეგორიების შესწავლის გარეშე.

კრიმინოლოგიაში დანაშაულობის ჩამდენი პირი ფართო მნიშვნელობის ცნებაა და გამოხატავს მის სოციალურ არსს. ესაა რთული კომპლექსი, რომელიც ახასიათებს მის თვისებებს, კავშირებს, გამოვლინებებს, მის შინაგან ზნეობრივ და სულიერ სამყაროს აღებულს მოძრაობაში, ასევე ავლენს ურთიერთკავშირებს ზოგადსოციალურ და ინდივიდუალურ ცხოვრებისეულ პირობებთან მიმართებაში, რაც თავის მხრივ ამა თუ იმ ზომით განსაზღვრავს დანაშაულის ჩადენას. ამასთან დაკავშირებით აღსანიშნავია, რომ დანაშაულობის ჩამდენი პირი ყველაზე სრული სახით დანაშაულის ჩადენის მომენტში წარმოგვიდგება (2).

კრიმინოლოგიაში პიროვნების ზნეობრივი თავისებურებების მნიშვნელობაზე მიუთითებს ის ფაქტი, რომ დანაშაულობის ჩამდენი პირი ძირითადად ხასიათდება სოციალურ–დემოგრაფიულ, ზოგად სამართლებრივ და სოციალურ, ფსიქოლოგიურ და სხვა ნიშნებთან ერთად, ზნეობრივი ნიშნებით, რისი შესწავლაც იძლევა საშუალებას პასუხი გაეცეს კითხვას თუ რატომ, რა მიზეზებით და ხელისშემწყობი პირობების საუძველზე, მოხდა დანაშაულობა ანდა რატომ ჩაიდინა პიროვნებამ ანტისაზოგადოებრივი ქცევა.

პიროვნების ზნეობრივი თავისებურებების შეფასების მაჩვენებელს წარმოადგენს პიროვნების საქციელი, მთელი მისი ცხოვრების მანძილზე მათ შორის როგორია მისი დამოკიდებულება ეთიკის კატეგორიებთან: სიკეთესთან, სამართლიანობასთან, მოვალეობასთან, სინდისთან, პასუხისმგებლობასთან, ღირსებასთან და სხვა.

ეთიკური და კრიმინოლოგიური ხელმიშვებულობა – პრაქტიკულად ანტისაზოგადოებრივი ქცევის, სამართალდარღვევის, დანაშაულის წარმოშობისა და განვითარების წინაპირობაა. ეთიკის ისევე როგორც პედაგოგიკის მნიშვნელობა საკმაოდ აშკარაა, თუმცა საჭიროა მათ შორის როლებისა და შემადგენელი ელემენტების ცალკეული შესწავლა. პედაგოგიური აღზრდის დეფექტი რომელიც პირდაპირ მოქმედებს მის ზნეობრიობაზე, კერძოდ უზნეობა და გაუნათლებლობა დიდი ხანია მიჩნეულია კრიმინოლოგების მიერ ანტისაზოგადოებრივი ქცევის საფუძვლად. აშკარაა ზნეობრივი-სამართლებრივი და პედაგოგიურ-აღმზრდელობითი მნიშვნელობა. დეფექტები საზოგადოების ზნეობრივ აღზრდაში აღიარებულია, მაგრამ ზოგიერთი ექვემდებარება აყენებს აღნიშნულს და ეყრდნობა „თეთრსაყელოიან დამნაშავეობას“ რომელსაც ფორმალურად „განათლებული“ და ფაქტიურად აღუზრდელი, უზნეო პირები ჩადიან.

კრიმინოლოგია, ეთიკა და პედაგოგიკა საზოგადოებას აფასებს არა დიპლომების მიხედვით, არა როგორც სოციალ-დემოგრაფიულ მახასიათებელს, არამედ როგორც ცივილიზირებულ პედაგოგიურ-ეთიკურ თვისებას რომელიც თანამედროვე მოთხოვნების დონეზე იმყოფება.

კრიმინოლოგიური კვლევები ცხადყოფს რომ დანაშაულობის ჩამდენი პირის ქცევა ხშირად განპირობებულია მისი მსხვერპლის არაეთიკური ქცევითა და განსაკუთრებული თვისებებით, ასევე არსებული კომფლიქტური ურთიერთობებით რაც საფუძველს გვაძლევს დავასკვნათ, რომ დანაშაულობა არც თუ იშვიათად პროვოცირებულია დაზარალებულის მხრიდან არაეთიკური უარყოფითი ქცევით. დაზარალებულის ქცევა შეიძლება იყოს არა მხოლოდ არასწორი სამართლებრივად არამედ ეთიკურად უზნეოც. დაზარალებულის უზნეობა დანაშაულობის მიზეზთა პრობლემებისა და დანაშაულობის ქცევის მექანიზმის გარკვევის გასაღებია. რაც არ ხსნის თვით დამნაშავის ანტისოციალურობის პრობლემას (2).

ეთიკისა და კრიმინოლოგიის ურთიერთკავშირის შემდგომ განვითარებას ხელს შეუწყობს ეთიკის ნორმების და პრინციპების ერთობლიობა, რომლებიც პრევენციული ღონისძიებებით აწესრიგებენ და არეგულირებენ ადამიანის ცხოვრებას დანაშაულობის თავიდან ასაცილებლად.

განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება ეთიკასა და მის სახეობას “პორფესიულ ეთიკას” დანაშაულობის ადრეული პრევენციის საქმეში, დანაშაულობის ეთიკური მიზეზებისა და ხელშემწყობი პირობების ასაცილებლად მათი წარმოშობის სტადიაზე, აღნიშნული ამოცანების განხორციელება ეკისრება სამართალდამცავი და სპეციალური სამსახურის მოსამსახურეებს, რომელთა ქცევის წესები, სამსახურეობრივი საქმიანობისა და არასამსახურეობრივი ყოფის ზნეობრივი ხასიათი განაპირობებს დანაშაულობის წინააღმდეგ განხორციელებული ღონისძიებების ეფექტურობას.

მაღბაზ ბაძალუა

დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის ხელმძღვანელი,
გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის
კრიმინოლოგიის სამეცნიერო – კვლევითი
ინსტიტუტის დირექტორი, პროფესორი

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. მალხაზ ბაძალუა „პედაგოგიკა–დანაშულობის პრევენციის ეფექტური მექანიზმი „სამართლის პრობლემები რომან შენგელია –70“. თბილისი 2012, გვ. 560–567
2. ზაურ წულაია „კრიმინოლოგია“ თბილისი 2003 გვ.78, 123
3. გელა ბანძელაძე „ეთიკა“, თბ.1966; გვ.66

მალხაზ ბაძალუა

ეთიკა და კრიმინოლოგიის ურთიერთკავშირის საკითხები რეზიუმე

ნაშრომში განხილულია ეთიკისა და კრიმინოლოგიის ურთიერთკავშირის საკითხები. ეთიკისა და კრიმინოლოგიის კავშირი უფრო ღრმად ვიდრე სამართალსა და ზნეობას შორის. კრიმინოლოგია და ზნეობაც სამართლისაგან განსხვავებით დეპოლიტიზირებულია და გაბატონებულ სოციალური ჯგუფების ინტერესებს არ გამოხატავს, პირიქით, ისინი ზეპოლიტიკური ხასიათის, ზოგადასაზოგადებრივი ინტერესების მატარებლები არიან.

ეთიკა როგორც ფილოსოფიის შემადგენელი ნაწილი შეისწავლის ადამიანის ზნეობას, რომელიც წარმოადგენს ნორმებისა და პრინციპების ერთობლიობას, რაც აწესრიგებს და არეგულირებს ადამიანის ცხოვრებას და მოიცავს ყველა სფეროს ოჯახიდან დაწყებული ზოგადასაზოგადებრივი ურთიერთობით დამთავრებული. კრიმინოლოგიაში, დანაშაულობის ჩამდენი პირის და მსხვერპლის შესწავლა შეუძლებელია ეთიკის კატეგორიების შესწავლის გარეშე.

ავტორს მიაჩნია, რომ ეთიკისა და კრიმინოლოგიის ურთიერთკავშირის შემდგომი განვითარებას ხელს შეუწყობს ეთიკის ნორმების და პრინციპების ერთობლიობა, რომლებიც პრევენციული ღონისძიებებით აწესრიგებენ და არეგულირებენ ადამიანის ცხოვრებას დანაშაულობის თავიდან ასაცილებლად.

Малхаз Бадагуа

Вопросы взаимосвязи этики и криминологии Резюме

В статье рассмотрены вопросы взаимосвязи этики и криминологии. Связь между этикой и криминологией более глубоки, чем между правом и моралью. В отличие от право криминология и мораль являются деполитизированным и не выражают интересы элитных социальных групп, наоборот они являются носителями общего интереса общество.

Этика как часть философии изучает человеческий мораль, который представляет собой сочетание норм и принципов, который регулирует жизнь человека и включает в себя все сферы человеческой жизни начиная с семьи заканчивая общественными отношениями. В криминологии невозможно изучить личность преступника и жертву преступления без изучения этических категорий.

Автор считает, что дальнейшее развитие связи между этикой и криминологией будет способствовать сочетанию этических норм, которые регулируют превентивными мерами жизнь людей, чтобы предотвратить преступность.

Malkhaz Badzagua

Ethic and criminology intercommunication issues

Summary

The work reviews relationship issues between ethics and criminology. The connection between ethics and criminology is more profound than between justice and morality. Unlike the law, criminology and morality are depoliticized and do not express the interests of the prevalent social groups, conversely they are the bearers of the common interest of society.

Ethics as a part of philosophy studies the human morals, it represents the combination of norms and principles, which regulates human life and contains all the spheres of human life from family till social relationship. It is impossible to study person who committed crime and victim without studying ethics categories.

The further development of the connection between ethics and criminology will contribute the combination of ethical norms and principles, which regulates human life with preventive measures to prevent crime.

წვრთნა და აღჭურვა

(ანტიტერორისტული ღონისძიებების აღქმა იუმორისტულ ჭრილში)

2002 წლის გაზაფხულზე დაიწყო და ახლაც მიმდინარეობს ამერიკულ სამხედრო ინსტრუქტორთა მიერ ქართული საჯარისო დანაყოფების ამერიკა – საქართველოს ანტიტერორისტული პროგრამით მომზადება.

ამ ანტიტერორისტულმა ღონისძიებამ, რომელსაც „წვრთნისა და აღჭურვის“ პირობითი სახელი ეწოდა, დიდი რეზონანსი გამოიწვია, როგორც საქართველოში, ასევე მის ფარგლებს გარეთაც. ვითვალისწინებთ რა ამ მოვლენისადმი საზოგადოების განსაკუთრებულ დაინტერესებას, გთავაზობთ გაზეთ „ხვალის იმედის“ კორენსოდენტ ნაგლი ნაგლამის ექსკლუზიურ გადმოცემას „წვრთნისა და აღჭურვის“ ერთ-ერთი სასწავლო ბაზიდან, რომლის დისლოკაციის ადგილს, კონსპირაციისა და საიდუმლოების რეჟიმის დაცვის მოთხოვნებიდან გამომდინარე, არ ვასახელებთ, უბრალოდ მივანიშნებთ, რომ იგი სადღაც კახეთში (კახეთი დიდია, ამიტომ დავაკონკრეტებთ, ახმეტის რაიონში უნდა ტარდებოდეს).

ტაქტიკურ მეცადინეობას ქართველ ჯარისკაცებთან ამერიკელი სერჟანტი ჯორჯი ატარებდა (ეტყობოდა ისიც იცავდა კონსპირაციას, ამიტომ თავისი გვარი კორესპონდენტს არ გაუმხილა). მართალია, ჯორჯს გულზე ჩამოკიდებული ჰქონდა გვარის მიმნიშნებელი ჟეტონი, მაგრამ ნაგლამემ იგი, იმის გამო, რომ ინგლისური არ იცოდა ვერ წაიკითხა. როცა ჯორჯი მეცადინეობის თეორიულ ნაწილს მორჩა, პრაქტიკულ საკითხებზე გადავიდა: რაღაც აბსტრაქტული ხასიათის “კაზუსები” ამოხსნით შეიკლა ხელში ჩვენი ჯარისკაცები. სწორედ, ეს “კაზუსები” მოეწონა ნაგლამეს და „ნაგლად“ ჩაიწერა (ვინ იცის როდის და რაში გამოადგება). თუ როგორი რთული ამოსახსნელია ეს კაზუსები თვითონ დარწმუნდებით, როცა მათ გაეცნობით. ამავდროულად, სათანადოდ შეაფასებთ ქართველ ჯარისკაცთა გამჭრიახობას, ვაჟკაცობასა და საბრძოლო შემართებას.

კაზუსი # 1

სერჟანტი: თქვენი ოცეული არსენალის საწყობებს იცავს, სადაც უამრავი სამხედრო ტექნიკა და აღჭურვილობა ინახება. საწყობთან ორი მსუბუქად შეიარაღებული ტერორისტი გამოჩნდა. თქვენი მოქმედება? (ყველა ჯარისკაცი მიწაზე ჰყრის იარაღს) რას აკეთებთ, რატომ დაყარეთ იარაღი?

რიგითი გაბედავა: აბა, სხვანაირად ხელები ზევით როგორ ავწიოთ?

კაზუსი # 2

სერჟანტი: შეტყობინება მივიღეთ: ხიდი, რომელზედაც თქვენ დგახართ დანალმულია. თქვენი მოქმედება? (ყველა, რიგითი უშიშარიძის გარდა წყალში ხტება), აი მშობრები, თქვენ კი რიგითი უშიშარიძე მართლაც უშიშარი ჯარისკაცი ყოფილხართ. ისე, მაინტერესებს მეგობრებს რატომ არ მიბაძეთ?

რიგითი უშიშარიძე: რა უნდა მექნა? ცურვა არ ვიცი, თანაც ნაღმსა და ტერორისტებზე მეტად წყლის მეშინია.

კაზუსი # 3

სერჟანტი: რიგითო ჭუჭყულაშვილო! ავტობუსით თელავში მიდიხარ. ერთ-ერთ გაჩერებაზე ტერორისტი ამოვიდა. რას აკეთებ?

რიგითი ჭუჭყულაშვილი: ველოდები ავტობუსის დაძვრას და მერე ვხტები ავტობუსიდან.

სერჟანტი: მერე?

რიგითი ჭუჭყულაშვილი: რა მერე? ტერორისტი გიჟი არ არის დაძვრული მანქანიდან ჩამოხტეს და მე გამომეკიდოს. მშვიდად ველოდები მეორე ავტობუსს. თელავისკენ ბევრი ავტობუსი დადის.

კაზუსი # 4

სერჟანტი: ეფრეიტორო სამჭკუაშვილო! თქვენ ათეულთან ერთად თვითმფრინავით ბათუმში მიფრინავთ. თვითმფრინავი აფრენისთანავე სამმა ტერორისტმა ჩაიგდო ხელში. თქვენი მოქმედება? (სამჭკუაშვილი ვერ პასუხობს), ნუთუ ვერაფერი მოიფიქრეთ?

ეფრეიტორი სამჭკუაშვილი: ტუალეტში ვიმალები.

სერჟანტი: ტუალეტი დაკავებულია.

ეფრეიტორი სამჭკუაშვილი: სავარძლის ქვეშ შევძვრები.

სერჟანტი: ვერ დაიმალებით, დიდი ტანისა ხართ. დაგინახავენ და შეიძლება მოგკლან. არ ვარგა. სხვები რას ფიქრობენ?

რიგითი აბდალაძე: ჩვენ ყველა ერთად, სანამ ჩვენი უფროსი იმალებოდა მოვიფიქრეთ: სამჭკუაშვილს ვიჭერთ და ვაბარებთ ტერორისტებს. ჩვენ კი მათ ვეხმარებით. ყველაფერს ვაკეთებთ რასაც გვიბრძანებენ.

სერჟანტი: (აღშფოთებული) ეს ხომ ღალატია! ალბათ ვერ გაიგეთ? ისინი ტერორისტებია...

რიგითი აბდალაძე: (მშვიდად) გავიგეთ, რომ ტერორისტები არიან, მაგრამ თავის გადარჩენის ინსტიქტი გვკარნახობს, რომ ასე უნდა მოვიქცეთ. ამით თავსაც გადავირჩინთ და მერე უფროსსაც დავიხსნით.

ეფრეიტორი სამჭკუაშვილი: (თავისთვის) სადაა სამართალი, მე უდნა ვიყო სამჭკუაშვილი და ეს აბდალაძე? ნახეთ რა ჭკვიანურად აზროვნებს?

კაზუსი # 5

სერჟანტი: ახმეტაში, ქალაქის ბოლოს სამხედრო შტაბია, მეორე ბოლოში თქვენი ოცეულია განლაგებული. კარგი შეიარაღება, საიმედო კავშირგაბმულობა და სატრანსპორტო საშუალებები გაქვთ. ხედავთ, რომ ქალაქში შესვლას აპირებს ტერორისტთა ხუთკაციანი ჯგუფი. ჩვენი ოპერატიული მონაცემებით ისინი შტაბის აფეთქებას და მისი პირადი შემადგენლობის განადგურებას გეგმავენ. რა ღონისძიებებს გაატარებდით?

რიგითი გაიპარაშვილი: ყველაფერს ვტოვებთ და ქალაქიდან შორს ვიპარებით.

სერჟანტი: არ ვარგა

რიგითი უშიშარაიძე: ყვირილს ავტებ, იქნებ ქალაქში ვინმემ გაიგონოს...

სერჟანტი: რატომ უნდა იყვიროთ? როცა რაციები გაქვთ?

ეფრეიტორი სამჭკუაშვილი: მისი ხმარება ჯერ არ გვისწავლია.

სერჟანტი: მანქანა გამოიყენეთ.

რიგითი ბუღაძე: მანქანას ტერორისტები შეამჩნევენ და აგვაფეთქებენ.

სერჟანტი: არ ვარგა. ასეთ შემთხვევაში აქტიური მოქმედებაა საჭირო.

რიგითი მშვიდლობაძე: მოვიფიქრე, თეთრი ბაირალით დავხვდეთ. აი, ასე (ჯიბიდან იღებს დიდი ზომის ცხვირსახოცს და აფრიალებს).

სერჟანტი: არ ვარგა. ეს კაპიტულაციაა.

რიგითი აბდალაძე: სასწრაფოდ ვიცვლით ადგილს და ვტოვებთ ქალაქს, შევდივართ ხეობაში.

სერჟანტი: მერე რას აკეთებთ?

რიგითი აბდალაძე: ამ ეტაპზე ჩვენი ოცეულისა და მისი ტექნიკის გადარჩენისათვის ესეც საკმარისია.

სერჟანტი: კი, მაგრამ შტაბი? თქვენ თუ არა ვინ უნდა გააგებინოს მათ ქალაქში ტერორისტების შემოსვლა? (აბდალაძე იცინის) რატომ იცინით?

რიგითი აბდალაძე: თქვენზე მეცინება. თქვენ არ თქვით „ტერორისტები შტაბის აფეთქებას და პირადი შემადგენლობის განადგურებას გეგმავენ“-ო.

სერჟანტი: სწორედ ამიტომაც, საჭირო შტაბს სასწრაფოდ აცნობთ შექმნილი ოპერატიული ვითარება....

რიგითი აბდალაძე: უფროსო! რომელ შტაბზე მელაპარაკებით? სანამ აქ ვმსჯელობდით რა გაგვეკეთებია, იგი ტერორისტებმა უკვე ააფეთქეს და ალბათ ახლა საწყალ ჯარისკაცებს ხოცავენ. გავიქცეთ, კარგი სამალავი ადგილი ვიცი . . .

კაზუსი # 6

სერჟანტი: რიგითო თევზაძე! ინფორმაცია მივიღეთ: თქვენი მეზობელი ტერორისტია. იარაღის საწყობის აფეთქება აქვს დავალებული. ორი დღის წინ, ღამით ბევრი დინამიტი მიუტანეს. თქვენი მოქმედება?

რიგითი თევზაძე: ვითომ არ ვიცი მისი ტერორისტობა, მივალ და თევზების ასაფეთქებლად დინამიტს ვთხოვ.

სერჟანტი: კონტაქტის დასამყარებლად თქვენი მოქმედება დასაშვებია. ვთქვათ მოგცათ დინამიტი, მერე რას აკეთებთ?

რიგითი თევზადე: მივდივარ და მტკვარში თევზებს ვაფეთქებ.

სერჟანტი: მერე?

რიგითი თევზადე: იმავე საღამოს ტერორისტს თევზს მივართმევ, შემდეგშიც რომ მომცეს დინამიტი.

კაზუსი #7

სერჟანტი: რიგითო ლაბარტყავა! რუსთაველზე თქვენს წინ მიმავალი პიროვნება საეჭვოდ იქცევა. ეტყობა, იარაღი უნდა ჰქონდეს, კოსტიუმის ერთი ბოლო გამოხედილი აქვს. შეიძლება ტერორისტი. როგორ შეამოწმებთ?

რიგითი ლაბარტყავა: ზრდილობიანად, მიახლოებით ასე ვიტყვი: ბოდიში თქვენს წინააღმდეგ, შემთხვევით ტერორისტი ხომ არ ბრძანდებით მეთქი, მაგალითად.

სერჟანტი: დაუშვათ გითხრათ – ტერორისტი ვარო?

რიგითი ლაბარტყავა: გაქცევას, როგორც ასეთი, აზრი არ აქვს აბსოლუტურად. იქვე ვბარდები „პლენად“.

კაზუსი № 8

სერჟანტი: დაუშვათ. ტერორისტებმა რომელიმე თქვენთაგანი მძევლად აიყვანა, პანკისში ჩაიყვანა და იქ გამოსასყიდის მიღების მიზნით ოჯახში წერილის მიწერა მოგთხოვათ. როგორ მოიქცევით? (ჩანჩალაძე და ბრეგაძე ტირიან) რა გატირებთ?

რიგითი ჩანჩალაძე: (ტირილით) მე და ბრეგაძე ერთი სოფლიდან, მეზობლები ვართ. ჩვენ ოჯახებს ჩვენი გამოსყიდვის საშუალება არა აქვთ (უფრო ხმამაღლა ტირიან), რა გვეშველება?

სერჟანტი: თქვენ რიგითო ხაშლამაძე! რას იზამთ?

რიგითი ხაშლამაძე: მშობლებს მივწერ, რასაც შეაწერენ ტერორისტები მაშინვე გადაიხადონ და დამიხსნან. თუ ფული არ ეყოთ „გრან ჩეროკი“ ან „მერსედესი“ გაყიდონ.

სერჟანტი: რიგითო შავკაციშვილო! თქვენც ასე მოიქცევით?

რიგითი შავკაციშვილი: მე პირიქით, „ბლატაობას“ დავუწყებ, ისინიც ხომ შავებია? იქნებ საერთო ძმაცაცები აღმოვაჩინოთ. „დავერიაში“ რომ შევალ ფულის მოტანის „პონტს“ აუღდებ და როცა გამიშვებენ მის მოსატანად, ეგრევე „მოვტყდები“.

სერჟანტი: არც გაგიშვებენ და ვერც გაიპარები. რამდენი ხანია აქ ვარ და პანკისიდან გამოშვებული ან გამოპარული მძეველი არ მინახავს. რიგითო აბდალაძე: თქვენ რას გააკეთებდით?

რიგითი აბდალაძე: ტერორისტებს ჩემი „ელეხი“ მეგობრების მისამართებს მივცემ. მათ მძევლად აყვანაში დავეხმარები და რა თქმა უნდა წილშიც ჩავუდგები. ტერორისტებსაც ვასარგებლებ და ჩემს წილსაც ავიღებ. თუკი საქმე კარგად წავიდა, შემდგომშიც ვითანამშრომლებ მათთან.

კაზუსი №9

სერჟანტი: რიგითო გირგვლიანო! დაუშვით ცოლი მოიყვანეთ და აღმოჩნდა, რომ თქვენი ცოლის ძმა ტერორისტია. რას იზამთ?

რიგითი გირგვლიანი: მაგ ბედნიერებას ვინ მალირსებს?

სერჟანტი: რაში ხედავ ბედნიერებას?

რიგითი გირგვლიანი: ამბობენ ტერორისტები დიდ ფულს შოულობენ და „ჟმოტები“ არ არიანო. რა მაინცდამაინც მე გამიწყრება ღმერთი და ჩემი ცოლის ძმა აღმოჩნდება უფულო და „ჟმოტი“?

კაზუსი № 10

სერჟანტი: რიგითო კამიტაძე! მეტროთი ისანში მიდიხართ. სადგურ „ვაგზლის მოედანზე“ დაინახეთ ბინ ლადენი. იგი მოლა ომართან ერთად ვაგონში ამოსვლას აპირებს. თქვენი მოქმედება?

რიგითი კამიტაძე: ჩავდივარ მეტროდან. ქალაქში ვაჩერებ ტაქს და მივდივარ აეროპორტში.

სერჟანტი: აეროპორტში რატომ?

რიგითი კამიტაძე: ნებისმიერი რეისით საქართველოს დატოვებას ვაპირებ.

სერჟანტი: რატომ?

რიგითი კამიტაძე: რახან ბინ ლადენი საქართველოში გამოჩნდა? ჩათვალეთ მოგვეხაზა. ან ის მოლა ომართან ერთად ჩავგიტარებს ტერორების სერიას ან ამერიკა და რუსეთი დაგვბომბავს. . .

სერჟანტი: რატომ გავიწყდებათ, რომ ბინ ლადენისა და მოლა ომარის, თუნდაც ერთ-ერთი მათგანის დაჭერის ან ლიკვიდაციისათვის ზღაპრულ თანხას იძლევიან? თანაც გმირად გამოგვაცხადებენ.

რიგითი კამიტაძე: უფროსო! თქვენ რაღაც გეშლებათ? მე კამიტაძე კი არა კამიტაძე ვარ. „პოსმერტნად“ არც გმირობა მიდნა და არც ფული.

Training and Equipment

In spring, 2002 there was initiated training of Georgian military units by American military instructors within Georgian antiterrorist program. The training is currently going on.

This antiterrorist event, referred to as the “Training and Equipment” program conditionally, drew a wide response in Georgia as well as outside of the country. Taking into consideration special interest by civil society, we hereby offer exclusive materials from one of the training bases prepared by Nagli Nagladze¹, special correspondent of “Khvalis Imedi” (“Tomorrow`s Hope”), the newspaper. We are not going to disclose the place of dislocation according to the requirements of restricted regime and secrecy; we can just point that the place is in Kakheti (As Kakheti region is quite large, we only specify that the particular place is Akhmeta district).

Tactical training was conducted by American sergeant George together with Georgian sergeants (it seemed George also kept confidentiality – he did not tell his name to the correspondent; though he had a identification badge on his neck with his last name on it, Nagladze could not read it as did not know English). George started exercises in practical part after he completed theoretical one: he insisted our soldier on solution of some abstract cases; namely these cases became the main subject of Nagladze`s interest and wrote it down impudently (who knows when and where would be they useful). One can guess nature of the cases as well as acknowledge with smartness, braveness and warrior sense of soldiers when familiarized with those below provided:

Case #1

Sergeant: Your platoon is tasked to guard the arsenal with a lot of military technique and equipment in it. Suddenly two persons slightly armed appeared. What will you do?

(All soldiers threw down their arms)

- What are you doing? Why did you throw your arms down?

Soldier Gabedava: Otherwise we could not hands-up, sir!

Case #2

Sergeant: We have received an information that the bridge you are standing on is mined. What is your action?

- Soldier Ushisharidze², you seem to be really a brave soldier. I just wonder why you did not followed to your friends.

Soldier Ushisharidze: Sir, what could I do? I do not know swimming, besides I am afraid of water more than of terrorists and mine!

¹ Nagli – «impudent” into English, name and last name comes from the word “Inpudent”

² Ushisharidze – comes from the word “Ushishari”; means “fearless” into English

Case #3

Sergeant: Soldier Chuchulashvili! Let us suppose you are going to Telavi district by bus. A tourist is getting on the bus on one of the stops. What are you doing?

Soldier Chuchulashvili: I am going to wait for starting the bus and then I jump down from the bus

Sergeant: Then?

Soldier Chuchulashvili: What then? Terrorist is not so mad to jump down from the bus in driving fast and run after me. So I am going to wait for another bus calmly, you know there are a lot of buses going to Telavi.

Case #4

Sergeant: Corporal Samchkuashvili³! Let us suppose you are flying with your squad to Batumi by plane. The plane was captured by three terrorists immediately upon its landing up. What will you do?

(Samchkuashvili cannot answer)

- Have not you thought of anything?

Corporal Samchkuashvili: I would hide in the water closet

Sergeant: Water closet is occupied

Corporal Samchkuashvili: Then I would hide under an armchair

Sergeant: You cannot – you are too big; they will see you and kill. Not a good idea. What is others' opinion?

Soldier Abdaladze⁴: We all have thought of this plan while our chief was hiding; we should arrest Samchkuashvili and surrender him to terrorists; we will assist them – we'll do everything they order

Sergeant (furious): But this is treason! Maybe you have not understood? They are terrorists!

Soldier Abdaladze (calmly): We realize they are terrorists but self-preservative instinct dictates us to do so; we will be survived in this way and then we will be able to rescue are chief too

Sergeant (by himself): Where to seek justice – I should be Samchkuashvili and he to be Abdaladze? His manner of thought is so sober and smart!

Case #5

Sergeant: There is a military headquarter in one of the end of the city of Akhmeta; there is a platoon dislocated in the other end. You are provided with good equipment, reliable communication as well as transport. You notice a group of five terrorists intending to enter the city. According to our intelligences they are going to blow up headquarter and liquidate personnel. What are you supposing to do?

Soldier Gaiparashvili⁵: We are going to abandon everything and flee out of the city

Sergeant: Not a good idea

³ Samchkuashvili – exact translation: a person with three brains instead of one; here it means very wise man

⁴ Abdaladze – comes from the word “Abdali” – blockhead into English

⁵ Gaiparashvili – comes from the word “Gaipara” – flee into English

Soldier Ushisharaidze: I would start crying, maybe someone will hear me

Sergeant: Why to cry when you have got radio stations!

Corporal Samchkuashvili: We have not learned how to use it, Sir!

Sergeant: Then use the vehicle

Soldier Bughadze: Terrorists will notice the vehicle and explode it

Sergeant: No good idea. You should act in more effective manner

Soldier Mshvidobadze:⁶ I have an idea! Let`s meet them with a white flag, like this (taking a large white kerchief out of his pocket and waving it)

Sergeant: No way, it means surrender

Soldier Abdaladze: Then we are going immediately to change our place and leave the city; we are going to go to the gorge.

Sergeant: What are you going to do then?

Soldier Abdaladze: This is enough to rescue our technique and platoon at this stage

Sergeant: But what about the headquarter? Who else should notify them about the fact of terrorist invasion into the city? (Abdaladze is laughing). Why are you laughing?

Soldier Abdaladze: I am laughing at you... Was not you who told us that terrorists were going to blow up headquarter and liquidate personnel?

Sergeant: Right, and that is why you should immediately inform the headquarter about incurred operative circumstance

Soldier Abdaladze: Sir, what headquarter are you talking about? Terrorists had already blown it up while we discussed here what to do; maybe they are killing poor soldiers at the moment! So it is time to get away, I know a good place to hide in.

Case #6

Sergeant: Soldier Tevzadze!⁷ We`ve got an information claiming that your neighbor is a terrorist; he is tasked to blow up a depot. He was provided with a lot of dynamite two days ago, in the nighttime. What is your plan?

Soldier Tevzadze: I would pretend as if I know nothing about him; I would just ask him for some dynamite to detonate fish in the river

Sergeant: O.K. Your action may be deemed as admissible to establish the contact with him; let us suppose he gave you dynamite, what is then?

Soldier Tevzadze: I would go to Mtkvari River and detonate fish in there

Sergeant: And then?

Soldier Tevzadze: I would take him some fish in the evening in order to give me dynamite for the next time too.

⁶ Mshvidobadze – comes from the word “Mshvidoba” – peace into English

⁷ Tevzadze – comes from the word “tevzi” – fish into English

Case #7

Sergeant: Soldier Labartkava! A person walking at the head of you in Rustaveli Avenue is behaving suspiciously, it seems he has got a knife – one of the pockets of his suit is bulged, maybe he is a terrorist. How will you go to check him?

Soldier Labartkava: I would walk up to him and after apologizing ask politely whether he is a terrorist or not

Sergeant: What if he tells you he is a terrorist?

Soldier Labartkava: Well, I think getting away is not a good idea. I think I would yield myself prisoner

Case #8

Sergeant: Let`s suppose terrorists have taken one of you hostage, took to Pankisi gorge and then requested you to write a letter to the family for ransom. What will you do?

(Soldiers Chinchaladze and Bregadze are crying)

- Why are you crying?

Soldier Chinchaladze (crying): I and Bregadze are neighbors from the same village. Our families have nothing to pay a ransom for us (begins to cry loudly). What will happen with us?

Sergeant: Soldier Khashlamadze,⁸ what will you do?

Soldier Khashlamadze: I will write to my parents to pay any ransom that terrorist demand; let them sell “Grand Cherokee” or “Mercedes” if that money is not enough for ransom

Sergeant: Soldier Shavkatsishvili⁹, what will be your plan?

Soldier Shavkatsishvili: I will behave on the contrary - as a protégé: I suppose they are thieves, maybe I will be able to find some mutual friends if pattering in that way; as soon as I gain their confidence I will tell them to let me away to bring the money and consequently I`ll manage to escaper

Sergeant: They will not let you as well as you will not be able to flee; I have been in here for a long time and have not seen anyone been released from Pankisi gorge or escaped from there. Soldier Abdaladze, what will you do?

Soldier Abdaladze: I would give the addresses of my moneyed friends to the terrorist, I would even assist them to take them hostage and then request my share from that ransom; so that deal would be advantageous for them and for me as well; I would continue cooperation with them if everything is O.K.

Case #9

Sergeant: Soldier Girgvliani! Let`s suppose you`ve got married but it appeared your wife`s brother is a terrorist. What will you do?

Soldier Girgvliani: I am not that soldier of fortune to have such brother-in-brother!

⁸ Khashlamadze-comes from the word “Khashlama” – Georgian national dish cooked basically with meat

⁹ Shavkatsishvili – comes from the word “Shavi”, which in Georgian slang is a synonym of a person from the group of so called “thieves in law”

Sergeant: What do you mean in “Fortune”?

Soldier Girgvliani: They say terrorists make plenty of money and they are not skinflint at all; exactly because my brother-in-law will not be a terrorist

Case #10

Sergeant: Soldier Kamitadze! You are going to Isani district by metro. On your way at one of the railroad station you see Bin Laden. What will you do?

Soldier Kamitadze: I will get off the metro, catch taxi and go to the airport.

Sergeant: Why to the airport?

Soldier Kamitadze: To get away from the country by any nearest flight

Sergeant: Why?

Soldier Kamitadze: Because of Bin Laden. Do not you think that it couldn't be worse? Arrival of Bin Laden means that he will initiate series of acts of terror together with Omar mullah or Russia and America will bomb us...

Sergeant: Do not forget that any person arresting or liquidating of even one of them will be awarded with mint of money! Besides you`re going to be the hero then

Soldier Kamitadze: Chief, you are mistaken: I am Kamitadze but not Kamikaze. I want neither money nor heroism!

წვრთნა და აღჭურვა
(ანტიტერორისტული ღონისძიებების აღქმა იუმორისტულ ჭრილში)
რეზიუმე

ამერიკა-საქართველოს ანტიტერორისტული პროგრამით, 2002 წლის გაზაფხულზე ამერიკელი სამხედრო ინსპექტორების მიერ, საქართველოს ტერიტორიაზე დაიწყო ქართული საჯარისო დანაყოფების მომზადების პროცესი, რომელსაც საიდუმლოებისა და კონსპირაციის დაცვის აუცილებლობიდან გამომდინარე, „წვრთნისა და აღჭურვის“ პირობითი სახელი მიენიჭა.

სწორედ ეს - პირობითი სახელი დაარქვა ოთარ კვაჭაძემ თავის მორიგ იუმორისტულ ნაწარმოებს, რომელიც იმავე წელს გამოაქვეყნა. მკითხველმა იგი აღიქვა, როგორც კეთილი იუმორისტული გამოძახილი თანამედროვე საერთაშორისო ურთიერთობების ამ მეტად დროულ და აუცილებელ ღონისძიებაზე. ნაწარმოებში აღწერილი „კაზუსები“, განსაკუთრებით ქართველი ჯარისკაცების საზრიანობა, მკითხველს მხიარულ განწყობაზე აყენებს.

ალბათ, ამიტომ გადაწყვიტა ავტორმა „წვრთნისა და აღჭურვის“ მეორედ, ქართულ და ინგლისურ ენაზე გამოცემა. მას სჯერა, რომ იუმორისტული „კაზუსებით“ ინგლისურენოვანი მკითხველი ისევე ისიამოვნებს, როგორც ქართველი. აქვე უნდა აღვნიშნოთ ქალბატონ ლელა გოგოლიძის დამსახურება, რომელმაც კარგი თარგმნის წყალობით თავისი მომხიბვლელობა არ დაუკარგა ქართულ იუმორს.

Отар Квачадзе

Тренировка и Вооружение
(восприятие антитеррористических мер в юмористическом контексте)
Резюме

Весной 2002 года началось обучение грузинских военных подразделений американскими военными инструкторами в рамках грузинско-американской антитеррористической программы; рассматривая вопросы конспирации и секретности, этот процесс был назван программой «Тренировка и Вооружение».

Именно это имя дал г-н Отар Квачадзе своему последующему юмористическому роману, который был опубликован в том же году. Читатель воспринял это как своего рода юмористическое выражение современных международных отношений на своевременном и необходимом событии. Описанные в работе «Казусы», особенно сообразительность грузинских солдат ставит читателя на хорошее настроение.

Возможно по этой причине, автор решил опубликовать второе издание «Тренировка и Вооружение» на грузинском и английском языках. Он верит, что юмористическими «казусами» англоязычный читатель также будет наслаждаться как и грузинский. Следует отметить, что заслуга г-жи **Лелы Гоглидзе**, которая благодаря хорошему переводу не потеряла грузинского юмора.

**Training and equipping (Perception of Anti-Terrorist Activities in the Humorous section
Summary**

In spring, 2002 training of Georgian military units by American military instructors within Georgian antiterrorist program was initiated; considering the issues of conspiracy and secrecy this process was named as the “Training and Equipment” program. Namely this conditional title gave Mr.Otar Kvachadze to his next comic novels, which were published in the same year they were written.

Mr. Kvachadze`s book “Training and Equipment” was perceived as a favourable response to this actually contemporary and urgent issue. Cases described in the book are beloved by the readers and put them in good mood. That was why the author decided to publish the “Training and Equipment” again – in Georgian and English languages. He believes that English reader (as well as Georgian) will enjoy these comic cases, especially quick-wittedness of Georgian soldiers. It should be emphasized the work done by **Ms. Lela Gogolidze**, translator, who tried to maintain original fascination of Georgian humor.

ნაწყვეტი გამოუქვეყნებელი მოთხრობიდან

“ქართველები”

ამ წიგნის ფურცლებზე, შევეცდები ავსახო ის, თუ რაოდენ რთულ და სახიფათო სამსახურს ეწეოდნენ თბილისის მილიციის მუშაკები, რაოდენ დიდი საფრთხის წინაშე იდგნენ ისინი, როგორ არ უფასდებოდათ მათ ეს შრომა, და ხშირ შემთხვევაში თავგანწირვაც კი, როგორ ბლავდნენ მათ ღირსებას ხელმძღვანელ თანამდებობებზე შემთხვევით მოსული ფუნქციონერები, რა უშლიდა ხელს ოპერატიული საქმიანობის წარმოებასა და პერსპექტიულ მუშაკთა პროფესიულ ზრდას.

თბილისის შინაგან საქმეთა ორგანოების ოპერატიულ მუშაკებზე ბევრი რამ თქმულა, მაგრამ ამჯერად მხოლოდ რამოდენიმე ფაქტსა და თანამშრომელზე შევეცდები გავამახვილო მკითხველის ყურადღება, გავიხსენო ყველა ის თანამშრომელი, ვის გვერდითაც მომიხდა მუშაობა ხოლო მათ ვისი გვარიც უნებლიეთ გამომჩნება თავმდაბალ ბოდიშს ვუხედი წინასწარ.

დიდი მორიდებული სიყვარულითა და პატივისცემით გავიხსენებ საქართველოს შსს დეაწლმოსილ მუშაკებს, რომლებმაც უდიდესი წვლილი შეიტანეს ქართული სამართალდამცავი ორგანოების ჩამოყალიბებასა და განვითარებაში. ესენი გახლდნენ: ვარლამ შადური, შალვა ჩხატარაშვილი, ვალიკო თალაკვაძე, კაკო ვაშაკიძე სერგო მამულაძე, შუქრი კვიციანი, ლეო გიგიტაშვილი, გოგი სოლორაშვილი, ვახტანგ ოდიშვილი და სხვები, ქედს ვიხრი მათ წინაშე.

ბოროტებასთან შეურიგებელ ბრძოლაში სამმა ათეულმა, ქარცეცხლიანმა წელმა უმაღლესი ჩაიქროლა. ეს ყველაფერი თითქოს გუშინ მოხდა. სამწუხაროდ, ბევრი თანამშრომელი დღეს ჩვენს შორის აღარ არის, მაგრამ ბოზოქარ ქარცეცხლში განვლილ წლებს, ფუჭად არ ჩაუვლია, მეცა და ჩემმა კოლეგებმაც გარკვეული წვლილი შევიტანეთ დამნაშავეობასთან ბრძოლაში და მიუხედავად იმისა, რომ ხშირად გვიხდებოდა „შინაური მტრის“ მოგერიებაც, მაინც ვახერხებდით და ამაყად ვებრძოდით ბოროტებას.

ამ შეურიგებელი შერკინების შედეგად არაერთი ოპერატიული მუშაკი დაეცა ბოროტე-ბასტან ბრძოლაში.

ჩვენს ქვეყანაში დამნაშავეთა მიმართ ერთგვარი ინტერესი და ტოლერანტობა, ზოგჯერ მათი სახელების განდიდებაც იგრძნობოდა, რამაც ასახვაც ჰპოვა ლიტერატურასა თუ ფოლკლორში.

ამის მაგალითად უამრავი ფაქტის მოყვანა შეიძლება, ავიღოთ, მაგალითად „ქურდული“ სიმღერები, რომლებმაც მტკიცედ მოიკიდეს ფეხი ხალხურ პოეზიასა თუ თქმულებებში, მხატვრულ ლიტერატურასა თუ კინოში.

საინტერესოა რასთან იყო დაკავშირებული დამნაშავეთა სამყაროსადმი ასეთი ინტერესი. შესაძლოა ამ ხერხით ვლინდებოდა ტოტალიტარიზმის წინააღმდეგ მიმართული პროტესტი, რომელიც ტრადიციულად მეფობდა პოსტსაბჭოთა სივრცეში. დანაშაულებრივი სამყარო სრულიად მოკლებულია რომანტიზმს, იგი პრაგმატული და სისხლიანია. სწორად უთქვამთ:

„დამნაშავეობა საზოგადოების თავისებური სარკეაო“, დიახ, ეს უტყუარი ჭეშმარიტებაა. სწორედ ამ „სარკეზე“ მოგიტხრობთ ეს წიგნი.

საბჭოური პროპაგანდა ათწლეულების მანძილზე თავგამოდებით გვარწმუნებდა, რომ „ნათელი მომავალისკენ“ მიმავალ გზაზე დანაშაული სწრაფად კლებულობდა და მალე სულ გაქრებოდა, რადგან მას თურმე არ ჰქონდა „სოციალური ფესვები“, საზოგადოებრივი ფორმაციების მრავალი ცვალებადობის მიუხედავად, აღმოჩნდა, რომ დამნაშავეობა იყო არის და, რაც ყველაზე სამწუხაროა კიდევ დიდხანს იარსებებს.

აღბათ ყველა პატიოსან ადამიანს უნდება კითხვა, შეძლებს თუ არა იგი პატიოსანი შრომით ცხოვრებას და ხომ არ გაიმარცხება მისი ქონება, სადამოს საათებში ისეირნოს ქალაქის სკვერებში, მშვიდად გაუშვას ბავშვები სკოლაში და არ ეშინოდეს, რომ ისინი მორიგი მანიაკის მსხვერპლი გახდებიან. სწორედ ამისათვის იბრძოდა ქართული პოლიცია თავგამოდებით

ქურდობა ოქროულობის მაღაზიებიდან

- სისხლის სამართლის სამსახურის მუშაკები, გამომძიებელი, ექსპერტ კრიმინალისტი საწრაფოდ შემთხვევის ადგილზე - გაისმა სელექტორში ქალაქის სამმართველოს პასუხისმგებელი მორიგის ადელვებულის ხმა.
- საბურთალოზე ოქროულობის მაღაზია გაუქურდავთ, აბა, ჩქარა, კვანტალიანი უკვე იქ არის, ჩქარა-ჩქარა, - მოგვამახა მორიგემ და მძლოლს ხელში შეაჩეჩა მისამართი.

შემთხვევის ადგილზე მისვლისას, იქ თბილისის მილიციის სამმართველოს უფროსი გივი კვანტალიანი, სს სამსახურის უფროსი რომან გვენცაძე და საბურთალოს რაიონის მილიციის განყოფილების რამდენიმე მუშაკი დაგვხვდა.

- აბა, შეუდექით, არ იჩქაროთ, არაფერი გამოგრჩეთ, ერთ საათში მომახსენეთ შედეგები, - გვითხრა გაბრაზებულმა კვანტალიანმა, სწრაფად გამოალო მანქანის კარი და მძლოლს უბრძანა სამინისტროში წასულიყო, იმ ხანად ასეთი დანაშაული განსაკუთრებით საშიშ სახელმწიფო მნიშვნელობის ბოროტმოქმედებათ ითვლებოდა. ოქროულობის ქურდობის საქმე მოსკოვის კონტროლს ექვემდებარებდა. ასეთ მძიმე დანაშაულს, განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობდნენ.

მაღაზიის სათავსოს იატაკი ტროლეიბუსის დომკრატით იყო აწეული და როგორც ჩანდა, ქურდებს მაღაზიაში სწორედ იქიდან შეეღწიათ. ოქროულობის ნაწილი იატაკზე იყო მოფანტული, ეტყობა ჩქარობდნენ-მეთქი - გავიფიქრე და ექსპერტ-კრიმინალისტთან ერთად შემთხვევის ადგილის დათვალიერებას შევუდექი.

მაღაზიიდან მხოლოდ დანაშაულის ჩადენის დროს გამოყენებული ხელსაწყოები - ბრტყელ-ტუჩა, თვითნაკეთი ძლიერი ძალაყინი და სხვა ნივთები ამოვიღეთ. ძალაყინი უცნაური, უჩვეულო ფორმისა იყო, ნეტავ, სად გააკეთეს, მეთქი, - გამიელვა თავში. უბის წიგნაკში ჩავინიშნე. გამომძიებელი შემთხვევის ადგილის დათვალიერების ოქმს ამთავრებდა, ჩვენ კი თვითმხილველებისა და შესაძლო მოწმეების დადგენას შეუდექით. რომან გვენცაძე დრო და დრო ოპერატიულ დავალებებს გვამღევდა და თან დასძენდა ხოლმე: ეს დანაშაული რომ არ გაიხსნას, არ ვიცი რას გვიზავნო. და, მართლაც, ძლიერ განიცდიდა იმას, თუ როგორი თავხედობით გატეხეს მაღაზია და რა ადვილად გაიტანეს დიდძალი ოქროული.

გადამოწმდა სიგნალიზაციის მდგომარეობა, დავადგინეთ არასაუწყებო დაცვის მუშაკთა ვინაობა, მაღაზიის მუშაკები დეტალურად გადავამოწმეთ, მაგრამ ვერავითარ კვალს ვერ მივაგენით. მთელი ქალაქის მილიცია ამ საქმეზე მუშაობდა.

რამდენსამე დღეში თბილისში, ნაძალადევის რაიონში კვლავ გაქურდეს ოქროულობის მაღაზია, საიდანაც ასევე დიდი ოდენობის ოქროულობა გაიტანეს. იქაც სარდაფიდან ტროლეიბუსის დომკრატით იატაკის აწევით იყვნენ შესულები.

ჩვენს განცვიფრებას საზღვარი არ ჰქონდა - კორპუსის სარდაფი წყლით იყო სავსე და სარდაფის დასათვალიერებლად იძულებულნი გავხდით ტანს გაგვეხადა და მყვინთავების როლი გვეკისრა. გვიანი შემოდგომა იდგა. ყვინთვამ შედეგი მოგვიტანა, სარდაფის ფსკერიდან ისეთივე თვითნაკეთი ძალაყინი და სეიფის გასახსნელი, უნივერსალური თვითნაკეთი ხელსაწყო-გასაღები ამოვიღეთ.

ორივე შემთხვევის ადგილიდან ამოღებული ძალაყინები ტყუპი ძმებით ჰგავდნენ ერთ-მანეთს, აშკარა იყო, რომ ისინი ერთი და იმავე ოსტატის მიერ იყო დამზადებული.

რ.გვენცაძის დავალებით, თბილისში 60-მდე სამჭედლო დავადგინეთ. ყველა მათგანს ისე მივეცით შეკვეთა, ვითომ ჩვეულებრივი მოქალაქეები ვიყავით. თვეზე მეტხანს ველოდით დაკვეთების დასრულებას. 80 ძალაყინიდან არცერთი არ გავდა შემთხვევის ადგილიდან ამოღებულს. როგორც შემდეგ გაირკვა, ერთმა უპასუხისმგებლო ორკაციანმა ოპერატიულმა ჯგუფმა ჩარხსაშენებელი ქარხნის შემოწმებას დუქანში ქეიფი ამჯობინა, არადა თურმე სწორედ იქ იყო დამზადებული ის ორი ძალაყინი, სწორედ ამ მოღალატურმა უპასუხისმგებლობამ განაპირობა ის, რომ ამ უმძიმესი დანაშაულის გახსნას თითქმის სამი თვე მოვანდომეთ. ხელმძღვანელობა და ჩვენც ბოროტმოქმედთა დადგენა-დაკავების ნაცვლად მინისტრისა და მოსკოველ მაღალჩინოსანთა გაუთავებელ ლანძღვას ვისმენდით.

ორივე დანაშაული ერთ საქმედ გააერთიანეს და ოპერატიული საქმიანობა იმჟამად ახლად შექმნილ, ე.წ. „ბზ“-ეს განყოფილებას დაავალეს. უნდა ვთქვა, რომ ამ განყოფილებაში თავშეყრილი იყვნენ მილიციის განყოფილებების ყოფილი უფროსები, რომლებიც მხოლოდ დაწინაურებაზე ფიქრობდნენ. ამ განყოფილების სახელი _ „ბზ“ _ ბანდიტებთან ბრძოლას ნიშნავს. იქ მომუშავეებს უმძიმესი დანაშაულობების გახსნა ევალებოდათ, სინამდვილეში კი მისი ხანში შესული „ოპერმუშაკები“ დილიდან საღამომდე დომინოსა და ჭადრაკის თამაშს უნდებოდნენ და მათ სამსახურში სამმართველოს ხელმძღვანელის ხათრით აჩერებდნენ. გასაკვირი ის იყო, რომ მათ როგორც წესი, მოკლე ხანში მილიციის უფროსებად აწინაურებდნენ... ამაზე ზემოთაც მოგახსენეთ.

ბოლოს ისევ რომან გვენცაძემ მიიღო ინფორმაცია, რომ ერთ-ერთ შრომა-გასწორების კოლონიაში სასაჯელს იხდიდა ვინმე, ზედმეტ სახელად „აპასნი“, რომელმაც „ხარის“ თამაშის დროს უთქვამს იმდენი ფული და ოქრო მაქვს, აქედან რომ გავალ თუნდაც 10 ოჯახს შევინახავ და უდარდელად ვიცხოვრებ და არაფერს მოვიკლებო.

დავადგინეთ, რომ ე.წ. „აპასნი“ ერთი გაჭირვებული ოჯახიდან იყო, რომლის წევრებს ოქრო კი არა, პურის ფული ენატრებოდათ.

გადაწყდა „აპასნის“ პიროვნების შესწავლა, რაც იმ „მრისხანე“ „ბზ“-ეს განყოფილების „ღვაწლმოსილ“ მუშაკებს დაევალათ. რ. გვენცაძის მითითებითა და გენერალ ვარლამ შადურის განკარგულებით „აპასნი“ კოლონიიდან ათი დღით თბილისის შს სამმართველოს წინასწარი დაკავების საკანში გადმოიყვანეს, მის ამ დანაშაულებებში შესაძლო მონაწილობის დადგენის მიზნით. მისი ეტაპირების ვადის დასრულებამდე ორი დღით ადრე მე, ჩემი მეგობარი ნოდარ ლავრენტაშვილი და ქურდობის წინააღმდეგ მებრძოლი ქვეგანყოფილების უფროსი თემო ჯიბლაძე ვაკიდან ვბრუნდებოდით, სადაც ბინის ქურდების სამკაცრიანი ჯგუფი დავაკავეთ და გამომძიებელს გადავეცით.

შს სამმართველოს სისხლის სამართლის სამმებროს სადარბაზოსთან განრისხებული რომან გვენცაძე შემოგვხვდა, იგი ხმამაღლა გამოთქვავდა უკმაყოფილებას „ბზ“-ეს უსაქმური მუშაკების მისამართით, ყვიროდა: მათ კოლონიიდან გადმოყვანილი „აპასნი“ თვალითაც არ უნახავთ, არც გასაუბრებიან, არა და, ორი დღის შემდეგ იგი კოლონიაში ეტაპირებას ექვემდებარება.

მოვერიდეთ, გზა დაუთმეთ და კედელს ავეკარით. გვენცაძე იმდენად იყო განრისხებული ჩვენც მოგვდგა, იმის მიუხედავად, რომ იგი ჩემთან და ნოდართან ძალიან ახლო ურთიერთობაში გახლდათ. ჩვენც იმათ („ბზ“-ეს მუშაკებს) შეგვადარა მოღალატეები გვიწოდა და გვიბრძანა სასწრაფოდ გადაერთეთ „აპასნისთან“ მუშაობაზე, თან კარგა მაგრად შეიკურთხა. იმის გამო, რომ ჩვენ მისი ჩვენდამი დამოკიდებულება კარგად ვიცოდით, მე და ნოდარს წუთითაც არ გვიცილებდა გვერდიდან ყველა რთულ, სიცოცხლისათვის საშიშ ოპერაციაზე თან მივყავდით ხოლმე, ხშირად თითქმის შეუსრულებელ დავალებასაც ჩვენ ორს გვაძლევდა. ჩვენც, ყველას გასაკვირად პირნათლად და უმოკლეს დროში, ხარისხიანად ვასრულებდით ნებისმიერ მის დავალებას, მას ჩვენს უახლოეს, საყვარელ პიროვნებად, ქმაგად ვთვლიდით. მისი ეს განრისხება გულთან არ მიგვიტანია და ღამის სამ საათზე დაღლილ-დადაქანცულები მისი მორიგი დავალების შესრულებას შევუდექით.

საკნიდან „აპასნი“ ამოვიყვანეთ და მის გასატეხად ჯვარედინი საუბარი დავიწყეთ.

საუბარი ორ დღე-ღამე გაგრძელდა. ამ ხნის მანძილზე არც ჩვენ და არც „აპასნი“ ოთახიდან არ გამოვსულვართ. არც გვენცაძე წასულა სახლში, თუ დამიჯერებთ, არც ჩვენ და არც მას არაფერი გვიჭამია. „აპასნი“ ისე დავაბნიეთ, რომ სხვა ისეთი დანაშაულებიც აღიარა, რომლებზეც ჩვენ წარმოდგენაც კი არა გვქონდა. ბოლოს მესამე დღეს, დილის 6 საათზე, ვითომ შემთხვევით, ბარემ ამაზეც გვიამბეთქო ვუთხარით და ოქროულობის მაღაზიების ქურდობებზე ჩამოვუგდეთ საუბარი. თან ამას მოხერხებულად ვაკეთებდით, რომ მოსაუბრე დაგვერწმუნებინა, ვითომ წინა ღამით მან სხვა დანაშაულთაგან ოქროულობის მაღაზიების გაქურდვის ამბავიც მოგვიყვა და ჩვენ, მე და ნოდარის დეტალები აღარ გვახსოვდა და ამიტომ განმეორებით მოყოლას ვთხოვდით. დრო და დრო საუბარს ვაწყვეტინებდით და საუბრისას მართლაც მისმიერ ნაამბობ დანაშაულებებში ვურევდით ფაქტებს. მერწმუნეთ მე და ჩემ ძმაცაც ნოდარს ეს ისე კარგად გვქონდა დამუშავებული, რომ საუბრისას ერთმანეთს არც კი ვუყურებდით, ისე ვიცოდით - სად, რა დროს, რომელს რა უნდა გვეთქვა...

...ერთხელ, მახსოვს, გვიან ღამით სამმართველოს ეზოში ჩავედი, სადაც ნოდარი იქ მყოფთ რაღაც არ არსებულ, სახელდახელოდ შეთხზულ ამბავს მხატვრული გაფორმებით უყვებოდა, რის შესახებაც მე, რა საკვირველია, არაფერი ვიცოდი, ან საიდან უნდა მცოდნოდა მის მიერ სახელდახელოდ მოგონილი ამბავი. ჩემს დანახვაზე ნოდარმა წამოიძახა: - აი, რეზოს ვკითხოთ თუ გინდათო და მე მომიბრუნდა - აბა, გააგმელო. მეც, თითქოს იქ ვყოფილიყავი, ისეთი სიზუსტით გავაგრძელე მისი მოგონილი „ზღაპრის“ შინაარსის დაბოლოება, რომ იქ მყოფთა განცვიფრებას საზღვარი არ ჰქონდა. მოკლედ, ერთმანეთს თვალებით ვუგებდით რაც ძალიან გვეხმარებოდა ხოლმე უჭკვიანეს ბოროტმოქმედთა გამოტეხვაში. ასეთი რამ არც ისე იშვიათად ხდებოდა და არც თუ ისე ადვილი იყო.

...ხანგრძლივი საუბრით, გამოთავყვანებული, უძინარი, მშვიერი „აპასნი“ ალაპარაკდა და მთავარ მოქმედი პირებიც უხალისოდ დაგვისახელა.

დერეფანში გამოვედი, რომან გვენცაძის კაბინეტისაკენ სირბილით გავემართეთ. იგი დერეფანში იდგა და, რომ დამინახა, მიხვდა, რომ შედეგი მიღწეული იყო, ჩემს მოხსენებას აღარ დაელოდა, ამხელა კაცი ისე შეხტა ადგილიდან, ხელი ჭერს მიატყა და დაიძახა: - არის ხომ, არისო! - და გადამკოცნა.

5 წუთში გენერალმა გივი კვანტალიანიმა განგაში, „სირენა“ გამოაცხადა და სასწრაფოდ მოსკოვში დარეკა.

შეიქმნა საგანგებო ოპერატიული ჯგუფი. მე პოლკოვნიკ გაბელიას ჯგუფში მოვხვდი ჩვენს ჯგუფს ბანდის მეთაურის, დიდუბეში მცხოვრები „კანონიერი ქურდის“, ვინმე „შურიკას“ დაპატიმრება დაევალა.

ბინაში მოტყუებით შევალწიე და სასწრაფოდ ექვმიტანილის საძინებელს მივაშურე. ექვმიტანილი ლოგინში იწვა, ჩემს დანახვაზე ბალიშში შეაცურა ხელი და იარაღის აღება სცადა, მაგრამ სწრაფი მოხერხებული მოქმედებით იგი განვაირადე, და ხელბორკილები ჩამოვაცვი. საბრძოლო მდგომარეობაში მოყვანილი „ბრაუნინგის“ სისტემის პისტოლეტი კი ე.გაბელიას გადავაწოდე. იარაღი იქვე დაილუქა. ექვმიტანილის ბინა კონსტრუქტორის საამქრო გეგონებოდათ, რას არ ნახავდით იქ: პატარა თვითნაკეთ ავტომანქანას, მოტოციკლს თუ წვეწების საწურს და სხვა საოჯახო თვითნაკეთ ხელსაწყოებს.

- გამომგონებელია, - მოგვამახა ექვმიტანილის თანამცხოვრებმა ქალბატონმა, - ჰო, ჰო, უჭკვიანესი ბიჭია, რა გინდათ ჩვენგან, რა დააშავა, ნახეთ რა კარგ რამეებს იგონებს.
- სეიფების გახსნასაც ადვილად შეძლებს მეთქი, გავიფიქრე და ოქმის წერას შევუდექი. ცოტა ხანში ექვმიტანილი დავაკავეთ და მალე მასთან ერთად სამმართველოში გივი კვანტალიანის მისაღებში მივიყვანეთ. უნდა გენახათ იქ უკვე მისულ უსაქმური „ბზ“-ის „ოპერმუშაკების“ აქტიურობა.

კვანტალიანის კაბინეტში ექვმიტანილი რვა კაცმა შეიყვანა. რამდენიმე წუთის გასაუბრების შემდეგ კვანტალიანი ექვმიტანილს „გამოტეხა“ მის მოადგილეს დ. მიქაძეს დაავალა, თვითონ კი ტელეფონს მიუჯდა და რესპუბლიკის სხვადასხვა ხელმძღვანელთან დაკავშირებას შეუდგა. ექვმიტანილს ჯერ არ ჰქონდა აღიარებული დანაშაული მაგრამ ხომ მოგეხსენებათ ამხელა უწყების ახალბედა ხელმძღვანელის ემოციებისა და არაკომპეტენტური გადაწყვეტილებების ნაჩქარევად მიღების ამბავი.

მიქაძეს კაბინეტში რომან გვენცაძეც შეჰყვა და იქ ექვმიტანილმა იმის გარანტია მოითხოვა, რომ მას არ დახვრეტდნენ (იმ პერიოდში ასეთი მძიმე დანაშაული სიკვდილით ისჯებოდა) და ბევრიც დაუხვრეტიათ კიდევ. გვენცაძისაგან გარანტიის მიღებისთანავე ექვმიტანილი ალაპარაკდა და მოყვა, რომ მან მის თანამონაწილესთან ერთად დაგეგმა და განახორციელა ეს ქურდობები, ხოლო იარაღი და ხელსაწყოები ერთ-ერთი თანამონაწილის ბიძის ქარხანაში დაამზადებინა, დიახ, სწორედ იქ, სადაც ჩვენ უწესრიგო ორ თანამშრომელს მისვლა დაეზარა და ურცხვად იცრუეს: იმ ობიექტზე სამჭედლო არ ფუნქციონირებსო. ეს რომ არ მომხდარიყო, უმძიმესი დანაშაული, შეიძლებოდა, უფრო ადრე გაგვეხსნა.

- ძალაყინები დავამზადებინე, დომკრატი კი ტრამვაი-ტროლეიბუსების პარკში მოვიპარე, გასაღები მე თვითონ, ჩემი უბნელის - ჯამბულატის დანხარებით დავამზადე, მერე დავგეგმე და მარტომ შევასრულე, - ტრაბახობდა საუკუნის ერთ-ერთი გახმაურებული დანაშაულის ორგანიზატორ-შემსრულებელი.

როგორც შემდგომ გაირკვა, მან, მართლაც მარტომ გატეხა ორივე მაღაზია, რომ თანამონაწილეთათვის ოქროს იმდენი რაოდენობა დაესახელებინა, რამდენიც თვითონ აძლევდა ხელს.

როდესაც მაღაზიების გაქურდვის გეგმას ადგენდა, თურმე გადაწყვიტა, რომ გვიან ღამით ჩაედინა დანაშაული და დილით ქუჩაში გამოსულიყო. ობიექტთან მისვლისას იგი სანთებელას უკაკუნებდა სიგნალიზაციის ღილაკს, რითაც განგაშს იწვევდა, შემდგომ იქვე ახლომახლო

იმალეობდა და იქიდან ადევნებდა თვალყურს განგაშის ხმაზე მოსულ დაცვის მილიციის მუშაკებს. ამას იმეორებდა რამდენჯერმე და როდესაც დარწმუნდებოდა, რომ დაცვის მუშაკები ჩათვლიდნენ, სიგნალიზაცია მწყობრიდან არის გამოსულიო და პულტიდან გათიშავდნენ, სწორედ მაშინ იწყებდა იგი მაღაზიის იატაკის ამომტვრევას.

მაღაზიის სალონში შეღწევისას სეიფს ამტვრევდა ან აღებდა, ოქროულს დიდი კედლის საათის ყუთებში აწყობდა და მოსახერხებელ დროს ჯერ ფეხით, ხოლო შემდგომ მეტროთი უჩინარდებოდა. მას გზაში მილიციის მუშაკებიც გადაყრიან, მაგრამ ამ უკანასკნელთ აზრადაც არ მოსვლიათ სპორტულ ტანსაცმელში გამოწყობილი ახალგაზრდის შემოწმება, არც კედლის საათის ყუთებზე მიუქცევით ყურადღება.

ნაქურდალი ოქრო თბილისში ათარბეგოვის ქუჩაზე წინასწარ ნაქირავებ ნახევარსარდაფის ტიპის ბინაში მიჰქონდა და იქ უვარგისი სავარძლის საზურგეში მალავდა, ისე რომ აზრადაც კი არ მოუვიდოდა ვინმეს, რომ „მშიერი სტუდენტის“ დაგლეჯილ სავარძელში 25 კგ-დე ოქრო ინახებოდა.

...ექვმიტანილის დაპატიმრებისას გაირკვა, რომ ნაქურდალის ნაწილი - 600 გრამი ოქროს გაყიდვა მას უკვე მოუხწრია, სომხეთის ქ. აზოვიანში მცხოვრებ, ვინმე აკოფოვისათვის.

ქ. აზოვიანში, რომან გვენცაძე, გამომძიებელი ენუქიძე და მე გავემგზავრეთ. აკოპოვების ოჯახი მრავალრიცხოვანი და სტუმართმოყვარე აღმოჩნდა.

ექვმიტანილ ოქრომჭედელთან საუბრისას უფრო და უფრო ვრწმუნდებით, რომ ჩვენს წინაშე იყო ბუნებით პატიოსანი, მაგრამ ცოტა ხარბი, ხელის ადვილად მოთბობის მოტრფიალე ადამიანი.

საუბარში რ. გვენცაძემ მისთვის ჩვეული დიდსულოვნებით გამომძიებელს ქართულად მიმართა თხოვნით:

– თუ ოქროს გამოგვიჩენს, იქნებ ნებაყოფლობით ჩაბარება გავუფორმოთ და პასუხისმგებლობას ავარიდოთო. გამომძიებელმა უსიტყვოდ თანხმობის გამომხატავი ჟესტით დაუკრა თავი და მე და გვენცაძემ ერთმანეთს კმაყოფილებით გადავხედეთ, ხოლო ექვმიტანილთან განმარტებითი საუბარი დუეტში განვაგრძეთ. გვსურდა, რომ აკოპოვს არაფერი დაემალა, ნაქურდალი უკლებლივ წარმოედგინა. ერთი სიტყვით გვინდოდა ყოველმხრივ დავხმარებოდით. ამას განაპირობებდა ისიც, რომ მისი ოთხი მცირეწლოვანი შვილი დიდრონი შავი თვალებით შემოგვცქეროდნენ, თითქოსდა შველას გვთხოვდნენ. თანაც რამდენსამე დღეში ახალი წელი დგებოდა და არ გვინდოდა რომ ეს ზეიმი ჩვენს მოძმეთ ჩაშხამებოდათ, მით უფრო აკოპოვისთვის დახმარების შესაძლებლობას კანონიც გვაძლევდა.

მაგრამ მოხდა ჩვენთვის, მოულოდნელი ამბავი, აკოფოვმა ოქრო გადამდნარი სახით წარმოგვიდგინა, რომელიც ძველ წინდაში გახვეული ბინის სხვენზე ინახებოდა. კანონი კი ბინაში ოქროს ნივთების კუსტარულად დამზადებას მკაცრად სჯიდა. ძალიან შევწუხდით, აკოპოვს რომ ვერ ვეხმარებოდით, მაგრამ კანონის წინაშე უძლურნი ვიყავით. აკოპოვი დაპატიმრებას ვერ ასცდა. ოქროს წონამ კი გადადნობის შედეგად საგრძნობლად იკლო.

საქმის ირგვლივ გაწეული მუშაობის შედეგად კიდევ რამდენიმე მძიმე, განსაკუთრებით საშიში დანაშაული გავხსენით, რაზედაც ჩვენ – რიგითმა მუშაკებმა ხელმძღვანელობის სიტყვიერი მადლობები დავიმსახურეთ, მათ კი, მგონი ორდენები დაინაწილეს. ეს არ ვიცი და არც არის საინტერესო, მთავარი იყო ის, რომ ჩვენი ტიტანური შრომის შედეგად ქვეყანას 20

კოლოგრამამდე ოქრო დავუბრუნეთ. ამით ბედნიერები ვიყავით და, მერწმუნეთ, სხვა არა გვინდოდა რა! მე და ნოდარს უფრო რომანის გვერდით ყოფნა და მასთან ერთად მუშაობის სურვილი გვამოძრავებდა მხოლოდ, ამიტომაც მის, ხშირად ძნელად შესასრულებელ დავალებებს ვასრულებდით და ახლის მიღებას მოუთმენლად ველოდით, აღარც ოჯახი და აღარც საკუთარი თავი გვახსოვდა ხოლმე. „ბბ“-ში მომუშავე „ჩეკისტები“ კი მიზანმიმართულად მიიწევდნენ მაღლა, იერარქიული კიბის საფეხურებზე და მომავლისათვის სიმდიდრის დაგროვებაზე ფიქრობდნენ მხოლოდ, რაც კარგად მოახერხეს კიდეც. ჩვენ კი ათასგვარ, შურით გამოწვეულ ჭორებს გვივრცელებდნენ და ჩუმად, ზურგს უკან ძირს გვითხრიდნენ, რაც ძალზე ცუდ გავლენას ახდენდა ხოლმე ჩვენს მომავალ კარიერაზე. ჩვენ კი, მაინც თავგანწირვით ვაგრძელებდით არჩეულ, ზოგჯერ უმადურ, დაუფასებელ სამსახურს. და მაინც ამაყად ვებრძოდით ბოროტებას.

რედაქტორისაგან

რამდენიმე ხნის წინ შინაგან საქმეთა ორგანოების დამსახურებული მუშაკი, პოლიციის თადარიგის პოლკოვნიკი **რევაზ ჭანტურია** დამიკავშირდა და შეხვედრა მთხოვა. დათქმულ დროს გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტში შევხვდით. დიდი ხნის უნახავებმა ერთმანეთი მოვიკითხეთ, გავიხსენეთ წარსული, შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემაში საქმიანობა, პოლიციის გენერალ-მაიორები: **გივი კვანტალიანი, დავით სალარიძე, რომან გვენცაძე, დემურ მიქაძე, თემურ მურდულია**; პოლიციის პოლკოვნიკები: **ალეკო მიქაბერიძე, ნოდარ ლავრენტაშვილი, აჩიკო არველაძე** და სხვები. ასევე ვისაუბრეთ ცნობილ პარტიულ და კომკავშირულ მუშაკზე **ვასილ კადენეცზე**. როგორც ოპერატიულ მუშაკებს ახასიათებთ შეხვედრის ნამდვილი მიზანი ბოლოს გამანდო და მითხრა, რომ იგი პოლიციაში ოპერატიულ საქმიანობასთან ერთად ნოველების წერით ყოფილა გატაცებული და რამდენიმე მოთხრობა გადმომცა წასაკითხად.

მისმა მოთხრობებმა გამაკვირვა, როგორ შეძლო აქტიურმა ოპერატიულმა მუშაკმა, მძიმე სამსახურეობრივ საქმიანობასთან ერთად შეექმნა შინაარსობრივად საინტერესო და ლიტერატურულად გამართული მოთხრობების კრებული, რომელშიც ძირითადად ასახული იყო მისი წინააღმდეგობებით აღსავსე განვლილი ცხოვრების სხვადასხვა ეტაპები, მათ შორის შინაგან საქმეთა ორგანოებში საქმიანობის დადებითი თუ პრობლემური მხარეები.

აღნიშნულის შესახებ, ჩვენ საერთო მეგობრებს **თემურ მურდულიასა და ალეკო მიქაბერიძეს** ვესაუბრე, რომლებმაც დამიდასტურეს ბატონი რეზოს შემოქმედებითი გატაცების ნამდვილობა. რამდენიმე ხნის შემდეგ კი ისევ შევხვდი მას. გავუზიარე ჩემი შთაბეჭდილებები, მან კი მთხოვა დაკვალიანება ამ მოთხრობების გამოცემაში. მოკლე ხანში, **რევაზ ჭანტურია** მოულოდნელად გარდაიცვალა. სამწუხაროდ სიცოცხლეში მისი სურვილის ასრულება ვერ მოხერხდა. მისი ხსოვნის უკვდავსაყოფად, ვაქვეყნებთ მოთხრობიდან „**ქარტახილები**“ ნაწყვეტს - „**ქურდობა ოქროულობის მაღაზიებიდან**“. ვიმედოვნებ საზოგადოება სულ სხვა ამპლუაში გაიცნობს ბატონ **რევაზ ჭანტურიას** და დაინტერესდება მისი შემოქმედებით.

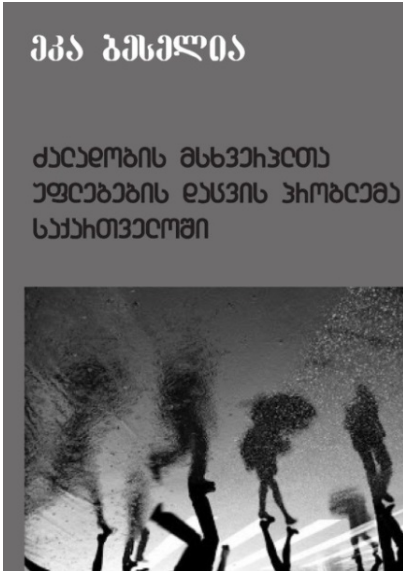
მალხაზ ბამაღლა

პროფესორი

ახალი წიგნი

პროფესორ ეკა ბესელიას წიგნი

„ძალადობის მსხვერპლთა უფლებების დაცვის პრობლემა საქართველოში“

სამართლის დოქტორის, პროფესორ ეკა ბესელიას წიგნი „ძალადობის მსხვერპლთა უფლებების დაცვის პრობლემა საქართველოში“ ეძღვნება ერთ-ერთ აქტუალურ თემას და რთულად გადასაწყვეტ ამოცანას თანამედროვე მსოფლიოში (მათ შორის, საქართველოში). სახელმწიფო სამართალდამცავი სტრუქტურების მხრიდან მოქალაქეების მიმართ ძალადობისა და არადამიანური მოპყრობის მასობრივმა და სისტემურმა გამოვლინებამ ფართო გამოხმაურება პოვა ქართულ მასმედიაში და სამოქალაქო საზოგადოებისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების მკაცრი კრიტიკის ობიექტად იქცა. ამან მნიშვნელოვანწილად შეუწყო ხელი მაშინდელი მმართველი პარტიის – „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ დამარცხებას არჩევნებში და ხელისუფლებაში კოალიცია „ქართული ოცნების“ მოსვლას.

ახალმა ხელისუფლებამ ყველაფერი გააკეთა სამართალდამცავ სისტემაში სიტუაციის კარდინალურად შეცვლის, წამებასა და სხვა სახის სასტიკ, არადამიანურ მოპყრობაში ზრალდებულების დასჯისა და წამების მსხვერპლთა რეაბილიტაციისათვის, თუმცა, დღემდე არსებობს ორგანიზაციული, ეკონომიკური და საკანონმდებლო ხასიათის პრობლემები, რომლებიც ხელს უშლის წამებისა და არადამიანური მოპყრობის შედეგების სრულად აღმოფხვრას ქართულ საზოგადოებაში.

მონოგრაფიის ავტორმა, პროფესორმა ეკა ბესელიამ, რომელიც მრავალი წლის განმავლობაში ჯერ ადვოკატად, შემდეგ კი პარლამენტის ადამიანის უფლებათა კომიტეტის თავმჯდომარედ მუშაობდა მნიშვნელოვანი პრაქტიკული გამოცდილება შეიძინა და უამრავი მასალა დააგროვა, რაც შემდგომში საფუძვლად დაუდო სადისერტაციო კვლევას და არაერთ საკანონმდებლო ინიციატივას.

მონოგრაფია მომზადებულია სადოქტორო დისერტაციის მასალების საფუძველზე. ეკა ბესელიამ ხარისხი 2015 წელს დაიცვა გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტში. წინამდებარე ნაშრომი გამოირჩევა აკადემიურობითა და თეორიული და ემპირიული მონაცემების გონივრული შერწყმით. შეიცავს რეკომენდაციების გრძელ ჩამონათვალს, რომელიც წარედგინა საქართველოს პარლამენტს სისხლის სამართლის კოდექსის შესაბამის მუხლებში ცვლილებებისა და დამატებების შესატანად. მონოგრაფია მეთოდოლოგიურად აგებულია სისტემურობის, ისტორიზმის და სხვა პრინციპებზე.

ავტორმა სერიოზული სოციოლოგიური კვლევა ჩაატარა საზოგადოებრივი აზრის შესასწავლად წამების პრობლემის შესახებ. გამოიკითხნენ, ასევე, თავისუფლების აღკვეთის ადგილებში 2012 წლამდე პერიოდში წამებას დაქვემდებარებული პირები. მიღებული შედეგები სერიოზული ბაზა აღმოჩნდა წამების მსხვერპლისა და დამნაშავეს ურთიერთქმედების კონცეპტუალური დებულებების შესამუშავებლად, მოცემული სახეობის დანაშაულის პროგნოზირებისა და მის წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებების დასაგეგმად.

მონოგრაფიაში ფორმულირებულია და თეორიულად დასაბუთებულია ახლებური მიდგომა წამებისა და სხვა სახის სასტიკი, არაადამიანური ან ღირსების შემლახველი მოპყრობის გამო სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის საკითხებისადმი. კერძოდ, ავტორი მიიჩნევს, რომ უარი უნდა ითქვას წამების, როგორც „ზოგადი სუბიექტის“ ფართო საკანონმდებლო გაგებაზე და გვთავაზობს მის ჩანაცვლებას „სპეციალური სუბიექტით“, რომელიც შეიძლება იყოს მხოლოდ თანამდებობის პირი და ხელისუფლების წარმომადგენელი. ამგვარი მიდგომა, ერთი მხრივ, ხელს შეუწყობს ქართული კანონმდებლობის ჰარმონიზაციას წამების წინააღმდეგ გაერთიანებული ერების კონვენციასთან, რომელშიც პირდაპირაა მითითებული წამების სუბიექტის სპეციალურ სტატუსზე, მეორე მხრივ კი, ამარტივებს გამოძიების პროცესულურ საკითხებს და გამორიცხავს შეცდომას მოცემული დანაშაულის კვალიფიკაციისას.

ნაშრომი შეიცავს ბიბლიოგრაფიული წყაროების ვრცელ ჩამონათვალს ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე.

პროფესორ ეკა ბესელიას მონოგრაფია, პირველ რიგში, განკუთვნილია იურისტების, სამართალ-მცოდნეობის დარგის მეცნიერებისა და პრაქტიკოსებისათვის. ის შეიძლება გამოყენებული იქნეს, როგორც დამხმარე სახელმძღვანელო მაგისტრანტების, დოქტორანტებისა და წამებისა და სხვა სახის სასტიკი, არაადამიანური ან ღირსების შემლახველი მოპყრობის პრობლემით დაინტერესებული პირებისთვის.

ვუსურვებთ ქალბატონ ეკას წარმატებებს სამეცნიერო და პედაგოგიურ მოღვაწეობაში, ახალ საინტერესო პუბლიკაციებს, რომელთა შორის უდავოდ ერთ-ერთი მნიშვნელოვან ადგილს წინამდებარე მონოგრაფია დაიკავებს.

გიორგი ღლონტი

წიგნის რედაქტორი, პროფესორი

მილოცვები

„ცხოვრების გაკვეთილი“ – ელგუჯა ბადრიძე 80 წლისაა

პროფესორ მალხაზ ბაძაღუას საოჯახო არქივში ინახება 1972 წლის 26 მაისის გაზეთი „კომუნისტი“, რომლის ფურცლებზეც პროკურატურის 50 წლისთავთან დაკავშირებით გამოქვეყნებულ საიუბილეო წერილებში არის სათაურით „ცხოვრების გაკვეთილი“ ჟურნალისტ მ.ირემამის წერილი, რომელიც ეძღვნება მის სიძეს, პროკურორ ელგუჯა ბადრიძეს.

„ჯერ სამი წელიც არ არის, რაც ელგუჯა ბადრიძემ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტი დაამთავრა და რესპუბლიკის პროკურატურის საერთო ზედამხედველობის განყოფილების პროკურორად დაიწყო მუშაობა. ამ მოკლე ხნის განმავლობაში მან უკვე ყურადღება მიიქცია, როგორც სერიოზულმა, დაკვირვებულმა იურისტმა, რომელსაც უყვარს თავისი საქმე და უნარიც შესწევს ისე აკეთოს, რომ წუნს ვერაფერში დასდებ.“

სწორედ საქმისადმი, თავისი მომავალი პროფესიისადმი ამ სიყვარულმა მიიყვანა იგი პროკურატურის ორგანოებში სამუშაოდ. იგი არ ეკუთვნის იმ ახალგაზრდების რიცხვს, რომლებიც ალაღბედზე ირჩევენ პროფესიას. ოღონდ კი უმაღლეს სასწავლებელში მოხვდნენ და არ დაგიდევენ, სად ისწავლონ და რა სპეციალობას მიიღებენ. საშუალო სკოლა რომ დაამთავრა ელგუჯა, მაშინვე უმაღლესი სასწავლებლის კარებს არ მისდგომია. საწარმოს მიაშურა, თბილისის საავიაციო კომბინანტში მწნებავად დაიწყო მუშაობა. ერთი წელიც არ იყო გასული, რომ ამ ენერგიულ და ინიციატივიან ჭაბუკს ბრიგადის ხელმძღვანელობა დააკისრეს. მალე მისმა ბრიგადამ საქვეყნოდ გაითქვა სახელი. საქართველოს სსრ ქალაქისა და ხე-ტყის მრეწველობის სამინისტროს საწარმოებში ეს პირველი ბრიგადაა, რომელსაც კომუნისტური შრომის ბრიგადის სახელი მიეკუთვნა. ეს მოხდა 1960 წელს. იმავე წელს ელგუჯა ბადრიძე სკკპ რიგებში მიიღეს. როგორც მოწინავე კომუნისტი არჩეულ იქნა პარტიის XXI, XXII და XXIII ყრილობათა დელეგატად, ხოლო 1961 წელს სკკპ XXII ყრილობის დელეგატიც იყო.

საწარმოში, სადაც ის წლობით მუშაობდა, არ ჩატარებულა ცოტათ თუ ბევრად მნიშვნელოვანი ღონისძიება, არ ყოფილა საზოგადოებრივი საქმე, რომელშიც მას მონაწილეობა არ მიეღოს.

ელგუჯა ბადრიძის თავდადებული შრომის დაფასებისა და აღიარების კიდევ ერთი დადასტურება იყო ის მაღალი ნდობა, რომელიც მას ხალხმა გამოუცხადა და 1967 წელს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატად აირჩია. ამას დაემატა მთავრობის უმაღლესი ჯილდო – ლენინის ორდენი, რომელიც მან სწორედ იმ ხანებში მიიღო.

შრომას, საზოგადოებრივ საქმიანობას ერთი დღეც არ მოსწყვეტია, ისე დაამთავრა უმაღლესი სასწავლებელი.

ასეთი იყო ელგუჯა ბადრიძე, როცა ის 32 წლის ასაკში იურიდიული განათლებით აღჭურვილი, შრომაში გამობრძმედილი, ცხოვრებაში ღრმად ჩახედული პროკურატურაში სამუშაოდ მოვიდა. მოვიდა და ისეთი რწმენითა და დაჯერებით მოჰკიდა ხელი საქმეს, როგორც გამოცდილმა იურისტმა, და მალე თავიც გამოიჩინა საქმის ცოდნითა და მოვლენებში ღრმად ჩაწვდომის უნარით. ვინც ელგუჯა ბადრიძეს ადრევე იცნობდა, ეს არც გაჰკვირვებია. მას ხომ ჯერაც

ახალგაზრდას, დიდი ცხოვრებისეული გამოცდილება აქვს. ცხოვრება კი ყველაზე დიდი მასწავლებელია“.

ელგუჯა ბადრიძე სწავლასა და შრომით საქმიანობას წარმატებით უთავსებდა სპორტს. იგი წლების მანძილზე საქართველოს და ყოფილი საბჭოთა კავშირის არაერთგზის ჩემპიონი გახლდათ კლასიკურ ჭიდაობაში.

მას შემდეგ გავიდა წლები... ელგუჯა ბადრიძემ 35 წელზე მეტი იმსახურა რესპუბლიკის პროკურატურის ორგანოებში, განვლო რთული და საინტერესო, მომავალი თაობისათვის სამაგალითო გზა. წლების მანძილზე მსახურობდა საქართველოს გენერალურ პროკურატურაში, გორის რაიონის პროკურორად, დუშეთის რაიონის პროკურორად, ქალაქ თბილისის პროკურატურაში სადაც მისი ხელმძღვანელობით არაერთ მნიშვნელოვან და რეზონანსულ საქმეს მოფენია ნათელი. არჩეული იყო რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს, თბილისის საქალაქო, გორისა და დუშეთის რაიონული საბჭოს დეპუტატად. მისი მუშაობა ღირსეულად იქნა შეფასებული სხვადასხვა სახელმწიფო ჯილდოებით, მინიჭებული აქვს ყოფილი საბჭოთა კავშირის პროკურატურის დამსახურებული მუშაკის საპატიო წოდება.

დღეს ის ჩვეული შემართებით ემსახურება სამშობლოს, როგორც ოჯახის მამა და ბაბუა (პაპა) შთამომავლების ღირსეული აღზრდითა და დარიგებით.

დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრი და ჟურნალ „კრიმინოლოგის“ სარედაქციო კოლეგია გულითადად ულოცავს:

დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის წევრს, პროკურატურის დამსახურებულ მუშაკს, არაერთი სახელმწიფო ჯილდოს კავალერს, იუსტიციის უფროს მრჩეველს **ელგუჯა ბადრიძეს** დაბადებიდან 80 წლის იუბილეს, უსურვებს ჯანმრთელობას, წარმატებებს და კეთილდღეობას!

სარედაქციო კოლეგია

„შეუშლელი კ ა ც ი!!!“ – დავით სალარიძე 70

დღეს ჩვენ სამეგობროში ლამაზი დღეა: დავით სალარიძეს 70 წელი შეუსრულდა.

დარწმუნებული ვარ, ბევრს, ძალიან ბევრ კარგ ადამიანს გაუხარდება ეს ამბავი, რამეთუ დათო სალარიძე სიკეთით სავსე კაცია და მის სახელთან დაკავშირებული იყო და არის უამრავი კეთილი საქმე. მათ შორის სახელმწიფოც და პიროვნულიც!

დავითი ცნობილ ოჯახში გაზრდილი და ჩამოყალიბებული პიროვნებაა. დედისგან - ქალბატონ

თინასგან ჩანერგილ ზნეკეთილობას პირადი მაგალითით აღვივებდა მამამისი - ვახტანგ სალარიძე, საქართველოს სახალხო არტისტი, ათეული წლები რომ იყო ვარსკვლავი მუსიკალური კომედიის თეატრისა. თუ მოიძებნება ბატონი ვახტანგის ტელეინტერვიუ, თავის დროზე თამაზ ტყემალაძემ რომ ჩამოართვა „პირველი არხისთვის“, ახალი თაობა დარწმუნდება, როგორი უნდა იყოს ინტელიგენტობის და ვაჟკაცობის ნაზავი, უნიჭიერესი და პიროვნული ღირსებებით შემკული ქართველი რაინდი.

კვიცი გვარზე ხტის!

სცენზე მაინც მოუწია შვილს გამოჩენა, ოღონდ არა ხელოვნების, არამედ საზოგადოებრივ-პოლიტიკური სცენის წამყვან როლებში „სათამაშოდ“.

და შვილმა აქ მართლა მიაღწია იმას, რაც პირადად ჩემში, დღემდე იწვევს უაღრესად სასიამოვნო გაკვირვების პარალელურად, უბრალო, ადამიანურ აღტაცებას. და ვინმეს ეს შეფასება რომ არ გაუკვირდეს, აქვე ავხსნი: საბოლოო ჯამში გასაოცრად განსხვავებული მოღვაწეობის მრავალმხრივობა და ადეკვატური კომპეტენცია, პლუს უმაღლესი ადამიანური თვისებების შენარჩუნება და ამ მხრივ არცერთი უკანდახეული ნაბიჯი!

შეადარეთ განვლილი გზა და თავად განსაჯეთ, რამდენადაა შესაბამისი საზოგადოების მნიშვნელოვანი ნაწილის განსაკუთრებით თბილი დამოკიდებულება იმ „მოხელის“ მიმართ, რომლის ბიოგრაფიაშიც ამოიკითხავთ:

- „ქალაქის პოლიციის უფროსი, შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე, პოლიციის გენერალი და...
- სახელმწიფოს მეთაურის თანაშემწე ეროვნული უშიშროების დარგში და ძალოვანი სტრუქტურების კოორდინატორი...
- საგადასახადო სამსახურის უფროსი, ფინანსთა მინისტრის მოადგილე და...
- საქართველოს პარლამენტის დარგობრივი კომიტეტის თავმჯდომარე და...

დიახ, თავისი თაობის, მამების პლეადის მოღვაწეების, ხელქვეითების უთბილესი, გულწრფელი პატივისცემით სარგებლობდა სახელმწიფო სტრუქტურების უაღრესად პრინციპული ხელმძღვანელი, სახელმწიფო ინტერესების უკომპრომისო დამცველი, კანონის ძალით და მისი ადეკვატური მეთოდებით, ხმალამოწვდილი რომ ებრძოდა დანაშაულს (და არა „დამნაშავეებს“, ანუ

ადამიანებს), სახელმწიფოს სასარგებლოდ რომ „ამოქაჩავდა“ (ანუ, წართმევდა) და ავსებდა ლატაკ ბიუჯეტს ყველაზე „გაჭირვებულ“ წლებში და...

დიახ, სალარიძის გუნდის მოქნილი, კომპეტენტური, დროის მოთხოვნებისა და ვითარების ადამიანური გაგებით სავსე საქმიანობა „აცოცხლებდა“ ისედაც მიზეზული ხელფასების მქონე რიგით მოხელეებს, ექიმებს, მასწავლებლებს და კიდევ უფრო უარეს დღეში მყოფ პენსიონერებს. და ეს იყო ცნობილი „ზევითაც“ და „ქვევითაც“. და როგორც ყოველთვის, ზემოთაც და ქვემოთაც მრავლად ყავდა მოყვარულიც და მოშურნე, დამფასებელიც და გამკვირავიც... ეს კლასიკა!

სწორედ ეს მოსაზრება იყო გადამწყვეტი ედუარდ შევარდნაძისთვის, როცა იგი რეკომენდაციას უწევდა დათო სალარიძეს საქართველოს სახალხო დამცველის პოსტზე.

ბევრს გაუკვირდა მაშინ ეს „სალტო-მორტალე“ და არც დაუფარავს ეჭვი იმის შესახებ თუ რამდენად შესაძლებელი იყო პოლიციის გენერლის და „გადასახადების უმაგრესი ამკრეფის“ ადამიანთა უფლებების დამცველად „გარდაქმნა“. შევარდნაძეს სჩვეოდა ასეთი „ორიგი-ნალური“ ნაბიჯები და, რაც დრო გადის, მით უფრო ვრწმუნდები ამ კონკრეტულ შემთხვევაში მისი გათვლის სისწორეში, რამეთუ სახალხო დამცველობა ჩვენში სრულიად ახალი ხილი იყო და პირველად გზის გამკვალავად, ანუ მოქალაქის უფლებების ყველაზე მთავარ დამრღვევებთან - ძალოვან და სასამართლო სტრუქტურებთან „ყალყზე დადგომას“ სუსტი, არაკომპეტენტური, მხდალი პერსონა ვერ შეძლებდა და ამისთვის საჭირო იყო სწორედ ისეთი მეზრდოლი, გონიერი ადამიანი, რომელმაც არა მარტო იცოდა „მუნჯის ენა“, არამედ მოყვლეყვლავე და ყოყლოჩინა ტიპაჟს საკუთარ ადგილს მიუჩენდა.

მიუჩინა კიდევ და ჩაუყარა საფუძველი ამ ინსტიტუტის ანგარიშგასაწევ ავტორიტეტს. და თუ ვინმეს ახლა პრეტენზია აქვს უჩა ნანუაშვილისადმი, ამაში სალარიძეს ბრალი ნამდვილად არ მიუძღვის.

ეს ხუმრობით, მაგრამ სერიოზულად ისიც გასახსენებელია, რომ სახალხო დამცველის ინსტიტუტს ფუნქციონირებისთვის პირველივე ნაბიჯებიდან სჭირდებოდა მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა და, სწორედ სალარიძეს უნდა უმადლოდნენ მისი ამ პოსტზე მემკვიდრენი იმ „კომფორტს“, რომელიც მათ მაჩაბლის ქუჩაზე დახვდათ, ბერიასა და კომკავშირის ყოფილ სასახლეში და რომლის გამოხსნაც მწერალთა კავშირის თავკაცის თამაზ წიგწივამის „კლანჭებიდან“ არც ისე ადვილი გახლდათ.

რადამც პირველ გზამკვლევის და „შენობის“ თემა ამოგვივარდა, ისიც გასახსენებელია, რომ ახლა არსებული საგადასახადო სისტემაც პირველად დათო სალარიძის თავკაცობით ჩამოყალიბდა და მისი მაშინდელ „შენობებში“ განთავსებაც დათოს „სინდისზე“ იყო, რამეთუ დედაქალაქს და რეგიონებს მასზე უკეთ, ალბათ, ცოტა ვინმე იცნობდა...

კი გამიგრძელდა სიტყვა, მაგრამ 70-წლიანი იუბილე არ არის სახუმარო საქმე და მეპატიება. მით უმეტეს, ორი უნიკალური შემთხვევა უნდა გავიხსენო, რომლის მსგავსი ზოგს ალბათ არც გაუგონია, ზოგისთვის კი იშვიათ გამონაკლისად რჩება:

არეული წლებია. ჯერ „პუტჩი“... სამოქალაქო ომი. უაღრესად დაპირისპირებული ვითარება... ძმათა სისხლი იღვრება... კანონიერი პრეზიდენტის მომხრეები პრაქტიკულად დასავლეთ საქართველოს აკონტროლებენ... ამ დროს სახელმწიფოს მეთაურის თანაშემწე ეროვნული უშიშროების საკითხებში რას უნდა აკეთებდეს, გარდა იმისა, რომ ცდილობს ამ უბედურებების თავიდან აცილებას და ამისთვის ერთადერთ გზად მოლაპარაკებები მიაჩნია. ასეც არის.

და ერთ მშვენიერ დღეს მას და მის რამდენიმე კოლეგას „აჯანყებულნი“ ატყვევებენ, მძევლად იტოვებენ და... არ მინდა დეტალებზე საუბარი, ამ ტყვეობამ კარგა ხანს გასტანა. ასე იყო თუ ისე, დამთავრდა და... გავიდა ხანი, იმ ოჯახს, რომელშიც ტყვე დათო სალარიძეს მალავდნენ, პრობლემები შეექმნა. და მას გამოუჩნდა ერთადერთი მფარველი... ტყვედნამყოფი დათო სალარიძე. ეს მფარველობა „ყველაფერს“ გულისხმობდა და... ახლაც გრძელდება.

და ერთიც: როცა ციხეში აღმოჩნდა ლოთი ქობალია, რომლის განკარგულებითაც (ალბათ) დაატყვევეს სალარიძე და მისი კოლეგები, ძალიან გაუჭირდა მის ოჯახს და... როგორ გგონიათ, ლოთიმ დახმარებისთვის მიმართა ვის?... გონიერებო, სწორად მიხვდით: კი, დათო სალარიძეს და... არც შემცდარა.

დეტალები სხვა დროს. აქ კომენტარები უადგილოა. ისევე, როგორც იმის შესახებ, თუ რა ზნეობრივი და ღირსეული პასუხი გასცა ერთ „ყოფილ ბოსს“, უსამართლოსა და ბოღმა-ჯერარგალეულს იმ არაკაცობისთვის, რომლითაც რამდენიმე წლით „დაამუხრუჭა“ სახელმწიფო აზროვნებითა და ქვეყნის სასიკეთო საქმეებით დატვირთული ახალგაზრდა კაცის ცხოვრება.

ანუ, დასკვნა ერთია: სახელმწიფო სამსახურს, პოლიტიკურ მოღვაწეობას, პრინციპულობას, სახელმწიფო ინტერესების დაცვას, მოქალაქეობრივ პოზიციაზე მუდმივ დგომას, ხელს სულ არ უშლის უბრალო, ჩვეულებრივი ადამიანურობა!

მხოლოდ ერთი პირობით: ეს ადამიანურობა უნდა გაგაჩნდეს! ისევე, როგორც ღირსება!!! ეს ზნეუკეთილობა ოჯახიშვილობიდან მოდის, სინდისი, წესიერება, პასუხისმგებლობის გრძნობა, უანგარო მეგობრობა, უღალატობ, ქვეყნის ერთგულება, პატრიოტიზმი ისეთივე მუდმივი ზნეობრივი კატეგორიებია, როგორიც დედაშვილობა.. მამაშვილობა.. დედამამიშვილობა!!!

როცა ეს თვისებები გაქვს გათავისებული, როცა ღირსეული კაცის ამ პრინციპებით ცხოვრობ, არაფერი(!!!) შეგეშლება (!!!) არც ოჯახთან, არც სამეგობროსთან, არც საქმესთან, არც ქვეყანასთან.

დიახ, არ შეგეშლება! არასოდეს!..

ჰოდა, ამ პრინციპების შემხედვარე, 45-წლოვანი დაკვირვების შედეგად შეუმცდარად მისული ვარ ერთ საბოლოო, ურყევ დასკვნამდე: არაერთ ადამიანთან (მათ შორის ჩემთან) კოლეგი-ალური ურთიერთობიდან დაუფარავ ახლობლობასა და მეგობრობაში გადაზრდილი ურთი-ერთობის სულის შემბერი კაცი, ჩემი უმცროსი ძმა, 70 წლის დათო სალარიძე შეუშლელი კაცია. აბსოლუტურად!

ნუგზარ ფოფხაძე

ცნობილი სახელმწიფო და საზოგადო მოღვაწე,
პროფესორი

პ.ს. დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრი და ჟურნალ „კრიმინოლოგის“ სარედაქციო კოლეგია გულითადად ულოცავს:

ცნობილ სახელმწიფო და საზოგადო მოღვაწეს, საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის ყოფილ პირველ მოადგილეს, საქართველოს პირველ სახალხო დამცველს, არაერთი სახე-ლმწიფო ჯილდოს კავალერს, პოლიციის გენერალ – მაიორს **დავით სალარიძეს** დაბადებიდან 70 წლის იუბილეს, უსურვებს ჯანმრთელობას, წარმატებებს და კეთილდღეობას!

სარედაქციო კოლეგია

„კაცი საქმითა იცნობის“ – ჯემალ გაბელია 65

დღევანდელი დღესავით მახსოვს, უნივერსიტეტი ახალი დამთავრებული მაქვს, გამოცდილება დამწყების, მაგრამ ამბიცია მოჭარბებული კორესპონდენტი ვარ და რედაქციაში სისტემატიურად შემომდის წერილები სამართლებრივ საკითხებზე, დანაშაულის პირუთვნელი შეფასებებით, რომელსაც ხელს (იმ დროისათვის გასაკვირი იყო) აწერს პოლიციის გაყოფილების უფროსის მოადგილე, ვინმე ჯემალ გაბელია! ვხედავდი, რომ ამ კაცს აშკარად არ ეშლებოდა წერა-კითხვა, მაგრამ მიკვირდა ასე თამამად, ასე უშიშრად სააშკარაოზე როგორ გამოქონდა კრიმინალური სამყაროს (და არა მხოლოდ) ბნელი საქმეები. არ დავმალავ, ძალიან მაინტერესებდა ხელფასიან-თანამდებობიანი ჩინოვნიკი ყურადღების მისაქცევად აკეთებდა ამ ყველაფერს თუ მართლა „წერასატანილი“ იყო.

საინტერესო გახლდათ ისიც, რომ პოლიციის ჩინოსანი არც სატელეფონო კონტაქტზე გამოდიოდა, არც რედაქციაში გვწვევია და არც ჩემ მიერ საგულდაგულოდ ჩასწორებული მასალები გაუპროტესტებია!.. მოგვიანებით მივხვდი, რომ მას ყველაფერი გაკითხული ჰქონდა ჩემ შესახებ, ისე არც მე ვიყავი ჯაბანი და მეც დავადგინე, რომ ჯემალ გაბელია ერთსა და იმავე დროს იყო ძალიან პრინციპული ხელმძღვანელი, თანამშრომლების საოცარი ქომაგი და მათი მეხამრიდიც. როცა მავანი ზემდგომი ფუნქციონერი მის სამსახურეობრივ საქმეებში ჩარევას გადაწყვეტდა ის სალი კლდესავით შეუპოვარი ხდებოდა. სწორედ პრინციპულობის გამო, სამსახურიდან დაუმსახურებლად დათხოვნილი საკავშირო შინაგან საქმეთა მინისტრის ბრძანებით დააბრუნეს თავისსავე თანამდებობაზე! ეს მგონი შინაგან საქმეთა სისტემაში ერთადერთი შემთხვევა იყო!

მეხსიერებას შემორჩა ჩვენი გაცნობა. ახალი წელი შემოდიოდა, აფხაზეთიდან თბილისში საქმეზე ჩამოსულმა (წლების შემდგომ) რედაქციაში მოგვინახულა და როგორც გვითხრა, მის ეზოში, მისივე ხელით მოწეული მანდარინი მოგვიკითხა. ცეკას გაზეთის ახლადგამომცხვარმა ჟურნალისტმა არ მივიღე „ძღვენი“. მაშინ ეს საქციელი ალბათ ბევრის თვალში სასაცილოდ გამოჩნდა, მაგრამ მოგვიანებით ყველა მიხვდა რომ ეს ჩვენი, ორივეს ცხოვრების წესი იყო. ამიტომაც გადაიკვეთა ჩვენი გზები, ამიტომაც გავხდით გულით მონათესავენი, ამის მერე ხშირად მოვიკითხავდით ხოლმე ერთმანეთს, ეს იყო თბილი და მეგობრული ურთიერთობა, რომელიც ბოლოს ნათელ-მირონობაში გადავიდა.

მე და ჯემალი სხვადსხვა საკითხებზე ხშირად ვკამათობთ, მისადმი ჩემ განსაკუთრებულ პატივისცემასთან ერთად, ჩემი ნათლიობა მისი უფროსის ქალიშვილის, ჩემი მოსახელის, ჩემი ნანას მიმართ, უმთავრეს როლს თამაშობს ჩემგან გადაწყვეტილების მიღების სისწორეში. დარწმუნებული ვარ, ისიც ასეთივე პასუხისმგებლობით ეკიდება ამ ფაქტს!

არამართო ჩემთვის, ბევრი მაშინდელი ჩემი კოლეგა-მეგობარ-ახლობლისათვის ჯემალისთან ურთიერთობა იყო პატივი და დიდი სკოლა. ერთმანეთთან ჩასაბარებელი გამოცდები ყველამ ჩავაბარეთ, ვინმე რომ არ გამომრჩეს არავის დავასახელებ, რომ გამომრჩეს კიდეც მეპატიება, ვინაიდან მას მერე ოცდაათ წელზე მეტი გავიდა... ის წლები ჩვენთვისაც და ქვეყნისთვისაც ეპოქალური მნიშვნელობის წლები იყო. მემამაყება რომ იმ რთულ პერიოდში გარკვეულწილად

ჩვენც ვქმნიდით საზოგადოებრივ აზრს! შესაძლოა, დღევანდელი გადასახედიდან ბევრი რამის შეცვლა ვერ შეეძლებოდა მიზეზთა გამო, მაგრამ ჩვენ როგორც გვწამდა, როგორც გვჯეროდა და გული როგორც გვკარნახობდა, ისე ვიქცეოდით, სხვაგვარად, ალბათ, არ შეგვეძლო.

რამდენი რამის მოგონება შეიძლება, ცხოვრება ხომ ის არის, რაც გახსოვს, დანარჩენი არსებობაა, მოდით ბარემ ამასაც გავიხსენებ:

აფხაზეთის ომია, ჯემალი ბოლო წუთამდე არ კარგავს იმედს, არ ეთმობა მისი ოდაბადე, მაგრამ... სხვა რა გამოსავალი ჰქონდა შეურიგდა ბედს და ოთხი შვილის მამა იქცა დევნილად! ამბობენ შერიგებამ შეჩვევა იცისო, მაგრამ ის ვერ შეეგუა გაღმა ნაპირზე დარჩენილი მამის საძვალესთან მისვლის უფლება რომ წაართვეს, მამისა, რომელიც მისთვის წესიერების მეტრი იყო. იმას რომ დედა, ბოლო ამოსუნთქვამდე, იმ იმედით რომ მისი მონაგარი მალე დაბრუნდებოდა, სოფელ ოტობაიაში ელოლიავენოდა მათთვის ანდერძად დასატოვებელ ეზო-კარს. სიტყვა ვერ იტევს გადმოვცე ის განცდა, რაც ჯემალმა დედის დაკრძალვის დღეს განიცადა. ენგურის ხიდზე გახევებული იდგა კაცი და შორიდან დასტიროდა დიდებულ ქალბატონს - მოამაგე დედაბოძს!

თანამდებობა და რეგალიები არ სჭირდება იმას, რომ სამშობლოს ღირსეულად ემსახურო! ჯემალ გაბელიამ უკან მოიტოვა ბევრი რეგალია და, რაც მთავარია, დაიმკვიდრა გამორჩეული საჯარო მოხელის სახელი.

დისერტაციას რომ იცავდა სწორედ მაშინ მივხვდი, თუ ადამიანს მიზანი აქვს, ის სიცოცხლეზე მეტი უნდა იყოს. ეს მიზანიც წარმატებით დაავგირგვინა. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭომ მას ერთხმად მიანიჭა დოქტორის ხარისხი. დღეს კი ჯემალ გაბელია ტექნიკური უნივერსიტეტის სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტის დეკანის მოადგილეა.

გამორჩეული თემაა ჯემალის დამოკიდებულება პედაგოგიკისადმი. უნდა ნახოთ როგორი სულგანაბულნი უსმენენ მის ყოველ სიტყვას სტუდენტები, რაოდენ მდიდარია მისი ლექციები გაჯერებული ცხოვრებისეული თუ პროფესიული მაგალითებით. სადღაც წამიკითხავს მოვალეობა მხეციაო, მოვალეობის გრძნობა თავმოყვარე ადამიანს განსაკუთრებული სიმძაფრით აწუხებს. მოვალეობის ასეთი შეგრძნება წუთითაც არ ტოვებს მისაბამ შვილს, შესაშურ დედ-მამიშვილს, შესანიშნავ მეუღლეს, მოამაგე მამას, განსაკუთრებულ ბაბუას, ერთგულ მეგობარს, მაღალი კლასის პროფესიონალს!

დიდი ძალა აქვს წესიერი კაცის სახელს, ვთვლი რომ დღეს მეტი გულისყურით უნდა გაიცნონ და გააცნონ საზოგადოებასაც ჯემალ გაბელიას დამსახურება! ეს მას არ სჭირდება, ეს ჩვენ, ადამიანებს გვჭირდება ამქვეყნიური სინათლისათვის. დრომ ყველაფერი შეაჯამა, მათ შორის წლებიც, ერთმა კაცმა შესაძლებელზე მეტი გააკეთა, დამნახავმა დაინახა, მაღლობა მათ, მაგრამ მაინც ვფიქრობ, რომ მოვა დრო როცა უფრო სათანადოდ დაფასდება ჯემალ გაბელიას მოღვაწეობა.

ყველა კაცი თავისი ჯვარით იზადება, ჯვრით, რომელიც მუხლჩაუხრელად უნდა ატაროს. კაცი ცხოვრობს და არ იცის, როგორი წარმატებით ან წარუმატებლად ატარა ეს ჯვარი, გარშემო მყოფებმა იციან, იციან მაგრამ დუმან, არა და არ აღირსებენ ადამიანს მის მიერ განვლილი გზის შეფასებას. ცოტა მეგულება დღეს, რომელიც ცხოვრებით ცხოვრების არსს ამართლებდეს, ცოტა თუ ვიცი ისეთნი, რომლებიც ისე აზრიანად ცხოვრობენ როგორც ის ცხოვრობს, ამიტომ ვარდევ ტრადიციას და ჯემალ გაბელიას საჯაროდ ვუბნები- შენი ჯვარი, სხვა მოკვდავთა

ჯვართან შედარებით, მძიმეც იყო და რთული სატარებელიც. ყოჩაღ შენ, რომ ღირსეულად ატარე და ატარებ დღესაც!

ნანა ლომია

დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების
ცენტრის თანადამფუძნებელი,
ჟურნალისტი, იურისტი

პ.ს. დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრი და ჟურნალ „კრიმინოლოგი“-ს სარედაქციო კოლეგია გულითადად ულოცავს:

ცენტრის თანადამფუძნებელს, ჟურნალ „კრიმინოლოგი“-ს სარედაქციო კოლეგიის წევრს, პოლიციის პოლკოვნიკს, საქართველოს შინაგან საქმეთა ორგანოების დამსახურებულ მუშაკს, არაერთი სახელმწიფო ჯილდოს კავალერს, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტის დეკანის მოადგილეს, სამართლის დოქტორს, პროფესორს **ჯემალ გაბელიას** დაბადებიდან 65 წლის იუბილეს, უსურვებს ჯანმრთელობას, წარმატებებს და კეთილდღეობას!

სარედაქციო კოლეგია

„სახალხო გენერალი“ – თემურ მურღულია 60 წლისაა

პროფესორმა რომან შენგელიამ საზოგადოების ერთ-ერთ შეკრებაზე პოლიციის გენერალ-მაიორ თემურ მურღულიას განვლილი გზის გათვალისწინებით „სახალხო გენერალი“ უწოდა. ეს შეფასება საზოგადოების მნიშვნელოვანმა ნაწილმა დადებითად მიიღო. წელს მას 60 წელი შეუსრულდა.

ბატონი თემური დაიბადა 1957 წელს ქ. სოხუმში, პედაგოგების ოჯახში. სკოლის დამთავრების შემდეგ იმსახურა სავალდებულო სამხედრო სამსახურში. დაამთავრა ჯერ კალინინგრადის ოპერატიულ მუშაკთა სპეციალური, ხოლო შემდეგ საბჭოთა კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტროს უმაღლესი სკოლა. მან განვლო ოპერატიული მუშაკის საინტერესო და რთული გზა, რიგითი ოპერარწმუნებულისა და გენერლობამდე, რესპუბლიკის ოპერატიული სამსახურების ხელმძღვანელობამდე. იგი წლების მანძილზე იყო ქალაქ თბილისის სისხლის სამართლის

სამძებრო სამმართველოს, ხოლო შემდეგ ორგანიზებული დანაშაულისა და კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის თბილისის რეგიონალური სამმართველოს უფროსი.

1995 წლის იანვრიდან თემურ მურღულია საქმიანობდა შინაგან საქმეთა სამინისტროში შექმნილ ორგანიზებული დანაშაულის, რეკეტისა და ეკონომიკური დივერსიის წინააღმდეგ ბრძოლის დეპარტამენტის თავმჯდომარის მოადგილედ. ხოლო, 1995 წლის დეკემბრიდან იყო რესპუბლიკის კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტის თავმჯდომარე, საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე ოპერატიულ დარგში.

მისი ხელმძღვანელობითა და მონაწილეობით განხორციელდა 90-იან წლებში მოქმედი უკანონო შეიარაღებული ფორმირებების განიარაღება და მხილება კონკრეტულ დანაშაულობებში. გაიხსნა რეზონანსული ტერორისტული აქტები: გაიგულუასთან, გაიჭანტურიასთან, სულიკო ხაბეიშვილთან, ედუარდ შევარდნაძესთან დაკავშირებით. წინა წლებში ჩადენილი განზრახ მკვლელობის, ბანდიტიზმის, ადამიანთა გატაცების, ყაჩაღობისა და სხვა მძიმე კატეგორიის მრავალი დანაშაული. ასევე განხორციელდა ყოფილი პრეზიდენტის მომხრეების შეიარაღებული ფორმირებების განიარაღება და შემორიგება. 1995 წელს სახელმწიფო გადატრიალების მცდელობის აღკვეთა და დამნაშავე პირების განიარაღება და პასუხისგებაში მიცემა და სხვ.

მის მიერ ზემოთ აღნიშნული საქმიანობა ღირსეულად იქნა შეფასებული. მას 37 წლის ასაკში მიენიჭა პოლიციის გენერალ-მაიორის უმაღლესი სპეციალური წოდება. დაჯილდოვებულია ვახტანგ გორგასლის მესამე ხარისხის ორდენით და სხვა სახელმწიფო ჯილდოებით. ხოლო, საერთაშორისო ორგანიზაცია „ინტერპოლის“ გენერალური სამდივნოს მიერ 1998 წელს დაჯილდოვდა საპატიო მედლით.

ბატონი თემური პრაქტიკულ საქმიანობას კარგად უთავსებს სამეცნიერო-კვლევით მუშაობას. იგი გახლავთ სამართლის დარგში რამოდენიმე სამეცნიერო კვლევის ავტორი და წიგნის რედაქტორი. მან 1999 წელს ქალაქ მინსკის საერთაშორისო აკადემიაში დაიცვა სამართლის დოქტორის აკადემიური ხარისხი.

ბატონ თემურს ჰყავს გამორჩეული ოჯახი. მეუღლე, ყოფილი საბჭოთა კავშირის სახალხო დეპუტატი, მრავალი სახელმწიფო ჯილდოს კავალერი, იურისტი ლია რაზმაძე და სასახელო შვილები - ომარ და ანა მურღულიები.

დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრი და ჟურნალ „კრიმინოლოგის“ სარედაქციო კოლეგია გულითადად ულოცავს:

ცენტრის მთავარ კონსულტანტს, ჟურნალ „კრიმინოლოგის“ სარედაქციო კოლეგიის წევრს, საქართველოს შინაგან საქმეთა ორგანოების დამსახურებულ მუშაკს, არაერთი სახელმწიფო ჯილდოს კავალერს, პოლიციის გენერალ-მაიორს, სამართლის დოქტორს **თემურ მურდულიას** დაბადებიდან 60 წლის იუბილეს, უსურვებს ჯანმრთელობას, წარმატებებს და კეთილდღეობას!

სარედაქციო კოლეგია

სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორს,
პოლიტიკის მეცნიერებათა დოქტორს, პროფესორს,
საგანგებო და სრულუფლებიან ელჩს

ზურაბ ხონელიძეს

ბატონო ზურაბ,

გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის კრიმინოლოგიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის, დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრის და ჟურნალ „კრიმინოლოგიის“ სარედაქციო კოლეგიის სახელით, რომელიც აერთიანებს სხვადასხვა თაობის მეცნიერ-პრაქტიკოს იურისტებს გულითადად გილოცავთ ქვეყნისათვის მნიშვნელოვან, დევნილობაში მყოფი უმაღლეს სასწავლებლის, – სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორის საპატიო და საპასუხისმგებლო თანამდებობაზე თქვენს არჩევას, მით უფრო, რომ თქვენ ბრძანდებით გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის საპატიო დოქტორი, მრავალი სამეცნიერო კვლევის, მათ შორის ცენტრისა და ჟურნალ „კრიმინოლოგი“-ს ორგანიზებით განხილული პროექტის „**სამხრეთ კავკასია - გეოპოლიტიკური სივრცე**“ ავტორი.

გისურვებთ წარმატებებს პირად ცხოვრებასა და უნივერსიტეტის მართვაში, აკადემიურ და სამეცნიერო საქმიანობაში.

საზოგადოებისათვის ცნობილია, რომ ქვეყანაში ჩამოსაყალიბებელია საუნივერსიტეტო დიპლომატიის, ქვეყნის საფრთხეების მეცნიერული კვლევის, სწავლების და პროგნოზირების სისტემა და ამ მიმართულებით საზოგადოების, სპეციალისტების, სამეცნიერო-აკადემიურ წრეების, არასამთავრობო სექტორის და ხელისუფლების თანამშრომლობა.

ვიმედოვნებთ, რომ ზემოაღნიშნულთან დაკავშირებით თქვენი ხედვის გათვალისწინებით და პირადი მხარდაჭერით ურთიერთთანამშრომლობა პერსპექტიული და შედეგიანი იქნება.

პატივისცემით,

ინსტიტუტისა და ცენტრის ხელმძღვანელი,

ჟურნალ „კრიმინოლოგიის“ მთავარი რედაქტორი

პროფესორი მალხაზ ბაძალუა

გამოსათხოვარი

ნუგზარ ფოფხაძე

ამ დღით გარდაიცვალა რომან გვენცაძე კაცი!

არა მგონია, საქართველოში იყოს საშუალო და უფროსი თაობის მოქალაქე, ვისაც სჭირდებოდეს იმის ახსნა, თუ ვინ იყო რომან გვენცაძე.

...ამ ორმოცი წლის წინ ტელერადიოკომიტეტში გადაწვევით "გამოგვეჩინა" ორი "მაგარი" ძალოვანი ოპერატული მუშაკი და გამომძიებელი. ორი თვე ვარჩევდით კანდიდატურებს, არ გვინდოდა შეცდომა მოგვსვლოდა. პროფესიონალიზმით და ზნეობით გამორჩეულნი უნდა ყოფილიყვნენ ერთი ლაქა არ უნდა ქონოდათ...

პირადად ვხვდებოდი მომავალ "ტელე-გმირებს", უამრავ ფილტრში გავატარეთ, ბევრს დავეკითხეთ...

ერთი სიტყვით, შევარჩიეთ (ცოტა დათოვ დამეხმარა, სალარიძე, რომლის პოზიციას და რჩევას მაშინაც სრულად ვენდობოდი): ერთი - რომან გვენცაძე, მეორე - ჯემალ გახოკიძე (ჯვარი წერია!). ტელეფილმების ეთერში გასვლის შემდეგ ერთ კაცსაც კი არ წამოცდენია აუგი...

მათი შემდგომი ცხოვრება, კარიერა იმის დასტური იყო რომ არათუ შეემცდარვართ, არამედ ზუსტად ამოვიცანით ამ ორ რიგით(!!!) თანამშრომელში მომავალი თვალსაჩინო სახელმწიფო მოღვაწეები.

რომანზე, როგორც ოპერატულ მუშაკზე, ლეგენდები დადიოდა. ის და ომარ ფოფხაძე ოპერაციაზე უიარაღოდ დადიოდნენ, რამეთუ კატეგორიულად ეწინააღმდეგებოდნენ სროლას და ამით თავიდან იცილებდნენ მსხვერპლს. ამ "სტილს" საყვედურობდნენ, მაგრამ აშკარა "პროფი" და რისკიანი ოპერი ჯიუტიც გახლდათ. ამ სიჯიუტის მკვებავი კი ადამიანის სიცოცხლის გაფრთხილება და მორწმუნეობა იყო. ისიც ცნობილია, როგორ ხელს უწყობდა მის მიერ დაპატიმრებულ და ციხიდან გამოსულ ყოფილ დამნაშავეს ადაპტირებულიყო ახალ ცხოვრებაში.

ურთულეს დროში მოუწია შინაგან საქმეთა მინისტრობა. არც რიგითს და არც გენერალს, არსად შეშლია პრინციპულად რამე.

დავით აღმაშენებლის საზოგადოება რომანის და ბაკურ გულუას საქმეა, ისევე, როგორც ნარიყალაზე აშენებული ტაძარი.

პატრიარქს ქონდა სურვილი, რომანისთვის ჩაებარებია იმ დროისთვის უმნიშვნელოვანესი მშენებლობა, მაგრამ რომანი ვერ დაითანხმეს... აქაც დიდი ტაქტი და სიბრძნე გამოიჩინა...

ბოლო წლებში ავადმყოფობა კი მოერია მის სხეულს, მაგრამ მის გულს და სულს ვერაფერი დააკლო.

ჩვენს ხსოვნაში რაინდად დარჩება და იმ ზეციურ ქვეყნასაც კაცად მოევლინება ძალიან წესიერი და ქვეყნისთვის თავდადებული თბილისელი ბიჭი, სახელად... რომან გვენცაძე!

ნუგზარ ფოფხაძე

ცნობილი სახელმწიფო და საზოგადო მოღვაწე,
პროფესორი

პ.ს. დანაშაულობის კვლევისა და პროგნოზირების ცენტრი და ჟურნალ „კრიმინოლოგის“ სარედაქციო კოლეგია მწუხარებით იუწყევა ცნობილი სახელმწიფო დასაზოგადო მოღვაწის, არაერთი სახელმწიფო ჯილდოს კავალერის, საქართველოს შინაგან საქმეთა ყოფილი მინისტრის, პოლიციის გენერალ-მაიორის **რომან გვენცაძის** გარდაცვალებას.

ანზორ მაისურაძის ხსოვნა

ჟურნალის ამ ნომერში სარედაქციო კოლეგიას განზრახული ჰქონდა ცნობილი სახელმწიფო, საზოგადო მოღვაწისათვის, საქართველოს უშიშროების ყოფილი მინისტრისათვის, გენერალ-მაიორ ანზორ მაისურაძისათვის მიელოცა 80 წლის იუბილე.

ჟურნალი უკვე გამოსაცემად მზად იყო, როდესაც შევიტყვეთ სამწუხარო ამბავი ბატონი ანზორის გარდაცვალების შესახებ, რამაც გამოიწვია ჟურნალში ცვლილებების შეტანა.

ვაქვეყნებთ მისი მეგობრის, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტის, აკადემიკოს როინ მეტრეველის მოსაგონარ წერილს ბატონ ანზორ მაისურაძის შესახებ.

სარედაქციო კოლეგია

როინ მეტრეველი

ის ქვეყნის ისტორიაზე ფიქრობდა

ანზორ მაისურაძე ჩვენს თაობაში მრავალმხრივ იყო გამორჩეული; გამორჩეული წარჩინებული სწავლით, გონიერებით, იგი ტოლსწორებში ყოველთვის ლიდერი იყო.

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ისტორიის ფაკულტეტის დამთავრების შემდეგ, ერთ-ერთი ახალგაზრდული ორგანიზაციის ხელმძღვანელი (აქაც ლიდერი) იყო. შემდგომ მუშაობა მოუხდა სახელმწიფო უშიშროების ორგანოებში. აქვე მინდა ვთქვა, რომ ეს სამსახური 60-80-იან წლებში გამორჩეული იყო თავისი სისუფთავით, სახელმწიფოსადმი ერთგულებით. სწორედ სახელმწიფოს სიძლიერეს ემსახურებოდნენ აქ მომუშავენი. ამ სტრუქტურაში ანზორმა დიდი გზა განვლო რიგითი თანამშრომლიდან-ლეიტენანტობიდან გენერლობამდე. ერთი პერიოდი საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების მინისტრიც იყო. მან აქაც არაჩვეულებრივი თვისებები გამოავლინა. იგი ჭეშმარიტი პატრიოტი იყო და ეს მის მიერ შესრულებულ ყველა დავალებასა და საქმეში ჩანდა.

მინდა ერთი ფაქტი გავიხსენო. ერთხანს ანზორ მაისურაძე (ეს გასული საუკუნის 70-იან წლებში ხდებოდა) მივლენილ იქნა საბჭოთა კავშირის სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის წარმომადგენლად იორდანიაში.

მოგეხსენებათ, სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტი დახურული სამსახური იყო და ჩემთვის ძნელია, ანზორის სახელმწიფოებრივ საქმიანობაზე მსჯელობა. ვიტყვი მხოლოდ ერთს. ანზორი, პროფესიით ისტორიკოსი, იქაც თავისი ქვეყნის - საქართველოს, მისი ისტორიის ერთგული დარჩა და, ძირითადი საქმის შესრულებასთან ერთად, საქართველოს ისტორიის ნაკვალევსაც ეძებდა. და აი, სასწაული. იორდანიაში, შორეულ შიჰანის უდაბნოში ანზორ მაისურაძემ ქართულ მონასტერს მიაკვლია.

ეს მნიშვნელოვანი მოვლენა იყო. ცნობილია, რომ საქართველოს სახელმწიფო თავისი ძლიერების დროს, განსაკუთრებით XI – XII საუკუნეებში არა მარტო საქართველოში, არამედ მთელს წინა აზიაში აგებდა ტაძრებს და ქართული სული აქაც ტრიალებდა. ბევრ ქვეყანაში დღემდე შემორჩა ძველი დიდების ნაკვალევი. სწორედ ამგვარი იყო შიჰანის უდაბნოს ქართული ტაძარი.

ანზორ მაისურაძის დახმარებით ამ ძეგლის შესასწავლად იორდანიაში აკადემიკოსი ელენე მეტრეველი ჩავიდა. ქალბატონმა ელენემ შემდგომში არაერთგზის აღნიშნა ანზორ მაისურაძის დამსახურება საქართველოს ისტორიის კვლევის საქმეში.

ანზორ მაისურაძე სიცოცხლის ბოლო წუთამდე ბევრ საინტერესო საქმეს აკეთებდა. ეხმარებოდა ქვეყანას თავისი გამოცდილებით. მისი პუბლიკაციები პრესაში გამოირჩეოდა მაღალი პროფესიონალიზმით, საქმეში ღრმად ჩახედულობით, სიბრძნით. ვფიქრობ, მისი განვლილი ცხოვრების გზა, კარგი მაგალითია ქართული საზოგადოების, მომავალი თაობის სახელმწიფოებრივი აზროვნების ჩამოსაყალიბებლად.

როინ მეტრეველი

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი,
აკადემიკოსი

საქართველოს ყველა საგამომიებო უწყებაში რეგისტრირებული დანაშაულის სტატისტიკა (2016 წლის იანვარ-დეკემბერი)

საგამომიებო უწყებები:

1. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო
2. საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო
3. მთავარი პროკურატურა
4. საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახური
5. საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო
6. საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო
7. საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო

2016 წელს საქართველოში რეგისტრირებული დანაშაული

სულ: 35997 მათ შორის: გახსნილი - 20661 (57.4%)

2016 წელს საქართველოში რეგისტრირებული დანაშაული ტერიტორიული განაწილების მიხედვით

- თბილისი - 40.5%
- აჭარა - 10.8%
- იმერეთი, რაჭა-ლეჩხუმი, ქვემო სვანეთი - 10.5%
- სამეგრელო - ზემო სვანეთი - 8.9%
- ქვემო ქართლი - 8.3%
- კახეთი - 6.5%
- შიდა ქართლი - 5.4%
- სამცხე-ჯავახეთი - 3.2%
- გურია - 3.1%
- მცხეთა-მთიანეთი - 2.7%
- აფხაზეთი - 0.1%

რეგისტრირებული და გახსნილი დანაშაული თვეების მიხედვით 2016 წელი

	იან.	თებ.	მარ.	აპრ.	მაი.	ივნ.	ივლ.	აგვ.	სექ.	ოქტ.	ნოვ.	დეკ.
რეგისტრირებულია	3183	3337	3652	3512	3179	3344	3610	3583	3221	3060	3296	3671
გახსნილია	1211	1262	1636	1547	1251	1291	1479	1366	1213	947	1239	1210

რეგისტრირებული დანაშაული სსსკ მუხლების მიხედვით

1. დანაშაული საკუთრების წინააღმდეგ (მუხლი 177-189) – 37%
2. ნარკოტიკული დანაშაული (მ. 260-274) -14%
3. დანაშაული ჯანმრთელობის წინააღმდეგ (მ.117-126 1)- 13%
4. სატრანსპორტო დანაშაული (მ. 275-283) – 9%
5. დანაშაული მმართველობის წესის წინააღმდეგ (მ. 343-363) – 6%
6. დანაშაული საზოგადოებრივი უშიშროებისა და წესრიგის წინააღმდეგ (მ. 222-239) – 5%
7. დანაშაული სიცოცხლის წინააღმდეგ (მ. 108-116) -3%
8. დანაშაული სასამართლო აქტების აღსრულების წინააღმდეგ (მ. 377 -3812) -2%

- 9. დანაშაული ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების წინააღმდეგ (მ.142-170) -2%
- 10.კომპიუტერული დანაშაული (მ. 284-286) – 2%
- 11.დანაშაული ფულადსაკრედიტო სისტემაში (მ. 208-213) -1%
- 12.სამოხელეო დანაშაული (მ. 332-3421)-1%
- 13.სხვა დანარჩენი - 5%

რეგისტრირებული დანაშაულის კლების მაჩვენებლები 2015 წელთან მიმართებაში

ყაჩაღობა მ. 179 -100

საერთო რაოდენობა	326	405	287	367	267
წელი	2012	2013	2014	2015	2016

ძარცვა მ.178 -70

საერთო რაოდენობა	502	555	471	437	367
წელი	2012	2013	2014	2015	2016

ჯანმრთელობის განზრახ ნაკლებად მძიმე დაზიანება მ.118 -62

საერთო რაოდენობა	746	373	312	250
წელი	2013	2014	2015	2016

ცეცხლსასროლი იარაღის, მართლსაწინააღმდეგო შეძენა, შენახვა, ტარება, დამზადება, გადაზიდვა, გადაგზავნა ან გასაღება მ. 236 -76

საერთო რაოდენობა	1362	1446	1604	1528
წელი	2013	2014	2015	2016

ხულიგნობა მ. 239 -33

საერთო რაოდენობა	385	200	167	132	99
წელი	2012	2013	2014	2015	2016

მკვლელობის მცდელობა მ. 19-108, 19-109 -37

საერთო რაოდენობა	255	173	95	124	87
წელი	2012	2013	2014	2015	2016

რეგისტრირებული დანაშაულის მატების მაჩვენებლები 2015 წელთან მიმართებაში

ქურდობა მ. 177 +418

საერთო რაოდენობა	13742	12119	9588	9228	9646
წელი	2012	2013	2014	2015	2016

ოჯახური ძალადობა მ. 126¹ +393

საერთო რაოდენობა	477	642	287	963	1356
წელი	2012	2013	2014	2015	2016

ნარკოტიკების შეძენა, შენახვა ან გასაღება მ. 260 +361

საერთო რაოდენობა	1217	3538	2737	2112	2473
წელი	2012	2013	2014	2015	2016

კომპიუტერულ სისტემაში უნებართვო შეღწევა მ.284 +260

საერთო რაოდენობა	116	168	240	500
წელი	2013	2014	2015	2016

ცივი იარაღის ტარება სსკ მ. 238¹ +112

საერთო რაოდენობა	1151	246	159	216
წელი	2013	2014	2015	2016

მკვლელობა სსკ მ. 108, სსკ მ. 109 +3

საერთო რაოდენობა	106	120	108	111	114
წელი	2012	2013	2014	2015	2016

**საქართველოს ყველა საგამოძიებო უწყების რეგისტრირებული დანაშაული წლების მიხედვით
(კუმულატიური)**

რაოდენობა	62283	54746	44644	35949	34741	32261	38736	43028	36526	35096	35997
წელი	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016

გახსნილი დანაშაული წლების მიხედვით

წელი	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
საერთო რაოდენობა	62283	54746	44644	35949	34741	32261	38736	43028	36526	35096	35997
გაუხსნელი	44076	34000	23710	18290	17638	17820	28845	19087	14355	13920	15336
გახსნილი	18207	20746	20934	17659	17101	14441	9891	23941	22171	21176	20661
გახსნის%	29.2%	37.9%	46.9%	49.1%	49.2%	44.8%	25.53%	55.64%	60.7%	60.34%	57.4%

2012-2016 წლებში საქართველოს ტერიტორიაზე დანაშაულის ჩადენაში მხილებულ უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა რაოდენობა

რაოდენობა	321	577	622	943	611
წელი	2012	2013	2014	2015	2016

2016 წელს საქართველოს ტერიტორიაზე დანაშაულის ჩადენაში მხილებული უცხო ქვეყნის მოქალაქეები

- თურქეთი 25%
- რუსეთი 16%
- აზერბაიჯანი 15%
- სომხეთი 14%
- ირანი 5%
- უზბეკეთი 4%
- უკრაინა 3%
- ჩინეთი 2%
- ნიგერია 2%
- ბანგლადეში 1%
- სხვა 13%

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საინფორმაციო - ანალიტიკური დეპარტამენტი